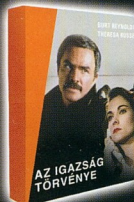

CP

Otthon a modern világban

Computer PANORÁMA

DUPLA RÉTEGŰ DVD

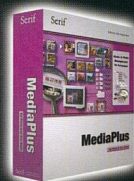

EXTRA FILM

Az igazság törvénye
Fsz.:
Burt Reynolds
Theresa Russell

ACD FotoSlate 3.0
Nyomtassunk
mindenre!

TELJES VERZIÓ

**Serif
MediaPlus**
A tökéletes
média-
katalógus

TELJES VERZIÓ

+ 33 ingyenes játék
+ egyéb hasznos
programok

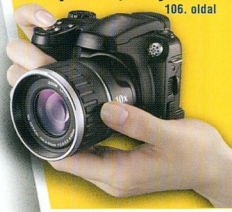
2006. május - CSAK 1395 Ft

Hogyan válasszunk számítógépet? Tuti tippek profiktól

118. oldal

Digitális fotósuli
Az első lépések:
expozió, fénymérés

106. oldal

TILTOTT GYÜMÖLCS!

- letöltés
- másolás
- illegális használat

**Amit még szabad,
és amit már tilt a jog**

24-29. oldalig

Újratöltött patronok – valóban megéri?

Műholdas GPS navigáció – elérhető megoldások

Tippek

- Outlook Express trükkök – amit kevesen tudnak
- Fekete-fehér fotó kiszínezése digitálisan
- Mesterfogás: új merevlemez telepítése

Szoftver

- ACD FotoSlate 3
- eXpert PDF Professional 4
- OpenOffice.org 2.0

XVII. ÉVF. Előfizetéssel csak 1160 Ft
www.cp.hu

Aktuális tesztek:

DVD-VHS kombi asztali felvevők, nagyfelbontású LCD TV-k, 16:9-es házimozi projektorok

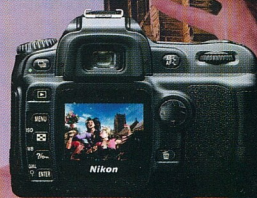

At the heart of the image

**Ez volt a legjobb barátod esküvője.
Ha 2.5 kép/mp sebességű D50-ed lett volna, a tied lenne a legjobb kép.**

D50 NE HAGYJON KI EGY PILLANATOT SEM!

A vad, gyorsan mozgó témához olyan fényképezőgép kell, amely lépést tud tartani az eseményekkel. A Nikon D50 digitális tükörreflexes fényképezőgép másodpercenként 2,5 felvételt készít és a bekapcsolástól számított 0,2 másodperc alatt üzemkész – ez bőven elegendő ahhoz, hogy azonnal felvételt készíthessen családja vagy kedvenc kislánya emlékezetes pillanatairól. A fekete és ezüst színben kapható 6,1 millió megapixeles D50 emellett lehetővé teszi, hogy néhány óra helyett akár napokig fényképezzen az akkumulátor újratöltése nélkül. Minden D50 szettben megtalálható egy gyors és pontos AF-S Nikkor optika, melyet kifejezetten a digitális SLR rendszerekhez fejlesztettek ki. Minderről bővebben a nikonD50.org honlapon olvashat. Meggyőződésünk, hogy ez lesz az a fényképezőgép, amelyetől soha életében nem válik meg.

Platinum DIWA Díj 2005
Legjobb digitális fényképezőgép
Gold DIWA Díj, 2005
Legfejlettebb digitális fényképezőgép

Vásároljon hivatalos partnereinktől!

A Nikon Kft. magyar nyelvű garancialevélét és magyar nyelvű, az eredetivel megegyező használati útmutatót csak a hologramos matricával ellátott dobozokban talál. A magyar jogszabályoknak megfelelő garanciális javításokat, illetve számos más szolgáltatásunkat csak a hivatalos, Nikon Kft. által kibocsátott magyar garancialevéllel rendelkező fényképezőgépet vásárlóknak biztosítjuk. Hivatalos partnereink listáját a www.nikon.hu oldalon találja.

Az ingyenesség ára

Van az úgy, hogy az ember olyan véleményen van, ami a többség számára egyáltalán nem szimpatikus. Éppen ilyen az mostanság, ha valaki Magyarországon a szerzői jogok védelmében emel szót, hiszen ott, ahol 100 szoftverből 48 illegális, és ahol sokan még az életükben nem fizettek egyetlen programért sem, az ezek megvásárlása mellett agítálni kilátástalan vállalkozás.

Pedig az illegális szoftverek kártékonyágát megérteni nem ördögösség, hiszen aligha akad olyan ember, aki örülne annak, ha munkája gyümölcsét mások ingyen, fizetés nélkül használnák. Ilyen körülmények között nincs értelme dolgozni, kreatívnak lenni, hiszen mindannyian pénzről élünk, nem beszélve arról, hogy a szoftverfejlesztés mára komoly, dollármilliárdos iparágáá nőtte ki magát, többszázerezer embernek adva munkát világszerte. A felhasználói oldalon többnyire a szoftverek irreálisan magas árával indokolják, hogy egyébként törvénytisztelő emberek és vállalkozások számítógépein is hemzsegnék a hamis szoftverek. Ilyenkor persze azonnal szóba kerül Bill Gatesnek, a Microsoft alapítójának a vagyona, amelyet a Forbes magazin tavaly 51 milliárd dollárra becsült. Az egykori alapítótárs, Paul Allen 22,5 milliárdja, valamint Steve Ballmer jelenlegi vezérigazgató 15,5 milliárdos vagyona ugyancsak arról tanúskodik, hogy a szoftvergazdaság valóban biznisz.

Ezzel a milliárdokkal persze aligha mentgethető az illegális programok használata, hiszen a szoftverfejlesztés és -gyártás rendkívül munka- és időigényes folyamat, ahol a fejlesztésen, a tesztelésen, a gyártáson és az értékesítésen túl a háttér szolgáltatások színvonala is rendkívül fontos. Mindezek költségeit természetesen beépítik az árba, így ha mindenki ingyen használná a programokat, a cégek végül lehúznának a rólót.

Ám bármennyire furcsa, az ingyenesség, az illegálisan használt szoftverek a felhasználókra nézve is kártékonyak. Munkánkban és a szabadidőnkben ugyanis nélkülözhetetlenek a szoftverek, az ezekkel létrehozott dokumentumok pedig, legyenek azok szövegek, táblázatok, képek vagy prezentációk, sokszor értékesebbek, mint maga a „vas”, amelyen ezeket tároljuk. Így persze a szoftverekkel szembeni elvárások is mind nagyobbak: stabilan kell működniük, és persze a forgalmazó által biztosított háttér szolgáltatás, a folyamatos frissítések és a garancia szerepe is felértékelődik. Számon kérni, garanciát érvényesíteni, kártérítési igényrel fellépni azonban csak a legálisan megvásárolt alkalmazásoknál van mód. Csak akkor várhatjuk el egy tűzfaltól, hogy megvédjen bennünket, hogy a szótárprogram ne fordítson félre, hogy egy ügyviteli szoftver a számviteli törvényeknek megfelelően működjön, ha megfizetjük az ezekbe fektetett tudást és munkát.

Fülpö Norbert, főszerkesztő

NYEREMÉNY!

Áprilisi számunk két szerencsés nyertese részére egy-egy Corel WordPerfect Office X3 Standard Edition szoftvercsomagot postázunk.

Görög Mártonné, Budapest Nagy János, Rózsaasztmárton

A nyerteseket e-mailben vagy telefonon értesítjük.

A Computer Panoráma kettő, belső tartalmában teljesen azonos változatban kapható

3 CD-vel kiegészített változat

14 CD-nyi anyagot tartalmazó, 1 DVD-vel kiegészített változat

Következő számunk június 1-jén jelenik meg.

ITmédiabOLT
 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 60.
 Telefon: (06) 1 888-3421, 22. Fax: (06) 1 888-3499
 E-mail: terjesztas@vegehbuds.hu

Nyitvatartás:
 hétfő-péntek 8-20
 szombat: 10-16

MOZAIK

Aktualitások, érdekességek	14
Havi kedvenc – Nagy netes átverések – Illúzió vagy valóság?	18
Domainmilliárdosok – Mit ér a nevem?	20

CÍMLAPSZTORI

Amit a szoftverjogról tudni kell – Törvényen belül	24
Filmek és zenék szerzői jogai – Saját másolatok	28

TOPTÉMA

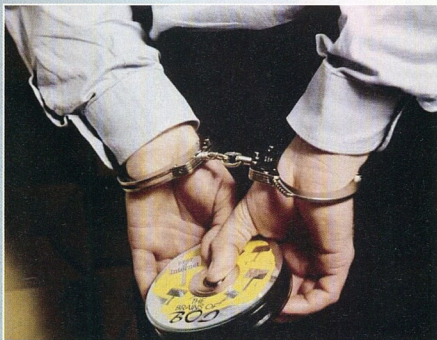
Újratöltött patronok – Valóban megéri?	30
Műholdas navigáció – Messze vagyunk még?	35
Online játékok és játékosok – Virtuális társadalmak	38

HARDVER

DVD és videó egyben – Mindent tudó képrögzítők	40
Apple Mac Mini Core Duo – Dobozba zárt világ	44
Amikor nem elég az integrált hangkártya – Vegyek, ne vegyek...	50
A legjobb 16:9-es projektorok – Mozizz otthon!	54
Nagyfelbontású LCD TV-k körképe – Mit kapunk a pénzünkért?	58
Számítástechnikai bolondságok – Hajlékony neon és billentyűzet-cipő	62
Teszt/Samsung YP-Z5	64
Teszt/Trust PW-2050	64
Teszt/ViewSonic VG920	64
Teszt/OKI C9600	65
Teszt/Panasonic NV-G5300	65
Teszt/Philips 190G6	65
Teszt/Freecom DataCard 1 GB	66
Teszt/iPod Hi-Fi	66
Teszt/Mitsubishi XD-490U	66
Teszt/ASUS 240 MIMO WL-566gM és WL-106gM	67
Teszt/Genius Eye311Q	67
Teszt/Hitachi DeskStar 7K400	67

SZOFTVER

15 kategória legjobbjai – Nyerő ingyenesek	68
MediaMan – Digitális könyvespolc	74
OpenOffice.org 2.0 – Segítő tündér	76
Szoftverek PDA-ra – A PDA és a biztonság	78
ACD FotoSlate 3 – Fotók pólóra és naptárra	80
eXPert PDF Professional 4 – PDF-kezelés felsőfokon	82
SketchUp – Vázlatok 3D-ben	83
A legutóbbi widgetek – Felcíomázott Windows	84

24 CÍMLAPSZTORI Amit a szoftverjogról tudni kell

Azzal, hogy használatba veszünk egy szoftvert, tegyük ezt akár vállalkozás képviselőjeként vagy magánszemélyként, automatikusan elfogadjuk a szoftver kiadója által meghatározott szerződési feltételeket. Hogy pontosan mik is ezek, és mit tehetünk, hogy szoftvereinket törvényesen használjuk, az alábbiakból tudhatjuk meg olvasóink.

40 DVD ÉS VIDEÓ EGYBEN Mindent tudó képrögzítők

A VHS magnókora már régen lejárt, ennek ellenére a legtöbb háztartásban még mindig ilyesfajta felvevőt használnak. Ennek egyik fő oka, hogy az archiv felvételeket a legtöbben videokazettáknak tárolják. Az ő kegyeikért indultak harcba a nagyobb DVD-felvevő gyártók kombó készülékeikkel.

58 NAGYFELBONTÁSÚ LCD TV-K KÖRKÉPE Mit kapunk a pénzünkért?

Az LCD monitorok ma már szinte egyeduralkodónak számítanak a számítógépes kijelzők világában, míg ugyanez a technológia a szórakoztatóelektronikai masinák között egyelőre nem terjedt el igazán. A gyártók a legújabb, HD-képes termékeiktől várják az áttörést. Bemutatónkban hét 32 colos megjelenítőt vizsgáltunk alaposabban.

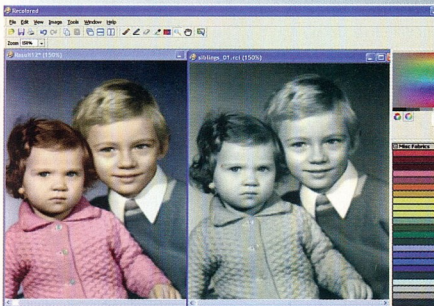

68 15 KATEGÓRIA LEGJOBBJAI Nyerő ingyenesek

Ha alaposan utánajárunk, az ingyenes programok között találunk olyat, amely bátran felveszi a versenyt kereskedelmi társaival. Összeállításunkban a legjobb freeware programokat gyűjtöttük csokorba, mégpedig kategóriánként, így olvasóink könnyen megtalálhatják a számukra szükséges szoftvereket.

74 MEDIAMAN Digitális könyvespolc

A könyvtárak az elsők között használták állományuk katalógizálására a számítógépet. Ha saját könyveinket, lemezeinket, DVD filmejüket szeretnénk nyilvántartásba venni, egy PC tökéletes megoldást jelent. Cikkünkben egy olyan programot mutatunk be, amellyel gyűjteményeinket egyszerűen és praktisan katalógizálhatjuk, így bármit könnyen megtalálhatunk.

114 FEKETE-FÉHÉR FOTÓ KISZÍNEZÉSE Kiszínezett múlt

Van egy program, amellyel a régi, fekete-fehér fényképekből színes fotókat készíthetünk. Nincs szükség aprólékos festetetésre, csak meg kell adni a kép hangulatához illő alapszíneket, és ki kell jelölni a főbb formákat – a többit elvégzi a program.

■ Játékbeutatók/The Elder Scrolls IV: Oblivion	86
■ Játék: Angol eladási toplista	86
■ Játékbeutatók/Tom Clancy's Rainbow Six: Vegas	87
■ Játékbeutatók/Superman Returns	87
■ Börze/BIOS Agent 3.45	88
■ Börze/Active Desktop Calendar 5.99b	88
■ Börze/iPodSync 2.29	88
■ Börze/AlbumPlayer 4.3	89
■ Börze/DTemp 1.00	89
■ Börze/ArtRage 2.05	89
■ Börze/First Page 2006	90
■ Börze/TypingMaster Typing Test 6.3	90
■ Börze/FreeRAM XP Pro 1.52	90
■ Börze/TimeLeft 3.17	91
■ Börze/Advanced SearchBar 3	91
■ Börze/Remote Administrator 2.2	91

KOMMUNIKÁCIÓ

■ Telefonálás interneten keresztül – Vezetékes számok ingyen	92
■ Útadó Stockholmban – A (jó) levegő ára	94
■ Távvezérlés, távfelügyelet – Mit tud (még) a GSM?	95
■ Parkolójegy-vásárlás mobilról – Parkolj, ha tudsz!	96
■ Szorító: Gmail vs. Yahoo! Mail – Levél-csata	98
■ Nyereményakciók a weben – Ajándékvasdászat	102
■ Számítógép az óvodákban – Jót tesz a gyerekeknek?	104

GYAKORLAT

■ Digitális fotósuli 2. – Digitális fotózási alapismeretek	106
■ Megnyithatatlan csatolmányok – Zárt borítékok	109
■ Billentyűzet tisztítás – Tisztán könnyebb	110
■ Windows-típek – Komfortos XP	112
■ Új merevlemez telepítése – Gyakorlat 4 lépésben	114
■ Office-, ZIP- és PDF-jelszavak feltétele – Profí trükkök feledékenyeknek	116
■ Vásárlási kisokos – Hogyan vásároljunk számítógépet?	118
■ Fekete-fehér fotó kiszínezése – Kiszínezett múlt	120
■ Outlook Express idomítás – Levéltitkok	124

ÁLLANDÓ ROVATOK

Vezércikk	3
Tartalom	4
CP lemez melléklet 2006/5	6
CP lemez melléklet 2006/5 – Csak a DVD-n	8
CP-szervíz – Olvasók fóruma	10
DVD-borító	128
Impresszum	129
Előzetes	130

GRAFIKA

Abrosoft FantaMorph 3.5
Advanced PSD Repair 1.2
AnrSoft iPod Movie Maker
Cucusoft MPEG/MOV/RM/DivX/AVI to
DNF Sharp Viewer 1.113
EDGE Diagrammer 4.15
FrameShots Video Screen Capture
Icon Craft 4.0
Kaleider 4.0
MemoriesOnTV 3.0
Photo Frame Show 1.3
PicaJet FX 2.5
True BoxShot 1.1
UltraConverter 1.9

HÁLÓZAT

AceFTP 3.72
Advanced Instant Messengers Password Recovery
3.10
Advanced Outlook Repair 1.1
Alchemy Network Monitor
CoffeeCup Google SiteMapper 4.5
CoffeeCup HTML Editor 2006
Duplicate Email Remover 2.11
Flash Menu Factory 1.0 Demo
Gallery Downloader 1.122
HTML Link Validator 4.29
IE Quick Saver 1.1
Internet Download Accelerator 5.0
LanFlow Net Diagrammer
PC Atomic Sync 3.91
PrintPunk 1.1
WhosVisiting

ZENE

Ashampoo AudioCD MP3 Studio 3 (SE)
Audio Sliders 4.12
Audiotools 5.39
AV Music Morphor 2.01
Create-Ringtone 4.2
DFX for Winamp
IM Collector Music Edition
iPod Copy
LP Ripper 8.0
MEDA MP3 Splitter 2.7
MediaMonkey 2.52
MP3 Converter 4.12
MP3 Tag Tools 1.2
Mp3DirectCut 2.02
Neosound FX
Pulse MP 1.2
The Ringtone Maker 2.1
Video To Audio Converter 2.0

FELHASZNÁLÓI

A Better Calendar 1.94
Advanced CAB Repair 1.2
Advanced Excel Repair 1.4
Advanced PDF Repair 1.1
Advanced Startup Manager 1.41
Advanced Task Scheduler
AlfaClock 2.07
Aristall 2.17
Asterisk Recovery Genie 1.2
Dekart Private Disk 2.07
DVD Burning Xpress 1.2
EasyBoot 5.09
EF Commander 5.1
M8 Multi Clipboard
MagicTweak 3.2
Nucleus Kernel Access Demo
Paragon Drive Copy 8.0 Demo
Recovery For Access 2.2
RegFreeze 5.5
Search And Recover 3.0
System Mechanic 6 Pro
Ultra PDF To Text Converter 2.0

ACD FotoSlate 3

Teljes verzió A digitális géppel készült fényképek remekül mutatnak a digitális fényképalbumban, ám a képeink számos más módon is használhatjuk. Ezek egyike természetesen az, hogy a képeket különféle témák alapján kinyomtatjuk, és például naptárt készítsünk belőlük. Ebben lehet a segítségünkre a *FotoSlate 3*.

Serif Media Plus

Teljes verzió A *Serif* cég eddig már több hasznos teljes verzió is meglepett miniket. E hónapban egy médiakatalógus szoftverrel kedveskednek olvasóinknak, hogy egyszerűbb legyen áttekinteni a gépen megbúvó képeket, zenéket és videókat. A teljes verzió használatához internetes aktiválás szükséges, amely a CP olvasóinak természetesen ingyenes.

CD1

Free games

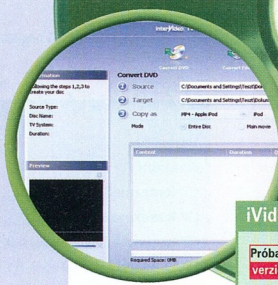
Teljes verzió E hónapban egy különleges válogatással – harminchárom ingyenes játékkal – szeretnénk meglepni a szórakozni vágyókat. Persze senki ne számítson a *World of Warcraft*-ra, de azért ne is tessze el előre ezeket az „apróságokat”, hiszen nem feltétlenül a csillogó grafikai tálalás határozza meg, hogy egy játék szórakoztató-e vagy sem.

CD2

iVideoToGo for iPod

Próba-verzió Mivel egyre több az *iPod*-tulajdonos a világban, megszorodtak az *iPod*okhoz használható segédprogramok is. Az *iVideoToGo* segítségével könnyedén átalakíthatunk egy DVD filmet az *iPod* videós változatán nézhető formátumra.

TurboDemo 5 Standard

Teljes verzió

Otthoni felhasználók a rokonaiknak, programozók pedig leendő felhasználóiknak készíthetnek látványos bemutatót egy-egy szoftver vagy a rendszer működéséről és használatáról a TurboDemóval. Ráadásul mindez nem is bonyolult. Az internetes regisztráció a www.turbodemo.com/eng/vnu.php oldalon végezhető el, a CP olvasóinak ingyenesen!

Laplink Everywhere

Teljes verzió

A *Laplink Everywhere* különleges csemege, azoknak legalábbis, akik távolról is szeretnék elérni számítógépük tartalmát, az interneten keresztül, akár egy böngészőből is. E hónapban a Computer Panoráma olvasói egy évig használható licenct kapnak a programhoz, amely havonta egy óra távoli hozzáférést engedélyez. A telepítés és a regisztráció egyaránt internethez kötött (a program felépítéséből adódóan).

DVD

EXTRA TARTALOM

FILM A DVD-N!
Az igazság törvénye

Michael Crichton, a *Jurassic Park* és a *Kóma* című thriller rendezője ezúttal egy krimivel lepi meg a nézőket. *Burt Reynolds* játssza *Paris*, az erőszakos és néha törvénytelen módszereiről ismert rend-

őrt, akit egy véres gyilkosság elkövetésével vádolnak. Az előző, részegségig fajuló este után *Paris* semmire sem emlékszik, viszont a gyilkos fegyveren ott az ujjlenyomata. Az áldozat egy veszélyes bűnöző, akivel a zsaru párszor már konfrontálódott, így hát nem csoda, hogy első számú gyanúsított lesz. A mindenki által veszletnek hitt ügyet egy szexi ügyvédnél vállalja fel, aki eleinte szintén nincs meggyőződve ügyfele ártatlanságáról...

Cikkeink mellékletei

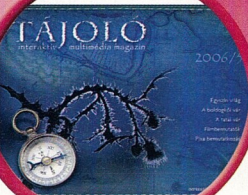
Magazinunk hasábjain bemutatjuk az internetes toplistán a legjobb 30 helyezést elért freeware alkalmazásokat. Ezek a 3. CD-n kaptak helyet a CIKKEK/30 legjobb freeware mappában. Ugyancsak itt találják olvasóink a Szoftverbörze összeállításához tartozó programokat is.

Tájélo

Teljes verzió Interaktív multimédiás magazinunk ez alkalommal sem hiányozhat, sőt remek filmelőzetesekkel bővült. Ezentúl állandó rovatként szerepelnek filmbemutatók is a *Tájéloban*, ez pedig újabb ok, amiért érdemes velünk kalandozni a virtuális iránytűvel. Ez alkalommal extra tartalommal is szolgálunk: négy PIXA dalt hallgathatnak meg olvasóink.

CD3

További érdekességek a DVD-mellékleten!
LAPOZZON!

DVD-utánrendelés

CP szerkesztőség
Telefon 06(1) 888-3421, 22
Fax: 06(1) 888-3499
e-mail: terjesztes@vogelburda.hu
A DVD-utánküldés ára, kezelési és csomagolási költséggel: 1200 Ft (A készlet erejéig.)

Csak a DVD-n!

A CP DVD-mellékletes változatát megvásárlók természetesen most is számszám extra tartalommal találkozhatnak lemezükön. Nem csak a mozifilmmel, hanem jó néhány érdekes programmal is szolgálnak számukra. E hónapban elsősorban a szórakozni vágyók találnak majd nyálankészségeket, két szó szerint óriási játékdemót és több mint ötven remek apró játék demóját.

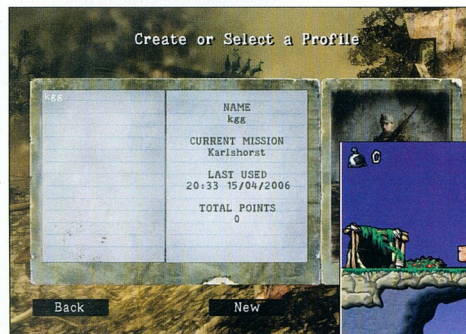
Sniper Elite

A mesterlövészek élete ma sem könnyű. Mi most a második világháborúban tehetjük próbára lopakodó képességünket. Egy magányos harcos alakíthatunk, aki ennek megfelelően magányos missziókat hajt végre orosz földön.

el szeretnénk jutni a célállomásra. Másik kedvencünk a Zuma Deluxe, amely már lassan generációkat hódít meg, mint az egyik legnépszerűbb ügyességi/logikai játék. Feltétle-

vel kell leküzdenünk az akadályokat. Halálománynak kell megvédeni a különböző „besurránó haltolvajoktól”, többek között macskáktól. A játék a rajzfilmes stílus miatt valószí-

nélég gyorsan a gyerekek kedvence lesz. Ha pedig a sportok iránt érdeklődünk, a Tennis Titans segítségével egészen új oldaláról közelíthetjük meg a teniszt is, hiszen egy erdőben játszhatunk, különböző állatok bőrébe bújva.

Apple OS X szoftverek

E havi válogatásunkban főként az intel-es Apple gépeket (PowerBook Pro, Mac Mini, iMac Core Duo) választók találnak hasznos szoftvereket, amelyeket már az új gépekre optimalizáltak. Az Intel Mac and UB mappában az intel-es Apple gépekre optimalizált szoftverek, illetve Universal Binary csomagok sorakoznak, amelyekben minden változat megtalálható. A G4 and G5 Mac mappába pedig G4-es és G5-ös gépekre optimalizált szoftverek kerültek (amelyek az intel-es gépeken a Rosetta segítségével futtathatók).

CP csomag

CP csomagunkat ezúttal a szórakoztatásnak szenteltük: több mint 50 nagyszerű játék demóját tettük fel a mellékletünkre, amelyek napokig kellemes elfoglaltságot kínálnak mindenkinek, aki egy kis kikapcsolódásra vágyik. Akinek megtetszenek ezek a játékok, a <http://gamecenter.oberon-media.com/> címen megrendelheti őket, vagy további demókat tölthet le.

Néhány kedvencünket azért ki is emelnénk a több mint 600 Mb-nyi válogatásból. Egyikük az Ancient Taxi, amelyben egy kőkori taxibőre bújhatunk. Csinos kőkori hölgyek és morc kőkori urak várják, hogy a kívánt helyre fuvarozzuk őket, ám ne számítsunk hétfévi városnézésre. Város nincs, viszont vannak sziklafalak, dinoszauruszok és megannyi más akadály, amelyekkel meg kell küzdenünk, ha

nél érdemes kipróbálni, ha még nem találkoztunk volna vele.

Harmadik kedvencünk elsősorban a gyerekeknek szól, de tulajdonképpen minden korosztálynak remek szórakozást nyújt. A Snowy Fish Frenzy játékban egy kedves jegesmedvé-

ITmédiabOLT offline

ITmédiabOLT-unk offline változatában megismerhetik kiadónk termékeit, és természetesen meg is rendelhetik azokat, beleértve régebbi számainkat is.

Tavaszi ajándékeső!

Nyereményjáték

500 000 Ft

értékben!

CorelDRAW X3
szoftvercsomag

Conceptronic
Media Player
médialejátszó

iGO Magyarország 2005
GPS szoftver

PLAY! magazin
félèves előfizetés

Computer Panoráma
könyvecsomag

Pinnacle Studio
MovieBox
USB videoátjátszó

Így játszhat:

- Gyűjtse össze a Computer Panoráma 2006/3,4,5. lapszámaiban megtalálható nyerő sarkokat,
- vágja ki mindhárom sarkot, töltsse ki az adatokat,
- majd 2006. május 30-ig küldje vissza egy levélben a címünkre!

Nyeremények:

- 2 db CorelDRAW X3 szoftvercsomag
- 1 db Conceptronic Media Player médialejátszó
- 1 db iGO Magyarország 2005 GPS szoftver
- 5 db PLAY! magazin félèves előfizetés
- 10 db Computer Panoráma könyvecsomag
- 1 db Pinnacle Studio MovieBox USB videoátjátszó

Játsszon velünk! Érdeemes!

Sorsolás: 2006. május 31-én.

Címünk:
Computer Panoráma szerkesztősége
1426 Budapest, Pf. 139
A borítékra írja rá: "CP Nyerő sarkok"

2006/5

3. Nyerő sark - Tavaszi ajándékeső

Név: _____

Cím: _____

Tel.: _____

E-mail: _____

CP Computer PANORÁMA

5 másodperc szünet!

Jó ideje a következő probléma jelentkezik a gépem. A gép tökéletesen működik, azonban a játékok – mindegy, hogy melyik – teljesen kiszámíthatatlan időközönként megállnak vagy 5 másodpercre, utána mintha mi sem történt volna, tovább működnek, de a kép pixelhíbas lesz. Ha újraindítom a gépet, megint egy órát, kettőt vagy akár hármat is jól működik, aztán megismétli ezt a hibát. Az **Inno3D GeForce FX 5600** meghajtó programjait már cseréltem, de hiába. A gyári, eredeti meghajtóval nem produkálja ezt a jelenséget, de az új játékokhoz kellene az új driverek. Vajon mi lehet a gond? A gépem: **Abit IC-7, Intel P4 2,4 GHz, 512 MB RAM.**

Így is festhet a kép, ha a memória időzítési nem megfelelőek – akár a hibásan tuningolt videokártya is okozhatja ezt a jelenséget

A hiba oka nagy valószínűséggel a videokártya, amely vagy nem „ül” megfelelően a foglatban, vagy pedig hibás. A másik ok az alaplap lehet: az **Abit** régebben gyakran jelent meg egy-egy alaplappal, majd hetente adta ki az újabb, javított BIOS-okat, mert sok volt bennük a hiba. Még olyan esettel is találkozunk, hogy egy **Abit** videokártya nem ment Abit alaplapban. A megoldást remélhetőleg meghozza a BIOS visszaállítása az alaphelyzetbe (ne legyen tülhajtva a processzor, a PCI/AGP busz sebessége pedig szabványos

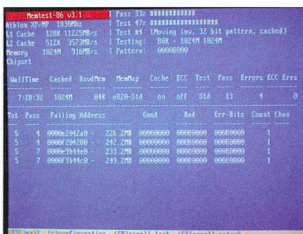
33–66 MHz legyen). Ha mégsem, és a hiba ismét jelentkezik, akkor egy régebbi verziót érdemes letölteni. A **www.guru3d.com** oldalon például minden meghajtóprogramot megtalálunk az **nVidia** és az **ATI** kártyákhoz. Ha valamelyik okból ezek sem működnének, akkor meg lehet próbálkozni az **NGO, DNA** vagy **Omega** (**www.ngohq.com, www.dna-drivers.com, www.omegadivers.net**) által módosított meghajtóprogramokkal, amelyekkel például az egyébként nem teljesen támogatott **nForce Go** család tagjai is működésre bírhatók.

A szóban forgó jelenséget még az is okozhatja, hogy a videokártya ugyanazt a megszakítást használja, mint mondjuk a hálózati kártya vagy az USB vezérlő. Ezek ideiglenes eltávolítása vagy letiltása segíthet a hiba feltárásában.

Néha fagy ez is

A problémám a következő: lecseréltem az nVidia kártyámat egy ATI Radeon 9600-as kártyára. Sajnos azóta bármilyen játékkal játszom, a kisebbeket leszámítva, negyedórán belül lefagy, és vagy sikerül továbblépnem, vagy kénytelen vagyok újraindítani a gépet. Előtte, mármint a kártyacsere előtt, ilyen gondom nem volt. Jól futnak a játékok, de

Ha az alsó sorokban memóriacímek bejegyzései tűnnek fel, akkor a memória bizony hibázik az adott sebességi beállítások mellett

megőrít a lefagyás. Mi lehet a gond? AMD Athlon XP 2000+ processzorom, XP SP2-es rendszerem van, közel 70 GB szabad hely a lemezemen, 512 MB memóriával. Letöltöttem az **ATI Catalyst Control Center** legfrissebb változatát, de ha az ikonjára kattintok, a következőt írja ki: „cli.exe alkalmazásiba. az alkalmazás inicializálása nem megfelelő (0x0000135)”. A **3Dmark** tesztet is lefutattam, 9600 körüli értéket hozott ki. Szóval mit tegyek? Szedjem le az összes **ATI** szoftvert, alkalmazást, s telepítem újra? Létezik program, amely kimutatja, hol a hiba? Kérek, válaszolj, mert helyi szinten nem tudnak hozzájárulni, csupán a frissítésekre hivatkoznak. Sajnos eddig nem segítettek, illetve azt mondják, egyes játékok nem díjazták az **ATI-t**. A következő játékok fagnak be: **GTA San Andreas, Far Cry, Harry Potter 4**. Érdekes, hogy **nVidia** kártyánál lassan ugyan, de mindegyik elment fagyás nélkül.

Nos, én kizártnak tartom, hogy bármelyik játék lefagyna csak azért, mert „nem szereti” a kártyát. Tény viszont, hogy egyes játékkészítő cégek szorosan együttműködnek a videokártyát gyártó cégek mérnökeivel, és bekerülhet a programba olyan kód, amely a kártya szolgáltatásait ellenőrzi. Ebből következik az is, hogy a játékok vagy az egyik, vagy a másik (ritkábban mindkettő) gyártó kártyáira optimalizálják, a másikon tehát akadozik, vagy rosszabbul néz ki.

Ezzel a konfigurációval ezek a játékok gond nélkül mennek, ez egészen biztosan nem szoftverhiba. Olyan program, amely a fagyások alapján megmondaná, hogy a hardverrel mi a gond, sajnos nem létezik.

A fagyást okozhatja gyenge tápegység is (ide minimum egy közepes minőségű, 300 wattos kell), netán a **VGA** gyenge hűtése, vagy a **CPU** nem megfelelő tuningolása is. Az viszont egészen biztos, hogy a meghajtóprogram nem került jól a rendszerre, a **Catalyst Control Center**nek ugyanis gond nélkül el kell indulnia. Mivel működ-

LEJÓZTATÁS

100 Fotóóra 2
Fotók pólóra és naptárra

MIT KAPUNK A PÉNZÜNKÉRT?

PREMIUM DVD-meléklettel

Egy évre: **13 920 Ft**
Fél évre: **7 470 Ft**

Fehér Ildikó: 888-4322, Rehó Rita: 888-3421
terjesztes@vogelburda.hu
Üzletünk: www.itmediabolt.hu,
illetve Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 60.

Megéri előfizetni a CP-re!

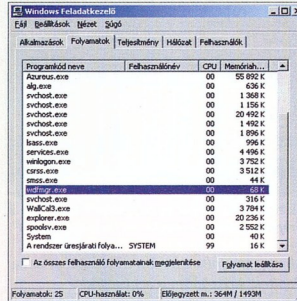
Előfizetne, megrendelne?

Letörölni a letöröltet 1.

Telepítettem valahonnan egy időjárás-figyelő programot, amelyet igazán nem is tudok értékelni, mert csak nagyfelbontású térképeket jelenít meg. Szeretném kitörölni a gépről, de nem hagyja magát. A Windows XP-ben a programok telepítése hozzáadásánál eljutok addig a kérdésig, hogy biztosan teljesen el akarom-e távolítani a programot. Az igen válasz után azonban nem történik semmi. Hogyan távolíthatom el a programot?

A programot akkor lehet törölni, ha az nem fut (tehát a tálcan kattintva rá ki kell lépni belőle – így ha másképp nem, a Feladatkezelőben ki lehet lőni). Ezután már el kell indulnia. Ha mégsem, akkor a Program Files könyvtárban biztosan van a program Files könyvtárban biztosan van a program. A Weather Watcher könyvtár, amelyben az Uninstall.exe nevű programot kell elindítani. Ha így sem működik, akkor lehet csökkentett módban (F8 az indításkor) indítani a Windowst, és az alól leszedni. A

A frissen telepített rendszerben jegezzük fel a futó programok neveit. Ami itt pluszban szerepel, és nem ismerjük, biztosan „szemét”

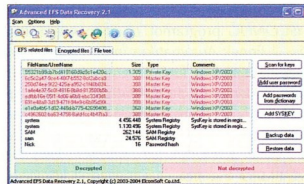
programok eltávolítása menüben ezután már csak a bejegyzés marad, amelyet a Windows ki szokott törölni, ha ismét kiválasztjuk a program törlését.

séhez a .NET keretrendszert használja, azt mindenképpen telepíteni kell. A javításra a következő lépéseket javasolom: VGA meghajtóprogramok eltávolítása, PC újraindítása, .NET telepítése (letölthető a www.microsoft.com/hun oldalról), újraindítás és Catalyst meghajtók telepítése. Az ismételt újraindítás után a programnak el kell indulnia, és a meghajtókat jól kell működnie. A fent lévő meghajtókat végsőükség esetén csökkentett módban is el lehet távolítani. A hibát okozhatja még egy gépen futó program is, amely az MSCONFIG programmal tiltható le.

EFS – vigyázat, fontos adatok!

Elszállt az XP a gépemről, amelyet most telepítettem újra. A Winchesterem 40 GB-os és fix, és két részre particionáltam: C: 10 GB (rendszer) és D:

Csak remélni tudjuk, hogy az Advanced EFS Data Recovery ki tudja kódolni a titkosított állományokat

30 GB. Ezen a D meghajtón a régi XP-m alatt volt egy könyvtár, amelyet írásvédet tettem, és a tartalmat titkosítottam az adatvédelem érdekében (ikont is kipipáltam). Egyszóval az új telepítés során particionáltam a C: lemezre, és ide került az új rendszer. A régi D: meghajtóhoz nem nyúltam. A gondom az, hogy az új XP telepítése után az

írásvédet D: meghajtón lévő könyvtár adat-tartalmához nem tudok hozzáférni. A Winchesteren ott van, 357 megabájtot foglal összesen, de számomra fontos dokumentumokat tartalmaz, amelyek megnyitására ezt írja ki: "A Windows nem tudja megnyitni, mert a felhasználónak nincs hozzáférési joga". Próbáltam hozzá új felhasználót adni, de úgy sem engedte; lehet, hogy a tanúsítvány nem jó neki? Hogyan tudnám megszüntetni a titkosítást és az írásvédelmet?

Először is át kell vennünk a könyvtár kezelésének jogosultságait. Azoknak, akik nem titkosított, de törölhetetlen könyvtárral találkozunk, a következő módszert ajánljuk. Nyissuk meg az egyik meghajtó mappáját, és az Eszközök menü alatt válasszuk a Mappa beállításai opciót. Az itt megjelenő ablak Nézet fülre alatt találjuk az Egyszerű fájljegyzék használata sort, amely elől töröljük a pipát. Így jutunk „bonyolult” fájljegyzékhez. A kérdéses könyvtárra kattintva a jobb gombbal megjelenik a helyi menü, innen a Megosztás és Biztonság menüvel kapunk egy újabb ablakot. Ennek Biztonság fülén találjuk a nevünket és a könyvtárra szóló engedélyeinket. Ezt állítsuk Teljes hozzáférésre, de csak addig, amíg elmentjük és kitöröljük a tartalmát. Ha ennek ellenére sem lehet hozzáférni (ajánlott a fájljelzőt újraindítani, vagy ennek elvégzéseig kilépni), akkor a Speciális gombra kattintva adjunk magunknak Engedélyt, illetve a Tulajdonos fül alatt jelöljük ki új tulajdonosként magunkat. A módszer csak akkor működik, ha a gépre rendszerzajdai jogosultságokkal lépünk be.

A titkosítás feloldása már nehezebb feladat, hiszen a rendszer 256 bites titkosítást használ magának a fájlrendszernek a védelmére, tehát nem a fájllok védelmére.

A következőket tehetjük: eltávolítjuk a könyvtár titkosítását a fent említett ablakban (Attribútumok fül, Speciális gomb). Ez nem mindig sikerül, mert hiányzik a fő titkosító kulcs – ez esetünkben valószínű, hiszen a rendszer újra lett telepítve.

Aktuális számunkról **Gond van a gépével?** **Várjuk leveleiket!**

Amennyiben kérdései volnának az adott lapszámmal kapcsolatban, keresse meg szerkesztőinket!

- Bányai Ferenc: fbanyai@vogelburda.hu
- Fülöp Norbert: nfulop@vogelburda.hu
- Gyarmati László: lgyarmati@vogelburda.hu
- Nákovics László: lnakovics@vogelburda.hu

Bizonyára Önnel is előfordult már, hogy nem úgy működött a gépe, ahogy szeretne volna. Ha a hardverrel kapcsolatban lennének kérdései, forduljon tesztlaboratóriumunk munkatársaihoz, akik készséggel segítenek:

- Köhler Zsolt: zskohler@vogelburda.hu
 - Higved Gábor: ghigved@vogelburda.hu
- Kérdéseiket természetesen internetes oldalunkon (www.cp.hu) is feltehetik.

Hardveres és szoftveres gondjainkkal, problémáinkal, valamint az újságunk testjeivel kapcsolatban leveleiket az alábbi e-mail címre várjuk: zskohler@vogelburda.hu, illetve postai úton is elküldhetik őket (Köhler Zsolt, Vogel Burda Communications Kft., 1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.).

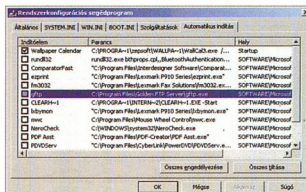

Ha viszont egy adatvisszaállító szoftverrel megtaláljuk a C: meghajtó üres területein a mesterkulcsot, akkor biztosan van esélyünk a visszaállításra. Használjuk az Active@ Undelete Low Level, vagy a File Scavenger Defunct Volume opcióit, és ha szerencsénk van, megtaláljuk a kiterjesztés nélküli adatfájlokat, amelyeket az új rendszeren eredeti helyükre, a Document and Settings/<usernév>/ApplicationData/Microsoft/CryptoRSA könyvtárba kell másolnunk. A mentéshez szükségünk van még ugyanitt, a Protect könyvtárban lévő fájlokra is. Talán éppen ezeket a fájlokat használja az interneten található Advanced EFS Data Recovery program is, amely legális szoftver, és a www.crackpassword.com oldalról tölthető le. Mi nem próbáltuk, de lehet, hogy a kulcsok nélkül is használható.

Letörölni a letöröltet 2.

Használaton kívüli szkennерem meghajtóprogramját – lehet, hogy nem szabályos módon – leszedtem a gépről. A tálcá jobb oldalán ottmaradt egy szkennер ikon, amelyre rákattintva csak annyit ír ki: FlatBed scanner not ready. Viszont gyantom, hogy a gép indításakor hosszú idő elmegy miatta. Kerestem fájlokat ezzel a névvel, de nem találtam. A RegCleaner 4.1 programmal se találkoztam egyik legördülő menüben se vele – gondoltam, a Registryben bújik el. Tudna tanácsot adni? Esetleg telepítem fél a CD-jét ismét és uninstalláljam szabályosan? Van

Az Msconfig program az elinduló alkalmazások nevét és helyét is megadja – ezekben a könyvtárakban keressük az Uninstall.exe-t

Ashampoo Uninstallerem is, most már azzal telepíték. Köszönöm a segítséget!

Bizony sok telepítőprogram hanyagul jár el a futó programokból való kikapcsolás, ezért lehet, hogy a program törlésekor fent maradnak a futás miatt törölhetetlen programok, fájlok. Mielőtt bármilyen programot törölünk, győződjünk meg róla, hogy nem fut: indítsuk el a Feladatkezelőt, és a Folyamatok között keressünk a nevére utaló programnevet. Ez olykor nem szerepel az Alkalmazások ablakban.

Ha megtörtént a baj, akkor indítsuk el az MSCONFIG programot (Start menü, Futtatás...). Ennek Automatikus indítás ablakában megtalálhatjuk a futó programot és elérési útját. Érdemes a Szolgáltatások ablakot is megnézni, ahol törölhetjük a szolgáltatás indulását.

Miután kitöröltük azt, ami nem kell, indítsuk újra a gépet, és a megadott könyvtárakból töröljük a fájlokat. Legyünk óvatosak

a Windows könyvtárban lévő fájlokkal, de ha a program a Program Files mappába tette magát, akkor azt egyben is törölhetjük. Végül töröljük ki a Start menü alatt szereplő program mappáját, így megszabadulunk a programok fent maradt darabjainak jó részétől. A futásukhoz szükséges DLL fájlok ettől még ott maradhatnak a rendszeren, kis mértékben hízalva a könyvtárat, de a Windows futását ez egyáltalán nem zavarja.

Sok probléma, egy megoldás

Lelek olvasója vagyok a lapnak, és kb. két és fél éve foglalkozom számítástechnikával. A CP-ből nagyon sokat tanultam, de még többet kellett volna, hogy magam is rájöttem a problémám orvoslására. Több összetett gondom van, és nagyon megköszöném, ha tanácsot tudnának adni a megoldásra! Nem tudom feltételezni az iTunes. Ez a legkisebb gond. A nagyobb, hogy nemrég újra kellett telepítenem a Windowst az állandó lefagyások miatt. Már csökkentett üzemmódban is lefagyott, és azóta kétszer kellett újratelepítenem. Még az alaplap meghajtók telepítéséig sem jutottam el, és máris kezdte a lefagyásokat. Körülbelül 10 hónappal ezelőtt vettem a gépet, és az közel három hónapig működött normálisan, egy hónapig 1 GB RAM-mal, majd még egy GB került bele. Most talán jó (még csak pár nap telt el, és csak egyszer fagyott le).

A harmadik gondom az, hogy amióta újratelepítettem a Windowst, nem tudom felrakni a tv-kártyámat, mivel az valami DOSX nevezetű fájl nem talál (pedig ott van, ahol lennie kell – a win32-ben), és nem rejtejt vagy írásvédett.

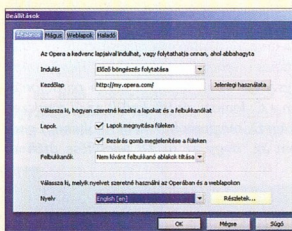
A rendszerem: MSI Neo2 Platinum alaplap, Athlon64 3000+ CPU, 4x512MB Kingston RAM (párban van 2x1 GB). Bár a számuk megegyezik, kettő belső egység van, kettő pedig kétoldalas modul. A forgalmazó azt mondta, hogy ha a számuk egyforma, akkor mindegy, legalábbis ennél az alaplapnál. Tépegyeségem: Q-Tech PSU 500W Big Fan. Az a bizonyos lefagyása egy Leadtek WinFast (2000 vagy XP), pár hónappal később vettem, miután a CP tesztelt USB-s tv-kártyákat (de ez nem az, ez PCI-os). Ha tud, kérem, segítsen!

Aktuális ■ Opera magyarul

A CP januári számában olvastam az Opera nevű internetböngésző programról. A megadott oldalon meg is találtam, sikerült letöltenem és fellelőtenem a gépre. A problémám csak az volt, hogy a magyarítást is letöltöttem, de nem tudom, hogy hova tegyem, vagy mit csináljak vele, hogy magyar nyelvű legyen a böngésző.

A legújabb nyelvdefiníciós fájl a www.opera.com címről, a Download szekció alól tölthető le. Az .LNG kiterjesztésű fájl bemásoljuk a Program Files/Opera könyvtárba, majd az Operában belépünk a Tools/Preferences menübe, ahol alul megtaláljuk a Language (nyelv) legördülő menüt. Mivel a letöltött fájl még nincs benne az Operában, a Details... (részletek) gombra kattintva egy új ablak jelenik meg,

Az Opera kezelőfelületének nyelve a Részletek gombra kattintva választható ki

amelyben megadhatjuk a használt nyelvet. A legelső sorban lévő gombra kattintva megadhatjuk a nyelvi fájll helyét, és alkalmazva a beállításokat máris ékes magyarul szól hozzánk a program.

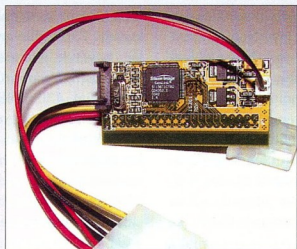
Az iTunes telepítésekor észlelt hiba szinte biztos, hogy a memóriákkal van összefüggésben. Már a Windows telepítésekor gyakorolni kellett volna a hiba okára, ez pedig nem más, mint a memória. Lehet, hogy meglevő olvasási hibát ír ki, lehet, hogy igen kedvelt „IRQ Not Less or Equal” szö-

■ Régi-új merevlemez

Vizonylag régi olvasójuk vagyok (2000/7), ez idáig sok problémámat sikerült megoldanom az újság segítségével. Viszont most megakadtam. PC-tem bővítettem, és az új merevlemez nem akarja felismerni már a BIOS-ban sem. Az alaplap Gigabyte GA-8I915G-MF, az első merevlemez Hitachi SATA 160GB 7200 8MB, amelyet nem ismer fel, az új pedig egy Samsung PATA 160GB 7200 8MB. A két lemez egy IDE csatlakozón van: a Hitachi lemez SATA nullán, a rack pedig egy alaplap mellé kapott IDE-SATA fordítóval csatlakozik valahova, ahol látná a gép (ha SATA 2-n becsatlakozom masterként a Samsunggal, akkor látja mind a két lemezt). Bizom benne, hogy tud segíteni!

Hivatalosan az IDE-SATA fordító és az alaplapon lévő SATA vezérlő is működik optikai meghajtóval, ezért azt tanácsolom, hogy az egyiket tegye a SATA csatornára! Ily módon felszabadul egy PATA csatorna, amelyre már rá lehet kötni a fiókban lévő merevlemez. Az IDA-SATA átalakítók álta-

Az IDE-SATA konverterek nem csak merevlemezre, hanem optikai meghajtóra is illeszthetők

lán nem szeretik, ha a merevlemez fiókban keresztül van hozzájuk csatlakoztatva, ezeknek ugyanis hosszabb és esetenként gyenge minőségű kábel található. Fiók nélkül lehet, hogy gond nélkül működnek a rá kapcsolt merevlemezek. Az átalakítónak elvileg mindegy, hogy ODD vagy HDD van rajta, de Master állásban mindenképpen működnie kell.

veggel üdvözöl kék képernyő kísérletében, de az is lehet, hogy csak egyszerűen eladak. Ha jó a telepítő-CD, akkor egészen biztosan az alaplap-memória kapcsolatával van baj.

A konfigurációban lévő memóriák ugyan a legjobb minőséget garantáló Kingston gyárából érkeztek, ennek ellenére előfordulhatott, hogy az egyik tönkrement, netán az alaplap annyira túl van hajtva, hogy a teljesítmőképessége a határához érkezett.

A memóriát a www.memtest86.com címről letölthető programmal tesztelhetjük, ha készültünk egy bootfloppal, amelyre a telepítő felmásolja magát a tesztelő programot is. A BIOS beállításait állítsuk alaphelyzetbe, a memória időzítése legyen SPD (ez a gyári adatokkal megegyező ütemezést ad, tehát stabil), és indítsuk a gépet a lemezről! A program minden egyes alkalommal újraindul, ha végeztél a tesztel, de a hibalistát nem törli. Ha legalább egyszeri végigtűtést mellett hibátlannak tűnik, még lehet, hogy más memóriával együtt használva hibázi egy, ezért egyszerre csak egy modult használjunk!

Talán furcsa lehet, hogy a Kingston esetében is ezt javasolom, de a gyár csupán garantáltan jó minőséget (gyári tesztet) biztosít, és kiváló garanciát. Még egy ilyen modul is tönkretelhet a sztatikus feszültség, ha feltöltődve érünk hozzá. Szintén hibaforrás az

össze a jobb minőségű Q-Technology táppal) teljesítménye ugyan megfelelő, de okulva a korábbi 300-400 wattos típusok teszt eredményeiből, erőm sem tudok sok jót feltételezni. A túlméretezett tápegység egyébként gyengébb hatásokkal üzemel, tehát jobban melegsik, de remélhetőleg stabilabb.

Mitől romlik el a winchester?

Segítségetek kérem, mert vettem egy Samsung 200GB PATA SP2014N 7200RPM 8MB Cache merevlemez! A problémám az, hogy kollégista vagyok, így az otthonom és a kolezák között hurcolásom ezt a winchestert. Már kétszer volt szervízben, mert a fájlrendszer (NTFS) rendszeresen összeomlik! Persze a szervízben adtak egy újat, de azzal is ugyan-e volt a helyzet, és most is a szervízben pihen. A kérdésem az, hogy mért omlik össze a fájlrendszer, és veszem el az összes adatomat rendszeresen, és mivel lehetne ezt megakadályozni?

A gyakori ki- és beszerelés, rázkódás bizonyítottan csökkenti a meghajtó működési biztonságát, ugyanis a fej ekkor apró szemcséket szakít ki a lemezből, amelyek a használat során a fejbe rakódnak, felkarcolják a lemezt, és olvashatatlanná teszik a lemez bizonyos részeit. A ki- és beszerelés során sztatikus sokk is érheti a meghajtót, amelynek hatására a vezérlő elektronika részben károsodhat. Mivel praktikusági és sebességi okokból a lemezen található "firmware" és bizonyos adatok (így akár a boot rekord és a FAT tábla) is az elektronika memóriájába kerül, könnyen előfordulhat az adatok megváltozása – és így az összeomlás. Nem mindegy, hogyan szállítjuk a merevlemez: mindenképpen a hozzá tartozó antisztatikus, ütészálló műanyag dobozban, esetleg a gyári zacskójában és rongyba tekerve érdemes mozgatni. Ha a hidegből levegő helyiségbe megyünk, és előveszük a merevlemez, akkor várjunk legalább fél-egy órát, hogy felmelegedjen (ne tegyük a fűtőtestre!), a drasztikus hőmérséklet-változás ugyanis nem használ neki, a lecsapódó páráról nem is beszélve.

Az új meghajtók SMART értékeit egy erre való programmal (pl. DTET) érdemes megnézni, majd egy-két hónap múlva ismét ellenőrizni. Ha egy hónap után is tovább csökkennek az értékek, akkor hibás a lemez, és előbb-utóbb adatvesztés lép fel.

Leveiket az olvasoi.rovat@cp panorama.hu címre várjuk!

egy- és kétoldalas modulok vegyes használatát, az alaplap dokumentációjában ugyanis egyszerre vagy csak az egy-, vagy csak a kétoldalas ajánlják – ha pedig nem, az valószínűleg nem támogatott. A kétoldalas modulok cseréjét ajánlom, ezt vélhetően a forgalmazó is meg fogja érteni, és szinte biztos, hogy a fenti hibák megoldódnak.

A rendszer másik gyenge pontját a tápegységben látom: a Q-Tec (nem tévesztendő

DIY Memory Combination

Useful at least on DDR modules on the slots. Each DIMM slot supports up to a maximum size of 1GB. However, not all DIMM modules are supported. For example, DDR modules with 2GB capacity are not supported. For more information, please refer to the CPU manual. Always use the memory modules (DIMM) on the slots in the order shown, and do not mix memory modules of different brands. For example, do not mix Samsung and Hynix modules. Also, do not mix memory modules of different brands on the same slot. Other combinations may be possible, but they are not guaranteed to work. Use at your own risk.

Green	Purple	Green	Purple	System
DI1P16 (Ch. A)	DI1P16 (Ch. B)	DI1P16 (Ch. A)	DI1P16 (Ch. B)	Density
1GB/512MB-1GB	1GB/512MB-1GB	1GB/512MB-1GB	1GB/512MB-1GB	2GB/4GB-1GB
1GB/512MB-1GB	1GB/512MB-1GB	1GB/512MB-1GB	1GB/512MB-1GB	2GB/4GB-1GB

DIY Memory Note:

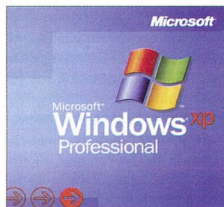
1. Do not mix of DDR modules ONLY in the 3 combinations listed in the table above in the previous page. Always use the memory modules (DIMM) on the slots in the order shown, and do not mix memory modules of different brands. For example, do not mix Samsung and Hynix modules. Also, do not mix memory modules of different brands on the same slot. Other combinations may be possible, but they are not guaranteed to work. Use at your own risk.

Recommended Memory Combination List

Green	Purple	Green	Purple	Max. Speed
DI1P16	DI1P16	DI1P16	DI1P16	Capacity
D	-	S	-	DDR-400
D	-	D	-	DDR-400
D	-	S	-	DDR-400
D	-	D	-	DDR-400
S	S	S	S	DDR-333
D	D	S	S	DDR-400
S	S	D	D	DDR-400
D	D	D	D	DDR-333

D: Single Side D: Double Side

Az alaplapok dokumentációja pontosan rendelkezik arról, milyen (egy- vagy kétoldalas) memóriák használhatók, és hogyan helyezhetők be

A Microsoft 2005 nyarán indította el *Eredeti Windows, Valódi Előny* programját azért, hogy az

MICROSOFT

Valódi Előny Program

eredeti Windows használóknak többletértéket nyújtson a nem jogtiszta szoftverek használóival szemben. Ennek megfelelően a Microsoft weboldalairól történő letöltéskor a rendszer ellenőrzi, hogy a felhasználó jogtiszta operációs rendszerrel rendelkezik-e.

A cég számításai szerint Magyarországon az illegális üzleti szoftverek arányának 44 száza-

lékről 34 százalékra való csökkentése 720 millió amerikai dollár bevételt eredményezne a gazdaság számára. A csökkentés több mint 480 millió dollárral növelné az iparág helyi forgalmát, és további 145 millió dollár adóbevételt jelentene. A tíz százalékpontos csökkentés akár 2500 új számítástechnikai munkahelyet teremthetne.

ADSL Netperc

Sebesség: 512 kbit/s
Percdíj: bruttó 12 Ft/perc; a maximális percdíj 8900 Ft
Egyszeri belépési díj: bruttó 9900 Ft, ami 3 hónap alatt leinternetezhető

PANNON GSM

MMS egységén áron

Áprilistól minden belföldi hálózatba küldött MMS ára egységesen 99 forint a *Pannonnál*. MMS-ben képet, fotót, videót vagy hangot is küldhetünk. A képes üzenetben nem csak a fontos és emlékezetes pillanatok oszthatjuk meg másokkal, hanem mindennapos üzeneteinket is egyedívé tehetjük, akár e-mail címre, akár mobiltelefonra küldjük az üzenetet. A weben és a Pannon W@P portálján elérhető *MMS Studio* szolgáltatásnál az MMS küldésének díja szintén egységesen, tarifacsomagtól függetlenül 99 forint.

PUSKÁZÁS MOBILLAL

Kitiltott telefonok

Az nem újdonság, hogy a mobiltelefonra hamar rákaptak a gyerekek, hiszen zenét hallgatni, SMS-t írni és chatelni a fiatalok csaknem mindegyike imád. Egy nemrégiben készült brit felmérés szerint azonban a gyerekek az iskolában is jó hasznát veszik a mobiljuknak,

de nem a tanulásban, hanem a puskázásban. Legalábbis a *QBC (Qualifications and Curriculum Authority)* szervezett felmérése szerint Nagy-Britanniában 25 százalékkal több tanuló puskázik a telefonjával, mint egy évvel korábban, azaz négyből egy diák már élt ezzel

a csellel. A brit szervezet szerint a tanárok akkor járnak el helyesen, ha a vizsgákról kiparancsolják a telefonokat, és mindenkit megbüntetnek, aki nem bekapcsolt készüléket talál, más módon ugyanis aligha szabhatnak határt a puskázás e módjának.

APPLE IPOD

Hangerő-gyerekszár

Senki nem mondhatja, hogy az Apple nem reagál a fogyasztói igényekre, hiszen nem sokkal azután, hogy arról olvashattunk, miszerint a fülhallgatós zenelejátszók halláskárosodást okozhatnak, máris kiadtak egy szoftverfrissítést, amely orvosolhatja a problémát. A videó *iPodokra* és *Nanókra* megjelenő szoftverfrissítés tartalmaz egy hangerőgyerekszárát, amelyben a

szülőök előre beállíthatják a maximális hangerőt, amelyet elmenthetnek, és amelyet ezt követően már csak egy titkos kódal lehet módosítani. Az Apple ezzel a fiatalokat kívánja védeni – és persze megelőzni a későbbi pereket –, hiszen a gyerekek és a tinik ők azok, akik leginkább imádják bömböltetni kedvenc slágereiket, dacolva a szülői intelmekkel.

BLUETOOTH A TÉVÉBEN

Ultragyors kapcsolat

Két év múlva a *Bluetooth* már nem csak a mobil eszközök kiváltsága lesz, hanem akár a televízió, a DVD-lejátszó, a hifi és a számítógép is így kommunikálnak majd egymással, így végre elfelejthetjük a kábelzsungeleket. 2008-ra ráadásul a Bluetooth kapcsolat 100 megabites adatátviteli sebességre lesz képes, ami éppen százszorosa a mainak. Ez különösen akkor beszédes adat, ha figyelembe vesszük, hogy 10 megabit/s átviteli sebesség kell ahhoz, hogy jó minőségű tévé- és videojeleket továbbítsunk mondjuk a DVD-lejátszónk és a televíziónk között, ami így kábeleknél is elérhető lesz.

APPLE

Windows a Macintoshokon

Az Apple nemrégiben mutatta be *Boot Camp* névre keresztelt, jelenleg nyilvános béta tesztelés alatt levő alkalmazását, amely lehetővé teszi, hogy az Intel-alapú *Macintosh* számítógépeken *Windows XP* fusson. A www.apple.com/macosx/bootcamp címről ingyenesen letölthető *Boot Camp* lehetővé teszi a Microsoft *Windows XP* telepítőlemezrel rendelkező felhasználók számára, hogy egy Intel-alapú Mac gépre *Windows XP* rendszert telepítsenek, majd a telepítést követően újraindíthat-

ják számítógépüket és választhatnak, hogy *Mac OS X*, illetve *Windows XP* induljon el.

A *Boot Camp* alkalmazás az augusztusban, az Apple fejlesztői konferenciáján bemutatkozó *Leopard* kódnevű új operációs rendszer alapszolgáltatásaként lesz jelen. „Az Apple-nek nem áll szándékában *Windowst* értékesíteni vagy támogatni, de sok vásárlónk kifejezte érdeklődését az iránt, hogy az Apple felsőbb kategóriájú hardver-architektúráján *Windowst* futtatna, most, hogy Intel processzorokat hasz-

nálunk” – nyilatkozta *Philip Schiller*, az Apple nemzetközi termékmarketingért felelős alelnöke. „Ügy gondoljuk, a *Boot Camp* még vonzóbbá teheti a Mac-et azon *Windows*-felhasználók számára, akik fontolgatják a váltást.” A *Boot Camp* leegyszerűsíti egy Intel-alapú Mac telepítését azzal, hogy egyszerűen, lépésről lépésre végigvezeti a felhasználót a telepítés különböző lépésein: egy második partíció létrehozásán, egy szükséges meghajtóprogramot tartalmazó CD írásán és végül egy

Windows XP telepítőlemezről történő telepítésen.

LOGITECH MX610

Balkezes rágcsáló

igazgatója, az egyébként balkezes *Guerrino De Luca* azonban megelégedte a dolgot, és cége végre kirukkolt a *Logitech MX610* balkezes, vezeték nélküli lézeres egérrel. A „bal egér” nem teljesen új, hiszen pontos tükörképe a jobbkezes *MX610*-es modellnek. Ezen a készüléken is tíz nyomógombot találunk,

ezek villogva jelzik, ha az Outlookunkra új levél jön, vagy ha üzenetünk érkezik az *MSN Messenger* vagy a *Yahoo! Instant Messenger* üzenetküldő alkalmazásokon keresztül.

Mivel az egér hatótávolsága 10 méter, a gépünkől távolabb is láthatjuk, ha üzenet kapunk, de a hangerőszabályozó gombbal a számítógépünket is vezérelhetjük, ami zenehallgatásnál és filmnézésnél jöhet igazán jól. A balkezeseknek szánt készülék március óta kapható, és körülbelül 15–16 ezer forintos áron juthatunk hozzá már Magyarországon is.

A balkezes változat ennek épp a tükörképe

A balkezesekkel többek között a számítástechnikai eszközök gyártói is mostohán bánnak, hiszen a legtöbb kiegészítő, például az egér és a billentyűzet csaknem mindig a jobbkezesekre van szabva. Ezek közül is az egerek jelentik a legnagyobb gondot, hiszen a speciális kialakítású, ergonomikus masinák csak a jobb tenyérbe simulnak bele, így a balkezesek kénytelenek az egyszerű, kétkezes masinákkal beérni. Legalábbis eddig így volt. A *Logitech* elnök-vezér-

VIGYÁZAT, CSALÓK!

Mobilfeltöltőkártya-tolvajok

Nemrégiben egyik munkatársunkat felhívták telefonon az egyik mobilszolgáltatótól, és egy nyereményjátékra invitálták. Kollégámnak a részvételhez feltöltőkártyát kellett volna vásárolnia, majd a kártyán lévő kódot beolvasnia, mégpedig 30 percen belül. A cég munkatársa fél óra múlva újra csengett, és udvariasan kérdezte, hogy sikerült-e a vásárlás? Igen ám, de közben kollégám gyanút fogott – már csak azért is, mert rejtett számról jött a hívás –, és érdeklődött a szolgáltató ügyfélszolgálatán

is, ahol semmilyen játékról nem tudtak. Mára kiderült, hogy csalásról van szó, feltételezhetően több száz feltöltőkártya kódja került a tolvajokhoz.

Jó tudni!

- A szolgáltatók munkatársai nem rejtett számról telefonálnak.
- A szolgáltatók nem szerveznek kódokat érintő nyereményjátékokat.
- Ha kétségeink vannak, hogy valóban a szolgáltatónk munkatársa hívott-e bennünket, akkor érdeklődjünk az ügyfélszolgálaton.

Mitsubishi HC3000 házimozsi DLP projektor

1280×768 WXGA (HD720p) felbontás • 1000 ANSI lumen, 4000:1 kontraszt • 25d (Low Lamp Mode) • 1073000000 szín

POINTER Kft.

MITSUBISHI ELECTRIC

Pointer Kft. 1026 Budapest, Bimbó út 160-162. • Telefon: 274-2648, 394-2972, 392-0136
Fax: 392-0397 • e-mail: info@pointerkft.hu • www.pointerkft.hu

T-ONLINE

Újdonság: percdíjas ADSL

Áprilisban újítja ADSL csomaggal jelenti meg a T-Online, így a korlátlan és az adatforgalom-korlátos konstrukciók mellett már időalapú hozzáférést is választhatnak a felhasználók. Ez a megoldás azoknak lehet előnyös, akik még csak ismerkednek a világhálóval, így havonta viszonylag kevés időt szörfölnek, és csak pár-szorra huppannak le a számítógép elé. Az ADSL Netperc fix havidíja 0 forint, és ez az ár a T-Online ígérete szerint egy éven keresztül nem is változik, fizetni pedig csak a ténylegesen internetezéssel eltöltött időért kell. A széles sávú internetezés percdíja ebben a csomagban bruttó 12 forint, azaz a netezés összesen ennyibe kerül. A kevésbé tapasz-

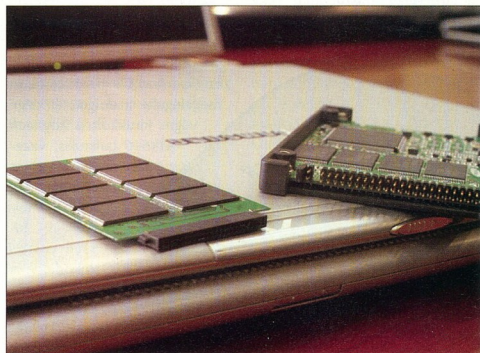
talt felhasználók védelmében a csomagnak maximális havidíja van, a számla nem haladhatja meg a bruttó 8900 forintot, azaz ha valaki mégis rákap a szörfölésre, ennél többet akkor sem kell fizetnie. Ez egyébként nem is olyan nehéz, hiszen napi fél óra netezéssel – 12 forintos percdíjjal számolva – 30 nap alatt 10 800 forintos számlát lehet összehozni, ilyenkor pedig jól jöhet a 8900 forintos limit. Az alábbi kis számítás jól mutatja, hogy ez a csomag csak azoknak éri meg, akik valóban nagyon keveset barangolnak a hálón. Az ADSL Netperc egyszeri belépési díja bruttó 9900 forint, amely teljes egészében „leinternetezhető”.

A MEREVLEMEZEK VÉGE?

Flashmemória: kicsi, gyors, halk, takarékos

Az elmúlt hónapokban sorra hallhattunk a mind nagyobb kapacitású flashmemóriákról, amelyek nagy előnye a kis hely, valamint a mozgó alkatrészek hiánya. Lényegesen strapabíróbbak, ráadásul még csak zajt sem csapnak. A flashmemóriák területén az egyik legjelentősebb gyártónak számító Samsung nemrégiben mutatta be legújabb, SSD – solid state disk – eszközt, ami azért érdekes, mert ez az első eset, hogy egy számítógépben a merevlemez flashmemóriával váltották fel. A 32 gigabájtos lapocska ráadásul

olvasáskor háromszor, íráskor pedig másfélszer gyorsabb a jelenlegi merevlemezeknél, de ami a notebookoknál még fontosabb, 95 százalékkal kevesebb árammal is beéri, így az akkuk lényegesen jobban bírják. A Samsung szerint ezzel a merevlemez sorsa megpecsétlődött, és a cég prognózisa szerint két év múlva minden harmadik notebookba flashmemória kerül majd. Ez persze a gyártóknak is szépen hozhat majd a konyhára, így az SSD piac az idei 450 millió dollárról 2010-re 4,5 milliárd dollárra növekedhet.

TOSHIBA

Lapos játékos

Ha játékról volt szó, eddig általában bivalyerős PC-k jutottak az ember eszébe, ám a mobilitás úgy tűnik, ezt a területet sem hagyja érintetlenül. A Toshiba legalábbis most egy kifejezetten játékosoknak szánt notebookkal rukkolt ki, a Satellite P105-S921-es modell pedig paramétereiben felveszi a versenyt a jobb asztali konfigurációkkal is. Ennek a típusnak a lelke egy az Intel kétmagos, Core Duo T2400 jelű,

1,83 GHz-es mobilproceszora, amelyet 1 Gbájtnyi memória, valamint egy 160 gigabájtos merevlemez egészít ki. A „fegyverzetet” az nVidia brutális, nemrégiben megjelent GeForce Go 7900 GS grafikus kártyája teszi teljessé. Ezt látva pedig biztosan le lehetünk benne, hogy a legújabb 3D-s játékok sem akadoznak majd a gépen, igaz, ez egy körülbelül 450 ezer forintba kerülő masinánál nem is lenne ildomos.

MOBILMÁNIA

Sírba vitt telefonok

A régészek pár ezer év múlva biztosan hosszas tanulmányokban értekeznek majd arról, hogy milyen vallási vagy szociológiai okok miatt kerültek bizonyos

halottak mellé a sírokba mobiltelefonok. Ugyanis elsőre bármennyire is meghökkenőt, mind többen kérik, hogy haláluk után a telefonjukat is melléjük temessék. A dolog hátterét vizsgáló The Future Laboratory trendkutató intézet kiderítette, hogy a szokás eredetileg a fekete kontinens lakóitól származott. Az emberek attól való félelmükben, hogy élve temetik el őket, mobiljukat is magukkal vitték a sírba, hogy végső esetben még mindig segítséget kérhessenek. Ausztráliában, ahol ugyancsak mind népszerűbb a mobillal temetés, a dolognak főleg a státuszszimbólummal való utolsó villogás a célja. Az új divat azonban bejárja az egész világot, ugyanis az Egyesült Államokban a hamvasztásoknál is mind többször égetik el a telefont a tulajdonosával együtt, amit gyakran az akkuk robbanása is jelez.

■ PANNON

Iskolából olcsóbb az SMS

Hazánkban elsőként költségcsökkentő SMS-csomagokat kínál egyetemistáknak és főiskolásoknak a Pannon djuice márkája. A partner felsőoktatási intézmények és kollégiumok területéről a djuice UniverCity1 csomaggal kétszáz forintos havidíjért 5 forint az SMS hálózaton belül, míg az UniverCity2

csomaggal száz forintos havidíjért 12 forintért küldhetünk szöveges üzenetet minden mobilra beföldli irányba. Az új djuice csomagok pénztárcabarát SMS-díjat kínálnak a meghatározott felsőfokú intézményekben tanuló nappali, esti és levelezős hallgatóknak. A partner intézmények: a *Budapesti Gazdasági*

Főiskola és kollégiumai, a *Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem* és kollégiumai és a *Miskolci Egyetem* összes kara és kollégiuma. A partner felsőoktatási intézmények száma folyamatosan bővül, hamarosan a *Budapesti Corvinus Egyetem* és a *Veszprémi Egyetem* területén is elérhető lesz-

nek a csomagok. A szolgáltatások djuice kártyás vagy számlás tarifacsomaggal vehetők igénybe 2006. június 30-ig.

■ INTERNET MAGYARORSZÁGON

Sereghajtók vagyunk?

Az *Eurostat* legfrissebb felméréseiből kiderül, hogy Magyarországon 100 otthonból 22-ben van internetkapcsolat, ezzel pedig némileg megelőzzük Csehországot (19 százalék), ám a feltörekvő, szomszédos Szlovákia a maga 23 százalékos arányával, ha hajszálnyival is, de előttünk jár. Uniós összehasonlításban még érdekesebb a helyzet, hiszen a felmérés szerint az Unió 25 tagállamában – plusz Norvégiában – a világhálóra kapcsolt háztartá-

sok aránya átlagosan 48 százalékos. Az európai élmezőnyt egyébként Hollandia, Luxemburg, Dánia és Svédország alkotja, ezekben az országokban 78, 77, 75, illetve 73 százalékos az internetpenetráció, így bőven van még mit fejlődnünk. A vállalkozások internethasználatát illetően még elszomorítóbb a helyzet, hiszen nálunk a cégek 78 százalékánál van internetkapcsolat, míg mondjuk a lengyeleknél ugyanez az arány 87 százalék.

■ GPS A MOBILBAN

Gyerekkövető telefon

A szülők többsége már talán elfogadta a mobiltelefont, hiszen megnyugtató érzés, hogy a csemetéket bárhol és bármikor el lehet érni, és persze ők maguk is bármikor segítséget kérhetnek, ha netán szükségük volna rá. A dél-korai *SK Telecom* azonban ennél is tovább ment, megoldásuk pedig esetleg a hazai szolgáltatók számára is példaértékű lehet. A cég ugyanis egy kifejezetten gyerekek számára készült telefont is felvet a palettájára, amely mókás külsejével, leegyszerűsített menürendszerével biztosan hamar a fiatalok kedvence lesz. A masinán mindössze hét nyomógombot helyeztek el, ezek közül négyhez a szülők maguk rendelhetnek telefonszámokat, amelyeket a kicsik azután egyetlen gombnyomással hívhatnak. Az igazi újdonság azonban mégsem ez,

hanem a beépített GPS-adó, így a szülők az interneten keresztül bármikor megnézhetik, hogy gyermekük – vagyis annak telefonja – éppen hol is tartózkodik. Ettől kezdve persze nincs lógás az iskolából, bár abban nincs kétségem, hogy az igazi vásott kilykök ennek a módszernek is megtalálják majd az ellenszerét.

■ T-ONLINE

ADSL már a Monortel körzetben is

A *T-Online Magyarország Rt.* és a *Monor Telefon Társaság Rt.* megállapodást kötött, amely szerint a T-Online ADSL alapú lakossági termékei április 3-tól a helyi távközlési szolgáltató szolgáltatói területén is elérhetőek lesznek. A szerződés értelmében a T-Online DSL terméksalád lakossági ajánlataiból a *Család* és a *Megaszűr Multimédia* termékek ugyanakkor a feltételekkel válnak elérhetővé a 29-es körzetben, mint az ország többi részén. A ehhez hasonló szolgáltatók kö-

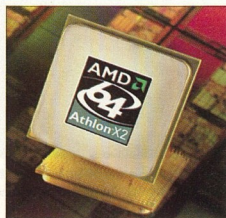

zötti megállapodások azt mutatják, hogy a telekommunikációs piacon ha lassan is, de mind szorosabb együttműködés figyelhető meg a szolgáltatók között, ami élénkítheti a versenyt, így remélhetőleg jobb minőségű, és kedvezőbb árú szolgáltatásokat kaphatunk.

■ AMD

1542 milliárd forintnyi beruházás

Az *AMD* amerikai processorgyártó a következő két évben 5,8 milliárd eurót kíván befektetni Drezdában, az összegből meglévő két gyárukat kívánják továbbfejleszteni, de egy harmadik építését is tervezi, így a cég legújabb processzorainak zöme a kelet-német város üzembeállítását majd a világ legkülönbözőbb pontjaira.

Hazai legendák

A Hoax múzeumnak van egy hazai kistésvéré, a városi legendákat bemutató *Urban Legends* (urbanlegends.freeblog.hu/) oldal. Itt olvashatunk a leghíresebb külföldi hoaxokról és megtaláljuk a magyar átveréseket is. Ezek egy részénél még a mai napig sem tudni biztosan, hogy valóban átverésről van-e szó, ezért érdemes elolvasni az elemzéseket, hogy vajon mekkora lehet a valószínűsége annak, hogy a városi legendákban...

Nagy netes átverések

Illúzió vagy valóság?

Az internet elterjedésével világméretűvé váltak a nagy átverések. A hírlapi kacsák elektronikus formában sokkal gyorsabban terjed, és a képszerkesztő programoknak hála gyakran „ártygi” bizonyíték is születik hozzá.

A **Wikipédia** internetes enciklopédia meghatározása szerint a *hoax* (ejtsd „hóuksz”) angol szó, magyarra a „beugratás”, „megtévesztés”, „átverés”, „álhír” vagy „kacsa” kifejezésekkel fordíthatjuk. A hoax kifejezést Magyarországon főképp ezek e-mailben terjedő változataira használják, bár az átverés gyakran kiegészül honlapokkal, illetve nem ritkán az írott sajtó vagy a tévé is hajlamos átvenni. A hoax általában nem irányul más vagyonának vagy egyéb értékeknek illegális megszerzésére, célja inkább a tréfa.

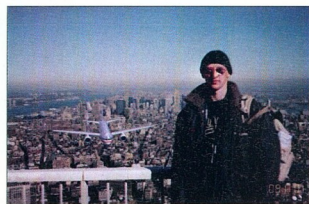
Hoaxszal valószínűleg már mindenki találkozott. Elektronikus leveleink között bizo-

nyára volt már olyan, amely arról adott hírt, hogy az egyik vagy másik mobiltelefongyártó ingyen készülékeket osztogat, vagy hogy egy elektronikus levél továbbításáért személyesen Bill Gates fizet néhány dollárt. Magyarországon mostanság például az az álhír terjed, hogy ha nem csökkentjük a legnagyobb azonnali üzenetküldő szolgáltatás használatát, túlterheltség miatt megszüntetik azt, egy másik levélből pedig megtudhatjuk, hogy telepített a rendőrség állandó sebességmérő készülékeket.

A sokszor rendkívül ötletes hoaxokat gyakran képekkel is kiegészítik, így még hitelesebb lesz a megtévesztés. Amerikában egy múzeumot is létrehoztak, amely összegyűjti a világban megjelenő hagyományos és elektronikus kacsákat. Az 1997-ben alapított múzeumnak internetes oldala (www.museumofhoaxes.com) is van, ahol évszázadokra visszamenőleg elolvashatjuk, megnézhetjük, mik voltak az igazán nagy átverések.

Klasszikusok

Nem tévedésből írtunk évszázadokat, annak ellenére, hogy a hoax név csak nemrég került a közudatba; dédszüleinknek is volt

Egy híres hoax 2001. szeptember 11-ről. Utóbb kiderült, hogy ez egy magyar átverés volt

Pope Joan
John Anglicus was a ninth century Englishman. He travelled to Athens where he gained a reputation for his knowledge of the sciences. Eventually he came to lecture at the Trivium in Rome where his fame grew even larger. He became a Cardinal, and when Pope Leo IV died in 853 A.D., he was unanimously elected pope.

As Pope John VIII he ruled for two years, until 855 A.D. However, while riding one day from St. Peter's to the Lateran, he had to stop by the side of the road and, to the astonishment of everyone, gave birth to a child. It turned out that Pope John VIII was really a woman. In other words, Pope John was really Pope Joan.

According to legend, upon discovering the Pope's true gender, the people of Rome tied her feet together and dragged her behind a horse while she was riding, until she died. Another legend has it that she was sent to a faraway convent to repent her sins and that the child she bore grew up to become the Bishop of Oria.

It is not known whether the story of Pope Joan is true. The first known reference to her occurs in the thirteenth century, 350 years after her supposed reign. Around this time her image also began to appear as the High Priestess card in the "Tarot deck."

The Catholic Church at first seemed to accept the reality of Pope Joan. Marginal notes in a fifteenth century document refer to a statue called "The Woman Pope with Her Child" that was supposedly erected near the Lateran. There was also a rumor that for some years the chairs used during papal consecrations had holes in their seats, so that an official check of the pope's gender could be performed.

Az első hivatalosan feljegyzett hoax az 1770-es évekből

The Museum of Hoaxes

HOAX PHOTO GALLERY

The Beginning

When Daguer's discovery of his art of photography was announced to the world in 1839, many scientists, such as Dr. Hest of Philadelphia, found the concept extraordinary. They insisted the announcement had to be a hoax. Photography was of course, quite real, but it has proven to be a source not of hoaxes since its invention. What follows are some noteworthy photographic fakes arranged in chronological order from the Civil War to the present.

A múzeumnak külön gyűjteményben találhatók a képes átverések

Hoax
 Real

Hoax
 Real

5. An advertisement for a designer SARS mask marketed by Louis Vuitton.

Tesztelhetjük, mennyire hiszünk a szemünknek. A teszt végén valószínűleg meg fogunk lepődni azon, hogy mennyire rosszul ismertük fel a kamu képeket

Szajról szájra, szájtról szájtra

Egy hoax elterjedéséhez nincs szükség e-mailek ezreinek elküldésére. Ha jó az átverés, azaz hihető, elegendő elküldeni néhány nagy látogatottságú portálra, népszerű szájtra, vagy feltenni a legnagyobb blogoldalakra. Ettől kezdve már rábízhatsz magunkat az emberek hiszékenységére és arra, hogy meg akarják osztani másokkal is a szenzációs hírt vagy képet.

idejük és kedvük másokat megtérfélni. A régi idők hoaxait bemutató oldalak az 1700-as évekig nyúlnak vissza. Bizony már ekkor is keringtek a világban olyan megalapozatlan, később hamisnak bizonyuló hírek, mint például a férfinak öltözött női pápa esete. A történet egy X. századi esetről szól, amelyet az 1700-as években vetettek papírra.

Az oldal menüjében található idővonalon eljuthatunk napjaink leg híresebb áhíreihez. Külön gyűjteményben találjuk a száz leg híresebb, legsikerültebb áprilisi tréfát.

Szemfényvesztés

A szüveges hoaxok mellett egyre jobban terjednek a valódinak kialakított fényképek

Nagypáink is szerették az áprilisi tréfákat

A Plébániatemplom eltólasa az Erzsébet-híd építéskor

Az Erzsébet-híd építéskor a Belvárosi plébániatemplom belefogott a hídbe, ezért a templomot arébb tolták.

A Dunán és keskeny szakaszán már az ősidőktől volt átkelő – olvasható a Budapesti Történeli Múzeum honlapján. Az Erzsébet-híd építését megelőzően a Belvárost teljesen átépítették. A kis utcákat, házakat lebontották, megnyitották a Kerepesi (ma Rákóczi) út folytatásában a mai Kossuth Lajos utcát. Ezáltal létrejött a közvetlen kapcsolat az újuló híddal, mely a budai oldalán a Gellérthegy lábánál kialakított új témez vezetett.

Az 1903-ban átadott új híd tengelyébe esett a Városháza, amit lebontottak, valamint a Belvárosi plébániatemplom, amelynek szintén felmerült az esetleges lebontása, de végül nem került rá sor, a híd tengelyével a templomot kikérülték. 1910-ban a város egyik legdégebbi történelmi temploma műemlék lett, ezután már csak az eltólasáról lehetett szó, mely lehetőség a mai, második világháború után újjáépített híd tervezésének kezdetén is felmerült.

A régi és az új Erzsébet híd évfordulói
Villamosok az Erzsébet hídon
Belvárosi Plébániatemplom
Budapesti furcsaságok

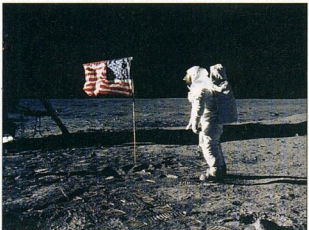
A magyar oldalon hazai városi legendákról is olvashatunk

épülő hoaxok. A múzeum leglátványosabb oldalain megcsodálhatjuk azokat a képeket, amelyekről sokáig nem lehetett eldönteni, valóban igazak-e. Érdekes felfedezés, hogy a manipulált fényképek nem a számítógépes képszerkesztő programokkal jelentek meg.

A fotók között olyat is találunk, amely az amerikai polgárháború idején készült, és csak egy 1975-ös elemzés után derült ki, hogy készítőjük csalt egy kicsit. A korabeli fotós az akkor még ismeretlen képszerkesztés helyett a beállítást manipulálta. Két különböző lövészárkban készült felvételen is ugyanaz a halott katona látható, amire csak az lehet a magyarázat, hogy a drámai hatás kedvéért a fényképész más helyszínre is elvitte a holttestet.

Persze vannak ennél kevésbé morbid képes hoaxok is, mint például a rejtélyes jettit vagy a Loch Ness-i szörnyet ábrázoló fotók. Ez utóbbiról például hatvan évig hitték, hogy igazi.

Ha valaki a sok átverés láttán azt gondolja, hogy ezek után már kevésbé lehet be-

Lehet, hogy ez is megbuherált fotó?

csapni, próbálja ki hiszékenységét a Hoax Photo Test oldalon. Négyezer tíz képről kell eldönteni, hogy valódiak-e. Minden képhez tartozik egy kis magyarázat, amely sok esetben nem megkönnyíti, hanem inkább megnehezíti a döntést. Ha készen vagyunk a válszokkal, ellenőrizhetjük, mikor hihetünk a szemünknek, és mikor nem.

A múzeum gyűjteménye naponta, esetenként percenként gyarapodik, mert az interneten keresztül mindenki beküldheti azokat a szenzációsnak tűnő híreket és fényképeket, amelyek hoax gyanúsak.

Gyarmati László

A mai hoaxkészítőknek könnyű dolguk van, csak egy jó képszerkesztő programra van szükségük

Ha az „internetes címekre”, azaz a domainnevekre gondolunk, legtöbbször semmi érdekes nem jut eszünkbe. Egy-egy weboldal címét jelzik és kész... Mi ebben az érdekes? Nos, ha megkaparászzuk kicsit a domainvilágot, akkor bizony kiderül: azon felül, hogy a domain az egyik legnagyobb üzlet a világon, bizony érdekes történetek is akadnak bőven.

Domainmilliárdosok

Mit ér a nevem?

Domain toplista

A bestseller domainnevek, avagy a mágikus tizenkettő listája naponta változik, most éppen a **banks.com** címre megy a licit, persze főleg bankok akarják megkaparintani. Már három milliárd dollár körül tartanak, de a boldog tulajdonos még vár: hátha megy ez feljebb is. És igaza is van: a banks.com értéket a domainbrókerek 5 és 7 milliárd dollár körül tippelik.)

1. sex.com – 14 milliárd dollár
2. year2000.com – 10 milliárd dollár
3. Business.com – 8 milliárd dollár
4. AsSeenOnTv.com – 5,1 milliárd dollár
5. Altavista.com – 3,3 milliárd dollár
6. Wine.com – 2,9 milliárd dollár
7. Autos.com – 2,2 milliárd dollár
8. Express.com – 1,8 milliárd dollár
9. Wallstreet.com – 1 milliárd dollár
10. Rock.com – 1 milliárd dollár
11. Websites.com – 970 ezer dollár
12. Drugs.com – 830 ezer dollár

A teljes top100-as lista:

www.multireg.com/article494.html

Egy kis ízelítő, hogy képet kapjunk arról, milyen összegek is forognak a domainpiacon: a **www.sex.com** annak idején 14 millió dollárért (kb. 3 milliárd forintért) kelt el. Gary Kremen 35 dollárért vette meg a nevet 1994-ben (micsoda befektetés egy 14 millió dolláros üzlethez) tudván, hogy ezzel nem foghat mellé. Nos, nem is fogott... Számoljuk csak ki a haszonkulcsot: 400 ezerszeresen térült meg a befektetés! Persze mielőtt elkezdenénk irigyelni Garyt, ismerjük meg a domainvilág leghíresebb történetét.

A sex.com kálvária

Kremen 1994-ben jegyezte be a sex.com domaint, tudván, hogy egy ilyen nevet biztosan hatalmas haszonnal tud majd eladni. (A sex.com értékét akkoriban 250 millió dollárra becsülték, a generált forgalommal és a hirdetési bevételekkel együtt. Azóta bebizonyosodott, hogy a valódi, úgynevezett „szolgáltatási érteke” ennél jóval több. De erről majd később.)

Gary tehát bejegyezte a domaint, és nyugodtan pihengetett, gondolván, hogy előbb-utóbb jelentkezik majd egy vevő egy óriási ajánlattal. A vevő helyett azonban a milliárdos „pornópápa”, Stephen Cohen lépett be

a történetbe, aki úgy döntött, hogy egy ilyen domaint jóval olcsóbb ellopni, mint megvenni. A kétszeresen is büntetett előéletű (ámde igen ügyes üzletember) Cohen egy hamis levéllel és egy szintén hamisított emlékeztetővel „vágta át” a NIS (Networks Solutions) regisztrátorát – így történetelt, hogy Gary 1995. október 18-án, egy szép reggelen arra ébredt, hogy tegnap, amikor lefeküdt aludni, még az ő tulajdonában volt az aranytű érő internetes cím, reggelre azonban már Cohen volt a büszke tulajdonos.

Ez úgy eshetett meg, hogy akkoriban a domainbejegyzések még „gyerekcipőben” jártak (jogsabályi háttér sem igen volt), nem volt példa visszaélésekre sem, így a regisztrátorok is lazábban kezelték a dolgot. Onnantól viszont, hogy a domain Cohen nevére került, már nem volt mit tenni – ő volt a tulajdonos.

„Ez olyan, mintha valakinek megteszene a ház, amelyben laksz, majd rámutatna: ez az enyém! És másnap reggel arra ébrednél, hogy már be is költözött...” – Gary Kremen

Kremen persze rögtön beperelte az akkoriban monopolhelyzetben levő regisztrátor

céget és persze Cohent is, hiszen egyértelmű lopásról volt szó!

A meglepetés azonban csak ezután következett: bár Kremen bizonyítani tudta, hogy Cohen hamis papírokkal és egy nem létező cég nevében íratta a saját nevére a domaint, James Ware kerületi bíró mégis a következő megállapítást hozta: „az internetes domainnevek nem nevezhetők vagyon tárgyakkak, így ellopni sem lehet azokat. Egyszerűen nincs rá elegendő bizonyíték, hogy egy domainnév, beleértve a sex.com-ot is, megfélemlíthető lenne a tulajdon definíciójával, így nem vonatkoznak rá a tulajdonjogi törvények.”

Gary persze rögtön fellebbezett, az ügy bíróságról bíróságra járt éveken keresztül, a domain azonban eközben Cohen birtokában maradt, aki szépen fel is épített rá egy milliárdos hasznot hozó pornóbirodalmat a „sexcom” név alatt. A sex.com-ra a következő években 9 millió előfizető regisztrált, fejenként 25 dolláros havi díjért (ez 225 millió dollár havonta), és persze még ott voltak a

A sex.com domain 14 millió dollárért kelt el

A pszichiáter keresés (therapist finder) erősen különbözik az erőszaktevő kereséstől (the rapist finder)

reklámbevételek: csak a felpattanó (popup) reklámblokkokból havi 1 millió dollárt kaszszított Cohen.

A sex.com látogatottsága csúcsán napi 140 millió oldalbetöltést regisztráltak. Mindent egy lopott domainnév alatt. Végül hossz-szerkeskedés után a domainnév visszakérült Gary tulajdonába (majdnem tíz év után), Cohennek azonban ekkor már mindegy volt: ő már dezszere kereste magát.

Persze Gary sem járt rosszul: mint a bevezetőben említettük, eladta a domainnevet, nem kevés pénzért. (Elmondása szerint csak azért, hogy szabaduljon tőle és az egész mi-zériától... Persze el is hisszük.)

Nagy üzletek – nagy bukások

Persze nem csak a sex.com története körül halmozódnak a dollármilliók: a business.com domainnév 7,5 millió dollárért adta el Marc Ostrofsk, egy Houstonban élő előadóművész, aki (állítólag) csak azért vet-

te meg ezt a domaint annak idején, mert észrevette, hogy még senki sem jegyezte be, és „olyan hasznos internetes címnek látszott”.

A vevő az eCompanies nevű cég volt: De nem csak a business.com kelt el jó áron: az altavista.com címet 3,3 millió dollárért vette meg a Compaq 1998-ban, a CreditCards.com név pedig 2,75 millió dollárért kelt el 2004 júliusában. A Year2000.com boldog tulajdonosa 10 millió dollár tehetett zsebre, pedig csak a szilveszteri buli alkalmából jegyeztette be a domaint, amolyan személyes poén gyanánt.

A .com végződésű címek bejegyzése mind a mai napig óriási üzlet, hiszen az internet több mint 32 millió címéből több mint 22 millió .com-ra végződik.

Persze bukások is vannak szép számmal: a wap.com címet bejegyző fiatalember nagyon bízott a címerben, a wap kezdeti (és azóta is tartó) hanyatlása miatt azonban „csak”

A 17 éves Mike Row végül rendszeres zsebpénzt kapott a Microszofttól, hogy ne használja a mikerowsoft.com domaint

436 ezer dollárt kapott a domainnévéért (na jó, ez nem igazán bukás, sőt, egy ilyen melléfogást bármelyikünk el tudna viselni, nem?). A toplistán a legolcsóbb név a Taste.co.uk, amiért csak 100 ezer dollárt fizettek, főleg azért, mivel nem .com végződésű.

Persze nem mindenki jár jól: a coca-cola.com nevet a Coca Cola cég elől ügyesen elhappoló domainüzér egy fillért sem kapott, mivel a cég visszaperelte tőle a domaint. De a legrosszabbul kétségtelenül az a domain-manipulátor járt, aki annak idején nem hosszabbította meg a www.google.com névre vonatkozó tulajdonjogát, mondván, hogy amúgy sem kell senkinek egy ilyen buta név...

Égy a goose.com, gopher.com és gore.com nevekkel együtt veszni hagyta a hajdan mókásnak tűnő, de szerinte eladhatatlan google.com nevet is. Valószínűleg azóta vannak álmatlan éjszakai.

Mókás történetek

A legviccesebb történet kétségtelenül a 17 éves *Mike Rowe* nevéhez fűződik. Mike – mellesleg teljesen jogosan – úgy gondolta, hogy itt az ideje saját nevét domainként bejegyezni, és esetleg egy személyes, amelyon napjainkban létezőnél alatta, ahová kis hobbiisztofitereit is feltenné (ezért tette a neve után a „soft”-ot). Be is jegyeztette hát a www.mikero soft.com címet, amelyet a regisztrátor rögtön le is könyvelt, lévén a domain és az ügyfél neve azonos. Ennél egyszerűbb történet nincs is... Igen ám, de *Bill Gates* és csapata nehezményezte, hogy ennek a domainnévnek a kiejtése (!) teljesen olyan, mintha azt mondanánk „Microsoft”. (Némileg megkérdezhették elképzelés a domain birtoklására, de hát ők tudják.)

A Microsoft tehát elkezdte ajánlatokkal bombázni Mike-ot: fizetik az iskoláztatását, találkozhat személyesen a nagy Billel, adnak neki munkát, ha elvégezte az egyetemet,

The screenshot shows the wine.com homepage with a navigation bar and several promotional banners. The main banner advertises 'great wines vast selection online convenience'. Below it are three columns of gift baskets: 'gourmet gift baskets', 'gourmet food & accessories', and 'great gift ideas'. Each column features images of gift baskets and their prices. For example, the 'gourmet gift baskets' section shows a basket of fruit and snacks for \$59.99, and a basket of nuts, crackers and cheese for \$39.99. The 'gourmet food & accessories' section shows a bunny plush bundle for \$69.99 and a Riedel wine glass for \$16.99. The 'great gift ideas' section shows a pamper gift basket for \$49.99. There is also a search bar and a 'view cart' link at the top right.

A wine.com 2,9 millióért talált gazdára

The screenshot shows the Pen Island website. The header features the 'PEN ISLAND' logo in large red letters. Below the logo is a navigation menu with links for 'Home', 'Sample Pen', 'Customize', 'Pre-Designed', and 'Contact'. The main content area has a blue background with white text. It includes a welcome message: 'Welcome to Pen Island, the best place to get custom made pens on the internet!'. Below this is a disclaimer: 'Don't be fooled by those imposters at www.penisland.org, or www.penisland.net, we're the real deal!'. There is also a section for 'CUSTOMER SERVICE' with a link to 'If you received an offensive or vulgar SPAM email from our address, please click here for more information.' The footer contains the copyright notice: '© 2001-2004 PEN ISLAND, INC.'.

Nem mindegy, hogy Pen Island vagy Penis Land

csak legyen szíves adja már át ezt a domaint. Később a cég ügyvédei is elkezdtek zaklatni Mike-ot, a sajtó azonban hamar a „szárnyai” alá vette az akkor még fiatalokor domaintulajdonost, és heves ellentámadásba lendült a Microsoft ellen. Így a cég kihárított az ügyből, bár később azért megegyeztek Mike-kal – némi „zsebpénz” fejében.

Mike tehát megszüntette a domaint, így jelenleg semmi nem található a címen, csak egy úgynevezett *dummy* oldal.

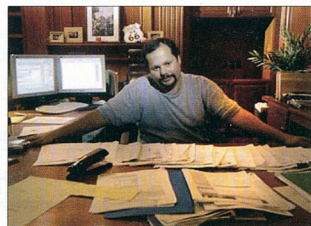
És persze ott vannak még a hihetlen, de igaz „mellénylások” is: egy-egy domaint ugyanis könnyen félre lehet gépelni. Így eshet meg, hogy az elsőre jónak tűnő *ExpertsExchange.com* címet azért nem tudta eladni a domainüzér, mert a RIC adatbázisa szerint a látogatók 80%-a „véletlenül” azt gépelte be, hogy *ExpertSexChange.com*. Hopá! Bizony, csak egy betű a különbség, az ember könnyen félregépelheti. De ugyanígy

járt a *WhoRepresents.com* cím tulajdonosa is: a felhasználók hogy-hogy nem, többnyire a *WhorePresents.com* címet ütik be.

A legnagyobb mellényülés azonban mind a mai napig a *Penisland.net* (toll-sziget) cím, amely helyett a látogatók több

.eu domainnevek

Ha azt hisszük, hogy a domainkálvária véget ért, akkor nagyot tévedünk: pontosan most kezdődik előről! Április hatodikától ugyanis az EU felszabadítja a .eu alá eső domainneveket, és tekintve, hogy az EU egy több mint 650 milliós piac, a szakértők máris újabb domain-bumm kezdetét jósolják, hiszen a .eu-ra végződik nevek hamosan ugyanolyan népszerűek (és drágák) lesznek, mint a .com-os nevek. Persze vérmes reményeink ne legyenek: már most 350 000 népszerű nevet lefoglaltak a domainüzérek, a legjobbakat tehát már sajos (valószínűleg) lekéstük. Persze próbálkozni lehet.

Gary Kremen 35 dollárért vette meg a nevet 1994-ben, amit azután 14 millió dollárért adott tovább

mint 95%-a a *PenisLand.net* címet pötyögte be... Ez amolyan freudi elszólás, csak éppen domainvonalon... Persze azért a *ScatTissue.com* tulajdonosa is kiérdemelte az „előbb gondolkozz, aztán regisztrálj domainnevet” ezüstérmét: a *ScatTissue.com* helyett ugyanis a látogatók több mint a fele a *ScatTissue.com* címet ütötte be véletlenül, a „scat” pedig angolul (mit szépsztük) „kakit” jelent.

A világ jelenlegi legmókásabb domainnevei közt szerepel még a *www.billgatesisdead.com*, de a *Power-Gen Italia* nevű cég sem panaszkodhat, mivel kénytelenek a némileg félreérthető *www.powergenitalia.com* címen üzemeltetni oldalait, sőt a „need a therapist” (nagyjából „kell egy pszicháter?”) szlogenrel üzemelő *www.therapistfinder.com* is eléggé félreérthető, mivel a „the rapist” azt jelenti hogy „erőszakoló, erőszaktevő”.

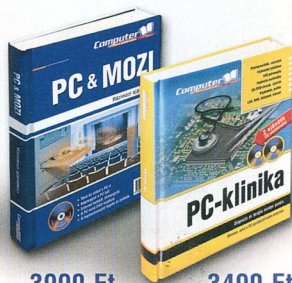
Henryke

Szereti a kényelmet? Szeret olvasni?

Computer Panoráma előfizetés
most akár 3990 Ft értékű
választható ajándékkönyvvel!

Élvezze az előfizetés
által nyújtott kényelmet!

3990 Ft

3490 Ft

Éves DVD-mellékletes
előfizetés ajándék-
könyvvel 13 920 Ft,
csak 1160 Ft
lapszámonként!

Mit kell tennie, ha szeretne előfizetni:

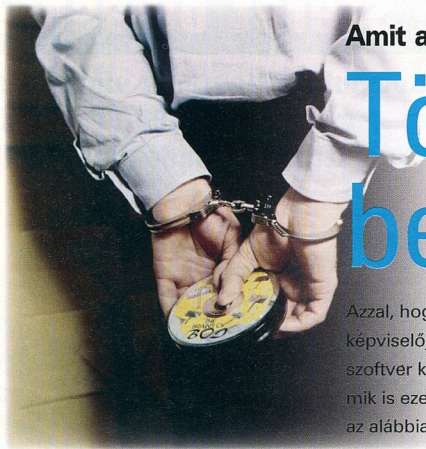
- 1) Töltse ki az újságban található csekket nyomtatott nagybetűkkel!
- 2) A csekk "közlemény" mezőjébe írja be a választott ajándékkönyv címét!
Ennek hiányában a PC MOZI könyvet postázzuk.
- 3) Fizesse be a csekket!
- 4) Várja a postást és készüljön a kellemes olvasgatáshoz hónapról-hónapra!

A május 23-ig beérkezett befizetések esetében a 12 lapszámra szóló előfizetés a 2006/6-os lapszámmal indul. Az ajánlat 1 éves Computer Panoráma DVD-mellékletes magazin előfizetés esetén, illetve a készlet erejéig érvényes.

További információk:

- ☎ 06 (1) 888-3421, 06 (1) 888-3422
- 🌐 www.itmediabolt.hu
- ✉ terjesztes@vogelburda.hu

CP Computer
PANORÁMA

Amit a szoftverjogról tudni kell

Törvényen belül

Azzal, hogy használatba veszünk egy szoftvert, tegyük ezt akár vállalkozás képviselőjeként vagy magánszemélyként, automatikusan elfogadjuk a szoftver kiadója által meghatározott szerződési feltételeket. Hogy pontosan mik is ezek, és mit tehetünk, hogy szoftvereinket törvényesen használjuk, az alábbiakból tudhatják meg olvasóink.

A mikor egy cég vagy magánszemély szoftvert vásárol, valószínűleg reflexből úgy gondolja, hogy az adott program a tulajdonába kerül, éppen úgy, mint egy frissen vett cipő vagy pulóver. A szoftverek esetében azonban más a helyzet, ugyanis vásárláskor itt nem tulajdonjogot, hanem úgynevezett használati jogot szerzünk, amely az előbbihez képest számos korlátozással jár. Ez azt jelenti, hogy a szerzői- és a tulajdonjog a vásárlást követően is a kiadóé marad.

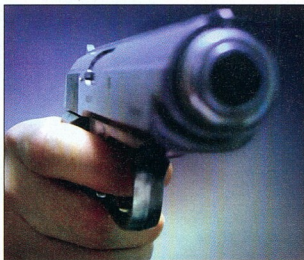
A megvásárolt termékre vonatkozó konkrét feltételekről a licenyszerződésből tájékozódhatunk; amelyet többnyire a program csomagolásán olvashatunk, míg ha az internetről töltjük le a szoftvert – feltéve persze, hogy legális oldalon járunk –, általában installáláskor tájékoztatnak bennünket arról, hogy ki, milyen feltételekkel használhatja a programot. A licenyszerződés elfogadásához – jogi bikkfanyelven – ráutaló magatartás is elegendő, ami általában a csomagolás kibontását vagy a szoftver telepítését jelenti. A felhasználás feltételeiről, a vásárló és a kiadó jogairól tehát a licenyszerződés – angolul: end user license agreement – rendelkezik.

Amint már írtuk, a használati jog a tulajdonjoghoz képest korlátozott lehetőségeket jelent, azaz csak magára a vásárlóra vonatkozik, így a szoftvert többek között nem adhatjuk kölcsön másoknak – hogy a hasonlatunknál maradjunk –, mint egy pulóvert. Természetesen szabadon használhatjuk, ám a másolással és sokszorosítással már szerzői jogokat sértünk. A sokszorosítás még érthető is, hiszen ezzel a készítő és a forgalmazó piaci helyzetét rontanánk, ám mi a helyzet ak-

kor, ha biztonsági másolatot szeretnénk készíteni?

„A BSA jogásza szerint a biztonsági másolatnak meg kell felelnie annak a célnak, amire készült, azaz lehetőleg elzárva – akár páncélszekrényben – kell tartani, valamint semmiképpen nem lehet használatban.”

Erre akkor lehet szükség, ha attól tartunk, hogy a drágán megvásárolt szoftverünk vagy a médium – CD vagy DVD lemez – megsérülhet, így szeretnénk egy példányt biztonságban tudni. Dr. Szamosi Katalin ügyvéd, a BSA (Business Software Alliance) jogásza szerint azonban a biztonsági másolatnak meg kell felelnie annak a célnak, amire készült, azaz lehetőleg elzárva – akár páncélszekrényben – kell tartani, valamint semmiképpen nem lehet használatban. Szamosi Katalin elmondta: azt, hogy valóban biztonsági másolatról van szó, az adott cégnek

A BSA célkeresztjében a vállalkozásokok állnak, így magánszemélyek ellen még soha nem kezdeményeztek eljárást

Egyetemi másológyarak

Egyes egyetemeken és kollégiumokban komoly, iparszerű méretekben folyik a szoftverek, zenei CD-k és a DVD filmek sokszorosítása, ami néhány diáknak kiegészítő keresetet biztosít. Volt olyan eset, hogy egy szülő kereste meg a hatóságokat, hogy a fiát megpróbálták rávenni, hogy árulja a hamis anyagokat. Mivel az ilyen jellegű tevékenység nem korlátozódik a határokon belülré, és az illegális tartalmak az interneten keresztül „cserélnek gazdát”, a hatóságok többnyire nemzetközi akciókban próbálják felszámolni a hálózatokat. Az egyik ilyen, nyolc országot érintő razzia során két hazai kollégiumban is vizsgálódtak a hatóságok.

vagy magánszemélynek kell bizonyítani minden olyan esetben, amikor a rendőrség megfelelő papírok nélküli szoftverre bukkan.

„A szoftverekkel kapcsolatos másik gyakori félreértés, hogy sokan azt hiszik, elegendő egyetlen licenccet megvásárolniuk, és ezt követően bármennyi gépre feltehetik a programot.”

Olvasóinkban most biztosan felmerül a kérdés, hogy miért is nem a rendőrségnek vagy a BSA szakembereinek kell bizonyítaniuk mindezt? A jogászról szerint azért, mert a büntetőtörvénykönyv szerint alapos gyanú esetén a gyanúsítotté a bizonyítási közszer, papírok nélküli szoftvernél pedig a hatóságokkal gyanúithatják, hogy valami nincs rendben a program licencével. Persze a szoftver megnyitása után könnyen megállá-

A biztonságos és jogszerű digitális világ megteremtése

Illegális szoftverhasználat bejelentése

KERESÉS
KERESÉS

A BSA-RŐL
 HÍREK
 KALÓZKODÁS-ELLENES INFORMÁCIÓK
 ESEMÉNYEK & KAMPÁNYOK
 Illegális szoftverhasználat bejelentése

World Destination Page >> **Hungary** >>> **Kalózkodás bejelentése**

Illegális szoftverhasználat bejelentése

Illegális szoftverhasználatról van tudomására? Amennyiben arra gyanakszik, hogy valakelyk munkatársra, kollégájára vagy korábbi munkahelye olyan szoftvert használ, amelyre nincs licence, hívja a helyi BSA irodát a megadott telefonszámon vagy jelentse be az interneten keresztül. A bejelentés csak pár pillanattal tart, és az Ön adatait szigorúan bizalmasan kezeljük, sőt akár névtelen bejelentést is tehet.

Illegális szoftverhasználat bejelentése

A BSA forródrótjára átlagosan havi 15–20 bejelentés érkezik illegális szoftverhasználatról

komputerekre, attól a „vas” még a cég törvényes tulajdonában lehet. A BSA jogásza a Büntető Törvénykönyvre hivatkozva elmondta, hogy az eszközt, amelyet a jogsértő magartatást elkövették, a hatóságok lefoglalhatják. Példaként azt hozta fel, hogy a rendőrség a tett helyszínén talált gyilkos kést is lefoglalhatja, hiába került az szabályosan a gyilkos tulajdonába.

A szerkesztőségünk kapott már olyan leveleket, amelyekben olvasóink a BSA fellépéséről, vizsgálatairól írnak, de az internetes fórumokon is hemzsegnek a hasonló, többnyire a BSA-t szapuló bejegyzések. Érdeklődésünkre **Sarlós Gábor**, a BSA Magyarország szövegíróje elmondta, hogy ő maga mosolyogva olvassa a hasonló leveleket, ugyanis a BSA egyesület, hatósági jogosítványai nincsenek, így nem végző vizsgálatot és határozatot sem önállóan, hanem a rendőrséggel együtt.

A szerzői jogi bűncselekmények ügyvezetett közvéleménybáncselekmények számításak, az a feljelentést követően, vagy ha

alapos gyanút áll, a rendőrség és az ügyészség hivatalból köteles eljárni, azaz a BSA-nak semmilyen ráhatása sincs ezekre az ügyekre. A BSA ezek szerint legfeljebb az alapos gyanút közölheti a hatóságokkal. A rendőrség munkáját persze igazságügyi szakértők segítik, akiket az Igazságügyi Minisztérium szakértői listájáról választhatnak ki. Ezen a listán többek között a BSA szakemberei is megtalálhatók, ám a vizsgálatok során nem mint a BSA munkatársai, hanem mint igazságügyi szakértők dolgoznak.

Bár a BSA munkatársai nem vesznek részt a határozatokon, ugyanakkor a hatályos szerzői jogról szóló törvény tájékoztatási kötelezettséget ír elő a felhasználó számára, azaz kötelesek informálni a kiadót (illetve annak jogi képviselőjét) a szoftvert használnak és a számítógépek számáról és a használat módjáról. Ez szerint a BSA jogászai érdeklődhetnek a BSA szoftverek használatáról, és amennyiben nem kapják meg a szükséges információkat, a szoftvertiádkod

pítható, hogy a talált programmal végeztek-e tényleges munkát, ugyanis ez egy biztonsági másolatnál meglehetősen furcsa lenne.

Szamosi Katalin egybírától úgy véli, hogy biztonsági másolat nem magukról a szoftverekről, hanem az azokkal előállított dokumentumokról szokás készíteni, míg ha a program sérült meg – mivel a BSA tagok mindegyike támogatást ad az alkalmazásai mellé –, a lehető legrövidebb időn belül orvosolják a problémát. A biztonsági másolat készítésére ennek ellenére van lehetőség.

A szoftverekkel kapcsolatos másik gyakorlati félreértés, hogy sokan azt hiszik, elegendő egyetlen licenccel megvásárolniuk, és ezt követően bármennyi gépre feltelehethet a programot. Ez elsősorban a cégekkel probléma, és ilyenkor meglehetősen nagy értékű esetekről lehet szó. A BSA Magyarországon főként a vállalkozások felvilágosítására és meggyőzésére helyezi a hangsúlyt. Az ilyen esetek közül talán a legnagyobb nyilvánosságot az EGIS gyógyszergyár pár évvel ezelőtti ügye kapta, amely a mai napig nem fejeződött be, ugyanis a Fővárosi Bíróság még nem tüzte ki a tárgyalás időpontját. A jogásznő szerint a perérték itt több mint 46 millió forint, és mintegy 1400 illegális szoftverre bukkantak a vizsgálat során a cég számítógépein.

„A szerkesztőségünk kapott már olyan leveleket, amelyben olvasóink a BSA fellépéséről, vizsgálatairól írnak, de az internetes fórumokon is hemzsegnek a hasonló, többnyire a BSA-t szapuló bejegyzések.”

Az EGIS gyógyszergyárnál a sajtó sokáig csámcsogott azon, hogy a rendőrség a házkutatás során a cég számítógépeinek nagy részét is lefoglalta, ami gyakorlatilag lebénította a vállalkozást. Felmerülhet a kérdés, hogy miként lehetséges ez, hiszen ha a szoftverek esetleg illegálisan kerültek is fel a

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 60.

(a trófeapályaánál, a Bátorh ú. sarkán)

Tel.: 1/373-05-82 Nyitvat: 20/538-55-46 H-P: 8-20
30/489-13-39 Sz: 10-16

web: www.magicomp.hu
e-mail: info@magicomp.hu

Áruhittel, bankkártya elfogadás

CD-DVD polirozás!

Hájjra olvasni akarod
örög, karocs lemezeket,
höz el hozzánk!

Akár megvárható,
kb. 5 perc alatt kész!

990 Ft

Processzorok	bruttó	Memóriák	bruttó	Alaplapok	bruttó
Semp. (5. 754 64 bit) 2500+ BOX	15.990	DDR400 256/512 MB Brand	5.010/9.900	ABIT(26v): NF8-V2 / I57E2	15.680/18.810
Semp. (5. 754 64 bit) 2800+ BOX	19.500	DDR400 512MB: Kingston 3év	10.590	ABIT(26v): KN8 UL / KN8-SLI	21.570/27.960
Semp. (5. 754 64 bit) 3000+ BOX	21.600	DDR400 512MB: PCL 3év	9.990	ASUS: K8N / A8N-SLI SE	16.640/25.560
Semp. (5. 754 64 bit) 3100+ BOX	24.360	Pen Drive: 128/256 MB	2.280/4.490	ASRock: K8UPNF3 / A8XM	11.070/11.400
Semp. (5. 754 64 bit) 3300+ OEM	21.720	PenD.: 512MB/1GB/2GB	3.540/2.240/11.940	ASR(LGA): TwinHDTV/VMSB00	15.060/21.720
Athlon64 3200+ (939) OEM	31.060	SD Kingst.: 256/512/1G	3.630/4.908/32.500	Gigabyte (26v): K8NF9 / Ultra	19.890/24.900
Athlon64 3500+ (939) OEM	40.050	C.F Kingst.: 256/512/1G	4.200/6.000/12.570	Gigabyte (26v): K8U/KN8SC	13.390/17.100
Athlon64 3700+ (939) BOX	47.940	XD Olympus: 256/512G	6.390/10.560	ECS: NF3-A / ASUS / T752A	12.600/9.840/11.640
Celeron-D (5.478) 2.6GHz BOX	16.290				
Intel P4 (LGA) 3.0GHz 2MB 64bit	43.140				
Videokártyák	bruttó	Merevlemezek	bruttó	Optikai meghajtók	bruttó
NHS: X1300Pro(256)	26.890	Maxtor (2M) 40/80	3.870/11.340	CD-RW: LG / Toshiba	4.320/4.680
ATI 9550 GByteite 128MB	14.950	Maxtor (8M) 80/160/200	12.270/15.900/18.750	DVD-ROM: LG / Toshiba	3.420/4.260
Captiva 9600Pro 128MB (128bit)	17.610	Maxtor (16M) 250/320	20.370/26.190	LS: 4187 OEM / HDOL	8.820/11.370
Gilab. X800Pro: 128 / 256MB	17.160/18.810	Maxtor (SA-16M) 250/300	21.060/28.440	NEC OEM: 4550 / 4571	10.050/10.500
GF: MX 4000 / FX 5200	6.690/8.700	Sams. (8M) 80/160	11.060/18.400	Pioneer OEM: 111D / 110	9.480/9.930
Chlo-3D 6800GT: ACPI/PCIe	33.870/51.860	Sams. (8M) 200/250	10.520/21.500		
GF: 7600GS / 7600GT	32.370/55.260	Sams. (SATA2) 80/160	12.240/17.100	Router Edimax 6204WG (54MBit)	14.240
		Sams. (SATA2) 200/250	20.220/21.660	Router SMC WR114T (108MBit)	14.130
		Seagate(8M) 160/200/250	18.890/19.200/22.220	PCMCIA Edimax 7108 (54MBit)	6.690
		Seagate(SA) 200/250/300	20.940/22.770/28.980	PCI Gigab. GN-WP01S (54MBit)	3.670
				USB Edimax X717G (54MBit)	5.700
TV-Tuner kártyák	bruttó	Szoftverek	bruttó	További részletek online arlistánk... Az árak tartalmazás jöftt nem tartalmazzák! Árunk tartalmazás a 2%-os készpénztérítési kedvezményt.	
Leadtek TV2000 Expert	15.330	Win.XP OEM: Home / Prof.	24.420/33.960		
Pinnacle PCTV 501	11.730				
Haugpage WinTV FM	14.840				

bírósághoz fordulhatnak, így ezt akár bírói úton is kikényszeríthetik.

A tájékozódás során a jogászok egy listát kérnek a használt programokról, amelyet aztán összevetnek a kiadók adatbázisával, így hamar kiderül, ha probléma van: A tapasztalatok szerint a cégek ilyenkor hajlamosak pár szoftvert bevallani abban a hiszemben, hogy ezzel viszonylag olcsón megúszhatják a dolgot, ám a BSA szakemberei már tudják, hogy mire kell figyelniük. Egy

két ügy kerülhet majd, míg a többi esetben valószínűleg sikerül megegyezniük. Az együttműködési készséget mutatja az is, hogy a cégek többsége, miután rendezte a licenc problémáit, a licencszerződéseket másolatát is elküldi a BSA részére.

A NagyvizIT elindításának elsődleges oka az illegális szoftverek arányának növekedése volt, hiszen az IDC adatai szerint 10 éves folyamatos csökkenés után 2004-ről 2005-re 42 százalékról 44 százalékra nőtt az illegális

mára már csak azért is fontos, mert az alkalmazottaknak csak így lehet munkajogi felelőssége az ilyen ügyekben.

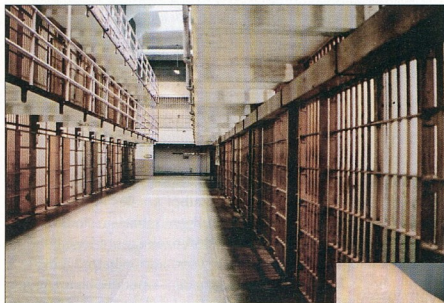
Felmerülhet persze a kérdés, hogy mi a helyzet az ingyenes, úgynevezett freeware programokkal, amelyekből újságunk lemez-mellékletén is szép számmal találhatók olvasóink. A helyzet az, hogy az ingyenes programok is csak a kiadó által meghatározott feltételekkel használhatók, a feltételekről pedig a telepítés előtt tájékoztatnak bennünket. A BSA alapelvei nem ellentétesek a szabad szoftver szabad felhasználása mellett szállt síkra. A szabad szoftverek esetében is van jogtulajdonos, azonban ebben az esetben a szoftver tulajdonosa a szoftver használatát térítésmentesen biztosítja, de a szerzői jogukat is védi, és a közhiedelemmel ellentétben a szabad szoftverek esetében is léteznek feltételek, amelyeket a használat során jó, ha figyelembe veszünk.

A legjobb, ha van szoftvernyilvántartás, amelyből azonnal látszik, hogy mikor, hány szoftverlicenctet vásároltak. Ez egyébként azt is mutatja, hogy a vállalkozás a számviteli törvénynek megfelelően működik, azaz a szoftvereket bevezették a könyvekben az immateriális javak közé. E már csak azért is lényeges, mert az APEH állásfoglalása szerint a cégek csak akkor könyvelhetnek el értékesítőket a számítógépeikre, ha az azokon futó szoftverek is szerepelnek a könyvekben.

„A www.bsa.hu oldalon működő hotline rendszer az egyik ilyen forrás, ahol bárki anonim bejelentést tehet.”

Érdekes kérdés, hogy a BSA milyen úton szerez tudomást az illegális szoftvert használó vállalkozásokról. A www.bsa.hu oldalon működő hotline rendszer az egyik ilyen forrás, ahol bárki anonim bejelentést tehet. Simonkovich elmondása szerint nagyon változó a bejelentések száma, de átlagosan havi 15–20 levélre lehet számítani. A hotline állítólag rendkívül sikeres, a bejelentők motivációja változó, van aki a volt munkáltatójára vonatkozó gyanúját küldi el, de a konkurensek is nagy előszeretettel tesznek bejelentést egymásról.

Simonkovich szerint a számítógép-kereskedők talán a legérzékenyebbek az illegális szoftverekre, hiszen az üzletek által kínált konfigurációknál olyan kicsi az árás, hogy ha valaki például illegális operációs rendszert tesz fel a sajátjaira, ezzel a tisztességes kereskedőket lehetetlen helyzetbe hozza. Egyébként Magyarországon legális operációs rendszer nélkül is lehet forgalomba hozni sem asztali gépeket, sem notebookokat.

Magyarországon eddig illegális szoftverhasználatot egyetlen egy valakit ítél letiltendő szabadságvesztésre a bíróság

Biztonsági másolatot bárki készíthet, ám az ilyen szoftvert elzárt helyen kell tartani, és természetesen nem lehet használatban

tizenöt fős iroda például aligha boldogul el öt Office csomaggal, mint ahogy egy nagyobb tervezőirodánál is gyanús, ha például mindössze egyetlen ArchiCAD licenctet vásároltak.

Ha nincs minden licenc rendben, akkor a jogászok első körben megpróbálják meggyőzni a céget, hogy legalizálja a nem megfelelően használt szoftvereket. Ha nem megy a meggyőzés, akkor végős esetben a tagok eldönthetik, hogy szerzői jogvédelem miatt tesznek-e feljelentést. De ez mindig a legvégső megoldás, mert ahogy *Simonkovich Sándor*, a BSA Magyarország vezetője fogalmazott, a BSA tagjainak célja nem a büntetés elérése, hanem a felvilágosítás és a használt szoftverek legalizálása, ami az esetek többségében végül bírósági procedúra nélkül sikerül is.

A cégvezetők együttműködési hajlandóságát mutatja a BSA tavaly októberben elindított NagyvizIT programja is, amelyben eddig több mint 200 céget kerestek fel, közülük pedig mindössze tíznél találtak komolyabb problémákat, de bíróság elé Simonkovich szerint ezek közül is csak egy-

szoftverek aránya. Ez természetesen megdöbbentette a BSA tagjait, hiszen az elmúlt tíz évben az illegális szoftverek aránya 86 százalékról 42 százalékra csökkent, így a trendfordulás előtt értetlenül álltak, ez sarkallta a szervezetet az új akció elindítására.

A NagyvizIT célja a felvilágosítás, valamint a szoftvergazdálkodás fontosságának megértése, így elsősorban olyan vállalkozásokat kerestek fel, ahol szívesen vennék, ha szoftvernyilvántartást vezetnének. A BSA szerint ez nem csak a szoftverkiadók, de maguk a vállalkozások hatékony működése szempontjából is rendkívül fontos. És mind-e a gyakorlatban? A BSA jogi képviselője felkeresi a cégeket, és felvilágosítja a cégek vezetőit a szoftverekkel kapcsolatos teendőkről. Javasolják például, hogy a munkaszerződésbe építsenek bele olyan nyilatkozatot, amelyben a munkavállaló tájékoztatja arról, hogy nem telepített programokat a gépekre, az illegális szoftverhasználat pedig a cég számára járhat negatív következményekkel. A nyilatkozat a vállalkozások szá-

Ezekkel igazolhatják szoftvereik legalitását az otthoni felhasználók

Számla
Licencszerződés
Adathordozó (CD vagy DVD lemez), és az eredeti dokumentáció

Amás területeken is hasonló a helyzet, hiszen ha például egy mérnökiroda becsületesen megvásárolja a milliós értékű tervezőszoftvert, akkor azokkal szemben, akik ugyanezért nem fizetnek, ugyancsak hátrányba kerül. Az ilyen jellegű bejelentők többnyire nem ragaszkodnak a névtelenséghez, sőt a tapasztalat az, hogy sokan még érdeklődnek is az ügy állásáról. Ez jól mutatja, a megfelelő szoftvergazdálkodás nem csak a kiadóknak, de a gazdaság egyéb szereplőinek is elemi érdeke.

Forrás lehet még maga a rendőrség is, hiszen előfordul, hogy a hatóságok valamilyen eljárás keretében találnak illegális szoftvereket, azaz ez más bűncselekmény kapcsán is kiderülhet. Az arányokat jól mu-

Amennyiben papírok nélküli, jelöletlen lemezeket találnak a hatóságok, akkor gyanakodhatnak, hogy nincs minden rendelkezésre a licencekkel

tatja, hogy az elmúlt tíz évben négyezerről harminchézereze nőtt a szellemi tulajdon elleni bűncselekmények száma, igaz ezeknek csak mintegy harmadát adják a szoftverek. Amint már említettük, a felderítés keretében a rendőrség minden BTK-t érintő cselekményt köteles hivatalból megvizsgálni, azaz nem teheti meg, hogy elmegy a nyilvánvaló törvénysértések mellett.

Bár a dobozos szoftverek aránya még mindig nagyon magas, mind több vállalkozás és magánszemély vásárol az interneten programokat, ez pedig az illegális szempontjából rendkívül kényes terület. Valószínűleg olvasóink elektronikus postaládájában is tucatjával landolnak az olyan levelek, amelyekben akciósan, akár fél áron kínálnak drága és népszerű szoftvereket. Az azért már talán gyanús lehet, hogy ezek a kéretlen reklámanyagok kísértelesen hasonlítanak a Viagrát és más gyógyszereket ajánló spamekhez, ez pedig eleve megkérdőjelezi az üzlet hivatalos mivoltát. Vizsgálatok szerint ezek az online „üzletek” szerverei olyan országok területén helyezkednek el, ahol az igazságszolgáltatás még nem EU-konform.

Ezekkel igazolhatják szoftvereik legalitását a vállalkozások

Szoftvernyilvántartás

Számla

Licenzszerződés (nyomatott vagy elektronikus)

Adathordozó (CD vagy DVD lemez)

Eredetiséget bizonyító tanúsítvány (például matrica)

Hardvervédelem (az értékesebb programoknál használják, amikor általában a soros portra kell csatlakoztatni egy apró hardverelemet, amelyet a szoftver indításkor minden alkalommal ellenőriz).

Am az akciói szoftverek sokszor csak csalogtatásul szolgálnak, mert az igazi cél a bankkártya-adatok megszerzése, ami még az illegális szoftvereknél is nagyobb üzlet. Éppen ezért a szakemberek azt tanácsolják, hogy óvatosan kezeljük az ilyesfajta letöltőhelyeket. A legális szoftverletöltés legfontosabb ismérvei, hogy reális árat kérnek a programokért, végül pedig elektronikus formában licenct és számlát is kapunk, amelyekkel később igazolhatjuk, hogy törvényes úton jutottunk hozzá a programhoz.

Persze az internetes üzletkénél, akár csak a hagyományos kereskedőknél, a jóhiszemű vásárlót a jog védi, ám mivel jogot nem szerezhetünk olyantól, akinek magának sem volt, az illegális programok használatának akkor is büntetőeljárás a következménye, ha egyébként mi jóhiszeműen jártunk el. Legfeljebb ha a bíróság elismeri a jóhiszeműségünket, akkor a procedura végén felmentő ítélet születik. Nem árt tudni, hogy a vállalkozóktól lényegesen nagyobb körültekintést vár el.

Ha a szoftvergyártó úgy érzi, hogy többszörös próbálkozásra sem sikerül egy felhasználót tárgyalásos módszerrel a szoftverek legalizálására rábeszélni, végül polgári peres úton érvényesítheti a jogait, de a büntetésen túl nyilvános beismerést is kérhet. Az illegális szoftverhasználat következménye akár letöltendő börtönbüntetés is lehet, bár Magyarországon mindössze egyetlen eset volt, amikor a bíróság ilyen ítéletet hozott. Ráadásul éppen egy sikeres jateksoftver-fejlesztő cégéről volt szó, amelybe az amerikai tulajdonosok jelentős forrásokat fektettek, így megengedhette volna magának a beruházást. A cég azonban a fejlesztéshez használt szoftverből egyetlen jogtisztá példánnyal rendelkezett, ezt követően pedig a forgalmazó, majd a gyártó is próbálkozott kompromisszumos megoldást elérni, ám végül mindkét próbálkozás kudacok vallott.

Fülöp Norbert

Szálljon be a LAN-partiba!

Konfigurációk, beállítások a hálózatos játékokhoz

Keresse az ITmédiabOLT-ban vagy rendelje meg a kiadótól!

- 06 (1) 888-3421, 22
- www.itmediabolt.hu
- terjesztes@vogelburda.hu

Az illegális másolás nemcsak a szoftvercégek, hanem a filmforgalmazók és zenei kiadók életét is megkeseríti. Hogy mennyire is, ezt írásunkból megtudhatják.

A ki járt már a *Petőfi Csarnok* hétvégi bolhapiacán, az láthatta, hogy ott bizony a legújabb DVD filmek csaknem mindegyikét megkapni, mégpedig ezer forint körülű áron. Az elképzőztem alacsony ár a másolt, jelöletlen lemez láttán lesz érthető, ám akit ez az „aproság” nem zavar, az itt egy mozijegy árát megkaphatja a hétvégi filmadagját. Felmerülhet a kérdés, hogy a rendőrség miért tűri el az ennyire nyilvánvaló jogsértést?

A siker a jól kidolgozott logisztikán múlik. Egy rendszeres vásárló szerint az árusok mindössze a filmek listáját tartják maguknál, és ha a vevőnek sikerült választania, akkor az eladó telefonon adja le a rendelést. Pár perccel később érkeznek a kért lemezek, így nagy tétellel biztosan nem bukhatnak le.

A *Petőfi Csarnok* nagy forgalma ellenére az illegális filmek és zenék zöme az interneten cserél gazdát, így az *Audiovizuális Művek Szerzői Jogait Védő Közhasznú Alapítvány* (ASVA) célkeresztjében elsősorban ez a csatorna áll. Az ASVA igazgatója, *Kálmán András* tavaly úgy nyilatkozott, hogy az alapítvány véleménye szerint nem csak az illegális tartalmakat feltöltők vétkesek, hanem azok is, akik ezeket letöltik, ezzel pedig a magánszemélyek felelősségét is megállapítja. A szervezet azonban egyelőre ilyen esetekben nem tett feljelentést, és inkább a DVD-kalózkodó által működtetett ftp szerverek

Filmek és zenék szerzői jogai

Saját másolatok

és a fájlcsereelő rendszerek működtetőit ellen hárcol, azaz a célkeresztben elsősorban az illegális tartalmakat kínálóknak vannak. Ugyanakkor mivel a szerzők, illetve forgalmazók általában nem engedélyezik a másolást, az internetről letöltött jogvédett filmek, illetve a saját DVD-kről otthon készített másolatok az ASVA szerint egyaránt illegális kópiák. Nem csak az engedély nélküli közzététel jogsértő, hanem a DVD-n található minden másolásvédelmi rendszer feltörése is.

A lemezekben lévő másolásvédelem feltörése bűncselekmény, ám ha már rippelt tartalmat másolunk saját célra, akkor ezzel még nem sértünk törvényt

Mi az ASVA?

Az *Audiovizuális Művek Szerzői Jogait Védő Közhasznú Alapítvány* filmforgalmazók, kábeltévé műsorkészítők és a *Sony* hozták létre még 1992-ben, hogy piaci érdekeiket megvédjék az illegális filmforgalmazóktól.

Az *Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület* korábbi állásfoglalása szerint ugyanakkor az, aki magáncélra tölt le jogvédett anyagokat, azaz ezt maga teszi, a letöltött tartalmat pedig nem osztja meg mással, azt nem lehet ezért felelősségre vonni. Az *Artisjus* szerint ugyanakkor a letöltés a magyar jog szerint – amennyiben jövedelem-szerző/tokozó jellege nincs, és csak a családi-baráti kör művelvezetett szolgálja – magáncélú másolásnak minősül, amely a törvény értelmében szabad felhasználás.

A dolog azonban nem ilyen egyszerű, ugyanis a DVD filmek másolásvédelmének feltörése az *Artisjus* szerint is illegális, ám ha valaki egy filmhez már eleve rippelve jut hozzá, az ezt saját célra már törvényesen lemásolhatja. A másolás egyébként nem feltétlenül illegális, hiszen rádió- és tévéműsorokat, vagy, éppen a birtokunkban lévő zenei CD-ket saját célra felvehetjük és másolhatjuk.

A szerzői jog védelmének sajátos eszköze, hogy az üres médiumok – CD és DVD lemezek – után is kell jogdíjat fizetni, mintegy előre feltételezve, hogy ezek egy részére végül jogvédett tartalom kerül majd. A jogdíj mértékét illeti, igazán érdekes, hogy a 120–150 forint körül már kapható 700 Mb-ot érhető CD lemezek árának körülbelül harmada, 44 forint a jogdíj.

Vizonylag új keletű dolog, hogy a mind népszerűbb MP3-lejátszókra, memóriakártyákra is vonatkozik a jogdíjfizetési kötelezettség, ennek mértéke pedig a memóriák méretével arányosan nő. A konkrét díjakról olvasóink a kereset írásunkban tájékozódhatnak.

F. N.

Néhány adathordozó után fizetendő jogdíj

Az *Audiovizuális Művek Szerzői Jogait Védő Közhasznú Alapítvány* filmforgalmazók, kábeltévé műsorkészítők és a *Sony* hozták létre még 1992-ben, hogy piaci érdekeiket megvédjék az illegális filmforgalmazóktól.

Memóriakártya		
128 MB-ig	200 Ft/db	2500 Ft/db
256 MB-ig	400 Ft/db	5000 Ft/db
512 MB-ig	800 Ft/db	8000 Ft/db
1 GB-ig	1000 Ft/db	
4 GB-ig	2000 Ft/db	16 Ft/db
4 GB felett	3000 Ft/db	110 Ft
MP3-lejátszók		
128 MB-ig	500 Ft/db	250 Ft
256 MB-ig	1000 Ft/db	
512 MB-ig	2000 Ft/db	16 Ft/db
		44 Ft/db
		64 Ft/db

GPS-navigáció az utak és az autózás szerelmeseinek

Bármerre visz az utad, a kis Garmin StreetPilot c310 GPS mindig megbízható társad lesz!

Egyszerű, felhasználóbarát menürendszerének és az érintőképernyőnek köszönhetően a készülék használata könnyedén megtanulható. Csak add meg a címet, vagy válassz az éttermek, szállások és egyéb érdekes pontok (POI) listából, a készülék pedig magyar nyelvű hangutasításokkal navigál el a célíg.

A beépített akkumulátornak köszönhetően, az autóból kiszállva, akár gyalogosan is megközelíthető a kereset cím.

Mostantól bárhová könnyedén eljuthatsz, mert az új NaviGuide Magyarország térkép a teljes országos úthálózatot, valamint több mint 3000 település utcaszintű várostérképét tartalmazza.

Tökéletes páros

A GARMIN StreetPilot c310 GPS készülékekhez most a legújabb NaviGuide Magyarország térképszoftvert adjuk ajándékba SD memóriakártyán!

StreetPilot c310 GPS készülék
+ ajándék NaviGuide Magyarország térképszoftver

bruttó
99.900,- Ft

A részletes termékmertetőket és a márkaképviseletek elérhetőségeit megtalálja weboldalunkon.

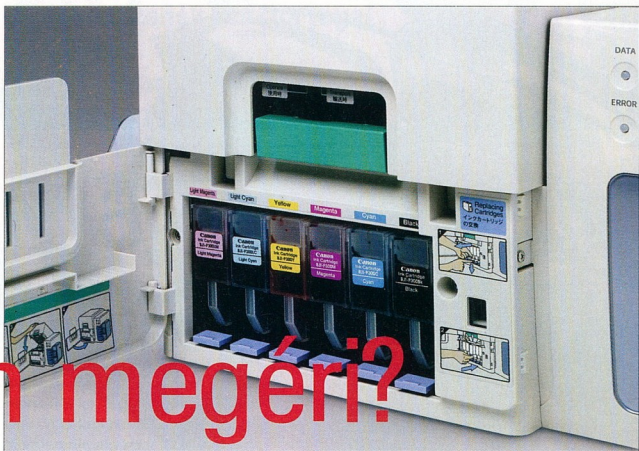
Info vonal: (1) 801-2830

 GARMIN
www.garmin.hu

Pro és kontra sok érvt hallunk a tintasugaras nyomtatók patronjainak újratöltéséről, és ezzel kapcsolatos minőségi és garanciális problémákról. Cikkünkben az újratöltéssel kapcsolatos tényeknek és téveszméknek járunk utána.

Újratöltött patronok

Valóban megéri?

A tintasugaras nyomtatók elterjedése óta drasztikus fejlődésen mentek keresztül a nyomtatófejek, papírok és az ezekhez használt tinták. A korai nyomtatók még drágák voltak, nem különben a patronok, amelyek cseréje felért egy anyagi léggel. A gyártók aztán olyan technológiákra kezdtek el dolgozni, amelyekkel egyre nagyobb mennyiségű tintát lehet tárolni a nyomtatóban. Ennek azonban technikai akadályai is voltak: a nagy kapacitású, nehézsúlyú patronok – amelyek akkoriban szigorúan egybe voltak építve a nyomtatófejekkel – nagyon lassan mozogtak, ám a nyomtatási minőség mellett a sebesség is egyre fontosabb tényezővé vált.

Egyedül az Epson vállalta, hogy a fejegy- ség és a tintatartály különálló egységet ké-

pezzen, ennek pedig egyszerű oka volt: a *thermotransfer* és a *bubble* technológiával szemben a *piezo* sokkal hosszabb ideig garantálja a kiváló minőséget, ezért a fej sokkal ritkábban szorul cserére.

Az új patronok behelyezésekor nagyon kell vigyázni arra, hogy ne kerüljön levegő a rendszerbe, mert ez ronthatja a minőséget. Ahhoz, hogy ez ne történjen meg, a patronban benne kellett hagyni valamennyi tintát, és a korabeli számolásos módszerek igen nagy ráhagyással dolgoztak. Ez a körülmény felgyorsította az újratöltő rendszerek piacra kerülését.

A nyomtatók árának csökkenése növelte elterjedésüket (a jó minőségre mindenki „vevő”), a patronok árának lassú emelkedése viszont vonzó megoldássá teszi az újratöltést.

A helyzet egyébként meglehetősen fura, ugyanis fájlagosan éppen az olcsó nyomtatók tintája a legdrágább, esetenként még akár egy teljesen új nyomtató is jobb véletlen bizonyulhat, mintha a teljesen új (de az induló, félig töltött patronoknál több tintát tartalmazó) patron garnitúrát cserélnék le.

Ha kifogy a tinta...

...akkor patronot kell cserélnünk. Ez történhet úgy is, hogy megnézzük a nyomtatóhoz tartozó tintapatron számát, majd a boltban megkeressük a terméket, és behelyezzük a nyomtatóba.

A számítástechnikával is foglalkozó nagyáruházakban (érdekes módon nem a számítástechnikai boltokban) kaphatunk

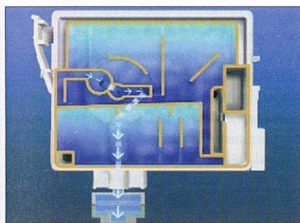
A legtöbb tinta- és patrongyártó termékpalettája az összes népszerű nyomtatótípus fedeli

úgynevezett újragyártott patronokat is, túlnyomó részben azonban csak azokhoz a nyomtatókhoz, amelyek patronja egybe van építve a nyomtatófejvel. (Korábban az volt a legfőbb ok a patronok és fejek egybeépítésére, hogy a fejek élettartama alig volt több a tartályban lévő tinta kapacitásánál – így ha cseréltük, mindig kiváló minőséget kaptunk. Mára bezonyosodott, hogy a fejek akár háromszor olyan hosszú ideig is használhatók, ha szakszerű az újratöltés.) Az ilyen patronok minden esetben olcsóbbak a gyáriknál, a bennük használt tinta viszont más, nem feltétlenül azonos az összetétele az eredetivel.

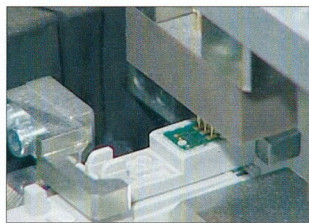
Végül marad a legolcsóbb megoldás, a patron utántöltése, amelyet legjobb esetben kétszer, esetleg háromszor ismételtünk meg. Az utántöltő cégek egész sora kínál szolgáltatásait, amelyek az újratöltő készletek forgalmazásától kezdve a töltés segítségével és szaktanácsadáson keresztül a saját patro-

Egy nagyfelhasználó esete

A világ vezető biztosítótársaságai és pénzügyi szolgáltatóvállalatai között számon tartott Allianz Austria három hónap elteltével visszatért az újragyártott patronokról az eredeti HP tintasugaras nyomtatópatronok használatára. A vállalat azért állt át az újragyártott egységekre, hogy csökkentsen az 1600 fős ausztriai értékesítőcsapata által évente elhasznált 6000 darab tintasugaras nyomtatópatron költségeit. Ez a kísérlet azonban többé került a cégnek, mint az eredeti HP-patronok használatá, mivel az újragyártott patronok harmada hibás volt, így azonnal selejtezni kellett őket.

A speciális minőségű tinták szivacs helyett különleges belső patronfelépítést igényelnek – ezek töltése bonyolultabb

A gyárban ellenőrzik és felprogramozzák a tintaszintet figyelő áramkört – az elektronikus nullázó készülékek is megszerezhetők

A független gyártók kínálatában a professzionális tintasugaras nyomtatók kellékanyagai is szerepelnek

nek és médiák forgalmazásig terjednek. Az újratöltés azonban nem veszélytelen, és a leggyakoribb probléma nem maga a töltés, hanem az utána kifolyó tinta, illetve ennek folyományaként a tónkrement nyomtató és a garanciális problémák.

Mely nyomtatók tölthetők?

A töltés művelete látszólag egyszerű, mégis kényes. Először is azt kell megvizsgálnunk, hogy a nyomtatónk patronja tölthető-e. A régi készülékek patronjai túlyomóról részben tölthetők a rajtuk található töltőnyíláson keresztül. A nyílás hiánya bizonyos esetekben nem akadály: léteznek töltőkészletek, amelyek a nyomtatófejen keresztül, egy ötletes pumpával, hosszú percek alatt végzik el a töltést. Ahol egyik módszer sem alkalmazható, ott a patron falát szokták átszúrni egy injekciós tűvel, és a patronban lévő szivacsba juttatják a tintát. A tapasztalatok szerint ez a legveszélyesebb módszer, ugyanis így a tinta könnyen kilöttyen.

A patronok fizikai felépítése általában nem akadályozza meg a töltést, sokkal inkább a bennük lévő elektronika. Nem tisztünk ugyanakkor választ adni arra a kérdésre, hogy vajon azért építenek-e elektronikát a patronba, hogy megnehezítsék ezzel az újratöltést. Az elektronikának is megvan a maga szerepe: méri a tartályban lévő tinta mennyiségét, esetleg számolja a fűvókák működésének mennyiségét – ebből következtetne a még rendelkezésre álló mennyiségre és a fej elhasználódására.

Ezt beszélik: A nyomtatógyárak csak heti 1 nyomtatás elvégzése esetén vállalnak felelősséget termékeikért. **És az igazság:** A nyomtató garanciája egyáltalán nem függ attól, hogy mennyit nyomtatunk vele, csupán attól, hogy a használat rendeltetészerű volt-e.

Különálló fej esetén ez igen praktikus megoldás, hiszen megóvják a fejet. Ha utóljára nyomtatunk, akkor hagyhatjuk egészen kifogni a fejjel egybeépített patron, újratöltésnél viszont jobb, ha hagyunk egy nagyon kevés festéket a patronban. A nyomtatók egyre nagyobb hányada egyszerűen nem engedi használni azt a patron, amelyből már kifogyott a tinta, de az elektronikák resetelésére már van megoldás.

Miért drágább az eredeti?

Az eredeti patron azért drágább, mert nagy rajta a haszon – hangzik az egyszerűnek tűnő válasz. Azt azonban sokan elefelejtik, hogy nagyon sok munkába kerül egy-egy tintasugaras nyomtató, a leggyorsabb, legkezebb technológia és a legtovább tartó festékek kifejlesztése. A nyomtatók minőségét és sebességét, nyomtatás utáni színeit joggal tesszük kritika tárgyává, ám a nyomtatók színeinek tartósságát, a speciális anyagokkal való együttműködését vagy éppen környezetbarát tartalmát már nem. Vegyészek száza szorgoskodnak azon, hogy az a tinta, amely a (megfelelő) papírra kerül, szebb és tartósabb képet alkosson, ehhez pedig sok-sok munka és pénz szükséges.

De nem csak a felhasznált anyagok kerülnek sokba: a tintát a patronban megfelelő módon kell tárolni, és a papírra kell juttatni. Az új tinták szakszerű tárolása nem elég, ha a tartályban lévő szivacs megakadályozza a tinta ritmikus lötyögését (ez legfeljebb csak a nyomtatás minőségét javítja), hanem annak átalakulását is meg kell akadályoznia.

Szórólási lehetőségek színes tintasugaras patronok esetében

Nyomtató típusa	Színes típusa	Kapacitás	Eredeti ár	Újragyártott patron ára	Megtakarítás újragyártott patronnal	Újratöltő készlet ára, egy töltésre vetítve	Megtakarítás újratöltéssel
Canon BJC S800	BCI-6PC/6PM/6C/6Y/6M	5×15 ml	2 000–2700 Ft	700 Ft	1300–2 000 Ft	4500 Ft	nem spórolhatunk
Canon i550	BCI-3eC/3eM/3eY	3×15 ml	2100–2800 Ft	600 Ft	1500–2200 Ft	2500 Ft	0–300 Ft
Canon PIXMA IP1500	BCI-24Col	3×16,5 ml	1500–3800 Ft	500 Ft	1000–3300 Ft	2500 Ft	0–1300 Ft
EPSON Stylus C43SX	C13T03904A	3×8 ml	7000 Ft*	1600 Ft	5400 Ft	2500 Ft	4500 Ft
EPSON Stylus C80	C13T032240/340/440	3×16 ml	4700 Ft	1500 Ft	3200 Ft	2500 Ft	2200 Ft
HP DeskJet 3920	HP 22 (C9352AN)	3×6,5 ml	5000 Ft	X	*	2500 Ft	2500 Ft
HP DeskJet 5150	HP 57 (C6857AN)	3×6,5 ml	9700 Ft	4000 Ft	5700 Ft	2500 Ft	7200 Ft
HP DeskJet 850C	HP 41 (51641AE)	3×13 ml	6000 Ft	X	*	2500 Ft	3500 Ft
Lexmark Z602	No.26 (10N0016)	3×8 ml	8100 Ft	X	*	900–3000 Ft	5100–7200 Ft
Lexmark Z815	No.33 (10N0033)	3×8 ml	5700 Ft	X	*	900–3000 Ft	2700–4800 Ft

Megjegyzés: A feltüntetett bruttó árak tájékoztató jellegűek! X – nem, vagy csak nehezen elérhető, * – fekete és színes patronok együtt Multipack-ban is megvásárolhatók, ennek ára: 6250 Ft

Ahhoz, hogy nyomtatáskor a legjobb képminőséget kapjuk, már a festékkazetta gyártása során gondoskodni kell a tökéletes tisztaságról, amelyben a legmodernebb gyártósorok működnek. Ha a minőség a legfontosabb – nekünk pedig, akik nyomtatásban a legjobb minőséget várjuk el –, meg is kell fizetnünk ennek árát. Csak éppen nem a nyomtatóban, hanem a festékében.

Mire készülünk az újratöltött patronoknál?

Az újratöltött patronnal egyszerűen olcsóbban tudunk nyomtatni egy oldalt, mint a gyári patronnal. Az utángyártott eszközök-

Csomagoljuk ki a nyomtatónkhoz készült utántöltő készletet. A festék, fecskendő és tű mellett gyakran még törőlkendőt is kaphatunk

nél szerényebb a megtakarítás, az újratöltő-techné tételesebb. A megfelelő úr akár ott helyben, a boltban megtölti percek alatt a patronjainkat, vagy akár házhöz is szállítja őket. A garancia szintén boltfüggő, de esetenként igen jó garanciát is kaphatunk. További előny, hogy a kifogyott festékkazettákért pénzt is kaphatunk, ha azok még használhatók.

Most pedig nézzük a hátrányokat. A felhasználó tinta egészen biztosan eltér a gyári anyagtól, tehát változó eredménnyel szá-

A gyári patronok minden esetben kiváló minőségűek, köszönhető ez a tiszta térben végzett gyártásnak, és az alapos minőségellenőrzésnek

molhatunk akkor, ha fényképeket nyomtatunk. A meglepetés többnyire nem akkor ér minket, amikor elkészül a nyomat – az lehet igen szép is –, hanem akkor, amikor a falra kiakasztva egy-két hónap múltán már láthatóan elkezd fakulni. Ez a hiba nem a tinta hibája, sokkal inkább a nem túl szerencsés tinta-papír kombinációra vezethető vissza. A nyomtatógyártók nem véletlenül készítenek papírt legújabb tintáikhoz – ennek jogosságát tesztjünk is igazolták.

A nyomtatófej eltömődhet, ha a tinta szennyezett. Mivel nem tudhatjuk, hol és hogyan készül a festék, ezért azt csak olyan patronban használhatjuk, amelyről kifogyá-

A tesztünkben használt HP DeskJet 720C nyomtató patronján a töltő nyílásokat szabadabá kell tenni – itt éppen egy csavarhúzóval tesszük ezt

A tinták alapvető anyaga a gyártók szigorúan őrzött titka, csak a fejlesztők tudják igazán, mitől lesz szép és tartós egy szín

sakor már egyébként is lemondunk. Ha mégis betöltjük a festéket, és az esetleg károsítja a nyomtatónkat, akkor csak ritkán élhetünk a garanciális jogunkkal a nyomtató vagy a festék gyártójánál.

Hogyan zajlik egy töltés, milyen buktatói vannak?

Az utántöltő készletek általában két töltésre elegendő tintát tartalmaznak, körülbelül ennyit bír ki egy még újra nem töltött patron feje minőségromlás nélkül. Ha a minőség kevésbé számít, akkor öt-hat alkalommal is

újratölthetünk egy patron, tovább faragva a költségekből.

A kifogyott tintapatron ajánlatos egyből utántölteni: nyomtatás híján a tinta beszárad, egyes fúvókák nem fognak működni, a nyomtató csúszkoi fog. Ha mégsem töltöttük meg a patron, a kifogyás után, akkor állítsuk egy tál meleg vízbe a kiszedett fejet, majd nem hulló pamutkendővel itassuk ki a tinta egy részét. Az a jó, ha a színes patronnál mindegyik szint látjuk. Tegyük vissza a patron a nyomtatóba, és nyomtassunk tesztoldalt a fúvókák állapotának ellenőrzésére. A műveletet kétszer-háromszor is megismételjük, de ha ezután sem javul a minőség, a

A fecskendőbe felszívott, adott mennyiségű tintát a megadott helyre fecskendező úgy, hogy a patron alulról töltjük fel. Ha nem vagyunk biztosak a színekben, a patron aljáról mintát is vehetünk

patron sajnos nem használható tovább. Időközben kicsomagolhatjuk az újratöltő készletet, amely igen gyakran speciális, fecskendőtűvel ellátott tartályokból áll. A patronokkal együtt helyezzük őket olyan asztalra, ahol nem lesz belőle patália, ha kifolyik a

A festékek sok lényeges paramétere között a viszkozitás is folyamatos ellenőrzés alatt áll a legjobb minőség érdekében

festék. Patronról függően különböző előkészületeket kell végeznünk: a fejtől különböző patronokon a kifolyó nyílást le kell takarnunk (mintha gyári lenne), és meg kell keresnünk a töltőnyílást.

A töltőnyílásba adott mennyiségű tintát kell fecskendeznünk, és árgus szemekkel figyelni, mikor buggyan ki a felesleg a tű

Gyári minőség

TIPP

Az **ETIRA** (European TonerInkjet Remanufacturers Association, www.etira.org) kiadott egy közleményt arról, hogy az újragyártott festékek minősége minden tekintetben megegyezik az eredeti kellékanyagokéval, a velük kapcsolatos panaszok száma pedig arányaiban nem nagyobb, mint az eredeti kellékekkel kapcsolatosaké. Hazánkban jelenleg a *Farbax Kft.* és a *K.I.T. Kft.* a szervezet regisztrált tagjai, az általuk használt anyagok minősége e teszt szerint azonos a gyárral. A kisebb cégek némelyike ugyan az ő festékeiket használhatja, de ennek egyértelmű kijelentése és alkalmazása nélkül a festékek minősége bizonytalan.

mellett vagy a szellőzőnyíláson. Ekkor egy keveset vissza kell szívniunk a fecskendőbe. A patron töltését lassan kell végeznünk, a patronban lévő levegőnek ugyanis el kell távoznia a szellőzőnyíláson keresztül, ám ha ilyen nincs a patronon, az a tű kihúzása után fog elváltozni. Egyes patronoknál éppen az enyhe túlnyomás segít a festék átthaladásában a fejen keresztül.

Az egyenletes tintaadagolás miatt sok patronban különféle járatokat helyeznek el, ezek feltöltése érdekében a patronot egy-két órát, esetleg egy egész napot pihentetni kell az egyenletes eloszlás miatt. A patronok többségében szivacs tartja meg a tintát, de

esetben hat hónap garanciát is csak a termékre vonatkozik, a nyomtatónkra nem.

Szerencsére jó példa is akad: hiba esetén egyes gyártók a nyomtatónkra is vállalnak garanciát, ha azt bizonyíthatóan a festék tette tönkre, és a töltést szakértőn, a leírás alapján végeztük. Vásárlás előtt tehát mindenképpen érdeklődünk a garanciális feltételekről, és ha lehet, ne egyenileg töltsük fel a patronokat!

Azt is tudnunk kell, hogy a nyomtatógyártó cégek csak és kizárólag akkor vállalják továbbra is a garanciát a nyomtatójukra, ha a meghibásodást nem az újrátöltött patron okozta. De mi van akkor, ha a tinta

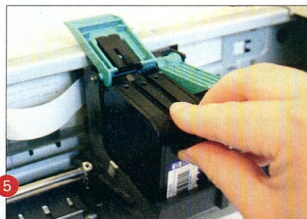

4 A feltöltött, és be nem száradt fúvókák átengedik a betöltött festék egy részét. A patron megfordíthatjuk, a szivacs megtartja a festéket

az nem akadályozza meg a kifolyást, csak a lötyögést. Ezért a betöltő nyílásokat ragaszszuk le jó minőségű cellulusszal! A nyomtatóba visszahelyezve a patron nyomtassunk néhány oldalt. Két-három próbanyomatás során lehet, hogy csak üres oldalakat kapunk, de utána már mindenképpen működnie kell a patronnak.

A nyomtatóba helyezés után azt is tapasztalhatjuk, hogy a meghajtóprogram egyszerűen megtagadja a patron használatát, ekkor bizony le kell nulláznunk a patronban lévő számlálót. A módszer általában a csatlakozósor néhány pontjának a leragasztásával, a nyomtatóba helyezésével, próbanyomatással és az érintkezők szabaddá tételével végezhető el. Hogy melyik patron pontosan hogyan kell resetelni, megtudhatjuk a forgalmazóktól, már ha nem végzik ezt el a helyszínen, egy próbanyomatás kíséretében.

Ezt beszélik: Pauszpapírra való nyomtatáshoz és műszaki rajzokhoz nem ajánlott újragyártott kellékanyagokat használni. **És az igazság:** Igaz. Az újrátöltéssel újrahasznosított patronok háromnegyszer több festékcseppet lőnek a papírra, mint egy olyan, amelyiket csak a gyári festék kifogyásáig használtak. Ezért a kilovellés pontatlansága és a koszműködés miatt a minőség is romlik. Pauszpapírra és műszaki rajzra nagyon pontos részleteket vagy éppen fedettséget igénylő ábrák kérésnek, ezeknél elengedhetetlen a pontosság.

5 A patron a nyomtatóba helyezzük, és a tisztítás elvégzése után nyomtatunk néhány oldalt a fúvókák ellenőrzésére

keresünk a boltot, érdemesebb inkább ott elvégeztetni ezt a műveletet.

Elveszhet a garancia

Ami leginkább változik az utántöltéssel foglalkozó cégeknél, az nem a festékek vagy a töltőkészlet minősége, hanem a töltésre és használatra vonatkozó garancia. Míg egyes cégeknél a patron hibája esetén a nyomtatókra is garanciát kapunk, addig mások semmilyen felelősséget sem vállalnak a töltésre vagy a patronra. Általános garanciát akkor kapunk a cég által újrátöltött patronokra, ha a töltést a cég végzi el. Ez legtöbbször csak a patron működőképességére vonatkozik: nyomtat-e vagy sem. Ha újrátöltött készletet vásárolunk, akkor a cégek garantálják a termék minőségét. Hallottunk azonban arról, hogy három napig vállalt szavatosságot – ami édeskeves. Ilyen rövid idő alatt az is előfordulhat, hogy még nem is nyomtatunk, amikor már el is vettünk a garancia. Fontos tudnivaló, hogy a jobb

6 Ha többszöri tisztítás után sem működik néhány fúvóka, meleg vízbe helyezzük a nyomtatófejet fél-egy órára. A tából való kivétel után felitatjuk a festéket, és ismét nyomtatunk vele tesztoldalt, és tisztító programot. Ezt a műveletet kétszer-háromszor ismételhetjük meg, az után nem várhatunk már javulást

okozta a hibát, ám gyári, „eredeti” patronok vannak a nyomtatóban? Ilyenkor a gyártó vegelemzést végez, és az alapján állapítja meg a tinta eredetiségét. Csak akkor vágniunk bele a garanciával nem rendelkező festékek használatába, ha már teljesen lemondunk a nyomtatónkról.

Tegyük fél, hogy újrátöltjük a festéket, és a hatodik-hetedik alkalom után tönkre megy a nyomtatónk, de nem vállal rá senki garanciát. Ilyenkor érdemes új nyomtatót venni, hiszen az elképesztően olcsó – a patronhoz képest.

Ütközőpont – vélemények, tapasztalatok

A nyomtatógyártó: „A modern tinták és nyomtatófejek precíziós készülékek, és ha csak egy nagyon picit is megváltozik a tinta összetétele, az tönkretetheti a nyomtatófejet, amelyre értelemszerűen nem áll módunkban garanciát vállalni. Az újrátöltést azért sem ajánljuk, mert a betöltött (egyébeként egyáltalán nem azonos összetételű) festékek szennyező anyag is kerül a patronba,

Spórolási lehetőségek fekete-fehér tintasugaras patronok esetében

Nyomtató típusa	Típus	Kapacitás	Patron eredeti ára	Újragyártott patron ára	Megtakarítás újragyártott patronnal	Újrátöltő készlettel egy töltésre vetítve	Megtakarítás újrátöltéssel egy töltésre vetítve
Canon BJC S800	BCI-6Bk	15 ml	2300 Ft	600 Ft	1700 Ft	700 Ft	1600 Ft
Canon i550	BCI-3eBk	30 ml	2300 Ft	570 Ft	1700 Ft	700 Ft	1600 Ft
Canon PIXMA IP1500	BCI-24B	9,5 ml	1700 Ft	360 Ft	1400 Ft	800 Ft	750 Ft
EPSON Stylus C43SX	C13T03814A	10 ml	5000 Ft*	1 200 Ft	3800 Ft	1 000 Ft	4000 Ft
EPSON Stylus C80	C13T032140	33 ml	11000 Ft	1 800 Ft	9200 Ft	3 300 Ft	7700 Ft
HP DeskJet 3920	HP 21 (C9351AN)	20 ml	4500 Ft	X	*	1 000 Ft	3500 Ft
HP DeskJet 5150	HP 56 (C6656AN)	20 ml	5900 Ft	3 200 Ft	2700 Ft	1 000 Ft	4900 Ft
HP DeskJet 850C	HP 45 (51645AE)	45 ml	6500 Ft	2 000 Ft	4500 Ft	1 500 Ft	4000 Ft
Lexmark Z602	No.16 (10N0016)	25 ml	7500 Ft	X	*	900 Ft	6100 Ft
Lexmark Z815	No. 32 (10N0032)	25 ml	5300 Ft	X	*	900 Ft	4400 Ft

Megjegyzés: A feltüntetett bruttó árak tájékoztató jellegűek! X - nem, vagy csak nehezen elérhető, * - a fekete és színes patronok együtt Multipack-ban is megvásárolhatók, ennek ára: 6250 Ft

amely tönkreszti a fejet, és rontja a nyomtatás minőségét. Az ilyen tinta biztosan nem olyan stabil, mint a gyáriak, a színe meg fog változni. A tökéletes képmínőséget csak a mi általunk kifejlesztett papíron és a mi tintáinkkal lehet elérni."

A nyomtatógyár nemzetközi ügyfélszolgálat: „Viszonylag ritkán kapunk hívásokat az újrátöltésből adódó hibákkal kapcsolatban felhasználóinktól (havonta kb. 5-6 alkalommal), akik elsősorban a szervizzel szeretnék felvenni a kapcsolatot. Munkatársaink hamar rájönnek, ha a festéktartárhoz hozzányúlunk, de a készülékben kifolyt tinta vegyelemzés alapján is kiderülhet a hibát kiváltó ok. Ha az ok a más gyártótól származó tinta volt, akkor a garancia érvényét veszti."

Az újrátöltő: „Az újrátöltés reális módja a patronnal egybeépített nyomtatófej élettartamának teljes kihasználásának, ráadásul környezetbarát is, mert kevesebbet kell gyártani belőle. A különálló rendszereknél sem kell aggódní, ha a tinta jó minőségű – a miénk természetesen a gyárral azonos felépítésű. A töltés olyan egyszerű, hogy bárki el tudja otthon is végezni, de természetesen boltunkban (partnereink boltjában) ezt kollégáink is el-

Csak hónapok kérdése, hogy a nem gyári minőségű tintával készült képek színei kifakuljanak

végzik tíz-húsz perc (egy nap) alatt. Az otthoni töltésnek is vannak hátrányai, ugyanis nem mindenki tudja ezt az amúgy egyszerű feladatot szakszerűen és hibátlanul elvégezni. Persze nem minden patron tölthető könnyedén újra, és a chippek is okozhatnak némi nehézséget. A töltés után hibásan működő patronokat természetesen cseréljük, erre garancia szól.

Tapasztalatunk szerint a régebbi, könnyen tölthető patronnal dolgozó nyomtatók(!) eladásai nagyon jók voltak, az újabbaké kevésbé. Nem véletlen az sem, hogy a tengerentúlon egészen nagy iparágak épülnek a festék-újrátöltésre, és jó néhány nyugat-európai festékgyár is kiveszi a részét ebből az üzletből a temerdek koreai gyár mellett. Fotónyomtatókba való tintákat csak bizonyos tintagyártók kínálatában találunk, de ezek kifejezetten a speciális termékekre álltak rá."

A felhasználók: „Megnéztem a különbséget az eredeti Epson és az újragyártott patron között. Az eredeti alján van egy műanyag tömítés, amely csak akkor és ott nyílik ki, ahol/amikor a nyomtató belső része (az a kis cső) csatlakozik hozzá. Az újragyártottból ezt kihagyták, ezért folyik oldalt is a tinta a csatlakozásnál, tehát a tintapatron fejeységének felső részében állnak a színek."

„Még egyszer nyomtatunk hasonló mennyiséget (két hét alatt összesen kb. 3000 zsúfolt, színes oldalt normál módban), ami alatt elfogyott körülbelül 20 fekete és 10 színes patron (vegyesen G&G és Qink). A nyomtató és a patronok hibátlanul teljesítettek! Mindenféle karbantartás nélkül most is tökéletes a nyomat. Még fejtszítás sem volt

Ezt beszéljük: A garancia csak akkor érvényes, ha a patron nem töltötték újra korábban más márkájú festékkel. **És az igazság:** Ha ez igaz, akkor már az újrátöltéshez használt tinták minőségét is megkérdőjelezhetjük, ugyanis az azonos színű, de más gyártótól származó tinták legalább olyan hatásokkal keverednek egymással, mint a gyári tintával. Ez az állítás tehát nem technológiai, hanem üzleti természetű. Ennek jogosságát ki-kí egyénileg döntse el.

az automatikusan kívül!" „A feketével nem volt gond, legfeljebb annyi, hogy fényes (nem fotó-) papíron a gyári valahogy gyorsabban megszáradt. Az újragyártott lassabban száradt, és néhol elég csúnya lett. Ez nem is nagy gond, nem nyomtatok fényes papírra."

„Ami eldugit, az egyőileg nem kompatibilis festék (van, aki utántöltőtök, s van, aki újragyártottnak nevez) és a lejárt szavatosságú festék (felbontás nélkül gyártástól számítva 2 év, felbontás után 6 hónap)! Ja, és a hetedik állni hagyott nyomtató, meg az üres patronnal (netán patron nélkül) hagyott nyomtatófej képes akár órákon belül beszáradni!"

Tesztlaborunk ítélete

A környezettudatos élet részének tekintjük a festékpatronok utántöltését, hiszen így fele-vagy harmadannyit kell gyártani az eredetiből, mintha csak és kizárólag eredeti kellékeket használnánk. A minőség már ravis kérdés: nem csak a nyomtatók ritkasága miatt nem látunk fotónyomtatókhoz készült utántöltő készleteket, hanem mert ezek tintájának előállításá bonyolultabb feladat, a nyomtatók precíziós feje pedig erre még kényesebb – nem beszélve a gyorsan kifakuló színekről. Egy otthoni, fényképekhez ritkán használt nyomtatóba nyugodtan vehetünk újragyártott vagy újrátöltött patronokat, hiszen a fejfel egybeépített változatoknál legfeljebb csak nyerhetünk a dolgon. Ott, ahol a fej és a patron külön egységben foglal helyet, a fej tetemes ára miatt nem ajánljuk a töltést. Ha nincs veszteni valónk, akkor miért ne?

Köhler Zsolt

Műholdas navigáció

Messze vagyunk még?

Napjaink egyik slágertémája lett a GPS: a különleges autódédelmi rendszerektől a fegyvereken át a navigáció mindenhol felmerül a neve. Azok számára, aki esetleg még nem hallottak volna róla, az angol *Global Positioning System*, azaz globális helymeghatározó rendszer az USA védelmi minisztériumának a „tulajdonosa”, amelyet tulajdonképpen szíveségből a polgári felhasználók számára is elérhetővé tettek.

A GPS lelkét 24 darab, a Föld felett 20 ezer km-nél is magasabban keringő műhold adja, amelyek folyamatosan sugározzák saját helyzetüket, valamint a fedélzeten található atomórából származó pontos időt is. A GPS vevő ezekben az adatokból a régről ismert háromszögöléses módszerrel aztán képes a saját helyzetét is meghatározni, akár pár méteres pontossággal is (a rendszer működése ennél persze több lépésből áll, de a lényeg ez).

Magának a GPS vevőnek a feladata ezzel ki is merült, ám a pontos helyzetmeghatározás érdekében az általunk ismert, egyszerű hasznos és felhasználóbarát eszközökhöz még egy sor egyéb funkcióra is szükségünk lesz – ezek közül a legfontosabb valószínűleg a megfelelő részletességű térkép. Amennyiben ez hiányzik, a helyzetünket jelző háromszög legfeljebb a semmiben tud forgolódni, a navigációban nem igazán segít majd nekünk.

Vízen, földön, levegőben

A GPS-nek számtalan felhasználási területe van: különleges pontosságú változatát nemcsak terepfelmérésre, de például mezőgazdasági gépek automatikus vezérlésére is használják (a megfelelő felszerelt kombájn vezető nélkül is betakarítják a termést).

Az elmúlt időben a céleszközök is egyre barátságosabbá váltak

Navigációval egybeépített PDA a Garminról

Valószínűleg sokan hallottak már a cirkálórákétáknak is nevezett robotrepülőgépekről – ezeket is ilyen eszközök irányítják, amelyek szerepet kapnak a polgári repülésben és a hajózásban is.

A legnagyobb „pörgés” azonban a szárazföldi közlekedésben van: köszönhetően az egyre nagyobb pontosságú, akár házszámokra is lebontott térképeknek, megfelelő készülék birtokában vadidegen városban is kéréses nélkül bármilyen címet, szállodát, múzeumot vagy másféle látnivalót megtalálhatunk – ennek pedig nemcsak az egyszerű turisták, hanem a taxisofőrök és az áruszállítók is jó hasznát vehetik.

Bár hazánkban még nem érhető el, az úgynevezett TMC-vel (*Traffic Message Channel*, közlekedési üzenetküldő csatorna) az ezt venni képes navigációs eszközök továbbá okosíthatók, így akár a közlekedési dugók méretét is jelentősen csökkenteni lehetne. Maga a TMC nem más, mint az FM rádiókon már ismert RDS adattovábbító rend-

A korábban luxuscikkeknek, megszállott babrárlók játékszerének tűnő navigációs rendszerek egyre inkább mindennapjaink részévé válnak – különösen a hazánkat is lefedő térképek elterjedésével. Cikkünkben ezekről ismerkedhetnek meg olvasóink.

szert újabb felhasználási területe, ahol az adó neve vagy a sugárzott műsor típusa helyett az aktuális közlekedési és időjárési információkat kaphatjuk meg. A megfelelő GPS-kütyű ezen ismeretek birtokában képes úgy meg-, illetve áttervezni az útvonalat, hogy az kikérülje az esetleg éppen kialakuló dugókat, baleseteket vagy útfelbontásokat. A TMC szolgáltatás jelenleg Nyugat-Európában szinte mindenhol működik már, hazánkban pedig a remények szerint ez év végén, jövő év elején indulhat be – először az autópályákon, de a későbbiekben a nagyobb városokban is.

Rengeteg lehetőség

Az átlagember a navigációval általában személyautójában találkozhat „személyesen”. Mivel a gyárilag szerelt, akár az alapfelszerelés részét képező, akár extraként kérhető megoldások sokáig egyedül a luxuskategóriában voltak elérhetőek, sokan még ma is afféle úri huncutságnak tartják ezeket az eszközöket. Az továbbra is igaz, hogy a gyári rendszerek nem tartoznak a legolcsóbb megoldások közé, ám valószínűleg ezek néznek ki a legjobban az autóban.

Ha viszont nem szeretnénk túl sok pénzt költeni, esetleg olyan gépkocsink van,

A Blaupunkt egy közönséges autórádiót kombinál navigációs rendszerrel

Magyarhatjuk a térképet tartalmazó memóriakártya számára. A foglalatba illeszkedő GPS persze egyszerűbben kezelhető, különösen ha nemcsak autókban, hanem kézben is szeretnénk használni tenyérgépünket.

Ha még nincs PDA-nk, vagy nem vagyunk megelégedve a mostanival, akkor járunk a legjobban, ha egy GPS vevővel egybeépített példányt választunk – ezekből egyre több és több modell jelenik meg az utóbbi időben.

A PDA-n és a térképen kívül szükségünk lesz még egy autós tartóra is – ezek általában a szélvédőre tapadókoronggal felrakható megoldások, de léteznek fixen beépített,

amelyhez nem rendelhető navigáció, más megoldás után kell néznünk. Az első – és jelenleg a leginkább költséghatékony – megoldás a tenyérszámítógép-GPS kombináció és a hozzá tartozó navigációs szoftver. A megfelelő tenyérszámítógép, köszönhetően az élesedő konkurenciaharcnak, ma már 100 ezer forint alatti összegből megvásárolható, és általában az egész országot lefedő térképpel együtt is kijön 100 ezer forintból.

Ha már van PDA-nk, akkor egy külső GPS vevőre lesz szükségünk, amely Bluetooth vagy SDIO/CF csatlakozóval kapcsolódik a tenyérszámítógéphez. Az előbbi megoldás előnye lehet a nagyobb elemélettartam (a GPS külön elemmel működik), illetve hogy a PDA bővíthetőségét szabadon

A modernebb megoldások már látszólagos 3D-s ábrázolásra is képesek

Hifi és navigáció

Autóknak belső terét a legkevésbé az autórádióval egybeépített navigációs berendezések düljék fel. Ezek az eszközök a legtöbb komoly gyártó – például a Pioneer, a Blaupunkt, a Panasonic és a VDO-Dayton – kínálatában megtalálhatók. Általában kétféle változatban érhetők el: az egyszerűbb kivitelűek a normál rádiós kijelzőn mutatják az ajánlott haladási irányt, míg a nagyobbak egy gombnyomásra előbukkanó, nagyobb átmérőjű képernyőn teszik ugyanezt. Sajnos problémát okozhat, hogy a hazai térképellátottság színvonala nem minden gyártónál felel meg az elvárhatónak.

vevő hiányában is képesek tovább navigálni, az autó sebességének és a kanyaroknak az érzékelésével.

Hátrányukként a lényegesen kevesebb szolgáltatás mellett a magasabb árát érdemes megemlíteni.

Ezen a területen hazánkban nem túl nagy a verseny, a piac túlnyomó részét a Garmin fedi le. Ennek oka rendkívül egyszerű: a hazai forgalmazó rendelkezik ugyanis az egyik legjobb lefedettségű Magyarország-térképpel. Mivel a külföldi cégek ritkán törnek össze magukat egy magyar navigációs térkép összeállításával, így a többi márkának ezen a téren komolyabb lemaradást kell behoznia.

A Garmin autós termékcsalája alapvetően két fő csoportra osztható: az egyik család a StreetPilot, a másik a Nüvi nevet viseli. Az előbbi széria meglehetősen széles területet fed le, a körülbelül tizenkilencedik méretű „i” változatoktól a lakóautókba és buszokba szánt, 7”-os érintőképernyővel ellátott 7000-es sorozatig.

A hazai viszonyok közepette az átlagos felhasználók valószínűleg a „c” családdal járnak a legjobban. A jelenleg elérhető terméklista a c310-essel kezdődik, amely a nyugat-európai alaptérképet (ez a főbb utakat tartalmazza csak, városon belüli navigációra nem alkalmas) az európai régió 256 Mbájtos SD kártyára másolt részletes térképpel egészíti ki.

Ha távolabbi is szeretnénk utazni, jobban járunk a c320-as modellel, amelyben az alaptérképet SD kártyára másolható, egész Európát lefedő részletesebb térképekkel egészíthetjük ki. Egy 1 Gbájtos kártyát alapul véve Magyarország mellett Európa közel felét házszám szinten is felmásolhatjuk rá, így egy hosszabb nyaralásra sem kell külön térképet vinnünk. A jelenlegi csúcsmodellel a c340-es (a c540/c550 itthon még nem elérhető), amely már előre feltöltött Európa-térképpel érkezik.

A Nüvik a „c” sorozathoz képest érzékenyebb GPS vevővel (SiRF Star III) rendelkezik, lapos alakjuk miatt a zsebben is jobban elférnek. A Nüvi 300/310-es változatok a közvetlen régió, a 350/360-as modellek pedig egész Nyugat-Európa részletes térképet tartalmaznak. Plusz szolgáltatásként MP3-lejátszóval, útikönyvvvel és szótárral is rendelkeznek. A 310/360-as széria ezen felül Bluetooth kapcsolatra is képes, így többek között kihangosítóként is működik.

Hasonló eszközöket kínál a Magellan (Roadmate sorozat) és a Blaupunkt is, amelynek Lucca és Lucca MP3 elnevezésű eszközei gépkocsiban és kézben is használhatók.

Rosta Gábor

Megfelelő PDA-nkat vagy okostelefonunkat külső Bluetooth-os vevővel egészíthetjük ki

a műszerfalra csavarokkal vagy más megoldással rögzített változatokat is. Mivel a PDA saját eleme viszonylag gyorsan lemerül, így érdemes mindenképpen gondoskodni az autós áramellátásról, ha ez nem járna automatikusan a PDA mellé. A piacon ma kapható ilyen kombinációkról szóló összeállításunk a következő oldalakon olvashatók.

Régebben a fő problémát a megfelelő minőségű Magyarország-térkép jelentette – szerencsére ez a helyzet mára megváltozott, és válogathatunk a jobbnál jobb szoftverek között.

Kézi készülékek

A tenyérgépek másik alternatíváját a kifejezetten autós navigációra készített önálló készülékek jelentik. Ezek, nevékből is adódóan, ritkán alkalmasak másra, mint navigációra, bár egyes újabb modellek mindenféle, elsősorban az utazás közben hasznos funkcióra (hangos útikönyv, MP3-lejátszó stb.) is szert tettek. A tenyérszámítógépekkel összehasonlítva legnagyobb előnyük a kisebb sérülékenységek: a rázkódtást, leejtést általában jobban viselik, elemmel működő változataik pedig rendszerint tovább is bírják külső táp nélkül, mint a PDA-k. Ezen felül a drágább változatok képesek a TMC adások vételére is, sőt egyes modellek GPS

Blaupunkt: autórádiók és navigáció

*A Blaupunkt lehetővé teszi a mobil navigációt:
a TravelPilot Lucca rugalmasságot és mobilitást biztosít
kicsi, egyszerű és könnyen kezelhető*

A mobil navigációs megoldások egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek, mivel gyorsan és rugalmasan alkalmazhatók. Ezért a Bosch leányvállalata, a Blaupunkt, amely úttörő szerepet játszik Európában és az egyik vezető vállalatnak számít a közúti útvonaltervezés területén, most a navigációs rendszerek területén is bővíti termékpalettáját az első mobil készülékkel. A TravelPilot Lucca gyorsan és könnyen felszerelhető és kezelhető. Emellett korszerű útvonalválasztást tesz lehetővé, dinamikus navigáció mellett. Az új TravelPilot Lucca integrált GPS-vevővel van felszerelve (Global Positioning System = globális helyzetmeghatározó rendszer). A jármű kilométeróra-jelének felhasználása nem szükséges. A navigációs adatok már a készülék leszállítását megelőzően beállításra és tárolásra kerültek egy 512 MB RAM-mal rendelkező beágyazott flash (embedded flash) objektumban. A navigációs funkció tehát azonnal használható, speciális előzetes beállításokra és programozásra nincs szükség.

A TravelPilot Lucca logikus felépítésű menüvezérlése az érintőképernyős eljárásnak köszönhetően különösen kényelmes és intuitív kezelést tesz lehetővé. A 3,5 colos színes kijelzőn mindig csak az adott pillanatban releváns mezők jelennek meg érintőgombként, amelyek minden esetben gyorsan reagálnak a rövid érintésre.

A kezelő támogatás és a kezelőmenü a TravelPilot Lucca esetében is kifejezetten gépjárművekben való használatra terveztek. Az áttekinthetőség, az érthető szimbólumok és az egyértelmű útvonal-javaslatok nagyfokú kezelési kényelmet biztosítanak, és garantálják azt az elismert magas használati értéket, amelyért a Blaupunkt navigációs rendszereit annyira nagyra becsülik.

A cél megadását és az útvonal gyors kiszámítását követően 2D-s vagy 3D-s nézetben megjelenik az úthálózat térképe a javasolt útvonallal együtt. A vezetési ajánlások vizuális és akusztikus iránymegadás formájában kerülnek közlésre. A készülék éppúgy lehetővé teszi a hátszámig történő navigációt, mint a több közbenső úti cél beiktatásával történő útvonaltervezést.

A navigáláshoz rendelkezésre áll a Tele Atlas SD-kártyákon (Secure Digital) tárolt szoftverre, összesen 20 különböző európai ország részletes úthálózatának adataival. Ezek országokként kerülnek forgalmazásra, és tartalmaznak az olyan kiemelt úti célokat, mint pl. pihenők, éttermek, szállodák vagy túzólmások, amelyek még márka-specifikusan is fel vannak tüntetve a digitális térképen. Az autópályákon és az autótúton a rendszer tájékoztatja a vezetőt a tartós sebességkorlátozásokról.

A TravelPilot Lucca autós használatra megfelelő módon elhelyezhető az úgynevezett „Smart Cradle”, a saját fejlesztésű, beépített dugással ellátott tartó segítségével. Emellett a készülék egy alaptartozékként szállított Smart Cable révén is csatlakoztatható egy Blaupunkt autórádióhoz. A vezetési ajánlások ezáltal jól érthetően közlésre kerülhetnek a jármű saját hangszóróin keresztül, az autórádión keresztül pedig bármikor foghatók a jármű kialakítások csatlakoztatásának. Ezáltal megkerülhetővé válnak a kialakult torlódások. A kábel-csatlakozás lehetővé teszi továbbá az autórádió GIGA-jeleivel való kapcsolattartást, és ezzel a célhoz vezetést támogatás és folytatásnál olyan helyeken is, ahol a GPS-jele megszakad, például alagutakban. Lehetővé teszi – akár célhoz vezetést közben is – SD-kártyáról lejátszható MP3/WMA-zenefájlok hangszóró, vagy digitális képek slideshow-ként történő lejátszását is (JPG-formátum).

A Blaupunkt új mobil navigációs rendszere, a TravelPilot Lucca beépíthető bármelyik járműközvetítő bármelyik járművébe. Az idő- és költségcsökkentés telepítés, az egyszerű kezelhetőség, valamint a gördülékeny, Európa csaknem egész területét lefedő célhoz vezetést bármikor zökkenőmentes, kényelmes navigálást tesz lehetővé a közúti forgalomban.

www.blaupunkt.hu

OK

Az útmutató

Navigációs termécsalád a Blaupunktól.

Navigáljon

minden téren! A TravelPilot Lucca

MP3 az első olyan mobil navigációs készülék, mely Önt mindig hátszámponthoz* vezeti el céljához-mindegy, hogy gyalog vagy autóban van. **TravelPilot Amsterdam NAV35E:** A kifejezetten egyszerű és pontos kezelhetőség, a kiváló hang-minőségű CD-Tuner és a nevelésesen könnyű beszerelés – mindez együtt teszi mindenki számára könnyen elérhetővé a navigációt. A **TravelPilot Rome NAV55E** mindezek mellett egy tökéletesen áttekinthető térképet nyújt Önnek, többfunkciós színes kijelzőn.

*A mindenkor lefedettségétől függően

TravelPilot Lucca MP3

TravelPilot Rome NAV55E

TravelPilot Amsterdam NAV35E

Autós-navigáció Magyarországon is!

BLAUPUNKT

A pluszpont az autóban.

Online játékok és játékosok

Virtuális társadalmak

Ha esetleg valaki nem ismerné az online játékokat: nos, ezek ugyanolyan játékok, mint amilyeneket mindannyian ismerünk. Akárcsak a „magányos” PC-s játékokban, az MMORPG-kben is vannak feladataink, megoldandó küldetéseink, kisebb-nagyobb sárkányokat/zombikat/robotokat (műfajtól függően ☺) kell legyőznünk, miközben gondozgatjuk, gyarapítjuk, azaz amolyan Tamagotchi (vagy inkább Sims) módra fejlesztgetjük „magunkat”, azaz játékbeli karakterünket. Míg azonban a hagyományos játékokban mindezt egyedül és magányosan tettük, az online világokban hasonló érdeklődésű játékosársainkkal együtt fogunk kalandozni és háborúzni, egyszóval játszani.

Ki is vagyok valójában?

Rögtön szembesülünk az egyik legérdekesebb kérdéssel, ahogy valamelyik játékosársunkkal összefutunk. Az MMORPG-k világa teljesen anonim: mindenki annyit mond el magáról másoknak, amennyit akar. Online barátainkat és barátnőinket nem árt tehát óvatosan kezelni, hiszen lehet, hogy „Daniella” a képernyőn például egy igen csinos és karcsú kalózlányt személyesít meg, a valóságban azonban házas ember, és két igen szép gyermek apukája...

Micsoda perverz dolog! – mondhatnánk, de nem mondhatjuk. Ez ugyanis ebben a formában nem igaz. A *Wired* egyik felmérése szerint ugyanis az online játékosok több mint a fele teljesen más karaktert „készít” magának, mint amilyen ő maga valójában, és ez így is van rendjén (igen unalmas játékok lennének ezek, ha mindenki saját magát személyesítené meg). A legtöbb játékos éppen azért keresi ezt a fajta kikapcsolódást, mert „itt más lehet”, mint valójában.

Aki alacsony, az itt magas és erős lehet, aki pedig csúnya, az itt szép lehet (és fordítva). Ha egy férfit érdekel, hogy miért idegesíti a lányokat az életben, amikor állandóan föltörtlni próbálnak velük, csak készítsen egy

Mindenki ismeri az online szerepjátékokat, hivatalos nevükön MMORPG-eket. Az utóbbi három év legnépszerűbb játéktípusáról van szó, gondoljunk csak a WOW több mint ötmillió előfizetői taborára. Több mint ötmillió ember, egy virtuális világban. Ez már majdnem olyan, mint egy virtuális ország. A maga problémáival és érdekességeivel.

csinos kislányt mondjuk a *GuildWars* névű játékban, vegyen fel egy rövid szoknyát, és nemskára tapasztalni fogja, milyen idegesítő is az, amikor szinte alig tud játszani a folyamatosan érkező „*Jaj de csini vagy! Akarsz a barátnőm lenni?*” privát üzenetek miatt.

Online életében tehát majdnem mindenki másmilyen, mint a valóságban, és ezzel nincs is semmi baj, nem is beszélve arról, hogy a játékok leg többjében lehetünk nem „emberi” karakterek is (pl. orkok, elfek stb.). Ha azonban valakivel már közelebbi barátságot kötötünk, nem árt tisztázni, hogy ki is van a karakter „mögött”, biztos ami biztos alapon.

Nemek harca...

Az online játékok résztvevőinek félhivatalos felosztása (wow-europe): 80% férfi és 20% nő. Ennek ellenére „odaát”, azaz a virtuális világban belül az eloszlás 60-40%. Mi lehet ennek az oka? A legtöbb ezzel kapcsolatos tanulmány szerint ennek oka nem más, mint ama ősi szabály, amely akárcsak a természetben, a virtuális világban is arra „készteti” a résztvevőket, hogy egyensúlyt teremtsenek a nemek között.

E tanulmányok szerint, bármilyen is volt és lesz is a valódi nemek eloszlása, kis idő elteltével ezek a virtuális társadalmak, nem

Óvatosan a förttel! Lehet, hogy ez a játékos az életben egy száztt kilós, szakállas férfi...

tudatosan ugyan, de megtalálják az egyensúlyt, és elérik a „természetes” 60% férfi, 40% nő arányt. A virtuális közösségek tehát közös, tudat alatti készletnek felelnek meg, amikor az egyensúlyra, vagy ha így jobban tetszik, a való világ egy replikájának előállítására törekszenek. És nem csak a nemek tekintetében... Flörtök, féltékenységi viharok, „megcsalások”, szakítások és öszszebékülések ugyanígy jelen vannak virtuálisan is, mint igazából.

A te pénz az én pénzem is, de az én pénzem csak az enyém!

Jelen pillanatban is folynak a jogi viták arról, hogy az online játékok „pénze” kinek a tulajdonában is van. Hiszen a játékosok igazi pénzzel fizetnek azért, hogy játszhassanak (az online játékok szinte mindegyike havi díj fejében érhető el), és az így kiízetett játékidejükben (többek között) virtuális vagyont és javakat gyűjtenek. Az egyik megközelítés szerint ez a virtuális pénz a játékos

Szép új páncél... sokba került?

tulajdona, hiszen fizetett azért, hogy megszerezhesse.

A másik megközelítés szerint a játékot üzemeltető cég tulajdona minden, beleértve magát a játékost és virtuális vagyonát is, hiszen a cég üzemelteti a szerveret, és írta a szoftvert, amely által létrejön a virtuális vagyon.

A harmadik megközelítés szerint a virtuális pénz, házak, ruhák, lovak vagy éppen űrhajók és egyéb ingóságok senki tulajdonát nem képezik, nem képezhetik, hiszen gyakorlatilag nem is léteznek. Ez utóbbi megközelítés érthető módon nem tetszik a játékosoknak, hiszen ha valaki játszik mondjuk négy hónapig (mialatt kiízet közel 100 dollár előfizetési díjat), majd e négy hónap alatt összegyűjt például 500 aranyat, virtuális dollárt vagy pedig „kreditet” (játéktól függően), akkor bizony senki nem mondja, hogy az nem az övé.

Jogi szabályozatlanság ide vagy oda, az online társadalmak itt is „lekopírozzák” a való világot: a játékosok minden lelkiismeret-

Szeret, nem szeret... Vagy lehet, hogy már nő?

Virtuális pénzt ellopni valódi rablás?

ret-furdalás nélkül pénzzé teszik nem létező tárgyaikat vagy vagyonukat, az E-bay általánosan tele van valódi pénzért megvásárolható virtuális karakterekkel, ingatlalokkal és egyéb felszerelésekkel. Ráadásul vannak olyan játékok (például az Everquest), ahol

Virtuális jogok

A *University of Pennsylvania – Legal Studies Department* már 2003-ban elkészítette első, a virtuális világok jogát elemző tanulmányát.

A több millió ember részvételével működő, sajátos szociális rendszert kialakító virtuális társadalmak elemzése két jogi problémakört ölel fel a kutatók szerint. Egyfelől arra keresik a választ, hogy vajon a virtuális tárgyakhoz fűződő kapcsolat alapján létrejöhet-e a való világban érvényesíthető jog (virtuális-valós tulajdonjog, tulajdonvédelem). Másfelől a játékosokat megjelenítő karakterek, mint a játékosok másait érintő személyiségvédelem lehetőségeit, illetve szükségességét kutatják.

maga a fejlesztő is támogatja a virtuális javak kereskedelmét (az Everquest bazar rendszerén keresztül).

Itt minden évben több millió dollár cserél gazdát, kizárólag a nem is „létező” páncélok, lovak, házak és egyéb cyber-tulajdonok adás-vételéből. Nem is beszélve a *Project Entropia* nevű online játékról, ahol a játékosoknak lehetőségük van a játékban megszerzett pénzüket (*Project Entropia Dollar*, azaz *PED*) valódi dollárra váltani, és arra költeni, amire csak akarják (tehat meg is kapják a szóban forgó összeget a cégtől).

Igy tehát nincs semmi meglepő abban, hogy a virtuális világok is tele vannak koldusokkal, üzletemberekkel (van, aki szinte nem is játszik, csak cserélget és üzletel), ingatlanspekulánsokkal (a rekord eddig egy *Second Life* nevű játékban eladott virtuális ingatlan, amely 30 000 dollárért cserélt gazdát... Igazi dollárért persze ☺). És vannak pénzért tancoló, lenge öltözetet viselő hölgyek is (akik lehet, hogy fiúk... Huh!), és még sorolhatnánk. A pénz tehát akár virtuális, akár igazira „átváltható”, az online társadalmakban is magával hoz minden emberi viselkedéscsúszót és „foglalkozást”. Ebből is látszik, hogy a virtuális társadalmak játékszabályai nem is annyira különböznek a való életben megszokottaktól, hiszen maguk a lakók alakítják mindkettőt a képképre. Ezért a kialakuló szabályok, erkölcsök és értékek végül mégis csak sokat elárulnak a játékosokról, bújjanak el azok bár az internet nyújtotta anonimitás mögé.

Henryke

A VHS magnók kora már régen lejárt, ennek ellenére a legtöbb háztartásban még mindig ilyesfajta felvételt használnak. Ennek egyik fő oka, hogy az archív felvételeket a legtöbbször videokazetákon tárolják. Az ő kegyeikért indultak harcba a nagyobb DVD-felvévő gyártók, kombó készülékekkel.

DVD és videó egyben

Mindent tudó képrögzítők

A DVD-felvévő vásárlásától sokan csak azért ódzkodnak, mert elhelyezése nehézkes: a VHS magnó mellett már nem fér el újabb szerkezet a polcon, annak helyére pedig nem tehetjük, merthogy a régi felvételek megtekintéséhez még a videomagnóra is szükségünk van. A kombinált, DVD-

felvévőként és VHS magnóként is funkcionáló eszközökkel mindez másképpen fest.

DVD és VHS

A két technológia összehasonlításánál több tényezőt is figyelembe kell vennünk. Kezdjük mindjárt a költségekkel. A DVD-felvévők ára biztos, hogy magasabb, mint a

VHS magnóké, de ezt tudjuk be annak, hogy jobb kép- és hangminőséget, kényelmesebb használatot, időálló technológiát és többfunkciós készüléket vásárolunk. A cikkben bemutatott készülékek amellet, hogy DVD-re és videokazetára is tudnak rögzíteni, FireWire és analóg videobemenetük révén a tökéletes analogidigitalizáló szerepét is betölthetik.

Panasonic DMR-ES35

Tesztünk legfiatalabb készüléke a *Panasonic* háza tájáról érkezett. A *DMR-ES35* abszolút rugalmasságot kínál a lemezekkel kapcsolatban: valamennyi DVD-típusra tud anyagot rögzíteni. Felvenni a kétrétegű médiumokra is tudunk, de ez a szolgáltatás még korántsem tökéletes: hosszabb, folyamatos felvételre ugyanis nincs lehetőség. A *DMR-ES35* támogatja a DVD-Audio és DivX formátumokat is, emellett pedig jól kombinálja a multimédia további területeit is: amellet, hogy FireWire bemenete révén digitalizálóként is megállja a helyét, a frissen ellőtt digitális képeinket a beépített SD/MMC kártyaolvasónak köszönhetően közvetlenül a memóriakártyáról is megnézhetjük.

A Panasonic DMR-ES35 valamennyi DVD formátumra képes írni

Lemeztípusok (írásra)	DVD-R/RW/RAM, DVD+R/RW
Felvételi hossz (perc)	60/120/240/480
Time-shift	●
DivX/JPG/MP3-lejátszás	●/●/●
DV bemenet	●
Optikai/köxiális audiókimenet	●/○
Kártyaolvasó	●
Méret (mm)	80×430×350
Ár	94 990 Ft

Nézzük a nyersanyagot. A 120 perces játékidőt biztosító DVD lemezek ára 250 forint körül alakul, az RW és RAM lemezeket 5–600 forintért vásárolhatjuk meg. (Pontosan ennyi egy 240 perces, jobb minőségű VHS kazetta ára is.) A négyórás játékidőt biztosító, kétrétegű DVD-k ára jelenleg 800–1000 forint között mozog, ám ezekkel a lemezekkel egyelőre még csak nagyon kevés felvévő boldogul.

A DVD-felvévők kezelhetősége egy cseppet nehezebb, mint a videomagnóké, egyfelől azért, mert az első használat során valamivel több paramétert kell beállítani, másfelől pedig azért, mert még később is akadnak plusz beállítanivalók: mindig ki kell választanunk a tömörítési fokot, és figyelniük kell ar-

Samsung DVD-VR320

A Samsung készüléke DVD-R, DVD-RW vagy DVD-RAM lemezekre dolgozik, ezért kissé meglepő, hogy a time-shift szolgáltatást a készülékkel nem tudjuk kihasználni. A magyarázat mindegyik valószínűleg az, hogy árát tekintve belépő szintű modellről van szó, így a tervezők ezt a lehetőséget nem tartották fontosnak.

A felvevővel ettől eltekintve csak jó tapasztalataink voltak, köszönhetően az átlátható felépítésű OSD menünek – kezelése például néhány perc alatt megtanulható. A felvételek másolása VHS kazettáról DVD-re egygombos, kényelmes művelet (a másolásvédelmet nélkülöző optikai korongok esetén természetesen a folyamat fordítva is működik). Nagyon hasznos az automatikus felvételi tulajdonságok beállítási lehetősége: az időzített felvevő használatakor ezzel érhetjük el, hogy a felvenni kívánt műsor pontosan kitöltse a rendelkezésre álló üres területet a felvevőbe helyezett lemezen.

A Samsung ezzel a felvevővel az érzékeny vevőkre koncentrál

Lemeztípusok (írásra)	DVD-R/RW/RAM
Felvételi hossz (perc)	60/120/240/480
Time-shift	○
DivX/JPG/MP3-lejátszás	●/●/●
DV bemenet	●
Optikai/koaxiális audiokimenet	●/●
Kártyaolvasó	○
Méret (mm)	80×430×340
Ár	79 900 Ft

zök: a merevlemez felvevők rugalmasabban használhatók, hatalmas tárolókapacitásuk miatt gyakorlatilag korlátlan időtartamú adást rögzíthetünk velük, de hasznos emellett az is, hogy a DVD lemezek behelyezéseivel, cserélgésével sem kell folyton szennedznünk.

Ajánlott tehát a merevlemez, ha gyakran (legalább heti 4-5 alkalommal) tervezzük filmek, show-műsorok rögzítését. A HDD-s felvevőkhöz ezenkívül jobb képmínőséget érhetünk el, hiszen ha a legjobb minőséget nyújtó felvételi módot választjuk ki, akkor sem kell beérnünk a szinte semmire sem elegendő egyórás, lemez felvételi idővel (DVD lemezre XP módban csak 60 percnyi anyag fér, míg egy 200 Gb-ot HDD-re kb. 44 órányi). Különösen igaz ez minden olyan

LG DVD-RC185P

Az LG készüléke DVD+R/RW és DVD-R/RW médiumokra egyaránt tud anyagot felvenni. Sajnos ez – bár a VR típusú lemezekkel így valamelyest nagyobb rugalmassághoz jutunk – a növekedő előnnyel nem jár, mert a DVD-RAM hiánya miatt a time-shift funkciót nem vehetjük be.

Az LG készüléke ettől eltekintve jól használható: lejátszza a DivX kódolású anyagokat, a VR típusú lemezeket egyszerűen szerkeszthető teszi, támogatja az automatikus jelenetfelismerést, és még DV-bemenetet is tartalmaz.

Dizájnya is tetszett, de elképzelhető, hogy a markáns fekete színvilága miatt egyes napilik hangulatához nem illik.

A felvevőhöz mellékelt távirányítóval egyébként nemcsak a felvevőt, hanem a tévékészülékünket is irányíthatjuk, feltéve hogy az LG, Samsung, Sony vagy Hitachi márkájú.

esetben, amikor sportműsort vagy bármilyen más olyan képsort rögzítünk, amely tele van gyors mozgásokkal vagy nagy kiterjedésű homogén felületekkel (pl. vízi sportok, tenisz stb.).

A merevlemez felvevőkhöz a felvételek szerkesztését is gyorsan megoldhatjuk. Persze nem kell mindjárt nagy trükkökre, hatáson átmeneti effektusokra gondolni, de arra mindenképpen lehetőségünk lesz, hogy a reklámblokkokat kivagdossuk. Ez főleg akkor aktuális, ha egy kereskedelmi adóról felvett filmet szeretnénk kiírni lemezre. Ajánlott tehát a HDD akkor is, ha a felvételekkel hosszabb távon akarunk foglalkozni.

Lemezformátum választás

Bár egyre több hibrid – azaz pluszos és kötőjeles lemeztípusokra egyaránt felvenni képes – asztali készülék jelenik meg, azért még mindig akadnak olyan felvevők, amelyek csak az egyik vagy a másik formátum médiumaival boldogulnak. Azt, hogy melyik felvevő pontosan milyen lemezt használhatunk, ne pusztán újabb technikai adatoktól fogjuk fel, mert a kompatibilis lemezek listája azt is meghatározza, hogy milyen szolgáltatásokat vehetünk igénybe az adott felvevővel. A DVD-R és DVD+R lemezek a PC-ben már megszokott módon használhatók, azaz csak egyszer írhatóak. (Persze nem muszáj ezeket a lemezeket egyből teleírni, de a már rögzített felvételek törlésére nincs lehetőség, csupán azok letiltására, és persze a felhasználni tárolóhely sem szabadul fel – pontosan úgy, mint a PC-vel.) A DVD-RW és DVD+RW lemezek video módban ugyanúgy

ra is, hogy a lemezeket – ha már biztos, hogy nem veszünk fel többet rájuk – lezárjuk.

A szolgáltatások között is több hasznos akad: a DVD lemezen szabadon navigálhatunk, a felvételek bármely részére odaugorhatunk egyetlen pillanat alatt. A DVD-felvevők egy része time-shift szolgáltatást is nyújt, azaz a felvételekbe már azelőtt belezhetünk, hogy a rögzítés alatt álló tévé-műsor véget érne.

A DVD-re rögzített adások képmínőségére később még részletesen visszatérünk, de annyit már most elárulhatunk, hogy a VHS kazetták minőségénél sokkal jobbra számíthatunk. Ráadásul – ami nagyon fontos –, a többszöri használat (legyen szó akár lejátszásról, akár felvételtől vagy ezek kombinációjáról) sem rontja a felvételek minőségét.

Érdekes HDD-set vennünk?

Bemutatónkban ezúttal csak olyan felvevők szerepelnek, amelyekben nincs merevlemez, ennek ellenére nem szeretnénk szó nélkül elmenni a HDD-s termékek mellett sem. Néhány termék ugyanis ezek közül a magyar piacon is megtalálható (például a Panasonic DMR-EH80V).

Azt, hogy merevlemez vagy merevlemez nélküli felvevőt érdemes inkább vásárolni, nehéz megmondani, ehhez ugyanis ismerünk kellene a felhasználók egyéni szokásait is. Mindenesetre ezt a kérdést vásárlás előtt alaposan gondoljuk végig, mert a későbbi bővítésre nem lesz lehetőségünk.

A legkézenfekvőbb előnyök a következ-

Időzített felvételnél az LG DVD-RC185P pontosan a szabad lemeztérlethez igazítja a felvételi paramétereit

Lemeztípusok (írásra)	DVD-R/RW, DVD+R/RW
Felvételi hossz (perc)	60/120/240/360
Time-shift	○
DivX/JPG/MP3-lejátszás	●/●/●
DV bemenet	●
Optikai/koaxiális audiokimenet	○/●
Kártyaolvasó	○
Méret (mm)	78×430×310
Ár	64 900 Ft

JVC DR-MV5B

A merevelemes nélküli kombi készülékek közül mindenkinek, aki a lehető leghosszabb felvételi időre vágyik, a JVC készüléke a jó választás, hiszen a DR-MV5B-vel a szokásos hatórás időtartam helyett egy lemezre akár 8 órányi felvételt is rögzíthetünk. Sőt, a rugalmasságát kedvelőknek elmondjuk azt is, hogy a játékidő 60-480 perc között nem kevesebb, mint 63 lépcsőfokban egyénileg is szabályozható.

Testjeink alapján a felvevő képminősége a legjobbakkal között volt, ez jórészt a JVC egyedi zajcsökkentő algoritmusának, a Motion Active rendszernek köszönhető.

A készülék több mint 1000 bejegyzés tárolására alkalmas lemezkatálogust is tartalmaz, ez kiváló segítség lehet, hiszen a cím alapján könnyen megállapíthatjuk, hogy egy-egy felvétel pontosan melyik lemezen is található

használatok, mint egyszerű írható társaik, azonban ha már nincs szükségük arra, amit a korongok tárolnak, egy egyszerű formázással a teljes lemez tartalmát törölhetjük.

Az újrírható lemezek „tudását” jobban kihasználhatjuk, ha DVD-VR vagy DVD+VR módra formázzuk őket – feltéve, hogy felvevőnk legalább az egyik módot támogatja. A VR lemezeken tárolt felvételek szerkeszthetőek, aminek a legnagyobb előnye az, hogy a felvételek tetszőleges része elválasztható, sőt töredékzettség-mentesítés után helyük is felhasználható.

A VR felvételi mód hátránya, hogy az asztali lejátszók egyáltalán nem, más felvevők pedig csak akkor látják a lemezeket, ha saját maguk is képesek ilyesfajta üzemmódban rögzíteni. Úgy számoljunk, hogy az újrírható lemezek átlagos élettartama 2-3 év, az aktívabb használat miatt ugyanis előbb összekarcolódnak, minthogy kitöltenék a kö-

A JVC termékével a time-shift szolgáltatást is használhatjuk

Lemeztípusok (írásra)	DVD-R/RW/RAM
Felvételi hossz (perc)	60/120/240/360
Time-shift	●
DivX/JPG/MP3-lejátszás	○/●/●
DV bemenet	●
Optikai/koaxiális audiokimenet	○/●
Kártyaolvasó	○
Méret (mm)	100×440×340
Ár	104 990 Ft

rülbelül 1000x-es újrírásra szavatoló életciklusokat. Ha olyan felvevőt szeretnénk, amely támogatja a csúsztatott lejátszás (time-shift) funkciót, akkor a testünkben is szereplő, DVD-RAM-ra is írni képes masinák között kell keresgelnünk (vagy egy, a cikkben nem szereplő HDD-s masinát kell választanunk). A DVD-RAM ugyanis az egyetlen olyan médium, amellyel a time-shift lehetséges kihasználható.

A DVD-RAM a DVD-VR és DVD+VR lemezekhez hasonlóan csak a felvevők és lejátszók egy részével kompatibilis, emellett pedig még a legdrágább is. Persze ez utóbbi körülmény, ha a lemezeket okosan használjuk, nem is olyan nagy hátrány: ha a DVD-RAM-ot csak akkor használjuk, amikor valóban szükség van rá, háztartásunkonként 1 darab is elegendő.

Felvételi idő és képminőség

A DVD-felvevők többféle tömörítési fokozatot is támogatnak, ezek segítségével állíthatjuk be, hogy egy-egy lemezre (vagy a beépít-

tett HDD-re) milyen minőségű és milyen hosszúságú felvételt szeretnénk rögzíteni. Többesüknél négy- vagy ötfokozatú skála szolgál a beállításra.

A fokozatok elnevezése nem szabványos, így inkább a játékidőre koncentrálnunk! Egy egyrétegű lemezre normál módban (legtöbbször SP módnak hívják) 2 órányi felvételt fér. A legjobb minőségben (XP beállítás) az időtartam feleződik, míg a tárhelykímélő LP üzemmódban 4 órányi anyag fér a korongokra. A plusz módok – típustól függően 1, 3, 5, 6, esetleg 8 órányi anyag rögzítését teszik lehetővé. A kétrétegű lemezekre értelemeszerűen kétszeres játékidők vonatkoznak. A tapasztalatok alapján a felhasználók többsége a fenti üzemmódok közül csak kettőt használ: a normál üzemmódot a filmekhez és a leghosszabb felvéte-

Figyeljünk arra is, hogy a felvevőt a már meglévő berendezéseinkkel is össze tudjuk kötni!

li időt kínálók beállítását a kevésbé látványorientált adások (például beszélgető műsorok stb.) rögzítéséhez.

A gyári beállítások mellett nagyon fontos szempont, hogy a kiválasztott felvevő támogatja-e az egyéni és/vagy az automatikus szabályozást. Az előbbi esetében 60-360 (esetleg 60-480) percnyi időtartam között a felhasználó szabadon beállíthatja a kívánt játékidőt, míg az utóbbi az időzített felvételnél számít: a felvevő úgy állítja be a paramétereket, hogy a behelyezett lemezre a felvenni kívánt műsor a lehető legjobb minőségben még éppen ráférjen. Amennyiben egy lemezre maximum 120 percnyi felvételt rögzítünk, kiváló, az eredeti adást megközelítő minőséget várhatunk el a készülékektől. 120-240 perces időtartam esetén a VHS magnókénál jobb, de a tényleg rosszabb eredményre számíthatunk, míg a 240 percnél hosszabb felvételek éppen a VHS kazeták minőségét hozzák.

Ki, mit tud

A DVD-felvevők legelső szolgáltatása a képminőség, illetve a DVD lemezek használatából eredő előnyök, ezekről már korábban beszélünk. Emellett akadnak viszont kényelmi szolgáltatások is szép számmal. A

A Philips údvöskéje – sokadmagával – DivX-támogatást is kínál

Lemeztípusok (írásra)	DVD+R/RW
Felvételi hossz (perc)	60/120/240/360
Time-shift	○
DivX/JPG/MP3-lejátszás	●/●/●
DV bemenet	●
Optikai/koaxiális audiokimenet	●/●
Kártyaolvasó	○
Méret (mm)	78×430×354
Ár	89 900 Ft

Philips DVDR3320V/02

A Philips felvevője remekül használható masina, amely számos extrával kényezteteti tulajdonosát. A DVDR3320V többek között a DivX kódolású lemezekkel is elboldogul. Előlapjára FireWire csatlakozó is került, így a DV-kameratulajdonosok akár digitalizálóként is használhatják (a PC helyett), a felvételek közvetlenül DVD-re történő kiírásához.

A felvevő egyetlen hiányossága, hogy a felvételeket DVD+R és DVD+RW lemezekre készíti, így a time-shiftől le kell mondanunk. A masina időzített felvevője 1 hónapra előre 8 programot képes megjegyezni, ami – figyelembe véve, hogy HDD-t nem tartalmaz – bőségesen elegendő.

DVD-felvevő – mennyiért?

TIPP

A DVD-felvevők ára alapvetően attól függ, hogy milyen szolgáltatásokat kínálnak. A belsőbe színtű kombó meghajtók 50-60 000 forint körüli áron kaphatók, míg tesztünk legdrágább modellje közel 100 000 forintos kóstál. A merevlemezese változatok még drágábbak, értékük akár 150 000 forintot is elérhetnek.

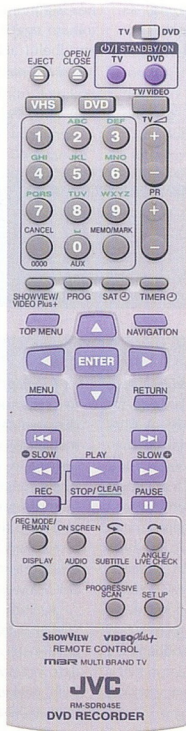
verseny miatt az alapszolgáltatások köre igen széles. A gyártók emellett rámentek arra is, hogy a kezelés minél egyszerűbb, minél kényelmesebb legyen. Ennek egyik eredménye például az egyombos másolás lehetősége DVD-ről VHS-re és VHS-ről DVD-re, de sokat egyszerűsödött, és ezáltal áttekinthetőbbé vált valamennyi készülék OSD menüje is.

Az alapszolgáltatásokba beletartozik a felvételi időzítő, a zajszűrés, a különféle minőségi beállítások megléte, az MP3 és a JPEG formátumok, egyre gyakrabban pedig a DivX videofájlok támogatása is. A DVD-RAM lemezeket támogató JVC és Panasonic egységeknél pedig ehhez még hozzájön a time-shift lehetősége is.

Csatlakozók kavalkádja

Nem mindegy, hogy a tévét és a felvevőt hogyan kötjük össze. A lehetőségek: kompozit, S-Video vagy komponens kábel, illetve a SCART csatlakozón keresztüli összeköttetés. A SCART valójában a másik három átviteli szabványt egyesíti, egyetlen tokozásban, ezért használata önmagában nem jelent jobb minőséget, de kényelmesebb használatot igen: a nem túl régi tévék többsége automatikusan átkapcsol, ha bejövő jelet érzékel a SCART csatlakozón. Fontos megjegyeznünk, hogy a SCART csatlakozó megléte még nem jelenti

A felvevők távirányítóján rengeteg gomb van, de legáltalában minden funkciót elérhetünk a fentlából is

azt, hogy RGB összeköttetés is választhatunk, mert ehhez az elektronika támogatására is szükség van. Ennek megléte a tévé típusától függ, utánanézni csak a leírásban tudunk.

Az audio összeköttetés egyszerűbb: a DVD-felvevőkben AC3/DTS dekáder többnyire nincs, így csak a sztereo RCA dugaszokat, a SCART kábelt vagy pedig – külső erősítő birtokában – a digitális kimeneteket választhatjuk.

Hogyan válasszunk felvevőt?

A DVD-felvevők kiválasztásánál körültekintően kell eljárunk. Mivel a pénztárnál bizonyos jelentős összeget hagyunk ott, fontos, hogy olyan készüléket válasszunk, amely se kevesebbet, se többet nem tud annál, mint amire szükségünk lenne. (Persze a kisebb baj még mindig az, amikor nem használjuk ki teljesen a felvevő képességeit.)

Először is gondoljuk át, hogy mennyit vagyunk hajlandók áldozni a célra. Másodszor tegyük fel a kérdést, vajon milyen rendszerességgel készítünk majd felvételeket. Ha naponta vagy kétnaponta, sokkal kényelmesebb dolgnak lehet, ha merevlemez is tartalmazza mindenét szerzünk be. A kimenetek ellenőrzésével (és otthoni berendezéseink vizsgálatával) arról is megbizonyosodhatunk, hogy a jövővény a már meglévő rendszerünkhez is csatlakoztatható lesz. Elsősorban persze a tévével és – ha van –, az audioerősítővel való kapcsolat módjaira kell odafigyelni.

Szerencsére ma már az alapszolgáltatások köre minden egységénél hasonlóan széles.

Az extra szolgáltatások használtsága mindenképp más és más, ezért azokat csak egyedileg kell értékelni.

Végezetül még egy tanács: mindenképp figyeljünk oda arra, hogy ismert szórakoztató-elektronikai gyártó termékét válasszuk. Így biztosak lehetünk abban, hogy jó minőségű terméket veszünk. A márkák között ma már nem igazán érdemes felállítani rangsort, a minőségbeli különbségek nagyon kicsik.

Higyed Gábor

„Digitális tartozékok

?”

Pl.: SanDisk Sansa c140 MP3 lejátszó, 64000 színárnyalat megjelenítésére képes kijelző-vel, 1 GB tárhelykapacitással. Beépített FM rádió, diktafon és fényképezőgép üzemmód. Nagysebességű USB 2.0 csatlakozó.

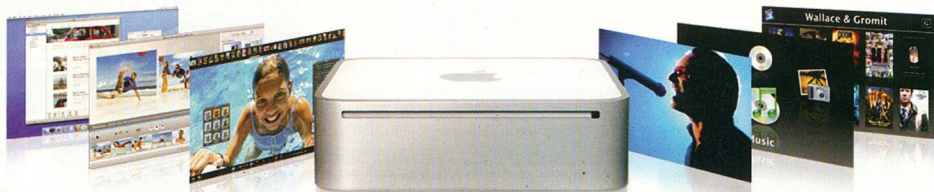
„Persze, hama!”

Tartozékok legszélesebb választéka mobiltelefonhoz, PC-hez, Notebookhoz, fotó- és videokamerához.

Keresse a szaküzletekben.

hama[®]
A megfelelő megoldás

www.hama.hu

Apple Mac Mini Core Duo

Dobozba zárt világ

Az Apple háza táján mostanság nagy a mozgolódás, a cég szinte minden hónapban meglepi valamivel a közönséget. Az intelés iMac és a Mac Book Pro után az elsősorban a PC-ről Macintoshra áttérők táborát megcélzó *Mac Mini* legújabb változatával rukkoltak elő. A Mac Mini előző, G4-es processzorral épülő változata nálunk is nagy népszerűségre tett szert, a most megjelent verzió pedig valószínűleg további felhasználókat térít majd át a windowsos PC-kről Apple OS X környezetbe. Miért? Lássuk!

Mini intelés

Az új Mini – hasonlóan az iMac-hez és az egykori Power Bookhoz, illetve immár Mac Book Pro sorozathoz – ugyancsak átállt Intel platformra. Az

olcsóbb változat egy 1,5 GHz-es *Core Solo*, a drágább pedig egy 1,66 GHz-es *Core Duo* processzort kapott. Mindkét gépben 512 Mb-át (PC2-5300, 667 MHz DDR2 SDRAM) memória található; a kisebb változatba 60 Gb-átos (5400 rpm Serial-ATA), míg a nagyobbikba 80 Gb-átos merevlemez került.

A drágább Mini egy *SuperDrive* meghajtót kapott, amellyel akár dual layeres DVD-t is írhatunk, míg a kevesebb pénzt rászánóknak be kell érniük egy CD-írási/DVD-olvasó combo optikai meghajtóval. A csatlakozók tekintetében jó hír, hogy immár négy USB 2.0 portot találunk a gép hátulján, egy FireWire port, egy audiokimenet és egy audiobemenet társaságában.

Ugyanitt természetesen egy DVI kimenet is helyet kapott, és egy átalakítót is adtak hozzá a régebbi csatlakozóval ellátott moni-

torok tulajdonosainak nagy örömére. A hálózati csatlakozót (10/100/1000BASE-T Gigabit) is itt találjuk. Hasonlóan az elődökhöz itt is van beépített WiFi (802.11g) és Bluetooth (2.0+EDR) rádió, így a kommunikációs lehetőségek szempontjából nagyon jól áll az almás doboz.

Elege van a zajos gépóriásokból? Gyors, de helytakarékos megoldásra vágyik? Íme a szinte tökéletes megoldás: az Apple Mac Mini Core Duo!

Az új Mini tehát nagyon jól sikerült – különösen a Core Duo, azaz a kétmagos processzort tartalmazó gyorsabb változat. Nehéz is elhinni, hogy ennyi minden összesűrűsölhető egy ilyen kicsi helyen (a Mac Mini körülbelül akkora, mint öt darab egymásra rakott CD-tok).

A rendszer gyenge pontja ezúttal is a videokártya: az Apple lazsa mozdulattal kidobta az előző modellben alkalmazott ATI 9200-as kártyát, és helyette az Intel GMA950-es grafikai processzorára épülő integrált kártyát tette a gépbe. Ennek megfelelően a videomemóriát a

Windowsos „élmények”

Sok mindent vártunk az Apple 30. születésnapjára (például egy Intel alapú iBookot), de azt nem, amivel végül előrukkolt a cég. A *Boot Camp* szoftvert, amelyet az Apple ingyenesen letölthetővé tett honlapjáról (www.apple.com/macosx/bootcamp/) lehetővé teszi a Windows XP SP2 futtatását az Intel processzorral szerelt Macintoshokon. Nem várt, de tulajdonképpen izgalmas fordulat. Így ugyanis azok is bátran válhatnak, akik esetleg valamilyen speciális programnak vagy éppen a játékoknak köszönhetően a Windowshoz voltak eddig kötve. Az OS X-et használva kényelmes és megbízható rendszerhez jutnak, míg az XP másodlagos szerepének köszönhetően nem kell lemondaniuk kedvenc windowsos játékukról vagy egyedi szoftveikről sem.

A telepítés egyébként nem ördögösség. Kell hozzá a *Boot Camp* szoftver, egy eredeti Windows XP SP2 változat (akár a magyar nyelvű is), egy üres CD (amelyre a *Boot Camp* kiírhatja a telepítés részletes leírását és a gép hardverelemeinek windowsos meghajtóprogramjait) és minimum 5 Gb-átos szabadítható hely a Mac merevlemezén. No meg természetesen a legújabb OS X-et a legújabb alverzióra (minimum 10.4.6) és az intelés gépek firmware-ét a legújabb verzióra.

A *Boot Camp* végigvezet minket a partícionálás lépéséig (a szabad helyből adhatunk az XP-nek), elkészíti a driverlemez (különböző hardverelemekhez (videokártya, Bluetooth, WiFi, hálózati kártya stb.). Ezután be kell telepítenünk az XP telepítőlemezét, majd újraindítani

rendszeremóriából áldozzuk fel, pontosan 64 Mb-átot.

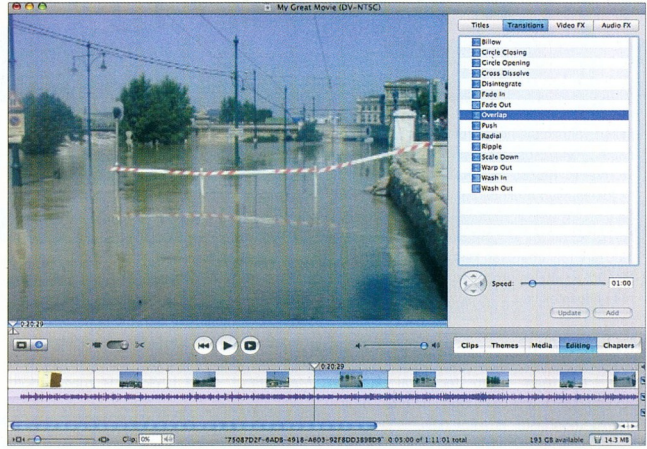
A kártya egyébként nem ezért tűnik rossz megoldásnak, hiszen a Miniit eleve érdemes minimum 1 Gb-át RAM-mal megvásárolni a tökéletes élményhez, így az a 64 Mb-át nem oszt, nem szoroz. A GMA950 azonban csak az egyszerűbb 3D játékokhoz (Nanosaur 2 stb.) elegendő, s bár az OS X nem igazán játéktápláló, azért a World Of Warcraft, a Doom 4, az UT2004 és még számos látványos játék itt is megtalálható, amelyek jobban örülnek egy erősebb grafikai proceszornak.

Arról nem beszélve, hogy az Apple 30. születésnapja alkalmából egy egészen extrém ajándékkal lepte meg az intes Macintosh gépek tulajdonosait, nevezetesen azaz, hogy immár natívan futtathatnak Windows XP-t (vagy éppen Vista-t) az OS X mellett, dual bootos rendszerben. Lévn az OS X sokkal kényelmesebb és fejlettebb, mint az XP, ennek valódi hasznát a játékosok látják, hiszen XP-re jóval több játék létezik. Azonban a GMA950 nem támogatja a T&L lehetőséget, így lesz olyan játék, amely el nem indul.

A helyzet azonban nem reménytelen, mi is nagyokat játszottunk a Mini-re felrakott XP-n a Sims 2-vel és a Track Mania Nations-szal, aztán dolgozni már visszamenekültünk OS X alá. A „Windows a Mac-en” életrészről később még szó ejtünk, most lássuk, mit kapunk a Minihez a dobozban.

Ezt találtuk a dobozban

A doboz meglepően kicsi, de hát minek is csináltak volna nagyobbbat, ha a gép, a külső táp, a VGA átalakító és a távirányító (az is

A filmkészítés egyszerű dolog...

van ám!) jól megfér egy ekkora helyen is a teleptölemezek (kettő is van) és a kézikönyv társaságában. Ha most azt gondolnánk, hogy a gép megvásárlása és hazahozatala után még telepíteniünk kell a két lemezyi rendszert és kiegészítő alkalmazást, tévedünk! Ez kérem egy „vid haza és használni” csomag.

A dobozból kivéve a gépet mindössze csatlakoztatnunk kell a monitort, a billentyűzetet és az egeret (mondjuk a hozzá adott *Mighty Mouse*-t), esetleg a hálózatot és egy külső hangszórót (bár van belső is, de az persze elég gyér minőségű), no meg a tápot. Gratulálunk! Ön egy perc alatt egy működőképess számítógéphez jutott, rajta minden földi jóval. Egy kis kvízzjáték után (van-e

T&L (Transform and Lightening)

A hardveres T&L-támogatás esetén a grafika kártya gyorsítja a 3D-s transzformációkat, és kezeli a fényforrásokat is. Ha a kártya nem támogatja ezt a funkciót, akkor a poligonok koordinátáinak és a megvilágítási adatoknak a kiszámítása a CPU feladata.

önnek neve, e-mail címe, .Mac-előfizetése, internetje, kutyája és hozzá tartozó eszavva, pardon, jelszava stb.) már egy teljes működő rendszerünk van. Levelezhetünk, internetezhetünk, hallgathatunk zenét, feltölthetjük névjegyzékünket, naptárbejegyzéseinket, szinkronizálhatjuk mindezt Bluetooth-os telefonunkkal stb.

A Minihez az OS X *Tiger* operációs rendszeren kívül jár még az *iLife '06* programcsomag is. Ennek köszönhetően megvágathat és telefelekezhetjük kedvenc családi videóinkat (*iMovie*), rendezzerehetjük és retusálhatjuk digitális fotóinkat (*iPhoto*), mind ebből készíthetünk látványos DVD-t (*iDVD*), friss Mac-ese élményeinket megoszthatjuk az interneten saját honlapunkon és blogunkon (*iWeb*), és persze zenélhetünk, ahogy a fülünknek tetszik (*iTunes*). És ha a fülünknek úgy tetszik, akár saját dalokat is komponálhatunk a *GarageBand* szoftverrel.

Ha ennél könnyedebb módját választanánk a Minivel való ismerkedésnek, bizonyára örülni fogunk a *Big Band Board Games* játékcsoportnak, amelyben igazán minőségű logikai játékokat találunk. Ha pedig szórakoznánk ugyan, de valami kreatív dologra vágyunk, a *Comic Life* segítségével pillanatok alatt összehozhatunk egy családi képregényt.

ettől még vidáman elfutott (ha nem is teljes pompájában) a Mini, a *Track Mania Nations* és az *America's Army* pedig gyönyörű volt.

Ettől függetlenül a Windows persze Windows marad Apple hardverén is, így vírusirtót, tűzfalat itt is kénytelenek leszünk használni, és nem lesz halhatatlan sem a rendszer. Legjobban akkor járunk, ha a játékokon kívül mindenből megkeressük az OS X-es és lehetőleg Universal Binary-s változatot (ez egyébként egyszerűbb, mint amilyenek hangzik), és a Mini-n az OS X-et részesítjük előnyben.

Ha mégis a dual boot rendszer mellett döntünk, kényelmes dolog, hogy ha nem NTFS, hanem FAT32 partícióra tesszük az XP-t, akár közvetlenül az OS X alól is elérhetjük annak mappáit.

gépet és telepíteni az XP-t, hogyan azt az XP megkívánja (lehetőleg a Boot Camp által létrehozott C: partícióra, különben búcsút mondhatunk az előző rendszerünknek és adatainknak). Ha mindennel elkészülünk – a drivereket is telepíteniünk kell az XP-hez –, kapunk egy dual bootos rendszert, OS X-szel és Windowszal. Az XP egyébként szárnyakat kap még a Mini-n is, de egy iMac-en gyakorlatilag tombol.

Éppen az XP-nek köszönhetően látható, hogy a Mini még többre is képes lesz, ha majd OS X-re is elkészül a rendesen optimalizált új *Photoshop*. Ugyanis XP alatt a *Photoshop* csodásan fut a Mini-n. Nagy méretű, több rétegű képekkel is könnyedén megbirkózik. Ugyanez vonatkozik a játékokra is. A *Sims* ugyan jobban szeretne volna, ha van T&L-támogatás, de

Rosetta – hasznos emulátor

A *Rosetta* egy emulációs szoftver, amelynek segítségével az intel Macintosh gépeken változtatás nélkül futtathatók az eredetileg G4/G5-ös processzorokra készült szoftverek. Kiseb alkalmazások esetében ez tökéletesen működik, nagyobb alkalmazásoknál (például Photoshop CS2) azonban a sebességgel gondok lehetnek. Szerecsére folyamatosan készülnek a programokból az intel processzorokra optimalizált változatok is.

Mit bír a Mini?

Sokat! Tipikusan olyan technikai kűtyű, amely rászolgál a „kicsi a bors, de erős” örök érvényű mondásra. A Mini ugyanis nagyon meggyőző volt, miközben mindent elkövetünk, hogy lenyűgöz rólá a burkolatot. Először behúztunk az iPodba 3000 fotót. Felmásoltunk néhány rövidke videót MPEG és AVI formátumokban. Aztán az iMovieban a képekből összegyűrtünk egy látványos slideshow-t, a videókat pedig megvagdostuk és effektezük. Végül összeállítottunk mind ebből egy izgó-mozgó menükkel megtűzdelt DVD-mozit. Dacára annak, hogy a tesztpépen csak az eredetileg adott 512 Mb-át RAM volt, és az 5400 RPM-es merevlemez nem a ma kapható leggyorsabb tárolóeszköz, mindent egykettőre megvolt. Semmi fagyás, probléma. Hálából rögtön rippeltünk egy biztonsági másolatot magunknak az egyik kedvenc DVD-nkből: Alig fél óra alatt elkészült a tökéletes minőségű videófájl, és még csak nem is kellett közben lemondanunk az élvezetekről, nyugodtan internetezhettünk és levelezhettünk, a Mini a háttérben szorgalmasan konvertálta a filmet az ingyenes *HandBrake* programmal.

Mivel a Minihez jár minden idők legjobb prezentációs programjának, a *Keynote*-nak a próbaverziója is, ott is összedobtuk gyorsan egy pár oldalas bemutatót, és aztán a *Pages* próbaverziójában is „betördeltünk” egy rögtönzött kis Mac magazint.

Végül az a rossz érzésünk támadt, hogy a lábunk mellett terpeszkedő 3 GHz-es P4-es, a maga 1 Gb-át memóriájával és gyors merevlemezeivel is megszégyenülve elbújhat az almás ékszerdoboz mellett, így aztán a végső dőfésre határoztuk el magunkat, és nekiláttunk rosetás programokat futtatni. Kezdtük a géphez kapott *Microsoft Office 2004*-gyel, amely elég gördülékenyen működött, így gyorsan felraktuk egy Photoshopt.

Nos, végre valahol sikerült megfogni a Minit: a Rosettán keresztül a Photoshop egy

erősebb intel Mac-et is megizzaszt 512 Mb-át memóriával, így sorsát a Mini sem kerülhette el. No, nem fagyott le, kitartóan küzdött, és megnyitotta a kiválasztott képeket. De nem kapkodott. Temetni ettől még nem kell, ha a Photoshophól megjelenik majd a *Universal Binary*-s, vagyis az intel Macintoshokra optimalizált változat, a Mini ebből a szempontból is megtálozódik majd. De gonoszok vagyunk, így nem állhattuk meg a brát.

Játékok terén a Mini jól teljesített, főleg mivel *Universal Binary*-s változatban csak kisebb 3D-s játékokat sikerült összeszednünk a teszthez (Nanosaur 2, Enigmo 2 stb.). Ezeket simán vitte. Még a Rosettán keresztül futó *MarbleBlast Gold* játékkal is megküzdött.

Az OS X felülete letisztult és izléses

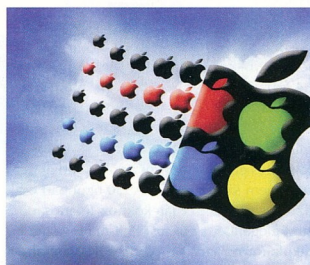
Komoly problémát ennél nagyobb játékok sem okozhatnak neki, ha nem ragaszkodunk a maximális részletességhez és felbontáshoz. És persze nem Rosettán keresztül próbálunk játszani. A *World of Warcraft* és a *Doom 4* már létezik *Universal Binary*-s változatban is. De mivel demó nincs belőlük ilyen formában, kipróbálni nem tudtuk.

Végezetül

Mindent egybevetve az új Mini nagyon jól sikerült. Aki unja már a Windows nyűgeit, a vírusokat és a zajos, túlméretezett PC-ket, gondolkodás nélkül belevághat az átérésbe. Valószínűleg fájdalommentes lesz a intel

Universal Binary – Intelre optimalizált programok

Az intel processzorokkal ellátott Apple gépekre is optimalizált szoftvereket jelölik az *Universal Binary* jelzővel. A *Universal Binary*-s csomagok tartalmazzák az intel és a G4/G5-ös processzorokra optimalizált változatot is a programokból.

Minivel. Gyakorlatilag minden kedvelt windowsos programnak van OS X-es megfelelője, így ezzel nem lesz gondunk, ha pedig mégis különleges alkalmazásokkal dolgozunk, amelyek csak Windowsra léteznek (például speciális könyvelő programok,

vagy az APEH remek alkalmazásai), immár ez sem jelent problémát. Második rendszernek telepíthetünk egy Windows XP-t és néha átnevezhetünk oda is. Ha régebbi PC-s játékkunkhoz is foggal-körömmel ragaszkodunk, a dual bootos rendszer használatával ez is megoldható. Persze a Mini nem játékgép, hard core játékosoknak egy konzol még jól jöhet mellé.

HD filmeket és DVD-eket nézni tökéletesen lehet a géppel, és a távirányítóknak és a *Front Row* szoftvernek köszönhetően házi médiaközpontként is használhatjuk, a fotoból urvala a filmeket, zenéket és képeket.

Ha az Intel alapú Apple Mac Mini megvásárlása mellett döntünk, a Dual Core processzor drágább változattal járunk a legjobban, és ha igazán jó gépet akarunk, szánjunk egy kis plusz pénzt az 512 Mb-átnyi memória minimum 1 Gb-ajra bővítésére (egyébként maximum 2 GB-ig bővíthető). Megéri!

Nákovics L.

Vásároljon egyszerűen és gyorsan!

Széles választék!

Valamennyi kiadónk által forgalmazott magazin elérhető webáruházunkban. Legfrissebb kiadványaink mellett korábbi lapszámok is megvásárolhatók, sőt könyvek, különszámok, filmek és PC-s játékok is nagy számban megtalálhatók!

Szóróljon meg pénzt!

Online előfizetés esetén több ezer forintot spórolhat meg, régebbi lapszámainkhoz kedvezményes áron juthat hozzá, és minden esetben megspórolja a postaköltséget!

ITmédiabOLT

Keresd DVD-melléklettel az újságárusoknál!

CHIP | COMPUTER PANORÁMA | PC-GURU | IT-BUSINESS

súgó ?

<p>2006/03</p> <p>Másolás védelem ALIAS PROJEKT SZERZŐSÉG Készlet a számítógépek védelme Kisbörze Kisbörze Kisbörze</p> <p>Részletes tartalom</p>	<p>2006 március 21.</p> <p>IT-BUSINESS Kisbörze Kisbörze Kisbörze</p> <p>Részletes tartalom</p>	<p>2006 március 21.</p> <p>IT-SECURITY Kisbörze Kisbörze Kisbörze</p> <p>Részletes tartalom</p>	<p>itmediabolt.hu Köszöntjük! Ismerje meg jobban boltunkat! Tovább...</p> <p>Aktuális Tesztelőfizetés Tegyen egy próbát! Illetve három próbát... CHIP, CP és PC GURU tesztelőfizetés. Tovább...</p> <p>Mutatványszámok! Tegyen egy próbát! Ingyenesen letölthető CHIP, PC-GURU, CP, IT-BUSINESS és IT-SECURITY mutatványszámok PDF formátumban. Tovább...</p> <p>ITmédiabOLT! - Költözik az ITmédiabOLT! 2006 február 1-től új címen található! Tovább...</p>	<p>KISZERVEZVE Kiszervezve</p> <p>CHIP archívum 2005</p> <p>PLAY! Playstation magazin</p>	<p>Előfizetés</p> <p>könyvek különszámok filmek PC játékok mutatványszámok</p> <p>hírlevél visszajelzés médiaajánlat</p> <p>IT-BUSINESS TODAY</p> <p>felbontóknak napl hírelvél aktuális ingyenes</p> <p>ratkozzon fel most!</p> <p>Kedje a napot az IT-BUSINESS TODAY hírlevéllel!</p>
---	---	---	---	---	---

EGYSZERŰ • GYORS • BIZTONSÁGOS

CHIP CP PC GURU IT-BUSINESS

kezdőlap kosár pénztár kilépés

Hasznos szolgáltatások!

Ingyenes mutatványszámaink segítségével betekinthez lapjainkba, hírlevelünk segítségével első kézből értesülhet legfrissebb akcióinkról és kedvezményeinkről!

Szóróljon meg időt!

Vásároljon 3 egyszerű lépésben: tegye a „kosárba” a megrendelni kívánt terméket, töltsse ki a „pénztárnál” az űrlapot, és adja fel a megrendelést!

Fényképet mindenkinek

A tavasz közeledtével a Canon sem tétlenkedett: nem kevesebb, mint 39 új terméket dobott piacra, közte 10 digitális fényképezőgép és két profi objektívet. Az új termépalettán az igényes amatőrök masináitól a profik munkaeszközeiig a teljes spektrumot megtaláljuk.

Ha fényképezőgépekről és kapcsolódó termékekről esik szó, a Canon nem kell bemutatnunk: a cég a digitális és a tükörreflexes fényképezőgépek területén piacvezető helyet foglal el, és hasonlóan jól szerepel a tintasugaras nyomtatók piacán is.

A cég termépalettája meglehetősen széles: a szupermini, alig hitelkártya méretű „zsebfényképezőgépektől” egészen a cserélhető objektívcs, profi fotóriportereknek szánt, csúscategóriás masinákig terjed. A 2006 tavasznál bejelentett termékekből valamennyi kategóriába jutott pár darab.

Divatban az élen

A rendkívül apró, elegáns, ám mégis jó minőségű fényképezőgépekre vágyók számára eddig is remek választás volt a Canon *Digital IXUS* sorozata, amely most három új taggal gyarapodott. Az alapmodellek választéka a 60-as és 65-ös modellel bővült, amelyek egyaránt 6-6 megapixeles felbontásúak, UA objektívük pedig 3x-os optikai zoomra képes (35–105 mm a kisfilmes rendszerre átszámítva). A kisebbik, tehát a 60-as változat az IXUS sorozata jellemző

„négyzög és kör” formatervezési koncepciót követi, a 65-ös valamivel lágyabban vonalvezetésű. Apró mérete ellenére mindkét fényképezőgép a szolgáltatások igen széles skáláját kínálja, és képinőségük miatt sem kell szégyenkezniük.

A 60-as készülék optikai keresője mellett egy nagyméretű, jól látható, 2,5 hüvelyk képátlójú LCD monitort is kapott, míg a 65-öst a Canon eddigi legnagyobb, 3 hüvelykes, szélesvásznú LCD-jével szerelik fel. A gép további újítása az érintésszerűen működtethető tárcsa.

Mivel ezeket a masinákat legtöbbször beltéri felvételek készítésére használják, a Canon olyan érzékelőkkel látta el őket, amelyekkel akár ISO 800 érzékenységgel is fotózhatunk, azaz a legtöbbször elkerülhetjük a vaku használatát. Erre a tulajdonságra épít az új *High ISO Auto* funkció is, amely úgy állítja be az érzékenységet és a záridőt, hogy minimális legyen az elmozdulás veszélye.

Az IXUS sorozat új zászlóshajója a *Digital IXUS 800 IS*. Ez igazi különlegesség: kompakt masina léteére 4x-es optikai zoomos, optikai képstabilizátorral ellátott objektívet kapott. Ez utóbbi tovább csökkenti az alacsony záridők használata esetén fellépő, kézzremegés okozta elmosódást. Annak érdekében, hogy ez a technológia ilyen kis méretben is elérhető legyen, a Canon mérnökei egy új IS processzort is kifejlesztettek, amely másodpercenként 4000 fel-
dolgozására képes a bemozdulásmentes kép érdekében.

Természetesen ebben a modellben is megtalálható a magas ISO érzékenységű üzemmód, valamint számtalan egyéb fotós eszköz. Így például összesen 16 különféle fényképezési mód közül választhatunk,

amelyek között olyan különlegességek is akadnak, mint például a víz alatti üzemmód (ennek kihasználásához természetesen az opcionális időjárás- és vízálló tokra van szükség).

Különlegesek a filmkészítési lehetőségek is: a 30 képkocka/másodperces, 640×480 pixeles beállítás mellett 60 képkocka/másodperces, 320×240 pixeles klipeket is készíthetünk – ezek segítségével például gyors mozgások elemzésére van lehetőségünk.

A sorozat legkülönlegesebb darabja a *Digital IXUS Wireless* – ez az általánososan elterjedt 802.11b vezeték nélküli hálózati szabvány révén lehetővé teszi, hogy külön kábeles csatlakozás nélkül is áttölthessük a képeinket számítógépünkre. A szokásos WLAN hálózatonál megszokott módon, automatikusan csatlakozhatunk otthoni rendszerünkhöz, a mellékelt vezeték nélküli nyomtatási adapter segítségével pedig bármely PictBridge-kompatibilis nyomtatóra rögtön ki is nyomtathatjuk a felvételeinket.

Fényképezőgépek mindenkinek

2006-ban a Canon legnépszerűbb sorozata, a *PowerShot* széria is megújul, kezdve az alapmodell A420/A430-as szériától, a közép-kategóriás A530-ason és a felsőkategóriás A540/A700-ason keresztül egészen a bridge-kategóriás S3 IS-ig.

A kisebb modelleket (az A420/A430-as gépek) 4 Mpixeles érzékelővel látták el, a kisebbik esetében 3,2x-es, a nagyobbiknál 4x-es optikai zo-

ommal. Az A530-as már 5 Mpixeles felbontásra képes, optikai zoomja pedig 4x-es átfogású. Valamennyi PowerShot gépet úgy terveztek, hogy a használhatóságuk a lehető legkönnyebb legyen, és a kezelőszerveket is ennek a jegyében alakították ki. A legkisebb gépben 5, a többiben 9 pontos AiAF autofókusz dolgozik, amelyet gyengébb fényviszonyok között egy segédfény egészít ki.

A képek gyors és könnyű elkészítését számos előre beprogramozott üzemmód is segíti – ebből a 400-as sorozat 15-öt, az A530-as pedig 17-et tartalmaz.

A felsőbb kategóriában induló A540-es és A700-as fényképezőgépek már 6 Mpixeles fotók készítésére képesek, ráadásul az A700-as 6x-os átfogású objektívvel büszkélkedhet, amely tovább növeli sokoldalúságát. A PowerShot A sorozat zászlóshajójának tekinthető modellben a felsőbb kategóriából már ismert *Flexizone AF/AE* rendszer dolgozik, ráadásul valós képi optikai keresővel is ellátták (ez a 6x-os átfogású

objektívek esetében egyedülálló), amely a LCD kijelző használata nélkül

is lehetővé teszi a képek pontos megkomponálását, valamint precíz manuális élességállításra is lehetőséget nyújt.

Valamennyi fényképezőgéppel HDTV vagy szélesvásznú televíziókon is megtekinthető, 16:9-es képarányú felvételeket is készíthetünk.

A PowerShot sorozat új csúcsmoделljé az S3 IS, amely a népszerű S2 utóda, 6 Mpixeles CCD érzékelővel, illetve optikai stabilizátorral kiegészített 12x-es átfogású (36–432 mm-es) objektívvel. Ez utóbbi a cég professzionális objektívjeiből ismert megoldásokat is tartalmazza, így például az zoomért egy gyors USM motor felel, a nagyobb átfogású lencséknel előforduló kromatikus hibákat pedig egy UD lencsetag csökkenti minimálisra.

A kihajtható és forgatható, 2"-os LCD kijelző segítségével fejünk fölül, illetve békaperspektívából is kényelmesen fotózhatunk, a 20 előre programozott üzemmód – ezek között megtalálható a manuális, a záród- és a rekesz-előválasztó program is – pedig a kreatív fotózásban segít bennünk.

A különleges téma üzemmódok – ide tartozik például az *Éjszakai pillanattfelvétel* vagy a *Hó* – a legnehezebb megvilágítási körülmény esetén is segítik a jó minőségű felvételek elkészítését. Természetesen itt is megtalálhatók a többi PowerShot gépből ismerős

Szinkiemelés és a *Szincseré* üzemmódok, amelyekkel valóban különleges hatású képek készíthetők, mégpedig nemcsak fényképek, hanem mozgóképek is. E modell különlegessége, hogy a *Saját színek* effektusok használatát is átalakították, így ezeket a hatásokat fényképezés előtt vagy után is alkalmazni lehet.

Profi eszközök profi fotósoknak

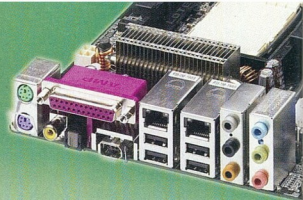
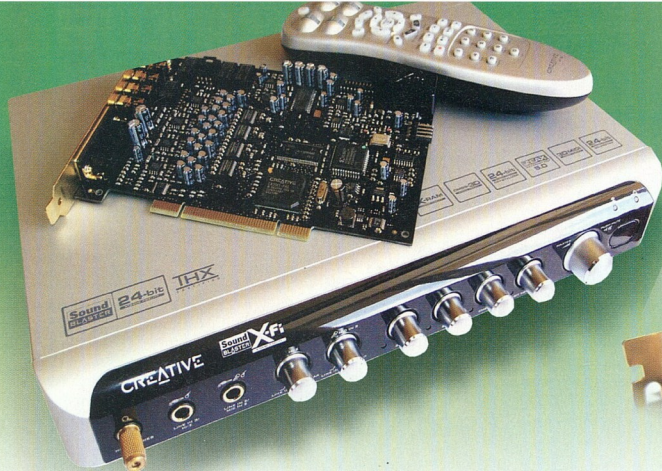
Megérkezett a profi, illetve igényes amatőr felhasználók között igencsak népszerű Canon EOS 20D utóda is, *EOS 30D* néven. Az új modell fejlesztésekor messzemenőig figyelembe vették a 20D tulajdonosok visszajelzéseit, így ebbe 8,2 Mpixeles, APS-C méretű CMOS képezékelőt építettek. A képek ellenőrzésére is nagyobb, 2,5"-os LCD kijelző szolgál. A gép több fontos alkatrészének a tartósságát is megnövelték, így például a zár, valamint a beépített vaku élettartama is hosszabb, 100 ezer felvétel elkészítéséig valószínűleg garantált.

Az új szolgáltatások között a 3,5%-os szpotfénymérés, valamint az úgynevezett *Picture Style* (Képstílus) funkció is megtalálható, amely a különféle témákhoz illeszkedő filmtípus kiválasztását „szimulálja”.

Az új, nagysebességű sorozatfelvételi üzemmódban a sebesség 3 és 5 kép/mp között választható, valamint az expozíció beállításai lehetőségein is finomították: az ISO érzékenységre egész egységek helyett 1/3 pontossággal választható ki.

Mivel EOS gépről van szó, mondanunk sem kell, hogy a 30D valamennyi EOS rendszerű kiegészítővel kompatibilis, így például az összes EF és EF-S objektívvel, vakuval és a WFT-E1 vezeték nélküli adapterrel.

A kiegészítők között a Canon két újonnan forgalomba hozott objektívet is kínál: a különlegesen gyors, 1,2 fényerejű *EF 85 mm f/1.2L II USM*-et, valamint a képstabilizátoros, végig 2.8-as fényerejű *EF-S 17-55 mm f/2.8 IS USM*-et. Mindkét modell közös jellemzője a gyors és hangtalan működésű ultrahangos motor és a káros becsillanásokat, szellemképeket eltüntető *Super Spectra* bevonat. Az L sorozatba tartozó objektívbe egy speciális aszfertikus lencsetagot is beépítettek, amelynek segítségével a nagy rekesznyílás ellenére is tökéletesen éles képet kapunk „saroktól sarokig”.

Amikor nem elég az integrált hangkártya

Vegyek, ne vegyem...

USB-s hangkártyák

Akik ismerik az Audigy 2ZS kiváló minőségét, a notebookba szánt változatában sem fognak csalódni

Mit tegyünk, ha számítógépünkben csak és kizárólag integrált hangkártyát használhatunk? Ilyen lehet a ma egyre népszerűbb hordozható számítógép vagy a teljesen fölbővített kompakt számítógép, amelybe már nem tudunk utólag hangkártyát tenni.

Ilyenkor az USB-s külső hangkártyák tehetnek jó szolgálatot, de ezekről mindenképpen tudnunk kell, hogy az esetenként kiváló hangminőségük irtózatosan magas processzorterheléssel párosul, tehát térhátasú hangjukat a játékok alatt nem kama-tozthatjuk, filmnézésre, hangfelvételre és lejtázasra viszont kiválóan használhatók.

Ma már mindegyik alaplapon találunk integrált hangkártyát, amely vidáman megfér a különálló hangkártyával. Mikor kell, és egyáltalán van-e értelme új hangkártyát vásárolnunk? Cikkünkben megtudhatják a választ.

Ha számítógépet vásárolunk, szinte soha nem kerül szóba, hogy milyen hangkártya található benne, milyen hangszórókat illeszthetünk hozzá. A hangot előállító IC ma már olyan tucatáru, mint mondjuk az alaplapra integrált hálózatvezérlő. Az integrált hangkártya azonban nem volt mindig divat: a PC egyetlen piezo hangszórót tudott csak megszólaltatni, de ennél többre nem is volt igény. A korai játékokhoz már lehetett sztereó hangkártyát kapni, ezek a későbbiekben igen látványos evolúción mentek keresztül, és belőlük nőttek ki a félprofi zenészek hangkártyái is.

A Multimédia PC, majd a DVD megjelenésekor már nem volt elég a kétsatornás hang (amely ma még mindig megfelelő zenehallgatásra

és tévézésre), és megjelentek a négy és hat (5.1) csatornát kezelni képes hangkártyák is, amelyek tudását elsősorban a térhátasú játékok használták ki.

A fejlesztések emiatt a minél valószínűbb hangvisszaadást helyezték előtérbe. Már a 486-os korszakban is találkozhattunk olyan alaplappal, amelyen szinte minden integrált volt; az akkori sztereó hangkártya csak az utóbbi időben vált négy-, illetve hatsatornásá, és vette át a korábban csak a különálló hangkártyákon megtalálható szolgáltatásokat (EAX, digitális interfész, equalizer stb.).

Időközben a normál hangkártyák is változásokon mentek át: a DVD meg-

A jelenlegi csúcstól képviselő Creative X-Fi mellett kapott aranyozott csatlakozókat – a hang tisztaságában a legtöbb drága hifin is túlsz

jelenésével, valamint a hardveres gyorsítási mánia elterjedésével egyes kártyákhoz ma már AC3 „gyorsító” panel is kapható, ám ez a funkció ma még csak a dedikált hangkártyák egyes típusain található meg.

Az egy-két évnél nem régebbi alaplapunkon tehát biztosan van olyan hangkártya, amely hat csatornás analóg és talán még digitális kimenettel is rendelkezik, elméletileg tehát minden megvan ahhoz, hogy a DVD hangjait tökéletes minőségben élvezzük.

Elég az integrált?

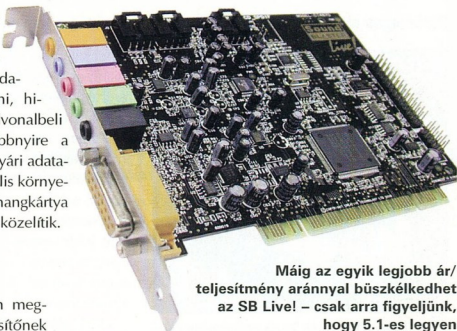
A nagy kérdés az, hogy kell-e nekünk külön hangkártya, vagy megelégedhetünk az alaplapra integrálttal? A funkciókon kívül két nagyon fontos jellemzője van egy hangkártyának: a (hang)minőség és a sebesség. Sajnos ez a két információ csak a legritkább esetben szerepel a hangkártya dobozán, egy alaplap kézikönyvében az integrált hangkártyáról pedig csupán annyi áll, hogy AC '97 kompatibilis. Az adatok feltüntetésében kiváltképpen a Creative és a Terratec jelesedik: az összes minőséggel kapcsolatos érték

szerepel a dobozokon és a leírásokban.

Könnyelműség azonban kizárólag ezeknek az adatoknak az alapján dönteni, hiszen például a másodvonalbeli hangkártyák dobozán többnyire a kártyán található hang-IC gyári adatait tüntetik fel, amelyek ideális környezetben mért értékek, a hangkártya pontos értékeit éppen csak közelítik.

Hangminőségben utazunk

Ahogy a hifistúdiókban megvásárolható házimozó-erősítőknek vagy egy hifitoronynak is vannak mérhető minőségi értékei, úgy egy hangkártyának is. Ezek az értékek egyre fontosabbak, mert a PC egyre inkább kiváltja az otthoni szórakoztatóelektronikai berendezéseket. Fontos szempont, hogy a megszólaltatott hangon kívül az elektronika (gyenge) minőségéből adódó nemkívánatos hangok ne szöjljenek meg.

Máig az egyik legjobb ár/ teljesítmény aránnyal büszkélkedhet az SB Live! – csak arra figyeljünk, hogy 5.1-es legyen

A készülék alapjainak és a megszólaltatott hang erősségének a hányadosa a jel-zaj viszony, a legkisebb megszólaltatott hang és a leghangosabb megfelelőjének hányadosa pedig a dinamika. Minél nagyobb ez a szám, annál jobb minőséget kapunk. Mivel a jel és zaj, valamint a leghangosabb és leg halkabb jel közötti különbség több százezerszeres is lehet, ezért ezt decibelben adják meg, így nem kell mindig kiírni ezt a hosszú számot. Ez azt is jelenti, hogy már 1 dB változás is többszörös minőségi különbséget jelent. Más kérdés, hogy ezeket az „apró” változásokat nem feltétlenül érzékeljük.

A hangkártyánk már zajmentes, és a legapróbb neszt is pontosan elő tudja állítani, ám az sem mindegy, hogy a megszólaltatott hang pontosan milyen jelalakkal rendelkezik. Egy tökéletes színusz jelet adó hangszereket a hangkártyából is tökéletesen ugyanúgy kellene szólnia, de valójában vele egy időben alacsonyabb és magasabb hangok is megjelennek.

Ez az elektronikai alkatrészek közötti kölcsönhatásból és magából a digitális működésből is adódik. Itt már szerencsésebbek vagyunk, az eltérést ugyanis százalékban adják meg, 1,4 ezrelékes THD (teljes harmonikus torzítás) már kiváló értéknek számít.

Az egyszerű technológiával, olcsón előállított áramkörök jel-zaj viszonya általában

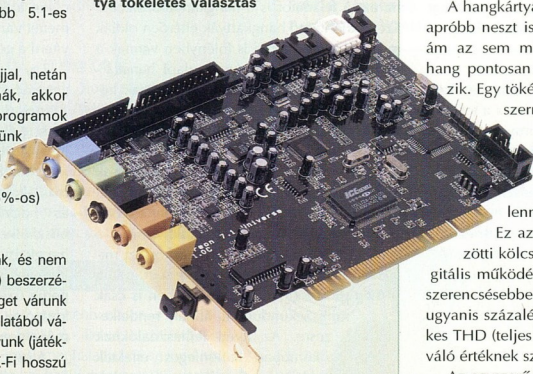
3 igény, 3 megoldás

1. Ha térhatású hanggal szeretne DVD (minőségű) filmeket nézni, és alkalmanként játsszani, akkor kezdetnek az alaplap hangkártya tökéletesen megfelel, ha legalább 5.1-es rendszerű.

2. Ha felmerülnek áthallással, zajjal, netán hangerővel kapcsolatos problémák, akkor egy SoundBlaster Live! 5.1 extra programok nélkül is hatásosan növeli gépünk hangminőségét, és a játékok alatti sebességgel sem lesz probléma, köszönhetően az alacsony (4-5%-os) processzorterhelésnek.

3. Ha még ennél is többre vágyunk, és nem okoz nehézséget nyolc hangfal (7.1) beszerzése sem, vagyis kiváló hangminőséget várunk el, akkor a már említett gyártók kínálatából válogassunk, és ha maximalisták vagyunk (játékra és zenére is), akkor a Creative X-Fi hosszú távon is jó választás lesz.

Terratec Aureon 7.1 Universe – a kiváló hangminőséghez, 7.1-es hangzashoz és digitális hangkimenethez egy ilyen hangkártya tökéletes választás

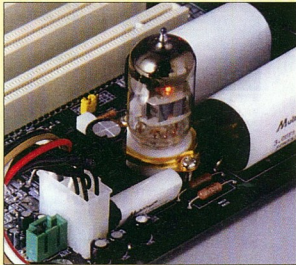

Goomp-Ker

"Az okos kereskedő áruháza..."

www.coomp-ker.hu

Különleges alaplapi hangkártyák, avagy a minőség a lényeg

Az AOpen AX4B-533 Tube alaplapján csöves erősítő, de csupán egy Realtek ALC650 hanggenerátor-IC foglal helyet

Voltak és vannak is olyan cégek, amelyek két ok miatt készítenek különleges integrált hangkártyákat. Az egyik, hogy a nevüket erősítésként (ők ilyet is tudnak), a másik, hogy bizonyítsák: az integrált hangkártya nem

lebecsülendő. Ennek megfelelően már az újabb alaplapokon találkozhatunk a Creative áramköreivel és kellően szűrt áramkörökkel.

Még az Audigy korszakában jelent meg az *AOpen* olyan integrált alaplapja, amelyen nem tranzisztoros, hanem csöves erősítőt helyeztek el. Látványának egyáltalán nem utolsó a vákuumsövekek izzó elektródája, ám a kevesebb zaj és a meleg hangzás nem jelent jobb minőséget – ráadásul a legújabb hangkártyákban van már olyan effekt is, amelyekkel elő lehet állítani a csöves erősítők rezonanciáját.

A kiváló minőséget hangkártya utólagos beszerése nélkül is elérhetjük, ha alaplapunk digitális, esetleg optikai digitális kimenettel van ellátva, amelyhez egy jobb, dekóderrel párosított hangfalkészletet köthetünk. Így marad az analóg rész, a kábeleket okozta csillapítás, és a szűrés is nyugodtan elhagyható – digitális jeleket nem érdemes szűrni ©.

rosszabb, ráadásul a velük készült, szintén olcsó hangkártyákról rengeteg szűrőáramkört lespórolnak, így még nagyobb a zaj. A kártyák nagy felülete, az alaplap áramköreihez való közelsége a merevlemez, a processzor, esetleg a memória között mozgó adatokat rossz esetben valósággal hallhatóvá teszi.

A sebesség is számít

A sebességet egyetlen hangkártyán sem fogjuk megtalálni, hiszen más és más teljesítménye az éppen használt környezetben, és a processzorának a feldolgozási sebessége sincs közvetlen kapcsolatban a sebességgel. A sebesség a különféle felhasználásokban más és más jelent.

Amikor zenét hallgatunk, DVD-t nézünk, a sebességnek egyáltalán nincs jelentősége, ugyanis a lejátszó hardver vagy szoftver elvégzi a megfelelő konverziókat, majd a hangszóróra kerülő hangokat elküldi a hangkártyának. Ilyenkor minden AC3 dekódolást nem végző hangkártya a legegyszerűbb módon működik, és könnyedén teljesíti a működéséhez szükséges sebességet.

Amikor játszunk, akkor a játékok a virtuális tér miatt szükséges hangeffektus előállítását is a hangkártyára bízzák (pl. EAX), és a folyamatosan változó környezet miatt nagyon gyorsan kell új hangokat hozzákeverni az eredetileg meg-

szólalóhoz. A modern játékoknál már egyáltalán nem ritka, hogy egyszerre 32 vagy 64 ilyen csatornát kell összekeverni, amelyek közül csak egy a háttérzene. Mivel a hangok keverését alapvetően szoftver végzi, előnyös, ha ezt a feladatot is a hangkártyára bízjuk. Ezt a különböző hangkártyák eltérően oldják meg, de ezen a téren is főként vannak a dedikált hangkártyák. Az alaplap hangkártyák viszonylag kevés csatornát tudnak keverni (maximum 16–32-t), azt is lassan, egy tipikus 2 GHz-es gépen pedig 10–12%-nyi erőforrást igényelnek.

Amikor zenét készítenek, akkor nemcsak a hangkártya keverő képességére számítunk, hanem a hangok pontos időben történő megszólalására is igényt tartunk. Amikor a hangkártya kap egy feladatot, akkor azt mind hamarabb el kell végeznie, erre pedig még profizzunk a környezetben is csak néhány másodpercnyi késleltetésre. Az ilyen felhasználóknak korábban különleges effektusok nélküli, de villámgyorsan dolgozó hangkártyákat készítettek; a legjobbak ma már a stúdiótechnikában használt készülékek olcsóbb eszközeivel történő kiváltására szolgálnak.

Vásárlási tippek

Az alaplapok vásárlásakor csak a legkritikább esetben érdemes

Elfogadható ár, hangminőség, és nyolc hangszóró kezelése jellemzi az SBLive! 24bit hangkártyát

megnézni, hogy milyen hangkártya van rajta. Legfeljebb azt célszerű ellenőrizni, hogy legalább hat hangszórót lehessek hozzákapcsolni, és esetleg optikai kimenet is legyen rajta. A legtöbbben a *Realtek* hangfeldolgozó IC-t használják, mert tudása és ára tökéletesen megfelel a játékok többségéhez és filmnézéshez – egyezővel mindenfajta átlagos felhasználáshoz.

A piacon nagyon sok 5.1-es hangkártyát találunk: a feltűnően olcsók (négy-öt ezer forint alattiak) pontosan azt a *Realtek* vagy ennek megfelelő tudású *Crystal* áramkört használják, amelyet az alaplapokon is megtalálunk. Ezeket akkor érdemes bevetnünk, ha kaptunk egy térhatású hangrendszer egy olyan alaplaphoz, amelyen csak sztereo kimenet van, és nagyon olcsón szeretnénk bővíteni a gépünket.

Egy picivel jobban járunk, ha egy régebbi generációs, OEM csomagolású 5.1-es *Sound Blaster Live!* hangkártyát vásárolunk; ez nem is olyan drága, viszont nagyon eltalált, jól sikerült darab.

A kínálatban olyan 5.1-es hangkártyákkal is találkozhatunk, amelyek viszonylag újjak, és nagyon gazdag szoftvertámogatással büszkélkedhetnek. A *Creative* és a *Terratec* hangkártyái minőségben kiemelkedők, különleges szolgáltatásaikért, programjaikért pedig fizetni is érdemes, ha viszont csak és kizárólag a hangkártyára van szükségünk, már elgondolkodtató ezek beszerzése.

A csúcson jelenleg a *Creative X-Fi* hangkártyái állnak, amelyekben a *Creative* újra-gondolta a hangkártyák felépítését, és egy jövőben is használható rendszert tervezett. Egészen biztos, hogy ez a rendszer, skálázhatóságának köszönhetően a jövőben is megőrzi a jó helyét, a minősége pedig már a korábbi *Audigy4* szériában is elérte a közepesen komolyabb hifikészülékek minőségét, a jelenlegi *Creative* hangkártya pedig meg is haladja azt.

Köhler Zsolt

Jön a nyár! Ne fútsón ADSL-lel!

Egy előfizető naplója

Március 6., hétfő

Hallgatva az idők szavára úgy döntöttem, hogy biza internet kell a lakásba. A gyerekek szerint már mindenkinek van, különben is kell a házi feladatokhoz. Miért is ne, legalább én is tudok majd otthonról dolgozni. Elmentem hát a szolgáltatóhoz, és megrendeltem egy szerelőt magad ADSL előfizetést. Ha másnak megy a beszerelés házilag, nekem miért ne menne? Legfeljebb majd segítenek a lurkók. Az ügyfélszolgálaton ugyan hűmögtek valami arról, hogy épp a határon vagyok (a központtól), de mivel a szerződést megkötöttük, úgy gondoltam, minden rendben lesz. Hónom alatt az egységcsomagból boldogan siettem haza. A dobozban lévő elemeket a leírás szerint üzembe is helyeztem, és ekkor – nem történt semmi. A LED-ek villogtak, ám internet sehol! Izgatottan hívtam az ügyfélszolgálatot, ahol megnyugtattak, hogy az ADSL-t aktiválták, mennie kell. Szétszedtem és újra összeraktam mindent, továbbra sem változott a helyzet. Újból telefonáltam, megígérték, hogy kiküldenek egy szerelőt.

Március 8., szerda

Kijött a szerelő, röpké másfél órát kiabált a központtal, meg is jött az ADSL. Majd el is ment – előbb a szerelő, aztán az internet. Ez van: hol van, hol nincs. A szolgáltatóm szerint lehet, hogy mégiscsak messze vagyok a központtól. A srácok beköltöztek a szobámba, hajnalig küzdenek a hullámzó internettel. Ettől ugyan még tudnék aludni, de az ablakom alá költözött darazsaktól viszont nem igazán.

Március 10., péntek

Két napja nem alszom rendesen. Kiderült, hogy nincs is darazsfészek – a modem zümmög folyamatosan. Beköltöztem a fürdőbe, ott legalább csend van. Internet viszont nincs, a modem pedig csak zúg, meg villog. A szolgáltatóval való hosszas veszekedés után visszavittük az eszközt, és beszereltük egy másik típusra. Odahaza ismét szereltem, és rövid küzdelem után már ment is a net – egy darabig. Mint a mesében: hol volt, hol nem volt. A gyerekek is kezdik megszokni, a szünetekben pasziánszunk ütél el az

ZyXEL Prestige P-660RU

A ZyXEL Prestige 660 termékcsalád legkisebb eleme a P-660RU, amelynek mintegy 12 Mb/s-os (ADSL2), illetve a 24 Mb/s-os (ADSL2+) adatátviteli sebessége jóval meghaladja a hagyományos ADSL gateway-ek értékeit, ugyanakkor hagyományos ADSL vonalon is tökéletesen működik, maximum 8 Mb/s-os sebességen. A router támogatja a RE ADSL-t (kiterjesztett távolságú ADSL) is, amely nagy távolságok esetén is kiváló minőséget garantál, és ott is működik, ahol más eszközök már nem tudnak stabil kapcsolatot felépíteni. A számítógéphez akár ethernet, akár USB porton keresztül is csatlakoztathatjuk.

Mintakonfiguráció otthonra:

Splitter (Annex B) 900 Ft
P-660RU ADSL 2+ router 13 490 Ft

ZyXEL P-660HW-T3

Több számítógép egyidejű, akár kábel nélküli internetezéséhez a P-660HW-T3 jelzésű routert javasoljuk, amely már magában foglal egy 4 portos 10/100 Mbit/s-os automatikus MDI/MDIX ethernet kapcsolót is, valamint a rugalmasság és mobilitás jegyében vezeték nélküli hozzáférési pont is egyben. A 802.11g vezeték nélküli szabvány maximum 54 Mbit/s-os adatátviteli sebességet garantál. Az eszköz gombnyomásra, automatikusan felépíti a legmagasabb szintű titkosítást a router és a kliens között. Mindemellett a beépített tűzfal az SPI (állapotkövető csomagvizsgálat) a DoS és a DDoS funkciókán köszönhetően első osztályú védelmet garantál a hackerek és az egyéb hálózatra veszélyes támadások ellen. A több számítógép közötti internetmegosztás hatékonyságáról a médiaszvérszlesség-menedzsment (MBM) gondoskodik, melynek segítségével elsőbbséget nyújthatunk olyan alkalmazásoknak, mint például a VoIP, képtelefon és MP3-lejátszás.

Mintakonfiguráció otthonra:

Splitter (Annex B) 900 Ft
P-660HW-T3 WLAN router és modem 29 990 Ft

időt. Kezdem jól érezni magam a fürdőszobában, itt nem hallani a család horkolását.

Március 23., csütörtök

Ez a modem tényleg más – nem csak zúg, hanem melegit is. Segített átvészelni a távfűtés nélküli, hűvös tavaszi estéket. A sebesség továbbra sem javult, elkönyveltük hát, hogy rossz csillagzat alatt születünk, maradnak hát a munkahelyi és az iskolai lopott internetes percek. A hátamnak viszont jól tett a kemény fürdőkád, a csontkovácsot is lemondtam. Csak a család hiányzik néha. Tegnap küldtem nekik egy képeslapot, nehogy elfelejtsek.

Március 28., kedd

Egy baráti tanácsra hallgatva hirtelen felindulásból elkövetett bátorságot tanúsítottam, és vásároltam egy ZyXEL P660HW-T3 típusú eszközt, bár a csodákban már nem hiszek. Bátoratlanul bontogattam a dobozát, és a készüléket egy régi Bibliára helyezve beüzemeltem. Ekkor ért a meglepetés: először sikerült csatlakoznia és azóta sem állt le. Nem is gondoltam, hogy az internet nem csak homokórából áll. Hazahoztam a céges neteinket is, mert kiderült, hogy a fürdőből vezeték nélküli is tudok notebookot is, mert kiderült, hogy a fürdőből vezeték nélküli is tudok notebookot is. A kályhák gépét is rá tudtuk kötni, így maradnak a saját szobájukban. Rádásul annyit tölthetnek, amennyi jól esik, nem zavarja a munkámat, a készülék ezt is megoldja. A szolgáltatóval viszont jól kitoltam: nem vittem vissza a modemjüket, azóta is itt duruzsol mellettem – melegen tartja a kávémat. (x)

A legjobb 16:9-es projektorok

Mozizz otthon!

Az otthoni moziélményhez szükséges nagyképernyős tévék és projektorok ára folyamatosan esik, így egyre többen engedhetik meg maguknak ezeknek az eszközöknek a megvásárlását. A két megjelenítőtípus között a képméret alapján dönthetünk: amennyiben 150–200 cm-nél nagyobb képátlóra van szükségünk, csakis a kivetítők jöhetnek számításba. Ez utóbbiak ráadásul nem csak mozizásra, hanem akár számítógépes játéokra is alkalmasak.

A házimozira, HDTV-re optimalizált projektorok az elmúlt pár évben széretületes sebességgel fejlődtek. Az eredetileg valódi luxuscikknek számító, árban a kisebb autókkal vetekedő eszközök ma már olyan olcsók, hogy az alsó kategóriás modelleket már 100–200 ezer forintért is megvásárolhatjuk. Ezzel párhuzamosan pedig a valódi HD-képes, 16:9-es képarányú készülékek ára is jelentősen mérséklődött: igazán minőségi készüléket már félmillió forintért is kaphatunk, de a legjobbakért sem kell egymilliónál többet fizetnünk. (Léteznek persze sok milliós projektorok is – az általuk nyújtott képmínőség azonban átlagos körülmények között nem annyival jobb, mint amennyivel drágábbak –, az optimális ár/érték arány ma már 1 millió forint alatt van.)

Ez persze még mindig nem kevés pénz, ha azonban egy közel kompromisszummentes házimozirendszerre vágyunk, az egyetlen szóba jöhető megoldás ma egy ilyen projektor. A plazma- vagy LCD-tévék képátlója meg sem közelíti a leegyszerűbb kivetítők által elérhető kép-

méretet, az igazán nagy (150 centi feletti) modellek ára pedig sokszorosan meghaladja még a felsőkategóriás vetítőket is.

Két területen nem versenyezhetnek a projektorok a lapos tévékkel (maradjunk konkrétan a plazmáknál, hiszen az igazán nagy készülékek ezt a technológiát használják). Az egyik az állandó használat: miközben egy plazmatévé élettartama több tízezer óra is lehet, addig a projektorokban használt lámpa pár ezer óra után kiég, cseréje pedig nem olcsó mulatság – az izzók ára több tízezer forint is lehet. A másik a nappali használat: bár a modern kivetítők fényereje nem igényli a teljes besötétítést, azért egy nappali vetítés még mindig csak erős kompromisszumok árán élvezhető.

	Acer PH112	BenQ PE7700	Epson TW20	Epson TW600	Mitsubishi HC3000	Panasonic PT-AE900	Sony VPL-HS60	Sanyo PLV-Z4
Technológia	DLP	DLP	LCD	LCD	DLP	LCD	LCD	LCD
Natív felbontás	WPAL	1280×720	1280×720	WPAL	1280×768	1280×720	1280×720	1280×720
Fényerő (ANSI lumen)	1700	1100-880	1600	1200-350	1000	1100	1200	1000
Kontraszt (on/off)	2000	2500	5000	1000	4000	5500	10000	7000
Lencsemozgatás	-	-	H-V	H-V	-	H+V	H+V	H+V
Zoom	1,2	1,37	1,5	1,5	1,2	2	1,5	2
100%-os képhez tartozó vetítési távolság (m)	3,7-4,5	3-4,11	3-4,5	2,5-3,77	3,64-4,41	3,08-6,15	2,99-4,51	3,07-6,14
Bemenetek	komponens	●	●	●	●	●	●	●
	D-Sub	●	●	●	●	●	●	●
	SCART	○	○	○	○	○	○	○
	DVI	○	○	○	○	○	○	○
	HDMI	○	●	●	○	○	●	●
	HDCP	○	●	●	○	○	●	●
Zajszint (dB)	30	29-26	26	33-28	26	25	23	22
Lámpaélettartam (óra)	2000-3000	2000-3000	1700-3000	1700-3000	2000-3000	3000	3000	3000
Forgalmazó	Acer Magyarország	Ramiris	Epson Magyarország	Epson Magyarország	Pointer Multimedia Kft.	Panasonic Magyarország	Sony Hungária	AVM Konferenciatechnika Kft.
Internet	www.acer.hu	www.ramiris.hu	www.epson.hu	www.epson.hu	www.plazacity.hu/pointer	www.panasonic.hu	www.sony.hu	www.avm.hu
Ár (bruttó Ft)	221 148	629 000	229 000	499 000	696 000	499 900	639 000	432 000

Panelek, pixelek és tükrök

Az általunk vizsgált, egymillió forint alatti kategóriában a kép megjelenítésére használt technológiák alapján két csoportra bonthatjuk a projektorokat: LCD-s és DLP-s készülékek.

Az első csoport esetében az izzó által produkált fényt először úgynevezett dikromatikus tükrökkel piros (R), zöld (G) és kék (B) összetevőkre bontják, majd ezeket három LCD panelen átvezetve és egyesítve alakítják a végleges kép, amelyet a lencse a vászra vetít. Tesztünk résztvevői közül az Epson modelljét, a Panasonic PT-AE900, a Sanyo PLV-Z4 és a Sony VPL-HS60 használják az LCD technológiát.

A DLP esetében egy speciális, úgynevezett DMD (Digital Micromirror Device) eszközt alkalmaznak – ez nem más, mint egy apró, billenthető tükrökkel felszerelt chip. A tükrök két irányba állíthatók: egyszer a lencsén keresztül a vászra, egyszer pedig a projektor belsejébe verik vissza az izzó fényét. A színes kép létrehozására vagy – hasonlóan az LCD-s rendszerhez – három DLP chipet használnak (ez inkább a valóban drága készülékekre jellemző), vagy a DLP chip és a lencse közé egy gyorsan forgó,

ezt pedig a gyors váltakozás miatt agyunk egy valódi színes képként érzékeli. Ez a rendszer a Texas Instruments fejlesztése, ennek megfelelően a DMD-ken nem használják a tükröket. DLP technológiát használják például tesztünk közül a Mitsubishi HC3000, a BenQ PE7700 és az Acer PE112 is.

A két technológia között elég nehéz választani – mindkettőnek vannak előnyei és hátrányai is. Az LCD-s kijelzők színhűsége (de nem telítettsége) rendszerint jobb, a kevesebb mozgó alkatrész (nincs színerék) miatt pedig működési zajuk is kisebb. Ezenkívül mentesek az 1 chipes DLP-s eszközök két legnagyobb problémájától, az úgynevezett szivárvány-effektustól és a tükrök mozgásából származó képremegéstől. Az előbbi

akkor válik érzékelhetővé, ha a gyors egymásutánban vetített alapszíni képeket valami miatt kis kihagyásokkal látjuk – például azért, mert gyorsan pislogunk, vagy valami tárgy mozog a képernyő előtt. Ennek észlelése nagy mértékben függ az egyéntől: vannak, akik egyáltalán nem érzékelik, mások ellenben nagyon zavarónak találják. A gyártók ez ellen egyébként a színerék felgyorsításával, illetve több szegmens használatával védekeznek – ezzel megnövelik a részképek frekvenciáját.

Az LCD legnagyobb problémája az úgynevezett screendoor, amely tulajdonképpen a panelek belsejében szerkesztetnek kivételéből származik, és a képet a DLP-s megoldáshoz viszonyítva sokkal pixelezettebbé teszi. Ez ellen több megoldás is van: a Panasonic

Csatlakozólexikon

A **kompozit (FBAS, CVBS)** csatlakozó esetében egyetlen kábelben utaznak a szín- és a világosságjelek. Ez a legolcsóbban összeköthető csatlakozó, ráadásul jó minőségű kábelrel akár 15–20 méteres távolságból is működik. Képmínőség tekintetében azonban a legrosszabb megoldás.

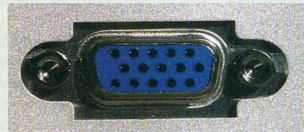

Az **S-Video (Y/C)** csatlakozónál a szín- (C) és a világosságjel (Y) már két külön vezetéken közlekedik. Valamivel drágább kábelezést igényel, ám képmínősége láthatóan jobb a kompozit csatlakozóénál.

A **komponens (RGB, YpPr, YCbCr)** bemenet a legjobb minőséget nyújtja az analóg csatlakozók közül, így amennyiben lehet, ezt érdemes használni. Hátránya, hogy a három külön csatlakozó miatt ennek a kábelezése a legnehezebb és a legrágóbb.

A számítógépeknél is használt **D-Sub (VGA)** csatlakozó RGB komponens jeleket szállít, így minősége gyakorlatilag megegyezik az előző bemenetével. Házimozis felhasználáskor a HTPC esetében van igazán jelentősége. A kábelhossza és minősége nagyon érzékeny.

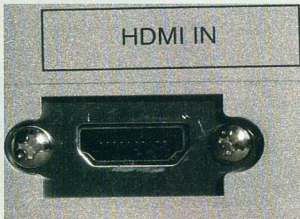

A **DVI (Digital Visual Interface)** csatlakozó a képeket digitális formában viszi át, így az

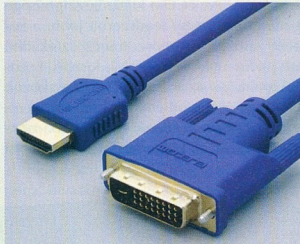
eleve digitálisan tárolt képanyag (DVD, DVB, és így tovább) esetében jobb minőséget kapunk. Házimozis felhasználása elég ritka.

A **HDMI (High Definition Multimedia Interface)** a jövő digitális csatlakozója, amely nemcsak a képet, de a hangot is digitális for-

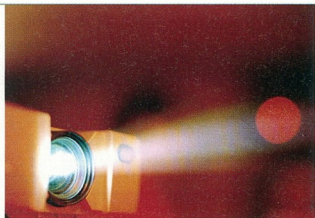

mában, egy kábelben keresztül továbbítja. Bár ma még viszonylag ritka, a Blu-ray- és HD DVD-lejátszókon már kötelező lesz – feltéve, hogy ki akarjuk használni az új formátumok nyújtotta jobb képmínőséget.

A **HDCP (High Bandwidth Digital Content Protection)** nem csatlakozó, hanem a DVI és HDMI csatlakozónál alkalmazott tartalomvédel-

mi rendszer. A jövőbeli nagyfelbontású anyagokat a tervek szerint csak az ezt ismerő eszközök segítségével tudjuk majd megnézni – azaz mind a lejátszónak, mint a megjelenítőnek ismernie kell ezt a szabványt.

SmoothScreen eljárása például teljesen megszünteti a jelenséget, többen pedig az úgynevezett mikrolencsés (*MLA, Micro Lens Array*) rendszert alkalmazzák. Ez egyfelől a fényerőn is segít, másfelől a screendoort is csökkenti.

Az LCD technológia általában elmarad a DLP mögött kontrasztban és dinamikában is, bár ezen az elmúlt pár évben nagyon sokat javítottak (*Panasonic PT-AE900, Sony VPL-HS60 és Sanyo PLV-Z4*).

Ami a felbontást illeti, az általunk vizsgált árkategóriában házimozira két kategória közül választhatunk: az 1280×720 pixeles, 720p-vel jelölt, a HDTV formátum megjelenítésére képes drágább és a Wide PAL rendszerű, 848×480-as olcsóbb készülékek közül. A képarányokat nézve látható, hogy mindkét felbontás megfelel a DVD vagy HDTV által megkívánt 16:9-es aránynak.

Elhelyezési tanácsok

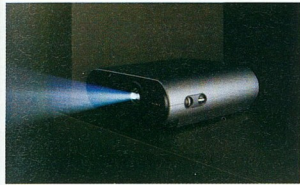
Ugyan moziáshoz használhatjuk a dohányszasztalt is, a projektorok ideális elhelyezésére mégis általában a plafonról legelő állvány szolgál (hacsak nem olyan méretű a szobánk, hogy a hátsó polcra éppen a megfelelő képméretet adja). Amennyiben a rendelkezésre álló tér behatárolt, érdemes olyan projektort választani, amely nagyobb szabadságot biztosít. Ezen a téren a legjobbnak a *Sanyo* és a *Panasonic* bizonyult: nemcsak kétézeres nagytársa képesek, de lencseeltolós (*lens-shift*) objektívjuk miatt a képet torzításmentesen mozgathatjuk függőleges és vízszintes irányba egyaránt. Hasonló képességekkel büszkélkedhet az Epson két projektora és a Sony is, ám ezek lencséje csak 1,5×-es nagyításra képesek.

A legrosszabb helyzetben a DLP-s gépek vannak, mivel zoomtartományuk elmarad LCD-s társaikéhoz képest, lencsemozgatásra pedig egyáltalán nem képesek. Ez egyben azt is jelenti, hogy megvásárlásuk előtt alaposabban meg kell fontolnunk elhelyezését, és el kell gondolkodnunk a fix telepítésen.

Különleges megoldást alkalmaztak a *Mitsubishi*nél: mivel a *HC3000*-es modell natív felbontása nem 720, hanem 768 sor, 720p-s jelek esetén ez a 48 sor kis mértékű függőleges képmozgatást tesz lehetővé.

Figyeljünk a csatlakozókra!

Házimozi projektorok vásárlásakor érdemes szemügyre venni a rendelkezésre álló csatlakozókat. Tekintetbe véve a projektorok beszerzési árát, célszerű HDCCP-kompatibilis digitális bemenettel ellátott projektort választani. Különösen igaz ez a 720p-s felbontású projektorokra, amelyeknél az egy-két

éven belül széles körben elterjedő nagyfelbontású Blu-ray és HD DVD lemezek nyújtotta képmínőséget csak ilyen csatlakozón keresztül lehet majd maximálisan kihasználni. Szerencsére ezt a gyártók is felismerték: az általunk megvizsgált valamennyi 720p-s projektor HDCP-kompatibilis HDMI csatlakozóval is fel volt szerelve.

Amennyiben még nincs digitális kimenetű műsorforrásunk, a legjobb minőséget az úgynevezett komposzen bemenet szolgáltatja: ez rendszerint három, piros/zöld/kék színű RCA csatlakozóból áll, de hasonló je-

llekkel működik a VGA csatlakozó is – ezek a bemenetek természetesen valamennyi kászüléknel rendelkezésre állnak.

Kényelmi szempontból érdekes lehet még az úgynevezett trigger vagy a külön soros csatlakozó. Az előbbi általában arra szolgál, hogy a projektor ki- és bekapcsolását jelezze egy komolyabb irányítórendszernek, amely ezt követően leengedi a vetítőtárcsát, eloltja a lámpát és így tovább.

A soros csatlakozó ennél lényegesen többet nyújt: lehetővé teszi, hogy a projektort is az irányítórendszerrel vezéreljük. Természetesen ezek a megoldások nem olcsók, így nem illenek az ilyen árkategóriájú kivétők mellé – a trigger azonban jól jöhet. Ilyen csatlakozót egyébként valamennyi 720p-s típus kínál, így ezzel nem lesz problémánk.

Járuelókos költségek

Mint oly sok más esetben is, az alapszéköz megvételével még nem ért véget a pénzköltés: a projektorok képességeinek maximális kihasználásához a megfelelő kábelekre, vetítőtárcsára és fix telepítés esetén állványra is szükségünk lesz. Bár a mai kivétők nem igénylik a szakemberek általi üzembe helyezést, ha úgy érezzük, hogy némi fúrás-faragás meghaladja a képességeinket, a legtöbb forgalmazó az installációban is tud segíteni.

A kiegészítők legdrágább tagja mindenképpen a vászon – ezért a legtöbbben éppen ezen spórolnak azzal, hogy a falra vetítik a képet. Ezzel frissen festett fehér fal esetén nincs is gond, ám ha a fal nem fehér, vagy pedig maximális minőségre vágyunk, maradjunk a vásznaknál.

Amennyiben nem asztalról vagy polcra akarunk vetíteni, a projektort általában egy mennyezetről lógatott állványon helyezhetjük el. Állványok többféle méretben is kaphatók. Az egyik legjobb univerzális függesztő egyébként magyar gyártmány, és az UNIPÓK névre hallgat; további információkat a www.baloghlamp.hu címen kaphatunk róla.

Rosta Gábor

Személyre szabott ajánlataink

A tesztlaborunkban megvizsgált készülékek valamennyien kiváló teljesítményt nyújtanak – igazából mindannyian alkalmasak házi-mozis használatra. Értelemszerűen a 720p-s masinák élesebb, kevésbé pixeles képet adnak, cserébe a magasabb árúkat.

A tesztgyőztes – A 720p-s készülékek közül a legjobb képmínőséget a *Mitsubishi HC3000* nyújtotta, így aki megengedheti magának (ára magasabb a többi versenyzőénél), válassza ezt a modellt. Kontrasztaránya és színhűsége kiváló, a *TI DarkChip2* és *Brilliantcolor* technológiájának köszönhetően pedig a színek telítettsége is remek (akit egyébként ezek a viszonylag harsány színek zavarnak, nyugodtan kikapcsolhatja). Fényereje és versenytársainál valamivel hangsúlyosabb hűtése miatt inkább nagyobb szobákba ajánlható, már csak viszonylag hosszú gyújtótávolságú objektívje miatt is: 100 hüvelykes káptárhoz ugyanis több mint három és fél méterre kell elhelyeznünk a vászont. A szolgáltatások tekintetében sem panaszodhatunk: a hatszegmenses, 4x-es szinkerek hatásosan csökkentik a szírvárvány-effektust, a motorizált blendével pedig világosabb és sötétebb körülmények között egyaránt remek képet kapunk. A kivétítő különlegessége, hogy nincs külön porszűrője, így ezt nem is kell tisztítanunk.

Mivel ez a típus a leginkább érzékeny az elhelyezésre, beszerzése előtt alaposan fontoljuk meg, hova is kerül majd – ideális esetben felülről célszerű vetíteni vele.

Küldönlájások – Kisebbeli helységbe a legjobb megoldás a *Sanyo PLV-Z4* vagy a *Panasonic PT-AE900*. Mindketten kiváló képmínő-

séggel dolgoznak – csak a legsötétebb jelenetekben maradnak el a HC3000-tól. A kettőjük közötti különbség igazából olyan kicsi, hogy véleményünk szerint izlés dolga, hogy ki melyiket választja: a Sanyo a sötétebb képeken, a Panasonic a világosabbakon tűnt egészen kicsit jobbnak. Mindkét projektor rendkívül gazdaságos beállítási lehetőségeket kínál, szinte színként tudjuk finomhangolni őket. Ennek ellenére kezelésük nem bonyolult: a fontosabb beállításokat pár gombnyomással elérhetjük. A Panasonic különlegessége a már említett *SmoothScreen* technológia, amely teljesen eltünteti a screendörz effektust: a képen gyakorlatilag nem látszanak a különálló pixelek.

Mindkét projektort automata blendével is ellátták, amely vetítés közben az aktuális anyagnak megfelelően folyamatosan működik, mindig a maximális kontrasztarányra törekedve.

Egészen kiváló képmínőséggel rendelkezik a *Sony HS60*-as is, amiben azonban kicsit lemarad versenytársaitól, az az ár: amíg a Sanyo és a Panasonic mindketten az 500 ezres határ alatt maradnak, addig a Sony ára már meghaladja a 600 ezres szintet is.

Péntártárcakimélők – Tesztünk két olcsóbb résztvevője közül nehezen tudtunk választani: az *Epson* „házi-mozisabb”, kialakításán látszik, hogy gyártójának van tapasztalata ezekkel az eszközökkel. Komoly előnye, hogy működési zaja hallhatóan elmarad az *Acer PH112*-től. Ugyanakkor az alacsonyabb felbontás miatt a screendörz effektus sokkal zavaróbb, mint a DLP-s technológiát használó, és így ezzel a problémával nem „találkozó” Acernél.

Nagyfelbontású LCD TV-k körképe

Mit kapunk a pénzünkért?

Az LCD monitorok ma már szinte egyeduralkodónak számítanak a számítógépes kijelzők világában, míg ugyanez a technológia a szórakoztatóelektronikai masinák között egyelőre nem terjedt el igazán. A gyártók a legújabb, HD-képes termékeiktől várják az áttörést. Bemutatónkban hét 32 colos megjelenítőt vizsgáltunk alaposabban.

Az LCD TV-k a számítógépes monitoroknál már megismert technológiát használják – próbált változatokkal persze –, ezért működési elvüket szerencsére senkinek sem kell bemutatni. A kezdetben még drága és nem is túl jó képmínőségű eszközök mára – nyugodtan mondhatjuk – kinöttek a gyermekbetegségeiket.

A bemutatóban szereplő modellek 32 colosak, azaz képátlójuk (gyártótól függően) 80–82 cm közé tehető. Ez, figyelembe véve, hogy 16:9-es

képarányú megjelenítőkről van szó, nem számít túlságosan nagyknak, viszont a legtöbb nappaliba éppen elegendő. Már csak azért is, mert a legkisebb ajánlott távolság, ahonnan nézni érdemes őket, 2,5–3 méter

körül, s ez nem sokkal kevesebb, mint egy normál nappali szélessége.

Az LCD TV-k a CRT-s eszközök legfőbb alternatívájának számítanak, több okból is. Egyfelől az ár szempontjából: az elmúlt évben a termékek minőségének javulása mellett áruk is folyamatosan csökkent, és ha még nem is váltak tömegcikké, egyre többen engedhetik meg maguknak az ilyesfajta tévék megvásárlását.

A másik szempont a képméret: LCD TV-t 40–100 cm-es képátlóval vásárolhatunk (bár van már 160 cm-es modell is), míg a plazma és projektoros technikat használó tévék ennél rendszerint nagyobbak, s így semmiképpen sem optimálisak egy lakótelepi lakásba. Persze lehet erőltetni a dolgot, de aztán ne mérgeeljünk, ha tévészéshez a tászra kel kiülni ☺.

Képmínőségben verhetetlen a Sony BRAVIA sorozata

Sony KDL-V32A11E

Ha a szolgáltatások alapján kellene rangsorolni a televíziókat, akkor a mostani mezőnyből a Sony monitora végezne az első helyen, egyszerűen azért, mert az analóg mellett digitális tv-tunert is tartalmaz, s így olyan ingyencségeket is támogat, mint például az EPG programkalauz. Ha a képmínőség alapján kellene rangsorolnunk a televíziókat, szintén a Sony monitora lenne az első, a BRAVIA sorozat modelljei ugyanis nagyon jól sikerültek: a színük nemcsak a reklám alapján hatnak természetesenek, valamint teltnék is, hanem a tévé a valóságban is bizonyított.

Az egyetlen pont, ahol a készülék kicsit lemaradt riválisaitól, az a csatlakozók területe: a KDL-V32A11E a digitális (és PC-vel összeköthető) bemenetekből ugyanis mindösszesen csak a HDMI-t tartalmazza (analóg bemenet viszont bőségesen akad, SCART-ból például három is, rászául valamennyi RGB-s).

HDMI csatlakozó	●
DVI/D-Sub csatlakozók	○/○
HDCP	●
Kártyaolvasó	PC/MICA
Fényerő	480 cd/m ²
Kontrasztarány	1000:1
Látószög	178/178
Hangszórók/teljesítmény	2/20 W
Méret	808 x 549 x 110 cm
Tömeg	17,4 kg
Ár	448 990 Ft

Az LCD TV-k tulajdonságai

A képmínőséget tegyük félre néhány bevezetés erejéig. Az LCD TV-kkel kapcsolatban szinte csak előnyöket említhetünk. A fizikai kialakításuknak köszönhetően még a legnagyobb képátlójú masinák is 12–15 cm mélységűek, így elhelyezésükkel bizonyosan nem lesz probléma. Már csak azért sem, mert a körülbelül 20 kg tömegű megjelenítőket úgy terveztek, hogy a falra is felszerelhetők legyenek. Az egyedüli problémát a falra szereléssel az jelenti, hogy ilyenkor meggyűllhet a bajunk a kábelek elvezetésével.

Az LCD TV-k fogyasztási adatait megvizs-

Samsung LE32R72BX

5000:1 dinamikus és 1000:1 valós kontraszt-arányal büszkélkedhet a Samsung új dizájnya bújtatott LCD TV-je, elsősorban azért, mert a gyártó nem titkolja, hogy a monitort vásárlója ne csak tévézésre, hanem számítógépes játékokhoz is használja (akár PC-vel, akár játékkonzollal). Ehhez igazították az elektronikát is: a profilok között játéka optimalizált beállítással is találkoznak.

A képmínőségre a gyártó saját technológiája, a négy funkciót (mozgásoptimalizáló, kontraszt-növelő, részletgazdagságot növelő és színtelítettséget növelő) *DNLe TM* felügyeli, míg a 2x10 wattos hangfalpárból az *SRS TruSurround XT* csíhol ki egészen tisztességes hangzást. A Samsung a környezetvédelemre is odafigyelt: a monitor teljesíti a *RoHS* direktívát, azaz a gyártásnál felhasznált veszélyes anyagok (pl. ólom) aránya 1% alatti.

A Samsung szeretne új dizájnya révén minél közelebb kerülni a felső kategóriához

HDMI csatlakozó	●
DVI/D-Sub csatlakozók	○/●
HDCP	●
Kártyaolvasó	○
Fényerő	500 cd/m ²
Kontrasztarány	5000:1
Látószög	178/178
Hangszórók/teljesítmény	2/20 W
Méret	915 x 745 x 210 cm
Tömeg	14,8 kg
Ár	379 990 Ft

gálva ugyanakkor megállapíthatjuk, hogy az energiatakarékos működésnek itt nyoma sincs: tesztünk szereplőinek 140–160 wattos fogyasztása pontosan a sikkképernyős 16:9-es képarányú CRT-s TV-k adataival megegyezik.

Képmínőség

Az LCD TV-k és hagyományos, katódsugárcsőves társaik képfeldolgozása között több különbséget is találunk. A legalapvetőbb az, hogy míg a CRT-s TV-k esetében csak a 100 Hz-es változatoknál beszélhetünk valamiféle beavatkozásról (egészen pontosan deinterlace szűrő használatáról), addig az LCD TV-k esetében a képmegjelenítést komoly adatfeldolgozás előzi meg.

Mivel az LCD TV-k képmegjelenítése progresszív, természetesen szükség van a de-interlace szűrőre, ám ez csak a kezdet. Ahogyan az LCD monitorokról, úgy az LCD TV-k esetében is a panel felbontása eleve adott (tesztünk alanyainál 1366x768 képpont), amelytől ha eltérünk, romlik a képmínőség. Szükség van tehát egy kiváló átméretező modulra is – a hagyományos tévéadások felbontása jellemzően 525 soros.

Az LCD TV-k magas kontrasztaránya és fényereje teljesen más karakterű képet eredményez, mint amilyet a CRT-s tévé produkálnak, s ezen bizony mindenféle képhiba és a zaj is sokkal felütőbb. Valahogyan ezeket is el kell tüntetni, azaz még zajszűrésre is szükség van. S ezzel még mindig nincs vége: a HD-képes tévékbe még egy képjavító szűrőt is beépítenek, az MPEG-2 jellemző hibáinak csökkentésére.

Továbbra is kérdés marad persze, hogy a valóságban hogyan teljesítenek az LCD TV-

k. A válasz esetleg meglepő, de mégis azt kell mondanunk: ez attól függ. Ha ugyanis csak hagyományos tévét nézünk kábelen keresztül vagy szobaantennával, az LCD TV pontosan ugyanúgy, vagy talán még kicsit rosszabbul is teljesít, mint egy CRT-s megjelenítő. Azonnal megváltozik azonban a helyzet, és sokkal jobb képmínőséget kapunk egy LCD TV-től, amint DVD-t vagy a DVI/HDMI bemenetek valamelyikével digitális úton érkező tartalmat nézünk vele: ilyenkor használható ki a 16:9-es képarány és a megnövelt felbontás.

Panasonic TX-32LX500

A *Panasonic VIERA* sorozatából való LCD TV-k közül a jelenlegi csúcsmoделl választottuk ki, amelybe beleszűfoltak szinte minden, a képmínőséget kicsit is javítani képes megoldást; ennek megfelelően a *TX-32LX500* az egyik legjobb volt a mezőnyben. Ehhez szoros kapcsolódik, hogy a különféle szinprofilok használatának lehetőségét a mérnökök kitűnően oldották meg: a négyféle profil esetében (dinamikus, normál, házimozói, automatikus) nemcsak a szokásos paramétereket, azaz a fényerőt, a kontrasztarányt és a színtelítettséget lehet beállítani, hanem a képélesség is szabályozható, és a különféle zajszűrők is ki-be kapcsolhatók.

A *TX-32LX500* dizájnya kitűnő, az SD kártyaolvasó kivételével minden más csatlakozót és gombot sikerült elrejtteni. Végül egy érdekesség: a tévéadást SD kártyára is rögzíthetjük (1 Gbájtnal MPEG-4 formátumban közel 2 órányi felvételt tárolhatunk).

Ismerős paraméterek

Az LCD TV-k működésére leginkább jellemző paraméterek az LCD monitorok világából ismerősek: a kontrasztarány, a fényerő, a válaszidő és a látószög számátanak a leginkább. Ezekre a monitorokra az általános szabályok vonatkoznak, azaz a válaszidő akkor jó, ha kicsi, míg a másik három jellemző esetében a nagyobb érték jelez jobb teljesítményt.

A válaszidővel ma már nem kell foglalkozni, ahogyan a látószög értéke is legalább 170 fok. A kontrasztarány-értékek viszont elég nagy szórást mutatnak: van olyan típus, ahol 5000:1-hez való értéket, míg máshol 1000:1-hez körüli értéket olvashatunk. A valószínűség az utóbbi felel meg: egy feltűnően nagy érték csak dinamikus arányt mutat, így – hasonlóan a P.M.P.O. mutatóhoz – gyakorlatilag semmit sem árul el a valós teljesítményről.

Szolgáltatások

Egy tévé esetében vitathatatlanul az a legfontosabb, hogy milyen a képmínősége, de azért nem mehetünk el szó nélkül a plusz szolgáltatások mellett sem. Az extrák szerecsere ma már nem extrák, legalábbis abban az értelemben, hogy többnyire nem

A csúcstelefonálás Panasonic TX-32LX500F-akár felvételeket is készíthetünk

HDMI csatlakozó	●
DVI/D-Sub csatlakozók	○/●
HDCP	●
Kártyaolvasó	SD, PCMCIA
Fényerő	500 cd/m ²
Kontrasztarány	800:1
Látószög	170/170
Hangszórók/teljesítmény	2/20 W
Méret	857 x 624 x 300 cm
Tömeg	22,5 kg
Ár	469 990 Ft

egyedi képességekről, hanem minden gyártó által támogatott funkciókról beszélhetünk. A **HD-ready** logóval ellátott monitorok 16:9-es képarányúak, ennek ellenére – a kép oldalsó részén fekete csíkot hagyva – mindegyikük képes a helyes aránytal a 4:3-as formátum megjelenítésére is.

A második, nagyon is hasznos szolgáltatás a különféle színprofilok használatának a lehetősége. Ezt kiegészítve egyes típusoknál egy beépített szenzor révén a fényerő és a kontrasztarány is képes alkalmazkodni a környezethez.

A tévák a végnapjait élő teletexttel kapcsolatban is tartogatnak egy hasznos szolgáltatást, nevezetesen azt, hogy a bekért oldalakat képesek a memóriájukban eltárolni, s ezzel jelentősen meggyorsítani a navigációt. Készüléktypustól függően 250–2500 az eltárolható lapok száma (ebből praktikusan csak 800-ra van szükség, mert általában egy csatorna teletextje csak ennyi oldalból áll).

A beépített hangfalak teljesítménye kicsi (jellemzően 20–25 watt), ami egy önálló hangkeltő rendszerhez képest nem túl sok, de egy hagyományos tévével összevetve azért megállja a helyét. A jobb hatás elérése érdekében néhány gyártó külön mélynyomot is beépít. (Mindenesetre, ha több szax-zeber forintot kiadtunk a tévére, érdemes legalább egy komolyabb, mélynyomóval is felszerelt sztereo hangfalpárba is beruházni.)

A távirányítók esetében az lehet a plusz, hogy a vezérlők a videomagnó és/vagy DVD-lejátszó kezelésére is alkalmasak. Természetesen ilyenkor nem teljes irányításra kell gondolni, csupán arról van szó, hogy az alapvető funkciók válnak elérhetővé.

JVC LT-32S60

A fekete és ezüst színben egyaránt megvásárolható **JVC LT-32S60** véleményünk szerint – megjelenésében legalábbis – erősen emlékeztet egy PC-s monitorra, annak ellenére, hogy a JVC nem gyárt számítógépes megjelenítőt, hanem erőforrásait teljes egészében a szórakoztatóelektronikára összpontosítja.

Ennek köszönhető például, hogy a gyártó készülékei könnyen kezelhetők, mégis sokféle szolgáltatást kínálnak (például a teletextet gyakran használók számára lehet hasznos az 1500 oldalas memória, amelynek révén az oldalak között villámgyorsan navigálhatunk), s emellett még minőségükre sem lehet semmilyen panasz. A kiváló képminőség kedvéért a JVC egy saját képfeldolgozó egységet fejlesztett ki: egy külön 32 bites, **Super DigiPure** elnevezésű lapka végzi a képjellemzők tartalomtól (is) függő, dinamikus állítgatását.

Philips 32PF9830/10

Ergonómia, kényelem és kifogástalan minőség. Valószínűleg e három fogalom lebegett folyton a **Philips** fejlesztőgárdája előtt, amikor a csúcsmoddell, az **Ambilight** technológiával is felvértezett **32PF9830/10**-et kifejlesztették.

Az **Ambilight** a Philips saját fejlesztésű ergonómiai megoldása, amely a megjelenített kép tartalmához (színéhez és fényerősségéhez) illeszkedően kiegészítő környezeti fényt hoz létre. A kiegészítés amellett, hogy pihentető hatású, növeli a kontrasztarány-, szín- és részletgazdagság-érzetet.

Az ergonómia része a kényelem is, amelyet a motoros, +/- 20 fokban elforgatható talpazat tesz teljesé.

A készülékbe többfunkciós kártyaolvasót, de ami még fontosabb, **USB** csatlakozót is építettek. Ez utóbbit használva a szabványos **USB** meghajtóként viselkedő fényképezőgépekről is megtekinthetjük a fényképeinket.

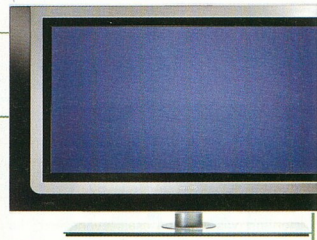
Cseles kép a képbén rendszer

A kép a képbén rendszer hasznos funkció, hiszen egyszerre két tévécsatorna műsorát is nyomon követhetjük – elvileg. Merthogy a valóságban minderre csak abban az esetben van lehetőségünk, ha a tévébe két tuner építettek be. Az **LCD TV**-k többségénél – ahogyan ez a specifikációkból is kiderül –

Memóriabajnok: a JVC LT-32S60 akár 2500 oldalnyi teletextre is képes emlékezni

HDMI csatlakozó	●
DVI/D-Sub csatlakozók	○/●
HDCP	●
Kártyaolvasó	○
Fényerő	500 cd/m ²
Kontrasztarány	1000:1
Látószög	170/170
Hangszórók/teljesítmény	2/20 W
Méret	808×558×108 cm
Tömeg	20 kg
Ár	449 990 Ft

A Philips Ambilight szolgáltatását egyedül senki sem másolta le

HDMI csatlakozó	●
DVI/D-Sub csatlakozók	○/●
HDCP	●
Kártyaolvasó	CF, MS, MMC, SD, SM
Fényerő	550 cd/m ²
Kontrasztarány	6000:1
Látószög	176/176
Hangszórók/teljesítmény	3/30 W
Méret	1000×605×96 cm
Tömeg	20 kg
Ár	739 990 Ft

azonban nem így van. Ha tehát azt látjuk, hogy egy tévé 1 tuneres kép a képbén szolgáltatást kínál, azt úgy értelmezhetjük, hogy a tévé képe mellé valamelyik videobemenet, azaz a **DVD**-lejátszó, a **videomagnó** stb. képe vetíthető ki.

HD-ready

A technikai adatok és a felhasználók általában nincsenek barátságban egymással, ha az **LCD TV**-k megvételekor – el nem ítéltető módon – csak az a fontos, hogyha megvesz bármilyen készüléket, az jó és sokáig használható legyen. Különösen akkor, ha – mint esetünkben, azaz az **LCD TV**-k megvételekor – a vásárlás többszáz ezer forint nagyságrendű kiadással jár.

Csak hogy segítség nélkül nagyon is pörül járhat, aki legalább alaplajban nincs tisztában egyes technológiákkal és bizonyos betűszavak jelentésével. A bonyolalmat az **LCD TV**-k esetében az okozza, hogy a – remélhetőleg néhány éven belül hazánkban is széles körben elérhető – **HDTV** műsorszórás újfajta tartalom- és másolásvédelmet használ, amely a hardverrel szemben is speciális követelményt támaszt. A **HDCP** (*High Bandwidth Digital Content Protection*), azaz nagy sávszélességű digitális tartalomvédelem) technológiával védett tartalom visszajátszásához (és biztosak lehetnek benne, hogy a legtöbb adás ilyen lesz) speciális áramkör beépítése szükséges.

Európában – mint már eddig oly sokszor

LG 32LX2R

Ha lehet egyáltalán kedvező ár/teljesítmény arányról beszélni egy ilyen kategóriában, az LG készülékéről biztosan elmondható, hogy e tekintetben az élményben foglal helyet.

A fényerő- és a kontrasztarány-értékekben szintén jeleskedik a cég LCD TV-je, a hátoldalon pedig rengeteg csatlakozót találunk, így a szokásos analóg csatornák mellett a HDCP-s DVI, a HDCP-s HDMI és a normál D-Sub aljzatokat is. Külön öröm, hogy a csomagolásban a csatlakozókhoz a szükséges kábeleket is mind egy szálj megtaláljuk.

A tévé könnyen kezelhető, a szolgáltatók között pedig a színprofilok mellett elválasztócsatlakozót is találunk.

A kávéba egy fényérzékelőt is építettek, így ha a menüben engedélyezzük, a tévé akár arra is képes, hogy a fényerő értékét mindenkor a külső fényviszonyoknak megfelelő optimális értékre állítsa be.

– most is igyekeztek a felhasználók segítségére sietni, ezért elkészítettek egy tanúsítványt, amely a HD-ready elnevezést kapta. A logót ugyanezzel öntanúsító rendszerben használhatják a gyártók, ha olyan készüléket gyártanak, amely megfelel a minimális technológiai követelményeknek.

A tanúsítvánnyal a nagyfelbontású televíziózást (HDTV) szeretnék segíteni, hiszen a címke láttán a felhasználók biztosak lehetnek abban, hogy a kiszemelt modell jövőbiztos (képes a HDTV tartalom megjelenítésére), nem kell majd hozzá néhány éven belül plusz kiegészítőt venni, vagy – ami még rosszabb lenne – magát a készüléket lecserélni. Fontos azonban, hogy a címke még nem jelenti azt, hogy a tévé vételezni is tud.

Grundig LXW82-9622 Dolby

A Grundig televíziója a mezőny szürke emelkedése, paramétereit alapján ugyanis egy teljesen átlagos képességű modellel állunk szemben.

A tévébe minden fontos szolgáltatást beépítettek, még egy 2000 oldalas teletext memóriát is.

Hangkeltőből összesen három van (két oldal hangszűrő és egy „mélynyomó”), ezek összteljesítménye 22 watt. Bár falat rengeteg élményt nem várhatunk tőlük, a beépített öt-sávú hangszínszabályozó helyes beállításával egészen élvezhető eredményt kaphatunk.

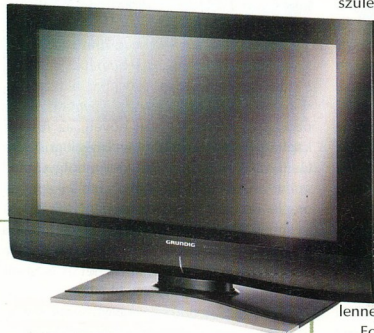
A készüléket két változatban is gyártják, ezek belső felépítése teljesen megegyezik, pusztán a káva színe eltérő: a tévét fekete vagy ezüst színben is választhatjuk.

Az LG 32LX2R igazán megéri a pénzt

HDMI csatlakozó	●
DVI/D-Sub csatlakozók	●/○
HDCP	●
Kártyaolvasó	○
Fényerő	600 cd/m ²
Kontrasztarány	1200:1
Látószög	178/178
Hangszórók/teljesítmény	2/20 W
Méret	922×612×209 cm
Tömeg	21,4 kg
Ár	349 990 Ft

ja az ilyesfajta adásokat. Erre csak akkor van mód, ha a tévében digitális tuner (is) található, vagy ha külön vedőegységet (Set top Boxot) csatlakoztatunk hozzá.

A Grundig LXW82-9622 az átlagosnál jobb hangélményt képes nyújtani

HDMI csatlakozó	○
DVI/D-Sub csatlakozók	●/○
HDCP	●
Kártyaolvasó	○
Fényerő	450 cd/m ²
Kontrasztarány	700:1
Látószög	170/170
Hangszórók/teljesítmény	3/22 W
Méret	825×619×114 cm
Tömeg	25,1 kg
Ár	349 990 Ft

A HD-ready címke feltétele, hogy a megjelenítő legalább 720 soros felbontású és 16:9-es képarányú legyen. A HD (nagyfelbontású) jel fogadására analóg YPBPr, illetve digitális DVI vagy HDMI csatlakozót kell beépíteni, s e két utóbbit közül legalább az egyiknek támogatnia kell a fentebb említett HDCP tartalomvédelmi eljárását. A HD formátumok közül a 720p és 1080i formátumokat kell ismerni.

Nyugat-Európában egyébként már a forgalomba hozott tévék túlnyomó többsége „HD-ready”, Magyarországon azonban sajnos még figyelni kell a matricákat.

Tuner a tévében

Minden LCD TV-ben található tv-tuner, a többségükben azonban egyelőre csak analóg adások vételére alkalmas változat. (Beutatónkban kivételt képez a Sony monitor, ugyanis a KDL-V32A11E-t már a digitális adások vételére is felkészítették.) Ha tehát most vásárolunk LCD TV-t, készüljünk fel arra, hogy kell majd hozzá egy Set top Boxot is vásárolni. Ezek a berendezések pontosan úgy használhatók, mint egy műholdvevő, egyedüli hátrányuk, hogy plusz készüléket jelentenek a lakásban.

Mire figyeljünk vásárláskor?

Vásárlásnál mindképpen nézzük meg a készüléket működés közben, mert az ördög nem alszik, és pixelhiba sajnos előfordulhat. A fényerő és a kontrasztarány esetében a magasabb értékek elvileg jobb képminőséget jelentenek (de az élő próbát semmi sem pótolja), míg a látószög értéke akkor jó, ha nagy, mert így oldalról is az eredeti színben pompázó képet nézhetjük. Ellenőrizzük továbbá, hogy magas és alacsony fényerőnél a megvilágítás kellően egyenletes-e. A válaszidővel ne törődjünk, ma már nem kerül olyan készülék forgalomba, amelynél kicsit is megfigyelhető lenne az utánhúzás jelensége.

Fontos ugyanakkor, hogy csak olyan megjelenítőt vásároljunk, amelyet HD-ready logóval láttak el.

A csatlakozók tekintetében a digitális bemenet adott, arra figyeljünk még oda, hogy meglévő és betervezett szórakoztatásteletronikai masinainkat a tévéhez köthessük.

Végül érdemes elkérni a távirányítót, és kipróbálni a menüt is, de ezt inkább csak a tájékozódás miatt – a kicsit inkompetenlebből kezelhető menü miatt nem érdemes elvetni egy amúgy jó terméket.

Higyed Gábor

Számítástechnikai bolondságok

Hajlékony neon és bill

A rovatunkat huzamosabb ideje figyelemmel kísérő olvasóink talán már tudják, hogy a melegebb idő beköszöntével a hasznos találmányok eltűnnek, és átadják helyüket a tavaszi/nyári bolondozásoknak és mókás invencióknak. Nos, nem lesz ez másképp. idén sem...

Projektoros óra

Projektoros óráról már hírt adtunk rovatunkban, az újabb verzió azonban van annyira érdekes, hogy ezúttal kissé „ismételhetjük” magunkat. Az eddig kapható projektoros órák ugyan nagyon érdekesek és látványosak voltak, az általuk kivetített óra képe azonban mindig ugyanolyan volt.

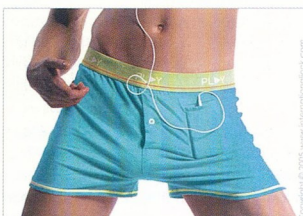

Az *Imagic P195* különlegessége éppen abban rejlik, hogy a majdan a falon megjelenő virtuális óra számlapját nekünk magunknak kell elkészítenünk, az órához kapott szoftver segítségével. Ha megvagyunk, nincs más dolgunk, mint egy egyszerű színes nyomtatolási kinyomtatni az óraszámlapot (nem papírra, hanem a szintén az órához kapott úgynevezett „transparent-filmre”), és máris gyönyörködhetünk egyéni és személyre szabott virtuális óránkban. Ha pedig megunjuk remekművünket, bármikor készíthetünk újabbakat kedvenc családtagjaink, vagy éppen egy megfelelő playboy-nusziból... Szóval bármiből!

Gyártja:	Daka
Honlap:	www.daka.com.hk
Ára:	változó

iPod-kiegészítő

Nézzünk most egy igen mókás találmányt. Az *iPod* népszerűségét mi sem mutatja jobban, mint hogy mindenféle kiegészítő és tar-

tó kapható már hozzá. Az egyik legbolondosabb kétségtelenül a már bemutatott *iGuy* (CP 2006/02), az *iBoxer* azonban egy csapásra elnyerte a „legjópofább iPod-kiegészítő” címet.

A fotó és a termék neve önmagáért beszél. Hová másra is tehetnénk kedvenc iPodunkat, mint boxeralsónkba? Nincs más dolgunk, mint beszerezni a speciális alsónadrágot – választék van bőven, az *iBoxer* kapható mindenféle színben (még tigrismintás is van), és persze van külön hölgyeknek szánt verzió is. A speciális zseb kiképzése meglepően jól sikerült, hordani tehát kényelmes. Hogy miért jó az, ha egy iPod van az alsónadrágunkban, erre nehezen tudnánk felelni. De hát végül is, miért ne?

Gyártja:	International Jock
Honlap:	http://internationaljock.com
Ára:	22 dollár

Cyber billentyűzet

Ha nagyon sokat játszunk, akkor bizony előbb vagy utóbb, de PC-felhasználóból átlényegültünk „gamerré”. Egy jó gamer legfőbb ismérvei, hogy nem csinál mást, mint játszik (többnyire Counter-Strike-ot, Warcraftot és egyéb divatos játékokat), soha nem alszik, csak pizzát eszik és rengeteg kávét iszik. Ezen felül a jó gamert még arról le-

het megismerni, hogy piros a szeme, barátait „karaktereknek”, ellenségeit pedig „moboknak” hívja. (A „mob” az, akit a játékokban le kell gyilkolnunk...)

Egy igazi hardcore-játékosnak azonban speciális PC-re és persze speciális billentyűzetre van szüksége, hiszen ő nem gépelésre, hanem csak és kizárólag játékra használja a billentyűzetet. Nos a *Cyber Snipa* pontosan nekik készült, lévén hogy ezen a billentyűzeten egy mondatot sem lehet begépelni, ellenben igen szép és nagy WSAD gombokat találunk rajta a játékos mozgatásához, valamint egy könnyen megtalálható „reload” gombot fegyvereink újratöltéséhez... Tény, hogy hasznos találmány, viszont ha egy ilyenre fáj a fogunk, akkor nem árt felkeresni egy játékfüggőséggel foglalkozó szakembert, mivel lehet, hogy segítségre lesz szükségünk @.

Gyártja:	Flexiglow
Honlap:	www.cybersnipa.com
Ára:	49 dollár

Billentyűgyűrű

Néha egy kép többet mond ezer szónál. Hát szóval, a képen látható gyűrű bizony igazi gyűrű. Kétségtelen, hogy pillanatnyilag a világon a legnagyobb „geek”, azaz „számítógépes kockafej” gyűrű, hiszen ha valaki egy ilyenrel lép meg szíve választottját, hát az bizony már elég szomorú. Vagy inkább vicces?

Az *Azerty ring* gyűrű többféle verzióban is kapható (némeleg félreérthető variációk az „insert”, a „pause” és az „escape” változatok), és sajnos a szó szoros értelmében nem

Billentyűzet-cipő

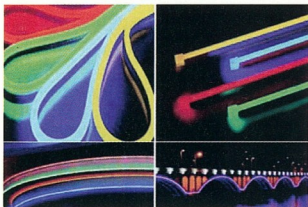
ékszer, hiszen nem tartalmaz sem gyémánt-berakást, sem aranyt vagy ezüstöt. Ha azonban szerelmünk és mi magunk is nagy számítógép-rajongók vagyunk, akkor bizony tökéletes ajándék lehet. Persze azért lányké-réshez használjunk hagyományos gyűrűt, biztos, ami biztos...

Gyártja:	Azerty
Honlap:	http://xs.mohr-inl
Ára:	csak e-mailben rendelhető

Hajlékony neon

A LED-flex a neon jövője! Ez az új találmány valóban csodálatos, és bár a számítástechnikából eredezik (eredetileg számítógépmóderek fejlesztették ki), megjósolható, hogy hamarosan világhírű lesz, és teljesen kiváltja majd a hagyományos színes neonokat (Las Vegas elég jó piacnak tűnik).

A LED-flex ugyanolyan, mint a hagyományos neonsövek, azaz bármilyen színű lehet, és persze világít. A fantasztikus benne azonban az, hogy 100%-ban hajlítható, tekerhető, nyúzható-húzható, ameddig csak

akarjuk (tulajdonképpen gumi-neonnak kellene hívní, ha ez nem hangzana olyan után). Ráadásul 70%-kal kevesebbet fogyaszt, mint a hagyományos neon, és még az élettartama is körülbelül kétszer akkora. Talán nem fogunk mellé, ha a gyártó cégnek, a *Mule Lighting*nak máris nagy sikert jósolunk – gondoljunk csak bele, mennyi neonreklám van a világon. Hát lesz hová bekopogtatniuk a találmányukkal, az biztos.

Gyártja:	Mule Lighting
Honlap:	www.mulelighting.com
Ára:	változó

Billentyűzet-cipő

Minél melegebb az idő, annál buggyantabak az invencióra hajlamos elmék – ennek legjobb példája a tökéletesen használhatatlan, viszont elképesztően ronda találmány, a billentyűzet-cipő! Április nyegedikén zajlott a tizennegyedik *China International Clothing & Accessories Fair* (a kínaiak és a cipők – mindenki ismeri az összefüggést), ahol ez egyik legnépszerűbb termék a képen látható, valódi(!) billentyűzetdarabokból összeállított lábbeli volt.

Kényelmesnek állítólág kényelmes, esztétikai szempontból azonban nekünk, európaiaknak fenntartásaink lehetnek. Hogy mennyire eltérő az ázsiai és a kontinentális ízlés, azt mi sem bizonyítja jobban, minthogy eme igen csúnya lábbeli odaát már elnyerte a hatodik *Hong Kong Footwear Design Contest* „legjobb sportcipő” kategóriájában az első díjat. Külön érdekesség, hogy a billentyűzet is kínai, amelyből a cipő készül, így kínai frászelek láthatók a gombokon... Sajnos azt

nem sikerült kideríteni, hogy a lábbeli azon felül hogy „érdekesen” néz ki, vajon kényelmes-e, illetve azt sem, hogy hogyan lehetséges a tisztítása? (esetleg egyesével kell tisztára törölni a gombokat?)

Gyártja:	kideríthetetlen
Honlap:	nincs
Ára:	nem ismert

iPod reklám földönkívülieknek

Ez egy világűrbeli is látható iPod reklám – nem csalás, nem ámtítás, bárki megtekintheti a *Google Maps* segítségével a műholdképeket (<http://maps.google.com/?t=k&ll=30.516354,121.336956&spn=0.293105,0.234146>).

A történet a következő: *Steve Jobs*, az *Apple* eléggé gazdag tulajdonosa pókerpartin elnyert egy nagy területű üres ingatlant az ausztráliai milliárdostól, *Kerry Packertől*. (A terület eredetileg egy elhagyott nyáma volt). *Steve* nem tudván mit kezdeni a nyereleménnyel, úgy döntött, létrehozza a világ első, a világűrbeli is látható reklámját, hiszen amúgy is közeleg az *Apple* harmincadik születésnapja. Az *Apple* legnépszerűbb terméke pedig az iPod, így két évvel az ominózus pókerpartit követően máris megtekinthetjük az űrből eme csodás reklámot. Illetve az űrből nem (hacsak nincs egy saját űrhajónk), de hát ezért van a *Google Maps*... *Steve Jobs* nem nyilatkozik a témában, így egyesek szerint az űrből látható képződmény nem más mint véletlen, a történet pedig csak amolyan „urban legend”, azaz nagyvárosi legenda. Hát amennyiben valóban véletlen, akkor bizony a teremtő is szeretheti az iPod-ot, mi mássa gondolhatnánk?

Gyártja:	Steve Jobs ©
Honlap:	http://maps.google.com
Ára:	valószínűleg nagyon drága ©

Henryke

ELEMTÖLTŐTÉSÉG-ELLENŐRZŐ

Trust PW-2050

Ha nem is túl gyakran, de olykor azért kíváncsiak lehetünk az elemek és akkuk pillanatnyi töltöttségi szintjére. Sajnos az elemekre csak nagyrítján kerül gyári ellenőrző csík, ezért egy külön eszköze van szükségünk az ellenőrzéshez.

Az egyik ilyen szóba jöhető masina a Trust igazán kedvező árú modellje, a PW-2050, amely nem kevesebb, mint hatféle elemtípusról (a 9V, N, AAA, AA, C és D jelzésűekről) képes megmondani, hogy éppen mennyire van feltöltve. A töltöttségi szint mérésére három LED szolgál, amelyek közül az egyik (a piros) igazából csak a helyes működés ellenőrzésére szolgál. A mérésre a zöld és a narancssárga fényforrások használhatók, amelyek kijelzik, hogy körülbelül mely mennyit várhatunk el az elemektől: zöld esetén a töltöttség közel teljes, ha pedig a narancssárga lámpa világít, akkor pedig 40–60%-os az akku vagy az elem állapota.

A hitelkártya méretű mérőműszerben egy saját elemet is találunk – véssz esetén, azaz ha teljesen üres telepet mérünk, ez hajtja meg az ellenőrző LED-et. A Trust PW-2050 jó szolgálatot tehet azok számára is, akik tölthető elemeket használnak, mert a NiMH-es akkuk nem szeretik, ha rájuk töltenek, ugyanis kapacitásuk, rendelkezésre állási idejük ezáltal jelentősen csökken.

Forgalmazó:	Procomp Hungary
Internet:	www.procomp.hu
Ár:	1390 Ft
+	gyorsan használható egyszerű kialakítás
-	időnként elemet kell benne cserélni kis gombelemet nem tud mérni

MP3-LEJÁTSZÓ

Samsung YP-25

A Samsung az utóbbi időben egyre jobb és jobb MP3-lejátszókat gyárt – az új csúcsmodell a Z5-ös, és első sorban az iPod Nano versenytársának szánták. Az ennek megfelelően igen lapos kütyü 2 vagy 4 Gb-ot változtatban kapható, és a hanglejátszáson kívül fotók megtekintésére is használható.

Az elegáns kivitel (fémburkolat, feketé és ezüstszínek) sem felelteti azonban azt a pár hibát, amelyet a tervezőmérnökök elkövettek. Ezek közül a legsúlyosabb a kezelőfelülettel kapcsolatos: abbéli igyekezetükben, hogy az Apple-féle Clickwheel-től különbözőt alkossanak, egy viszonylag nehézkes, tapipadból és gombokból kombinált panelt hoztak össze. Ráadásul a gombok funkciójának megtanulása után sem lesz minden fenékg tejfel: a menük eltalálása nemcsak gyakorlat, de szerencse kérdése is. A felhasználói felülettel eltekintve a lejátszó jól használható, hangminősége

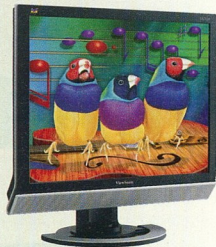

sége és elemélettartama is nagyon jónak mondható. Az 1,8"-os színes kijelzőn a fotók is jól felismerhetők. A készülék energiaellátásáról beépített Li-Ion akku gondoskodik, amelyet az USB csatlakozón keresztül tölthetünk fel. Sajnos a dobozban hálózati töltőt nem találunk, tehát számítógép nélkül a lemerült elemmel nem tudunk mit kezdeni. A zene és a fotók átmásolására a Windows Media Player 10-et használhatjuk, a megszokott Windows Intézőbeli átválasztásra már nincs lehetőségünk.

Forgalmazó:	Samsung
Internet:	www.samsung.hu
Ár:	62 990 Ft
+	nagyon elegáns
+	2 Gb-ot mindenre elég
-	Media Player 10 nélkül nem használható nehézkes kezelőfelület

TFT MONITOR

ViewSonic VG920

A ViewSonic nemcsak otthoni, hanem professzionális felhasználásra is ajánlja legújabb, VG920 típusjelzésű monitorát. A 19 colos képátolójú megjelenítő paneljének felbontása 1280x1024 képpont. Fényereje (250 cd/m²) és kontrasztaránya (550:1) kategóriájában átlagosnak mondható, de – főleg 8 ms-os válaszidejére – a készülék játékra is jól használható.

A tervezésre egyáltalán nem panaszokodhatunk: a fényerő elosztása például megfelelően egyenletes, a viszonylag nagy látószög révén pedig a panel közepén és szélén tapasztalható színhőmérséklet is azonos.

A Value családhoz szokott felhasználók számára a dizajn elsőre kissé furcsa lehet, a VG920 ugyanis a ViewSonicra nem jellemző vékony kávas kialakítású. A színösszeállítás biztos sikert jelent: a fekete-ezüst színkombinációt felváltottak eszközök bármilyen környezetben elhelyezhetők. A menürendszer maradt a régi (ennek előnyeivel és hátrányaival együtt), a gombok helye viszont megváltozott: mind a hét gomb a káva közepéről a jobb oldalára került. (Azért van hét gomb, hogy a beépített hangfalpárt is kezelhessük.)

Mint azt egy felsőkategóriás megjelenítőtől elvárhatjuk, a hátlapon a D-Sub mellett a DVI bemenet is megtalálható.

Ha a monitor a falra szeretnénk felszerelni, akkor két csavart eltávolítása után a talp leemelhető. (A felerősítéshez szükséges, VESA szabványának megfelelő plusz elem nem része a csomagolásnak, azt külön kell megvásárolnunk.)

A monitorra gyártója három év jótállást vállal.

Forgalmazó:	RRC Hungary
Internet:	www.rrc.hu
Ár:	94 900 Ft
+	DVI bemenet
+	gyors válaszidő, játékra is alkalmas
-	csak 18 bites színreprodukció
-	csak közepes ár/tejesítmény arány

OKI C9600

Egymillió forint egy színes A3+ lézernyomatóért egy kissé soknak tűnhet, ám ahhoz képest, amit az OKI C9600 tud, szinte barátinak mondható. A készülék természetesen ismeri a PCL és a PostScript 3 nyelveket, távolról adminisztrálható, valamennyi adata nyomom követhető és elemezhető, valamint hálózathoz és egyénileg is használható. Nemcsak nyomtat, hanem a papírral is virtuóz módon bánik.

Ez a készülék is az OKI LED technológiájára épül: a ProQ2400 Multilevel eljárásal immár 2400×600 dpi felbontásban is nyomtathatunk, akár duplexben is, nem is akármilyen sebességgel: a nyomtató teljesítménye feketében 40 lap (A4, A3: 21 lap), színesben 36 lap (A4, A3: 19

lap) percenként. Az egyes papírrútnak és a nyomtató szabad kialakításának köszönhetően nem csak az elakadások szüntethetők meg gyorsan, de a kezelt média is változatosabb lehet. Kézi adagolón keresztül akár 268 g/m²-es papírokkal is elboldogul, de a papírtálcák bármelyikéből a 216 g/m²-es papírt is felszedi. A kézi adagolóval még méretben sincs igazi korlát: akár 1,2 méter hosszú, 328 mm széles papírra is nyomtathatunk.

A különleges funkciók közül kiemelkedik a PDF közvetlen nyomtatása, az automatikus színkalibrálás és a színek (az összes jelentős nyomdai is) közötti konverzió, az ezekhez tartozó praktikus segédprogramok, továbbá a gyors működésű és átlátható LCD-menü is említést érdemel.

Forgalmazó:	OKI Magyarország
Internet:	www.oki.hu
Ár:	1 002 000–1 290 000 Ft, kiépítettségtől függően
+	már alapkiépítésben is rengeteg hasznos funkció,
+	kiváló képminőség, a nehéz médiákat is kezeli
-	nincs említésre méltó negatívuma

LCD MONITOR

Philips 190G6

A Philips jóvoltából egy valódi multimédiás monitorral ismerkedhettünk meg, konkrétan a 19 colos 190G6-tal. A monitor technikai paramétereit alapján kitűnően használható különféle multimédiás feladatokhoz és játékokhoz egyaránt, legfontosabb jellemzői a 420 cd/m²-es fényerő és a 700:1-es kontrasztarány. Mai terméktől elvárható módon a válaszejeje is kicsi, egészen pontosan 8 ms, amelyet a mérnökök a kedvezőbb árfevés érdekében 18 bites színmélység alkalmazásával értek el.

De most lássuk, hogy miért is multimédiás a monitor! Egyik különlegessége a beépített hangkeltő eszköz, amely két oldalsó, 5 wattos hangszóróból és egy 20 wattos mélynyomóból áll. Az adatokból kitűnik, hogy nem a teljesítmény bajnokról van szó, de a tapasztalatok alapján egy kisebb szobában elfogadható élményben lehet részünk. A monitor érdekessége még, hogy a hang nem a hagyományos úton, hanem USB kábellel érkezik hozzá, a jel feldolgozása pedig a beépített Sound Agent 2 rendszerre hárul.

Egy valamire való multimédiás megjele-

nítő nem csak a PC-vel, hanem más szórakoztatóelektronikai eszközökkel is összeköthető. Monitorunk így a D-Sub és a DVI-D csatlakozók mellett kompozit, S-Video SCART és komponens csatlakozót is tartalmaz. A 190G6 ugyan a hagyományos, 576 soros felbontás mellett a HDTV-nél használatos 720 soros progresszív megjelenítést és az 1080 soros váltott soros kijelzési módot is támogatja, de a HDCP lapka sajnos hiányzik belőle.

Forgalmazó:	Macroda
Internet:	www.macroda.hu
Ár:	144 900 Ft
+	valóban használható hangfalpár
+	komponens bemenet
-	18 bites színreprodukció
-	nem szélesvásznú

DIGITÁLIS VIDEOKAMERA

Panasonic NV-GS300

Az NV-GS150-et új modell váltotta fel a Panasonic termékpalettáján. Az NV-GS300-as típusjelű készülék a 3 CCD-s modellek csoportjába tartozik, így a képminőséget illetően biztosan nem lesz okunk panaszra, ugyanis részletesebb és színhelyesebb felvételeket készíthetünk vele. Persze a 3 CCD előnye csak akkor használható ki igazán, ha megfelelő minőségű optika társul hozzá. A Leica lencsés garanciát jelentenek arra, hogy minden helyzetben torzításmentes képet rögzítsünk. Emellett kiváló, F1,8 fényerő értéket és a 10×-es optikai nagyítás lehetőségét kínálják a kamera használója számára.

A GS300 emellett még optikai képstabilizátort is tartalmaz, amely hatékonyan kom-

penzálja a kezünk remegését. (Ennek különösen akkor vehetjük hasznát, ha nagy zoomtartományban filmezünk.)

A kamera szolgáltatásai között sok hasznos és érdekes akad: lehetőségünk van például a kézi fókuszálásra is. Ennél érdekesebb azonban az AGS (Anti Ground Shooting) rendszer, amely egy gószoros segítségével nyomon követi a kamera tengelyének az irányát, s ha úgy érzekei, hogy a kamera lefele néz (azaz látogatott kézzel sétálunk vele), leállítja a felvételt. Amellett, hogy nyilvánvaló kellemetlenségtől szabadulunk meg, ez a megoldás a rendelkezésre állási időt is növeli.

A kamera egyetlen gyenge pontja a készülékház: a GS300 kevésbé igényes műanyag külső burkolatot is örökölte.

Forgalmazó:	Panasonic Magyarország
Internet:	www.panasonic.hu
Ár:	239 990 Ft
+	kiváló képminőség
+	3 CCD-s megoldás
-	nem olcsó mulatság
-	a készülékház lehetne igényesebb

Freecom DataCard 1 GB

PROJEKTOR

Mitsubishi XD-490U

A *Mitsubishi XD490U* típusjelű univerzális projektora azok számára lehet igazán jó választás, akik egyetlen készülékkel szeretnék kielégíteni prezentációs és házimozis igényeiket. Miközben mindkét feladatra találhatunk alkalmasabb eszközöket is, olyan készüléket, amely mindkettőre ideális, már nehezen. A 3000 ANSI lumen fényerőjű és 2500:1-hez kontrasztú kivetítő a *TI BrillantColor* technológiáját használja, a *DarkChip3* processzorral. Ennek köszönhetően nemcsak a nagy fényerőt igénylő prezentációk alatt, de a kiváló színek és színtelítettség kívánó házimozizás alatt is jól teljesít.

A projektor felbontása 1024×768 pixel, ami azt is jelenti, hogy képes a 720 soros HDTV anyagok fogadására is – igaz, felbontásuk nem lesz éppen ideális a 4:3-as képarány miatt. Ugyanakkor a DLP technológia miatt a kép pixelezettsége minimális marad, az ötszögletes, kétszeres sebességű színerőssítők hatásosan csökkentik a szivárványeffektust.

A bemenetek között mindkét felhasználási területre megfelelő megoldást találunk:

a számítógépek számára DVI és D-Sub bemenetek állnak rendelkezésre, egy USB csatlakozón keresztül pedig a lézermutatóval is felszerelt távirányítóval vezérelhetjük a prezentációt.

Házimozis felhasználáskor a DVI bemeneten keresztül elérhető HDCP lesz segítségünkre, ezen felül pedig kompozit, S-Video és komponens csatlakozó áll rendelkezésre.

Forgalmazó:	Pointer Multimedia Kft.
Internet:	www.plazacity.hu/pointer
Ár:	838 800 Ft
+ kiváló képmínőség	
+ mozira és prezentációra is jó	
- viszonylag zajos hűtés	
- drága izzó	

IPOD-KIEGÉSZÍTŐ

iPod Hi-Fi

Az *Apple* láthatóan megirigyelte az *iPod* zenelejátszóhoz kapható külső hangszórók sikerét, és elkészítette saját, *iPod Hi-Fi* elnevezésű összeállítását. A meglehetősen nagy méretű (43×17×17 cm-es) és nehéz (6,6 kg-os) hangkeltő eszköz három hangszórót tartalmaz, két basszreflex csővel kiegészítve. A közép és magas hangokért a kétoldalt elhelyezett 80 mm-es hangszórók felelősek, míg a mélyebb frekvenciartartományt a basszreflex csővel kiegészített 130 mm-es membrán sugározza le. A dokk-konnyal rendelkező iPodok számára a doboz tetején találunk egy univerzális csatlakozót, a többi MP3-lejátszó (vagy más hangforrás) pedig 3,5 mm-es jackdugón keresztül csatlakoztatható. Erre a bemenetre ráadásul nemcsak analog, hanem optikai digitális jeleket is köthetünk.

Az iPod vezérlésére az *Apple* szokásos „mini” távirányítóját használhatjuk, amely természetesen tartozéka a Hi-Fi-nek. Az energiaellátást hálózati kábellel vagy góliát elemekkel oldhatjuk meg – persze ez utóbbi plusz 1 kg-nyi súlyt jelent. Ami pedig a hangminőséget illeti, ez egyszerűen kiváló.

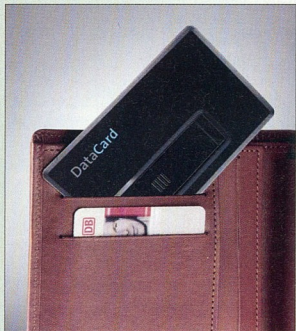

Bár a rendszer ára meglehetősen borsos, hangereje, dinamikája és minősége megfelel egy normál „hifitoronyának”, ráadásul még hordozható is – ezzel például a házbülik ideális zeneforrása lehet, a távirányítónak és az elegáns dizájnnak hála azonban a lakásban is megállja a helyét.

Forgalmazó:	HDSys Kft.
Internet:	www.apple.hu
Ár:	130 080 Ft
+ kiváló hangminőség	
+ házbüliakra ideális	
- nagyon drága	
- az elemes működés csak érdekességnek jó	

Amikor már azt hinnénk, hogy az USB meghajtók világában nincsenek újdonságok, a *Freecom* mindig előáll valamivel. Most éppen egy hitelkártya méretű adattárolóval. Igaz, a cégnek volt már hasonló eszköze, ám az vastagságában (vagy inkább vékonyságában) még messze állt egy valódi hitelkártyától.

A nem túl fantáziadús *DataCard* néven forgalomba hozott adattároló már kellően vékony ahhoz, hogy beleférjen egy pénztárca kártyatartó rekeszébe. Mindezt úgy oldották meg, hogy a kihajtható USB csatlakozó külső fémréteget lehagyták. A csatlakozó egyébként USB 2.0 típusú.

A csomagolásban teleptő CD-t (és nyakpántot) nem találtunk, ezért ha a kártyát olyan PC-hez szeretnénk csatlakoztatni, amelyen a Windows 2000-nél korábbi operációs rendszer fut, akkor le kell töltenünk a meghajtóprogramot a *Freecom* honlapjáról.

A *DataCard* természetesen nem egyetlen termék, hanem egész termékcsalád, amely pontosan négy tagból áll. Az általunk megvizsgált 1 GB-ajos változatot kívül dupla ekkora kapacitású, valamint 512 és 256 Mb-ajos modellek is kaphatók. A *Freecom* terméke elsősorban az üzletemberek érdeklődésére tarthat számot, ennek ellenére ára nem is olyan veszes.

Forgalmazó:	Procomp Hungary
Internet:	www.procomp.hu
Ár:	28 790 Ft
+ elegáns kialakítás	
+ nagy írási és olvasási sebesség	
- a gumipántra vigyázni kell	
- drágább, mint egy átlagos USB meghajtó	

Hitachi DeskStar 7K400

A merevlemezek kapacitása kétévenként megduplázódik. A Hitachi két legnagyobb kapacitású adattárolója immár 400, illetve 500 Gb-át méretű; közülük mi most a kisebbik modellt, annak is a SATA-150 interfészrel szerelt változatát vettük szemügyre közelebbről is. Mivel azonban az ATA-133-as változat paramétere teljesen hasonlóak, az elmondottak mindkét típusra vonatkoznak.

A HDD-ben 5 darab, egyenként 80 Gb-át kapacitású tányér található. Az ol-

vasófeje 61 Mb-át adatot tud leolvasni másodpercenként a lemez végéről, 30-át pedig a lemez végéről. Bár ez nem tűnik túl soknak (a leggyorsabb merevlemezek 70 Mb-át/s körüli sebességre képesek), ne feledjük, hogy a kisebb elérési idő nagyobb teljesítménynövekedést eredményez, mint a nagyobb olvasási sebesség. A precíz és gyors elektronika pedig mindig is adott volt a Hitachi (korábban IBM) merevlemezekben!

A HDD-ben a manapság általánosnak tekinthető 8 Mb-át méretű adatpuffer található. A készülékhez kialakításának köszönhetően a zajsínt a kisebb kapacitású Hitachi modellekhez képest nem nőtt jelentősen. Érdekeség, hogy a gyártó még mindig felszereli termékeire a molex tápcsatlakozót, amelynek akkor lehetjük használni, ha tápegységünkön nincsen SATA szabványú kábel.

A meghajtó működési paramétereit a www.hgst.com weblapról letölthető Hitachi Feature Tool programmal változtathatjuk meg.

Forgalmazó:	Unitel City
Internet:	www.unitelshop.hu
Ár:	59 300 Ft
+	gyors elérési idő, nagy teljesítmény
	molex tápcsatlakozó
-	nincs NCQ
	az átlagostól jobban melegszik

HÁLÓZATI ESZKÖZ - WLAN ROUTER

ASUS 240 MIMO WL-566gM és WL-106gM

A vezeték nélküli hálózatokat gyorsabbá tevő MIMO (Multiple In, Multiple Out) rendszerrel talán a Netgear neve juthat az eszünkbe, ám most az ASUS is behámozott a WLAN piacon, és kirukkolt egy MIMO 240 rendszerű vezeték nélküli routerrel és egy notebookhoz készült klienskárttyával.

A teszt során a PCMCIA illesztős hálózati kártyát – egyszerű és hatékony programjának köszönhetően – minden nehézség nélkül üzembe helyeztük, és a hálózatot is beállítottuk a routeren található dedikált gomb megnyomásával (aki még emlékszik a Buffalo routerek AOSS gombjára, annak ismerős lehet ez a módszer). A router és a kliens konfigurálása természetesen hagyományos módszerekkel is elvégezhető.

A router szolgáltatásai között néhány különlegességre is bukkanhatunk: több virtuális szervert is létrehozhatunk, a DHCP szerver a fix címeket is kezeli, és egy sokoldalú sávszűréskezelő is a router része.

A névleges 240 megabites sebesség a program specifikációja szerint még gyenge jelerősség mellett is működik, a sebesség

azonban a valóságban ennek töredéke is lehet. Nagyon jó, hogy 8–9 méter távolságból, egy fűdemen és két falon keresztül is maximális sebességgel működik a kapcsolat, gyakorlatilag 75–78 megabittel a letöltési, és 48 megabittel a feltöltési irányban. Mindkét irányban forgalmazva ezek az értékek alig 10–15%-kal csökkentek.

Forgalmazó:	ASUS Magyarország
Internet:	www.asus.com
Ár:	router: 38 900 Ft, kliens: 23 900 Ft
+	nagy hatótávolság
	páratlan sebesség
-	a kapcsolat sebessége csak látszólag állandó
	a WL-500-nál megkezdve USB csatlakozó lenne

WEBKAMERA

Genius Eye311Q

Megújult a Genius webkamera termékcsaládja, a közelmúltban több újdonságot is bejelentettek. Ezek egyike az Eye 311Q, amellyel a sokat utazó, s ezáltal notebookkal számítógépező felhasználóknak szeretnek volna kedvezni.

A kisméretű, 300 000 pixeles felbontású kamera WDM meghajtóprogrammal működik, így nemcsak a cég saját szoftveivel, hanem bármilyen csevegő- vagy IP telefon alkalmazással (pl. ICQ-val, Skype-pal) együttműködik.

Az Eye 311Q-val 640x480 képpont felbontású, tehát még élvezhető minőségű videókat készíthetünk, amelyeket az interneten keresztül is továbbíthatunk. Az állóké-

pek valamivel nagyobbak, 1280x960 pixelsek is lehetnek.

A webkamera talpa érdekes kialakítású: csipetűs, de ugyanakkor nem rugós rendszerű. Valószínűleg azért választották ezt a megoldást, mert így nemcsak notebookra vagy TFT monitorra, hanem akár CRT-s monitorra is rögzíthetjük a kamerát, sőt még az asztalra is letehetjük. Az Eye 311Q dobozában mikrofon helyett egy headsetet találunk.

A mellékelt szoftverk segítségével valamennyi megszokott funkciót elérhetjük, tehát videotelefonálhatunk, valamint videofelvételeket és képeket is készíthetünk, sőt a mozgásérzékelő funkció jóvoltából a kamerát biztonsági rendszer részeként is használhatjuk.

Forgalmazó:	G.Network Kft.
Internet:	www.genius.hu
Ár:	7896 Ft
+	otthon és útközben is használható
	kedvező ár
-	nem túl nagy maximális felbontás
	csak átlagos képmínőség

15 kategória legjobbjai

Nyerő ingyenesek

Ha alaposan utánajárunk, az ingyenes programok között találunk olyat, amely bátran felveszi a versenyt kereskedelmi társaival. Összeállításunkban a legjobb freeware programokat gyűjtöttük csokorba, mégpedig kategóriánként, így olvasóink könnyen megtalálhatják a számukra szükséges szoftvereket.

A freeware programok hatalmas száma sokaknak elveszi a kedvét, hogy kipróbálja, vajon melyikkel lehet tökéletesen kiváltani egy-egy drága alkalmazást. A próbálgatás helyett érdemes meghallgani mások véleményét. A *Tech Support Alert* (www.techsupportalert.com) oldalain minden hónapban kihirdetik a szakemberek és

felhasználók közös választása alapján legjobbnak ítélt ingyenes szoftvereket.

Jelenleg 81 kategóriában hirdetnek győztest. Ezek közül az első 46 szerepel a weboldalon, a továbbiakat a havi hírlevélből ismerhetjük meg. A lista első feléből válogattunk ki Olvasóinknak néhány gyakran használt kategóriát és programot.

A Firefox böngésző több platformon is használható

Webböngésző

Az *Internet Explorer* helyett e szoftverkategória egyértelmű győztesét, a *Mozilla Firefoxot* használhatjuk. A felhasználók visszajelzései alapján a Firefox használatával megszűnnek a kémprogramfertőzések, és gyorsabb, stabilabb működésre számíthatunk, mint az IE esetében.

A program népszerűsége a füles böngészési lehetőségnek és a több mint 600 kiegészítőnek is köszönhető. A kompatibilitási gondokat is elfelejtethjük vele – minden weboldalt tökéletesen meg tud

jeleníteni. A kategória további helyezettjei az *Opera* és a *K-Meleon*. Ez utóbbi legnagyobb előnye a kis méret és a gyors weboldal-megjelenítés. Sajnos ehhez a böngészőzökhöz még kevés kiegészítő található.

Mindig napra készen

A legjobb ingyenes programokról automatikusan és rendszeresen értesülhetünk, ha feliratkozunk a *Support Alert* havonta megjelenő hírlevelére. Természetesen, ahogy a benne szereplő programok, úgy maga a hírlevél is ingyenes.

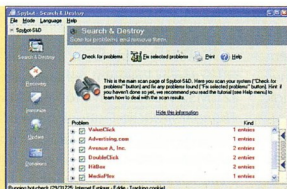
Az Antivir ingyenes változata időkorlátos

Antivírus

A vírusok elleni küzdelemben két ingyenes program áll holtversenyben az élen. Az egyik az *AVG Antivirus 7.0 Free Edition*. Ennek a programnak a jó teljesítménye kis mérettel, automatikus frissítéssel és az elektronikus levelek ellenőrzésével párosul. A lényeges szolgáltatásokban nincs különbség a szoftver ingyenes és fizetős változata között. A tesztek hasonlóan jó vírusvédelmet mutatnak az *Avast!* program esetében is. Egy kissé furcsa a médialejátszóra emlékeztető kezelőfelü-

let, de ezt hamar meg lehet szokni. Az ingyenesség ára, hogy rendszeres időközönként újra kell regisztrálni a szoftvert. Ha nincs szükségünk állandó védelemre, csak arra, hogy időnként ellenőrizzük a számítógépünket, akkor további ingyenes vírusirtók is szóba jöhetnek. Ilyen például az *AntiVir Personal Edition Classic* vagy a *BitDefender*. Mindkettő nagyon jó eredményekkel büszkélkedhet. Sajnos mindkét program ingyenes változata időkorlátos.

3

A képrogamok ellen hatásos a SpyBot

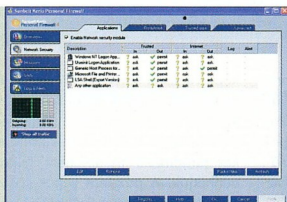
Adware/spyware-eltávolító

Az egyre nagyobb számban megjelenő reklám- és kémprogramok ellen a Windows XP SP2 operációs rendszert használók a legjobban a nemrég béta változatban megjelent Windows Defender szoftverrel harcolhatnak. Ez a Microsoft által 2004-ben felvásárolt Giant Antispyware felújított változata.

A Windows Defender csak legális XP SP2 változatok alatt működik. Akinek ré-

gebbi operációs rendszere van, az is számos ingyenes kémprogram-eltávolító közül választhat. Ebben a kategóriában az Ad-Aware és a SpyBot Search and Destroy áll a lista élén. Akinek viszonylag gyors gépe van, annak érdemes a SpyBot használatokor bekapcsolni a TeaTimer funkciót, amely aktív védelmet is nyújt, cserébe azonban meglehetősen leterheli a processzort.

4

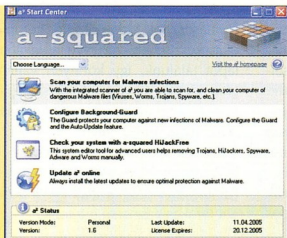
A Sunbelt fejlesztji tovább a Kerio ingyenes tűzfalát

Tűzfal

Régebben csak a vállalati hálózatok és számítógépek használtak tűzfalakat, azonban az állandó, nagy sávszélességű internetkapcsolat otthoni elterjedésével a magán számítógépek is célpontjai lehetnek a hálózaton keresztül indított támadásoknak. A behatók elleni legjobb megoldás a Kerio Personal Firewall. Sajnos a Kerio 2005-ben megszüntette a program ingyenes változatát, azonban a Sunbelt Software folytatta ennek a változatnak a fejlesztését. Így a jelenleg elérhető változatot Sunbelt Kerio Personal Firewall néven érhetjük el.

A fizetős és az ingyenes verzió tökéletesen azonosak, az utóbbinál azonban néhány funkció 30 nap elteltével kikapcsol. A tűzfal programok közül érdemes még kipróbálni a ZoneAlarmot, amelynek talán egyetlen hibája, hogy az egyre újabb ingyenes változatok egyre kevesebb szolgáltatást nyújtanak a fizetőshöz képest. Meg kell még említeni itt a Sygate Personal Firewallt is, annak ellenére, hogy a gyártó cég oldalairól már nem lehet elérni a programot. Szerencsére az interneten számos szoftverkönyvtárban még fellelhető.

5

Az a-squared a Windows korábbi változatain is működik

Trojai-eltávolító

A kategória egyértelmű győztese a nemrég megjelent Ewido. Tökéletesen felismeri azokat a polimorf trojái programokat is, amelyeket még a Norton vagy az AVG is eltéveszt. Az Ewido esetében az ingyenesség ára az, hogy ez a változat nem figyelí állandóan a memóriát, és az aktív védelem néhány funkciója sem érhető el benne. Azonban a kézzel indított ellenőrzés tökéletes, így ha hetenként egyszer le-

futtatjuk a programot, biztonságban tudhatjuk számítógépünket. A program csak a Windows 2000-en és azt követő változatain működik. Aki még régebbi operációs rendszert használ, annak az a2 (a-squared) ingyenes változata a nyerő.

Tipp

A bemutatott kategóriákban az élen szereplő alkalmazások egy részét megtalálhatják Olvasóink lemez mellékletünkön is. Ez alól csak azok a programok kivétel, amelyek letöltéséhez regisztráció vagy más programok hivatalos változatainak megléte szükséges.

6

Két ablakkal sokkal kényelmesebben lehet a fájlokkal dolgozni

Fájlkiszelő

Aki csak egyszerűbb fájlműveleteket végez, annak tökéletesen megfelel a Windows Explorer, egy kétpaneles fájlkezelővel azonban sokkal egyszerűbb az élet. Sajnos ebben a kategóriában kevés ingyenes programot lehet találni, az xplorer2 viszont minden szempontból tökéletes.

Csak ingyenes változatban létezik, ezért nincsenek olyan szolgáltatásai, amelyeket egy idő után már nem lehet elérni. Ráadásul a program kezelőfelülete nagyon hasonlít a Windows Exploreréhez, így senkinek sem okozhat gondot a használata.

Az egyik legteljesebb ingyenes programválogatást találjuk az OpenCD oldalán

Teljes szoftvercsomag

Akinek nincs ideje, kedve egyenként gyűjteni össze a leghasznosabb ingyenes alkalmazásokat, teljes szoftvercsomagok közül is választhat. Ezek az interneten található válogatások minden olyan programot tartalmaznak, amelyre egy átlagos felhasználónak szüksége van. A győztes az *OpenCD* (www.theopencd.org) weboldalon kínált összeállítás, amely még az MS Office-t tökéletesen helyettesítő *OpenOffice* legfrissebb változatát is tartalmazza.

A csomag több tucat alkalmazása közül érdemes kiemelni néhány nagy nevet: az MS Wordöt kiváltó *AbiWordöt*, a *Thunderbirdöt* az Outlook helyett, a szakemberek szerint is az Adobe Photoshop babérajára törő *Gimpet* vagy a WinZipet kiváltó *7-zip-et*. Az összeállítást ISO állományként lehet letölteni, amelyből egyszerűen el lehet készíteni a CD-t. A program-csomag nemcsak Windows operációs rendszerre létezik, hanem van egy *Ubuntu Linux* változata is.

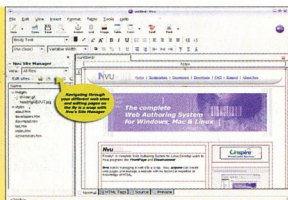

Látványos felületen tudjuk rendszerezni képeinket a Picasával

Képrendszerező

Itt egyértelmű győztes a *Picasa*. Gyors, látványos és könnyen kezelhető. Első indításkor pillanatok alatt végigvizsgálja a merevlemez, és összegyűjti a fényképeket és videókat. Ezt követően már tetszőleges szempontok szerint rendezhetjük az állományokat, amelyeket aztán témák és időrend szerint lehet megjeleníteni. A programmal néhány, a digitális fényképezésnél gyakori szerkesztési műveletet is elvégezhetünk, mint amilyen például a

képkivágás, a fényerő-, kontraszt- és színjavítás vagy a piros szemek eltüntetése. A képek megjegyzésekkel láthatjuk el, és pontozhatjuk is azokat. Bizalmas képeinket tartalmazó mappáinkat jelszóval is védhetjük. A program képes közvetlenül a digitális fényképezőgépből importálni a felvételeket, akár RAW formátumban is. A *Picasa* adatbázisában található képekből diabemutatókat, CD összeállításokat és webalbumokat is készíthetünk.

Az Nvu szerkesztővel teljes site-okat is készíthetünk

HTML szerkesztő

Egyre több internethasználóban él a készítés, hogy saját honlapot hozzon létre, amelyen az egész világgal vagy csak ismerőseivel megoszhatja gondolatait, fényképeit. Az ingyenes HTML szerkesztők között egyértelműen az Nvu a legjobb. Nemcsak weboldalszerkesztésre, hanem teljes sitesmenndzselésre is alkalmas. Egyaránt használhatják azok a kezdők, akik most hozzák létre életük első weblapját és azok is, akik

hivatásos, sok oldalból álló, komplett site-okat készítenek. Az Nvu ablakában több lapot találunk, így könnyen válthatunk a grafikus és a szöveges szerkesztési mód között. A program az elkészült kód ellenőrzésére meg tudja hívni a *W3C HTML Validator*. Az ellenőrzött kódot a beépített FTP klienssel lehet feltölteni az internetre. Az ingyenes programnak a Windowson kívül linuxos változata is létezik.

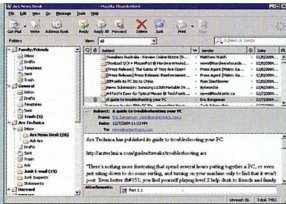
Már a levelezőszerveren is törölhetjük a levelezeteket

Spamszűrő

Annak ellenére, hogy az internetszolgáltatók legtöbbje levélszemélyszűrő programot üzemeltet, nem árt még saját gépünkön is használni egyet. A nagy választékban találhatunk néhány nagy teljesítményű ingyenes alkalmazást is. Első helyen a *MailWasher* kell említeni, amelynek segítségével még a levelezőszerveren is törölhetjük a szemetet.

A program segítségével megnézhetjük a beérkezett levelek fejlécét anélkül, hogy

letöltenék azokat saját gépünkre. Ezek alapján ki tudjuk jelölni azokat a leveleket, amelyeket már a szerveren törölünk. A program abban az esetben is nagyon hasznos, ha számunkra érdektelen, nagy méretű mellékletet tartalmazó leveleket kapunk. Sajnos a közelmúltban a *MailWasher*nek is megszüntették az ingyenes változatát, de a hálózaton még rá lehet bukkanni. Szolgáltatásában nagyon hasonló az ingyenes *XTerminator*.

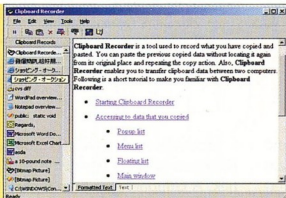
Sok kellemes meglepetésben lesz része annak, aki áttér az Outlook Expressről a Thunderbirdre

Elektronikus levelező

A győztes itt minden kétséget kizáróan a *Thunderbird*. A program szolgáltatásai valahol az Outlook Express és az Outlook között találhatók. Ez annyit jelent, hogy akik jelenleg az Outlook Expresset használják, sok új szolgáltatást érhetnek el, ha a Thunderbirdre váltanak, az Outlookról váltóknak azonban le kell mondaniuk néhány naptári funkcióról. A programban van beépített spamszűrő, RSS-olvasó, színes üzenetkódolási lehetőség, és kereső.

Hasonlóan hasznos szolgáltatás, hogy az egymáshoz tartozó leveleket, üzenet-

váltásokat össze lehet fogni úgynevezett szálabba, és egységesen lehet azokat kezelni, áttekinteni. A Thunderbirdben tárolt üzeneteket a Google, Yahoo! és Copernic desktopkereső is indexelni tudja. Még egy nagyon fontos előnyt jelentenek az Outlook Expresshez képest a jóval erősebb biztonsági megoldások. Könnyű dolga van annak, aki át szeretne térni erre a levelezőre, mert a Thunderbird tartalmaz egy importálási lehetőséget, amely képes átvenni minden postafiók-beállítását és tárolt levelet.

Egyzser 99 állományt is tárolhatunk a Clipboard Recorder vágólapján

Vágólapkezelő

A Windows beépített vágólapja nagyon szegényes. Egyszerűen csak egy elemet lehet elhelyezni rajta, és kijelentkezés után elvesz a tartalma. Ezért érdemes egy olyan helyettesítő programot használni, amellyel ki tudjuk küszöbölni ezeket a hiányosságokat. Ilyen például a *CLCL*, a *Clipboard Magic*, a *Clipboard Recorder*, a *Clippy 2001*, a *Ditto*, a *DzSoft Paste and Save* és a *Yankee Clipper III*.

Az első díjat a rendkívül kicsiny erőforrás-igényű és méretű *Clipboard Recorder* érdemelte ki. Segítségével 99 elemet lehet

tárolni a vágólapon. Ezek az egyszerű szövegek közül többek között RTF, HTML, CVS és bitmap állományok is lehetnek.

Az alkalmazás arra is használható, hogy több gép között mozgassunk állományokat. Aki még több szolgáltatásra tart igényt, annak érdemes megvizsgálnia a *Dittó*. Ennél még nagyobb a kezelhető fájlformátumok száma, csoportosítani lehet a vágólapon elhelyezett elemeket, és könnyen lehet keresni közöttük. A program még arra is képes, hogy több számítógép között szinkronizálja a vágólapok tartalmát.

Az Xnview a régi ACDSee gyorsaságát idézi

Képnéző

Vélhetően a digitális fényképezés egyre nagyobb népszerűsége miatt ebben a kategóriában sok ingyenes programot találhatunk. Az első helyen holterversenyben a már klasszikusnak számító *IrfanView* és az *XNView* található. Ez utóbbinak talán áttekinthetőbb, kezelhetőbb a felülete. Mindkettő rendkívül sokoldalú: több mint 400 grafikus fájlformátumot képesek olvasni, és ötvennél is több formátumba tudnak konvertálni. Képek kis méretű és teljes képernyős képmegjelenítés is, méghozzá nagyon gyorsan.

Olyan alapvető képjávitási feladatokat is el lehet velük végezni, mint a fényerő-, kontraszt- és színállítás, a szűrők és digitális hatások alkalmazása, a képképvágás és

átméretezés. A műveletek egy részét kötelegmódban is képesek elvégezni. Az *IrfanView* 44 nyelven, Windows és Mac OS X operációs rendszerekben működik. Akinak a legfontosabb szempont a képek minél gyorsabb megjelenítése, annak érdemes kipróbálnia a *FastStone Image Viewer*. Ez a program nagyon emlékeztet az ACDSee korai változataira, amikor azt még nem lassította le a sok funkció. Kevesebb fájlformátumot ismer, de a leggyakrabban előfordulóknak semmi gondunk nem lesz. Még a digitális fényképezőgépek RAW formátumát is tudja kezelni. A *FastStone* is tartalmazza az alapvető képszerkesztési műveleteket, és slideshow-t is tudunk vele készíteni.

A Faststone diabemutatókat is tud készíteni

Gyorsan megtalálhatjuk számítógépünk minden dokumentumát a Copernic Desktop segítségével

Desktopkereső

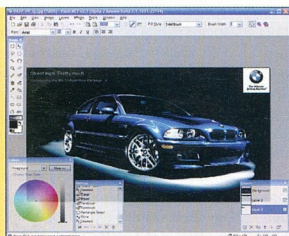
Az egyre nagyobb háttértárolók elterjedésével már nemcsak az interneten keresgélünk, hanem egyre többször saját számítógépünkön is. A helyi állományok közötti gyors kereséshez, amely a fájlok tartalmát is figyelembe veszi, már kevés a Windows beépített keresője. Külön indexelésre és adatbázisra van szükség ahhoz, hogy megtaláljunk egy állományt, annak belső információi alapján.

Ebben a kategóriában három, nagyjából hasonló rendszer áll az élen. A Yahoo! Free Desktop Search programja közel 300 különböző típusú állomány belső adatait tudja indexelni. Ezek között találhatók például a Word, Excel, PowerPoint, PDF, Outlook, Outlook Express, Thunderbird, HTML, text, Zip és

Adobe Photoshop dokumentumok. A Google Desktop Search még ennél is többre képes. Segítségével a böngésző-programmal korábban felkeresett lapok között is kereshetünk. A Google egy Sidebar nevű kiegészítőt is kínál a munkaszaltra, amely összefogja a helyi és internetes kereséseket. Mindkét rendszer (Yahoo!, Google) csak a Windows 2000-re és azt követő változataira működik együtt.

Aki korábbi operációs rendszert használ, annak a Copernic Desktop Search a megoldás. Ez a rendszer is tud annyit, mint imént említett társai, azonban az eredmények megjelenítése nem annyira elegáns és áttekinthető, mint azoknál.

A választás rajtunk múlik.

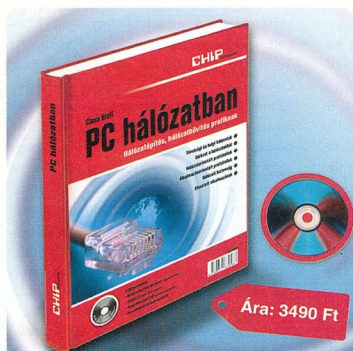
A Paint.Net képszerkesztőt egyetemisták fejlesztik

Képszerkesztő

Annak ellenére, hogy a képnézegető programok is tartalmaznak szerkesztő funkciókat, a komolyabb feladatokhoz érdemes önálló szoftvert használni. Aki Photoshop szintű, ingyenes alkalmazásra vágyik, annak a Gimp tökéletes alternatíva. Egyetlen hibája a Photoshopéhoz képest megszokható kezelőfelület. Ezt próbálja kiküszöbölni a GIMPShop, amely a Photoshop kezelőfelületét varázsolja a Gimp-re.

A kategória további dobogója a Paint.net, amelyet egyetemisták fejlesztettek. A Gimpnél kevesebb funkciót tartalmaz, azonban jóval egyszerűbb a használata. Futtatásához legalább Windows 2000 operációs rendszerre és a .NET keretrendszerre van szükség. A harmadik döntős a PhotoPlus. A rétegek kezelésére is képes program olyan, mintha a PhotoShop könnyített változata lenne.

Gyarmati László

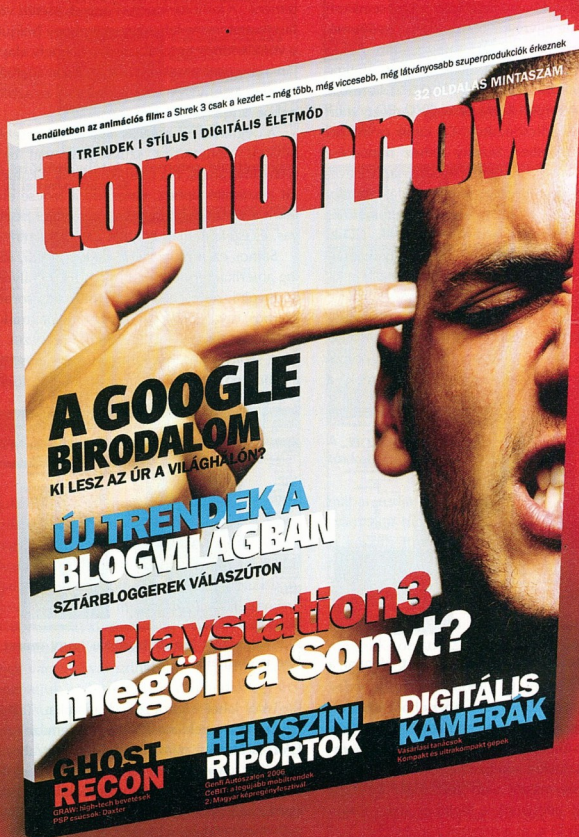
Hálózatépítés, hálózatbővítés profiknak

- Távolsági és helyi hálózatok
- Hálózat a hálózatokból
- Hálózatorientált protokollok
- Alkalmazásorientált protokollok
- Hálózati biztonság

Keresse az ITmédiaBOLT-ban vagy rendezze meg a kiadót!

☎ 06 (1) 888-3421, 22 ☎ 06 (1) 888-3499 🌐 www.itmediabolt.hu 📧 terjesztes@vogelburda.hu

**A holnap érkezett!
Megjelent a tomorrow!**

**Új trendmagazin!
Digitális kultúra,
stílus, életmód!**

**Több mint
100 oldal
csak 690 Ft!**

**Keress
a hírlapárusoknál!**

www.tomorrow.hu

tomorrow

A könyvtárak az elsők között használták állományuk katalogizálására a számítógépet. Ha saját könyveinket, lemezeinket, DVD filmjeinket szeretnénk nyilvántartásba venni, egy PC tökéletes megoldást jelent.

Az már nem számít különlegességnek, hogy a digitális formában tárolt képek, zenék rendszerezésére különféle programokat használhatunk. De mit tegyünk a roskadozó könyvespolcon, CD- és DVD-tárolókban található kincseinkkel? Manapság egyre kevesebb idő jut gyűjteményeink rendezgetésére, így azután nehéz megtalálni egy régen olvasott, látott, hallgatott darabot. Lehet, hogy hiába is keressük azt a bizonyos könyvet vagy lemezt, mert valakinek kölcsönadtuk. De kinek és mikor? Kockás füzetben bizony nehéz naprakész nyilvántartást vezetni. A MediaMan elnevezésű program minden katalogizálási gondot levezs a vállunkról. A könnyen kezelhető és látványos felületű szoftver könyvek, CD-k, DVD-k és számítógépes játékok nyilvántartására és rendszerezésére fejlesztették ki.

Egyszerű használat

A felhasználói felület egy virtuális könyvespolcot varázsol a képernyőre. Külön polcok kapnak helyet a könyvek, a filmek, a

A Macintosh számítógépekhez csatlakoztatott videokamerával is be lehet olvasni a vonalkódot

CD-k és a játékok. Az alapértelmezésben fá könyvespolcot utánozó felületet saját ízlésünk szerint változtathatjuk meg. Ilyenkor nemcsak a színeket módosíthatjuk, de az egyes polcok egymástól való távolságát is, hogy pontosan elférjenek a téglalap alakú kasszettek és DVD-k, és a négyzet alakú CD-k.

Feltöltés

Házi katalogusunk feltöltése idő- és munkagényes feladat. Több módszer közül választhatunk, attól függően, hogy milyen könyve-

MediaMan

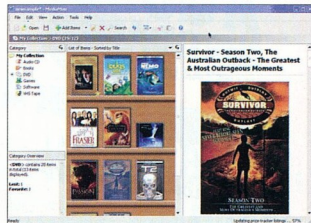
Digitális

ket, lemezeket akarunk bevinni a rendszerbe. Magyar könyvek, lemezek esetében az egyetlen járható út, hogy kézzel beírjuk a címet, szerzőt és minden további adatot, amit tudunk, és ami alapján később keresni szeretnénk. A külföldi kiadású művek esetén választhatjuk azt a lehetőséget is, hogy beírjuk a vonalkóddhoz tartozó számsort, amely alapján a program megkeresi az Amazon adatbázisában a könyv vagy lemez adatait, és azonnal be is írja a katalogusunkba.

A leglátványosabb és legkényelmesebb beviteli módszerhez szükségesünk van egy webkamerára is. Ha csatlakoztattuk a kamerát a számítógéphez, elegendő a lencse elé tenni a vonalkódot, amelyet a szoftver beolvas, és ezek alapján hívja le az adatokat.

Sajnos ez a módszer is csak külföldi, főleg amerikai termékekkel működik. Ha ilyen könyveink nincsenek is, a kipróbálás során számos olyan CD-t és DVD-t találhatunk, amelyeket tökéletesen felismert a rendszer.

A szoftver készítői folyamatosan fejlesztik a rendszert, és egyre több nemzetközi adat-

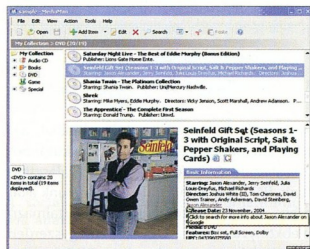
A kiválasztott lemez borítója nagy méretben is megjelenik

bázisból lehet lekérdezni az adatokat. Talán egyszer a hazai kiadású könyvek, lemezek és DVD-k katalogizálása is egyszerűen abból fog állni, hogy elhúzzuk őket a webkameránk előtt. Most azonban még magunknak kell beírni az adatokat, és megkeresni az interneten, vagy beszkenyelni a borítót.

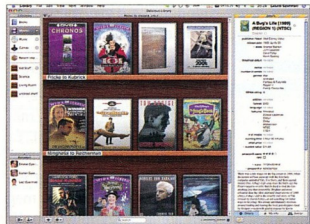
Munkánk gyümölcse

Az adatbázis feltöltése nagy munka, de könyvtárunk feldolgozását, „számítógépre vitelét” részletekben is végezhetjük. Fontos

könyvespolc

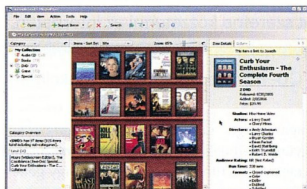
A letöltött adatok internetes hivatkozásokat tartalmaznak

A Macintoshra készült Delicious Librarynak szebb a kezelőfelülete

tulajdonsága a rendszerek, hogy az előre meghatározott adatokon kívül saját megjegyzéseket, címkéket is beírhatnak, amelyek majd segíthetnek a keresésnél, válogatásnál. A szoftver a teljes adatbázisban, minden rögzített információban tud keresni. Gyorsan kiválogathatjuk, mely filmekben szerepel kedvenc színésznünk, vagy melyek-nek van magyar szinkronja. Ugyanígy kilistázhathatjuk, milyen könyveink vannak egy frőtől, vagy melyek azok a kötetek, amelyek egy adott évnél korábban jelentek meg.

A MediaMan hasznos szolgáltatása, hogy könyvelhetjük is vele, hogy kinek, mikor és mit adtunk kölcsön. Amikor egy könyvet vagy lemezt keresünk, azonnal látjuk, hogy kinek adtuk kölcsön, és milyen régen kellett volna már visszakapnunk. Természetesen kilistázhathatjuk az összes kölcsönadott tételt vagy azt is, hogy egy adott személynél milyen könyveink, lemezeink vannak. A program a feltöltött adatokat több különböző for-

Könyv, CD, DVD vagy játék egységesen kezelhető

A virtuális könyvespolc, letölthető borítókkal

mában tudja exportálni. RTF, TXT, CSV állományokat tud generálni, és még weboldalt is készíthetünk vele könyvtárunk tartalmáról.

A MediaMan program nagyszerű lehetőséget kínál arra, hogy rendet teremtsünk a nem számítógépen tárolt könyveink és lemezeink között. Egy komolyabb házi könyv-, CD- és DVD-gyűjtemény rögzítése sok időt vehet igénybe, azonban minél később kezdünk neki, annál reménytelőbb lesz a helyzetünk. Amikor pedig évek múltával ke-

Minden egy helyen

A programot nemcsak könyvek és lemezek rendszerezésére használhatjuk. Feltölthetjük a VHS kazettáink, Playstation játékaink és szoftvereink adatait is. A különböző termékeknek az adatlapja is különböző, így például amíg egy filmnél szerepel a hozzá, hogy milyen hangsvóok vannak rajta stb., addig egy szoftvernél azt adhatjuk meg, milyen operációs rendszere készült.

A nagy szellemek találkozósa

A MediaMan Windows operációs rendszerre készült, azonban azoknak sem kell lemondaniuk a házi katalogizálásról, akik Macintosh számítógépet használnak. Érdekes módon létezik az OS X operációs rendszerre is egy csaknem teljesen azonos program. A *Delicious Library* talán egy kicsit elegánsabb kezelőfelületet kapott, és jobban összefonódik a Mac-en futó más alkalmazásokkal (címjegyzékkel, naptárral), alapfeladata azonban ugyanaz. Itt is be lehet olvasni a vonalkódokat webkamerával vagy digitális videokamerával. A programhoz olyan kiegészítők is vannak, amelyek látványos weboldalak generálnak könyvtárunk tartalmából, vagy amelyek az iTunesból tud átvenni adatokat.

resni fogunk egy régen olvasott könyvet vagy régen látott filmet, pillanatok alatt láthatjuk, melyik polcon vagy melyik ismerősünkönél keressük.

Gyarmati László

Mio
PDA Walkar

A201

Microsoft Windows 5.0
Bluetooth kapcsolat
autós kihangosító
Forgatható,
SiRF III GPS vevő
Teljes autós csomag
+ Bónusz CD:
magyarítás, játékok

iGO
My map

2éves garancia!

LCP Systems Kft.
H-1149 Budapest Angol u. 34.
Tel./Fax: +36 (1) 222 1540
www.smartphone.hu • www.mio.hu

LCP SYSTEMS

OpenOffice.org 2.0

Segítő tündér

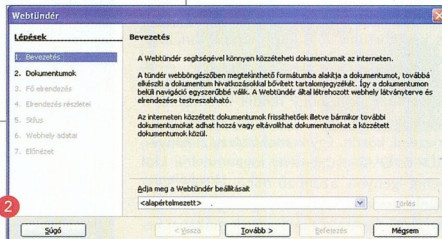
Aki sok, főként szöveges dokumentumot szeretne közzétenni az interneten, annak nem a legjobb megoldás egy hagyományos webszerkesztő. Ilyen célokra érdemes kipróbálni az ingyenes OpenOffice.org idevágó funkcióját.

Egyre többen használnak nyílt forráskódú, ingyenes programokat. Az ilyen alkalmazások között vezető helyen vannak az irodai csomagok. Azonban ezek felhasználása a legtöbbször kimerül a szövegszerkesztésben és a táblázatkezelésben. A Microsoft Office-szal teljes mértékben kompatibilis OpenOffice.org 2.0 azonban sok,

mennyiségű szöveges dokumentumot tegyünk elérhetővé, olvashatóvá az interneten keresztül. A tündér segítségével az így generált oldalakat PDF formában is elmenthetjük. Mivel az OpenOffice.org 2.0 változata magyar nyelven is elérhető, ezért a tündérnek adott utasítások senkinek sem okozhatnak gondot. (2. kép)

A weboldal elkészítéséhez egy tündér lesz segítségünkre

Az OpenOffice.org magyar nyelven is elérhető

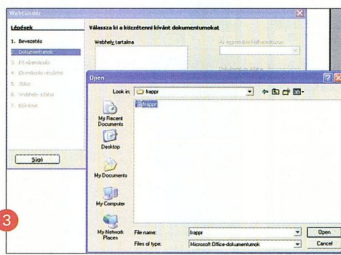
Szolgáltatások

A webtündér alapvetően arra a feladatra készült, hogy OpenOffice.org, Microsoft Office és HTML dokumentumokból, valamint képekből egy weben közzétehető tartalomjegyzéket hozzon létre, amely linkeket tartalmaz az eredeti fájlok HTML oldalakká

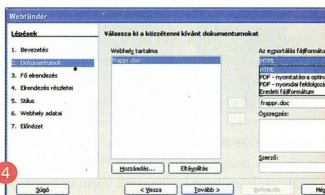
konvertált változataihoz. A kezdőoldal, azaz a tartalomjegyzék számára több különböző elrendezés, színvilág közül választhatunk. Pár égerkattintással kialakíthatunk akár több száz dokumentumot tartalmazó webkönyvtárakat is. Ugyanílyen egyszerűen tudjuk dokumentumunk szözeit PDF formára konvertálni. (3. kép) Ez esetben az sem elhanyagolható szempont, hogy mindez egy ingyenes programmal tehető meg.

Néhány egyszerű lépés

A Tündér elindításához a Fájll/Tündérek/Weboldalt menüpontot kell kiválasztani. Ez egy új ablakot nyit meg, amely hét lépésben vezet végig a feladaton. Először meg kell adjuk, hogy milyen beállításokat szeretnénk használni. Ennek azert van jelentősége, ha korábban már hasz-

Egyszerre több dokumentumot is kiválaszthatunk

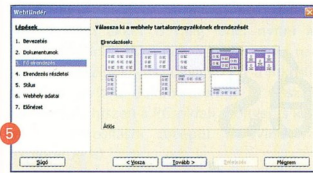
A végeredmény HTML vagy PDF formátum lehet

kevésbé ismert szolgáltatást is nyújt. Ilyen például a weboldal készítésére használható tündér. (Bizony, a Microsoftnál megszokott varázslók helyett az OpenOffice-ban tündérekkel találkozunk.) (1. kép)

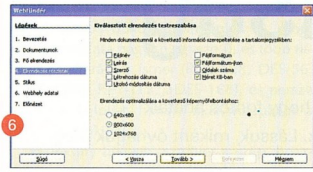
Ez a tündér arra is képes, hogy kötegeljen, automatikusan alakítsa át weboldalakká a szöveges dokumentumokat és képeket. Tökéletes eszköz ahhoz, hogy akár nagy

nálunk a tündért, és elmentettük az akkori elrendezést, színeket. Így ugyanolyan kinézetű weboldalak tudunk generálni.

A folytatásban ki kell választani azokat a dokumentumokat és képeket, amelyeket szeretnénk közzétenni. Már ilyenkor megadhatjuk, hogy a végső export mire legyen optimalizálva: HTML kódra vagy PDF-re. (4. kép) Ez utóbinál azt is kiválaszthatjuk,

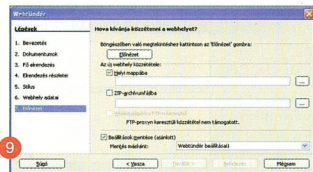

Kilenc elrendezés közül választhatunk

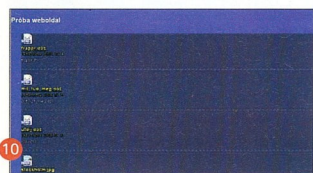

A tartalomjegyzékben a dokumentumok sok adata szerepelhet

hogy nyomtatásra vagy nyomdai feldolgozásra szánjuk a weben elérhetővé tett anyagokat. A tartalomjegyzék kilenc, előre meghatározott elrendezésben hozhatjuk létre, ezeket kis előzetési képek alapján választhatjuk ki. (5. kép)

Az elkészült oldalakat ellenőrzés után egy helyi mappába menthetjük

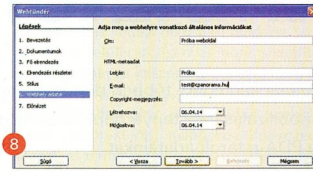
A legegyszerűbb tartalomjegyzék csak a dokumentumokra mutató hivatkozásokat tartalmazza

Megszabhatjuk azt is, hogy a tartalomjegyzékkel szolgáló főoldalon az egyes dokumentumok mely adatai jelenjenek meg. Ilyen az a fájlneve kívül lehet a szerző neve, a létrehozás, módosítás dátuma, a fájl mérete, a dokumentum oldalszáma vagy mérete. (6. kép)

Az utolsó beállítás arra vonatkozik, hogy milyen színeket használjon a tündér, és mi-

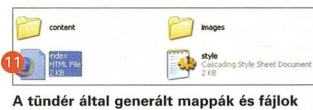

Saját háttérképet és ikonokat is használhatunk

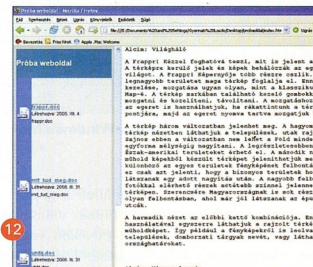

A HTML oldal metaadatait mi tölthetjük ki

lyen képpontfelbontásra optimalizálja az oldalt. (7-8. kép) Amikor mindennel készen vagyunk, jöhet az ellenőrzés (9-10. kép), hogy minden úgy jelenik-e meg a böngészőben, ahogy azt elképzeljük. Az *Előnézet* gombra kattintva a tündér meghívja a számítógépu-

A tündér által generált mappák és fájlok

A több keret tartalmazó elrendezésben egyszerűen láthatjuk a tartalomjegyzékét és a kiválasztott dokumentumot

kön használt alapértelmezett böngészőprogramot, és betölti az elkészült oldalakat. Ha minden rendben van, megadhatjuk, hogy melyik mappába mentse el a HTML vagy PDF oldalakat. Az OpenOffice.org weboldalkészítő tündére nem támogatja a közvetlen FTP feltöltést, így azt egy külső programmal kell majd elvégezni. (11-12. kép) Gyarmati László

> érthető tudomány
 > élvezhető művészet
 > olvasható irodalom

IPM
 A GONDOLKODÓ EMBER LAPJA
 7000 Ft/év (10 lapszám) / 1000 Ft/év (4 lapszám)
 2006. május 10. / 2006. május 10. / 2006. május 10. / 2006. május 10.

Neumann János sorsfaktorai
 MÉRLEG és NYUGOSZYER
 Országúti királyok
 TENGERRÉ MAGYARI
 Terrorinák
 Pálffy - Dragomir György kedvenc novellái!

Minden hónapban az újságárusoknál!

IPM
 A GONDOLKODÓ EMBER LAPJA

Szoftverek PDA-ra

A PDA és a biztonság

Manapság egyre többen döntenek úgy, hogy fontos adataik mobilizálásához tenyergépet használnak. Lássuk, miként óvhatjuk meg a PDA-n tárolt adatainkat.

Egy tenyergépen általában velünk vannak legfontosabb dokumentumaink, pénzügyi adataink, jelszavaink és PIN kódjaink. A naptárban ott virítanak mindennapjaink, a címjegyzékben üzleti partnereink adatai. Mindezt nem feltétlenül kívánjuk megosztani másokkal. Felmerül hát a kérdés, miként tudhatjuk biztonságban zsebünk harddort adatainkat.

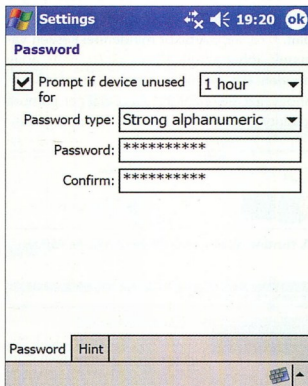
Rendszerszintű megoldás

A legkézenfekvőbb módszer, ha rögtön kihasználjuk tenyergépünk operációs rendszerének a lehetőségeit. A *Windows Mobile 2003/2003SE* esetében jelszavas védelemmel láthatjuk el rendszerünket. A *Setting/Password* részben megadhatjuk, hogy bekapcsoláskor mennyi idő elteltével kérjen jelszót a gépünk, ahhoz, hogy egyáltalán elinduljon a rendszer. Így ha mondjuk 3 óra keresztül nem nyúlunk a géphez, az a következő alkalommal már csak a megfelelő jelszó beírása után lesz hajlandó elindulni.

Ez egyszerű, mégis megbízható megoldás, ráadásul elkerülhetjük vele, hogy ha fél

WEP jelszavak generálása

Bár a WEP titkosítás a WIFI kapcsolatok esetében már nem tartozik a legbiztonságosabb megoldások közé, ha mégis arra kényszerülünk, hogy ezt a módszert használjuk, legalább megfelelő kulcsokat alkalmazzunk. A *WEPKeyCE* programcska segítségével biztonságosan használható letöltésérő kulcsot generálhatunk. A program letölthető a www.freewareppc.com/utilities/wepkeycenet.shtml oldalról.

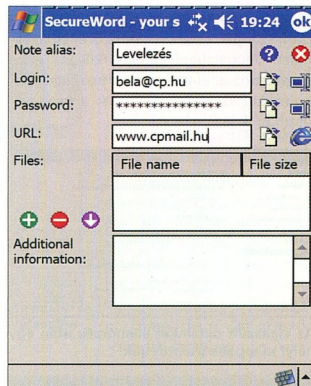

Rendszerszintű megoldás a Windows Mobile 2003 SE-ben

órán belül többször is használjuk a gépet, folyamatosan jelszót kérjen tőlünk. Választhatunk egy négy számjegyű PIN kód vagy egy hatékonyabb, több karakterből álló jelszó használatára. Utóbbi természetesen biztonságosabb. A megadott jelszóra természetesen akkor is szükségünk lesz, amikor a tenyergépet az asztali PC-vel szinkronizáljuk. De ilyenkor a saját gépen elmenthetjük a jelszót.

Fájlok biztonságára

Ha létfontosságú adatokkal dolgozunk, és a szűk körnek szánt dokumentumainkat esetleg gyakran el is küldjük PDA-nkról e-mailben, a leghatékonyabb megoldás, ha a fájlokat külön-külön is titkosítjuk. Persze lé-

Eltároljuk a fontos mailszerver login, így talán legközelebb is tudni fogjuk

nyeges kérdés, hogy a titkosítva elküldött fájl a szükséges jelszó birtokában a címzett egy másik PDA-n vagy akár egy asztali PC-n is megnyithassa.

A *Resco Explorer 2005* (www.resco.net) éppen ilyen titkosító funkciót kínál. Maga a program kicsit többre hivatott, mint az egyszerű fájltitkosítás, hiszen egy komplett fájlkezelőről van szó, amely képes a ZIP fájlok használatára, de még az FTP-elérésre is. Mindemellett egy hatékony fájltitkosító megoldást is magába foglal, ráadásul nemcsak a tenyergépen, hanem az asztali PC-n is. Így a Resco szoftverével titkosított fájlokat bárki megnyithatja, aki szintén rendelkezik a Resco Explorer 2005-tel (és a szükséges jelszóval).

A PDA-s szoftver NEM ingyenes, de az asztali PC-n akkor is meg lehet nyitni a PDA-ról küldött titkosított fájlt, ha nincs regisztrált verziója. Sőt, ugyanazzal a titkosítással a javított dokumentumot is vissza-küldhetjük, hiszen a PC oldali szoftver is képes a titkosításra (beépül a Windows Explorerbe is).

A Resco Explorer természetesen nem csak akkor hasznos, ha fájlok akarunk küldözgetni. A tenyérgépen is titkosítva tárolhatjuk fontos dokumentumainkat. A program használata nagyon egyszerű, és több titkosítási eljárást is ismer (RC2-128, DES-56, 3DES TWO KEY-112, 3DES-168), és persze nemcsak fájlok, hanem akár mappákat is titkosíthatunk vele.

Hatékony titkosító szoftver a szép, hoszszú nevű *Aircanner Mobile Encrypter for Pocket PC* is. Mappákat és fájlokat egyaránt

shtml). Felülete nemes egyszerűséggel ronda, ám egyszerűen kezelhető és áttekinthető. Segítségével egyetlen jól megválasztott numerikus kóddal védhetjük le az adatbázisban tárolt többi jelszót, logint és kódot. A programban másodpercek alatt bármit visszakereshetünk, s jelszögenerálólal is felvértézték.

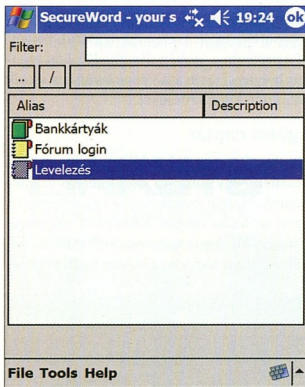
Hatékonyabb, és szintén ingyenes megoldás a *SecureWord.Mobile* szoftver (www.cezeo.com/products/secureword-mobile/). Itt akár több felhasználóval is dolgozhatunk, választhatunk kétféle titkosítási módszer közül, és a felület is igényesebbre sikerült. Szintén tartalmaz jelszögenerátort, és ezen a téren is sokkal testreszabhatóbb, mint a Passman. Adatainkat csoportokba rendezhetjük külön-külön mappákba helyezve azokat, és természetesen itt is lehetőség van a keresésre, szűrésre. A jelszavakat egyetlen

Ujjlenyomattal a biztonságért

A *HP IPAQ hx2790* rendelkezik ujjlenyomattal-olvasóval. Ez megbízható és gyors megoldás, amelynek segítségével még nagyobb biztonságban tudhatjuk tenyérgépünk adatait, jelszavak megjegyzése nélkül.

műveleteket. Tartalmaz egy karaktersorozat-keresőt is, amelynek segítségével a fájlokban előforduló ASCII vagy UNICODE sztringeket kereshetjük. Találunk még benne egy rendszerdiagnosztikai és egy processz-felügyelő alkalmazást, egy Registry-nézegetőt és természetesen online frissítési lehetőséget.

A *Symantec* cég népszerű *Norton Antivirus* szoftverének is létezik mobil változata, amely a *Pocket PC* és a *PalmOS* platformon egyaránt elérhető. Az AS-Virusnál

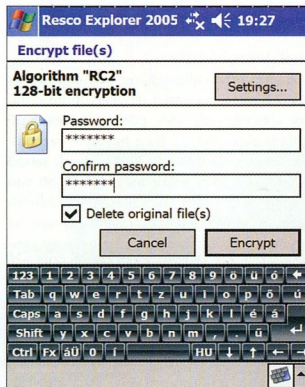
A különböző jelszavak és PIN kódok kategóriákba sorolhatók

titkosíthatunk vele. A Resco Explorerrel elentében ez célszoftver, vagyis a titkosítás az egyetlen funkciója.

Jelszavak, csak nekünk!

Mivel manapság szinte kétnaponta újabb jelszót vagy PIN kódot adhatunk meg valahol, a legkezenfekvőbb megoldás, ha ezeket is a mindig magunkkal hordott tenyérgépünkön tároljuk. Ezek persze kényes adatok, senki sem szeretné ugyanis közszemlére tenni bankkártyája PIN kódját vagy e-mail login adatait.

Jelszavaink és login adataink nyilvántartására hatékony segítséget kínál egy egyszerű program, az ingyenes *Passman* (www.freewareppc.com/utilities/passman).

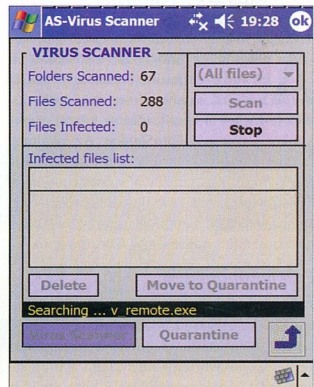
Munkában a Resco Explorer titkosító funkciója

mozdulattal vágólapra másolhatjuk, így jöcskán egyszerűsödik a dolgunk, például akkor, ha a *Pocket Internet Explorerben* szeretnénk belépni egy webes fórumba.

Vírusok és hackerek

Mivel a PDA-k immár a hatékony mobil kommunikációra is képesek, várható volt, hogy előbb-utóbb a vírusok is megjelennek majd a különböző platformokra, és a WIFI kapcsolatokat is egyre többen próbálják feltörni.

Antivírus megoldást többet is találunk a PPC-re. Az egyik az *AS-Virus Scanner* (www.aircanner.com), amely megbirkózik a különböző PPC-s vírusokkal, akár rezidens módon is figyelve a különböző állomány-

Víruskeresés PDA-n, a vírusok szép lassan minden platformot elérnek

kevesebb funkcióval rendelkezik ugyan, de a vírusvédelem szempontjából kellően hatékony.

Az *Aircanner.com* oldalon találunk még tűzfalat is, hogy biztonságosan szűrőlhessünk a világhálón, vagy hogy elrejtjük PDA-nk bizalmas adatait a vállalati hálózatra csatlakozáskor. Segítségével megúszhatjuk a DoS támadásokat, és szűrhetjük a hálózati adatforgalmat is. Vérébeli mobilközfal.

Mobiladatainkat tehát könnyedén biztonságba helyezhetjük, sőt a PDA-t arra is felhasználhatjuk, hogy biztonságos jelszavakat generáljunk, és azokat biztonságosan tároljuk. Így adataink akkor is biztonságban lehetnek, ha tenyérgépünk esetleg illetéktelen kezébe kerül.

N. L.

ACD FotoSlate 3

Fotók pólóra és naptárra

A digitális géppel készült fényképek remekül mutatnak a digitális fényképalbumban, ám a képeinket számos más módon is hasznosíthatjuk. Ezek egyike természetesen az, hogy a képeket különféle sémák alapján kinyomtatassuk, és például naptárt készítsünk belőlük. Ebben lehet a segítségünkre a FotoSlate 3.

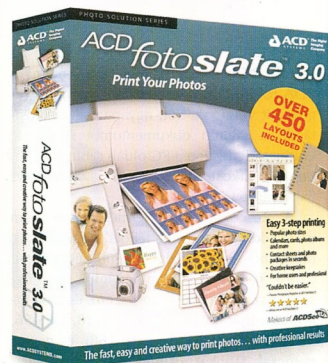
A program gyártója az elsősorban a képnézegetőjéről ismert ACD Systems, amely számos más multimédiás terméket is készít, többek között a cikkünkben szereplő FotoSlate-et. Az alkalmazás néhány perc alatt feltelepíthető a számítógépünkre. Használatával – bár a program kezelőfelülete csak angol nyelvű lehet – biztosan nem lesz gondunk, mert a tájékoztató beszédes, nagyméretű ikonok segítik.

Feladatmegoldás

A feladat adott: a képeket mindentéle sémá alapján kell variálni, esetleg feliratozni, végül pedig kinyomtatni. Mivel a szoftver felépítése rendkívül egyszerű (balra a projekt-hez adott képek miniatűrjei, jobbra pedig a különféle oldalsémák láthatók), az egész procedúra még sok képet esetén is mindössze néhány percet vesz igénybe.

A több mint 450 séma közül a legnépszerűbbek minden bizonnyal a naptárak és üdvözlőkártyák, ezekkel nemcsak személyes használatra szóló, hanem ajándéknak is kitűnő összeállítások készíthetők. A szolgálta-

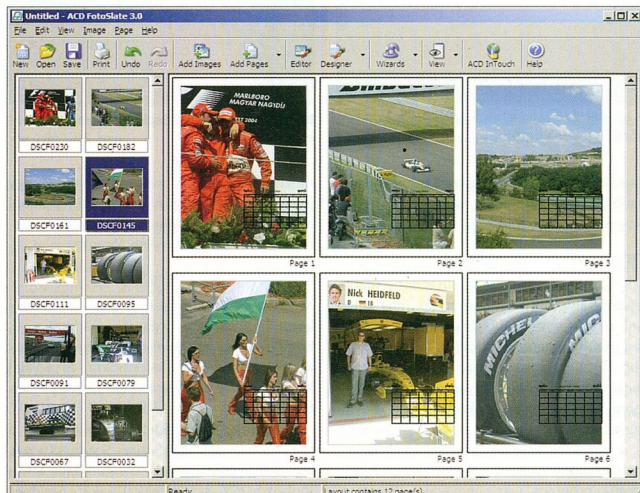
tások bőségére jellemző, hogy a sémák között az üdvözlőkártyákon kívül CD- és DVD-borítók, valamint fényképalbum oldalak sokasága, de még pólóra nyomtatható fólia is akad. Persze, ha a hatalmas arsenalban nem találunk egyetlen nekünk tetsző elrendezést sem, akkor még mindig ott van a saját összeállítás elkészítésének a lehetősége. A sémák felhasználása rugalmas: az egymást követő profilkok még egy-egy projekten belül is szabadon változtathatók.

A sémák között olyan is van, amely a beillesztett képet háttérként használja, míg másoknál a fotó egy keretben vagy csak egészen kicsi ablakban jelenik meg. Szerencsére a képarány egyik esetben sem torzul, helyette a program a jobban illeszkedő oldal mentén helyére igazítja a képet levágja a másik két oldalt kilógó részeket.

Egyéni naptár

Ha naptárt vagy üdvözlőkártyát szeretnénk készíteni, egy varázsló segítségével is számíthatunk. Naptár esetében, ha másért nem is, azért biztosan megéri a beépített segítséget kihasználni, mert így nem kell minden oldalnál külön bajlódni a dátum beállításával.

Készül a Forma-1-es naptár

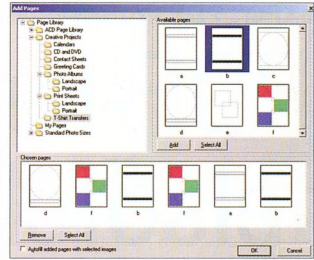
Kedvezmény

Az ACD FotoSlate 3 teljes verziója megtalálható CD-mellékletünkön. Újságunk olvasói a gyártó valamennyi programjának (pl. ACDSee 8 vagy Canvas X) megvásárlásakor kedvezményben részesülhetnek, amennyiben a www.acdsystems.com web-lapon történő rendelésnél használják a VNU100FF, kedvezményre jogosító kódot.

Maga a szoftver kevés beállítási lehetőséget kínál (persze igazából nem is nagyon van szabályozni valót), az egyes lapokhoz kapcsolódóan viszont több fontos paramétert is beállíthatunk. Például a papírméretet vagy azt, hogy a nyomtatandó lap álló vagy fekvő helyzetű legyen-e. A képeknél szabályozhatjuk, hogy kapjanak-e keretet, és hogy a sarkuk lekerekített legyen-e vagy sem.

A naptárnak készülő oldalaknál emellett még azt is megadhatjuk, hogy melyik nap legyen a hét első napja, és hogy a vasárnapok eltérő színnel jelenjenek-e meg.

A programtól hasznos segítséget kaphatnak azok is, akik csak nyomtatni szeretnének. Számukra egyfelől vonzó lehet a képek kicsinyített másolatát tartalmazó választólapok elkészítésének lehetősége, másfelől a papírtakarékos nyomtatáshoz használható

Összesen 450 előre elkészített séma közül választhatunk

automatikus elrendezés. Összességében megállapítható, hogy a FotoSlate – bár csak egyetlen feladatra, a kreatív fényképnymontázsra koncentrált – mindenkinek hasznos lehet, aki nemcsak albumokba szeretné rendezni a fényképeit, hanem egyéni ötleteit is szeretné megvalósítani. Az egyéni naptárak és plóék ajándéknak is nagyszerűek szülinapra vagy má salkalmakra.

Higyed Gábor

Beépített képszerkesztő

Mivel a különféle sémákat más és más formátumú képekre optimalizálták, a FotoSlate egy alapszintű képszerkesztőt is tartalmaz. Aki használta már az ACDSee 3-as verzióját, annak bizonyára ismerős lesz a kezelőfelület és a funkcióválaszték: a képnézetetében használát *Photo Enhance* részleg egy az egyben átkerült a programba. Ez persze egyáltalán nem baj, hiszen minden alafunkció rendelkezésre áll. Állítható a fényerő, a kontrasztarány és a színtelítettség, s ha kell, elforgathatjuk a képet, kivághatjuk egyes részeit,

illetve még néhány speciális effektust is bevetethetünk (elmosás, képélesítés, széпия stb.).

LINKSYS®
A Division of Cisco Systems, Inc.

www.linksys.hu

SPA-941

SPA-3000

SPA-2100

PAP2

SPA-922

SPA-841

3° MAGYARORSZÁG

11 éve Magyarországon

Linksys VoIP csomagok:
internetes telefon-adapterek és
telefonkészülékek
3NetPhone előfizetői kártyával,
1000Ft lebeszélhetőséggel.

CISCO SYSTEMS

Magyarországi disztribúció
és nagykereskedés:

AlphaSonic

AlphaSonic Kft. 1047 Budapest, Tinódi u. 18.
Tel.: 231-4090 Fax: 231-4099 www.alphasonic.hu

eXPert PDF Professional 4

PDF-kezelés felsőfokon

A PDF hosszú ideje az egyik legkedveltebb publikációs forma, ami nem csoda, hiszen egy olyan platformfüggetlen formátumról van szó, amely kompakt méretének köszönhetően könnyen kezelhető, terjeszthető. Az eXPert PDF Professional segítségével most bárki belekóstolhat a PDF fájl készítésének tudományába.

A legtöbbször mindezt ideig csak olvastuk a PDF fájlokat, az eXPert PDF 4 jóvoltából ez most nagyon könnyen megváltozott, hiszen a program villámgyors és nagyon egyszerű módját kínálja az ilyesfajta dokumentumok készítésének.

A szoftver installációja során egy virtuális nyomtató-meghajtóprogram kerül a gépünkre, ez a későbbiekben a hidat jelenti majd az alkalmazás és azon programok között, amelyek anyagából PDF-et szeretnénk kreálni. Ez az ötletes megoldás már önmagában is lehetővé teszi, hogy szinte az összes, nyomtatásra is képes Windows alkalmazást felvérdjünk a PDF-készítés képességével, de mivel a legtöbbször mégiscsak a Microsoft programjaival készített szöveges dokumentumokból és táblázatokból szeretnénk dolgozni, a még gyorsabb munka érdekében az eXPert PDF a Microsoft Word és Excel eszköztárába is integrálja magát (támogatás a Word/Excel 2000 vagy későbbi verzióhoz van), hogy a kapcsolódó szolgáltatások e két irodai szoftverből külön menüből és/vagy külön eszköztárból is elérhetőek legyenek.

Kedvezményes vásárlás

Az eXPert PDF Professional 4 próbaverziója lemez mellékletünkön is megtalálható, amely mindenféle funkcióbeli korlátozás nélkül, 30 napig ingyenesen használható. Ha a szoftver ez idő alatt elnyerte a tetszésünket, a cikkben is bemutatott 4-es verzióját a www.avanquest.co.uk/cmp/expertpdf4 címen, az EXPDF4 kódra hivatkozva 25% kedvezménnyel vásárolhatjuk meg.

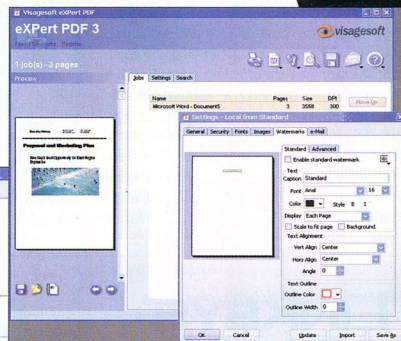
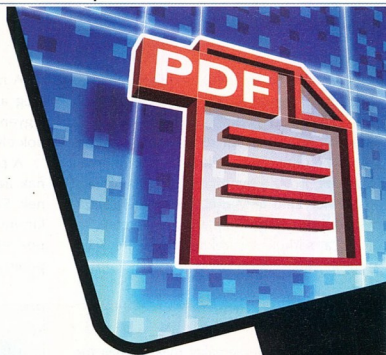

Az eXPert PDF 4 védelmet nyújt az illetéktelen felhasználás ellen is

Mindebből kitűnik, hogy nem egy klaszszikus értelemben vett alkalmazásról van szó: az eXPert PDF-et nem kell külön elindítani, majd egyenként fájlokat betölteni. Az egész procedura úgy kezdődik, hogy – miután az adott programmal, bármilyen legyen is az, elkészítettük a dokumentumot, táblázatot, képet stb. – a Fájll menüben rákattintunk a Nyomatás menüre, kiválasztjuk az eXPert PDF ikonját, és megnyomjuk a Nyomatás gombot. (A Word és az Excel esetében az új menü Create PDF pontját kell kiválasztanunk.) Ekkor veszi át a stafétát az eXPert PDF.

A keretprogram egyszerű, könnyen kiismerhető. Középen az átalakítandó dokumentumok listája, balra pedig egy előnézeti ablak látható. Utóbbi használhatósága alapvetően a beállított képernyőfelbontástól függ, 1280×1024 képpont esetén már elegendettek lehetünk.

A vezérlésre a gyűjtőlista feletti öt gomb

Az egyszerű kezelőfelület mögött egy retekül használható alkalmazás rejtőzik

Az elsősor a beállítások panelt hívhatjuk elő, ahol több tucatnyi paraméter variálhatunk. A készítő neve és a dokumentum alapadatainak (cím, téma, kulcsszavak) megadása mellett beállíthatjuk a technikai paramétereket, így például azt, hogy az alkalmazás mely karakterkészleteket importálja, mekkora legyen a képek tömörítési foka, vagy hogy milyen legyen a belső formátum. És persze itt találjuk a biztonsági részleget is: ha kedvünk tartja (vagyis a dokumentum típusa megköveteli), a fájl tartalmát jelszóval védhetjük, megváltoztatásának megváltoztatását is akár a dokumentum kinyomtatását is. A program kezeli az internetes hivatkozásokot is.

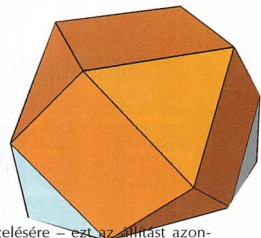
A 4-es verzióban egy fontos újdonságot is találunk: a mentés során a PDF helyett a népszerű képfarmátumok (JPG, BMP, PNG, TIFF) egyikét is kiválaszthatjuk.

Az eXPert PDF Standard változata összességében elnyerte tetszésünket: ha PDF fájl készítésére adjuk a fejünket, mindenképpen érdemes kipróbálni.

Higyed Gábor

SketchUp

Vázlatok 3D-ben

Ismét hálások lehetünk a Google-nak: megajándékoztak egy olyan szoftverrel, amelyet nélkülük aligha ismernénk. Megvették ugyanis azt a kis céget, amelynek 3D-s építészeti tervezőszoftvere aládolgozik a Google Earth-nek.

A térszemlélet olyan, mint a zenei hallás. Lehet fejleszteni a meglévő készségeket. Néhányaknak erre nincs szükségük, mert a vele született készség több mint elegendő. Sokaknak sajnos nincs mit fejleszteni. Ez az oka annak, hogy a 2D rajzolóprogramok természetes evolúciójuk csúcására jutottak, de nem termelték ki magukból a „háztartási” 3D tervező programokat.

Sok ingyenes vagy olcsó 3D-s program van, de a kezelésük nem egyszerű. A térben ugyanis nem másfélszer nehezebb a tájékozódás, mint a síkban, hanem százötvenszer. A SketchUp ezt a nehézséget mintegy tizedrésze csökkenti: csak 15-ször nehezebb vele tervezni, mint rajzolni. Azaz a közönséges halandók számára is elérhető közelségbe hozza a tárgyak tervezésének a lehetőségét.

A Google által nemrég felvásárolt @Last Software nevű cég főképpen Macintosh platformra termet, ahol a lélegzetelátlítóan gyönyörű és szikrázóan intuitív kezelőfelület mintegy ipari szabvány. A SketchUp nagy újítása a Push/Pull eszköz, amely az aktuális test valamely felületére frissen rajzolt idomot kiemeli vagy besüllyeszti, így formálva a testet.

Az építészeti tervezés jellegzetessége a nagyon nagy számú, de egyenként nem túl bonyolult objektumok kezelése. Gondoljunk egy 300 méteres felhőkarcoló egyik homlokzatán levő mintegy 5000 ablakra – egy ilyen épület fényképhűségű képét is valós időben kellene forgatni a tervezőprogramnak.

Az „igaziak” meg is teszik, hála a mindenen határon túlnőtt CPU- és GPU-teljesítménynek. A fejlesztők állítása szerint a SketchUp is alkalmas a nagy elemszámú

projektek kezelésére – ezt az állítást azonban nem volt módunkban kimerítően ellenőrizni. Mindenesetre volt olyan modell, amelyet a 3000+-os AMD gépünk már nem tudott valós időben forgatni.

A SketchUp ára 469 euró (pillanatnyilag 122 ezer forint). Ehhez képest sok olyasmit tud, mint a „nagy”, milliós árú tervezőszoftverek. Például automatikusan felismeri és kijelzi a jellegzetes pontokat (vég- és felezőpontokat), valamint helyzeteket (párhuzamos, merőleges, egy síkba eső), ami rendkívül megkönnyíti a következetes formaadást. Téglaalrajzolásakor például jelzi, ha az oldalárány aranymetszésű (1:1,618)!

A SketchUp egyik hátránya egyben a legnagyobb előnye is: a vázlatyszerű megjelenítés. Ezt a készítői is jól tudják, ezért a jól ismert formátumokba (3DS, OBJ stb.) exportálhatjuk a modelleket, hogy más szoftverekben fotószerű képeket állíthassunk elő belőlük.

Minden 3D tervezőszoftver körül kialakul egy rajongótábor. Ha magától nem, akkor kialakítja a gyártó/forgalmazó... Ennek egyik példája a <http://www.jazze.co.uk> weboldal, ahol a PC-modderek által készített SketchUp modellek (alaplakok, CPU-hűtők, bővítmények, hűtőrácsok stb.) tömege lehet fel. Szó szerint plasztikusan illusztrálva a SketchUp jó rendelkezését: a koncepció vázlatok hatékony és élvezetes készítését.

Mindannyiunk kedvenc térképalkalmazása a Google Earth. Ennek egyik szolgáltatása, hogy nemcsak felülről, hanem tetszőleges szögben is nézhetjük a térképet. Ha ezen 3D modellek vannak, akkor ezek valódi nézetet láthatjuk.

A SketchUp képes a tárgyakat a Google KMZ kiterjesztésű 3D formátumába menteni, amelynek része a pontos földrajzi koordináta, ahol a tárgy áll. Így a KMZ állományok közvetlenül a Google Earth-ben jelenhetnek meg. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a SketchUp a földrajzi koordináta, valamint a megadott dátum és idő alapján tudja előállítani a megvilágítást (a Nap helyzetének kiszámításával), akkor megérezhetünk valamit a két program összekapcsolásának előnyéből.

Beillesztés: egy jellegzetes „tárgy”, amely a SketchUpból került a Google Earth-be

Bari Ákos

A legtutibb widgetek

Felcicomázott Windows

A widgeteket mindenki szereti, mert olyan szépek és aranyosak, sőt néha még hasznosak is. A widget szó a „windows gadgets” (windows bigyók) elnevezésből származik, és a GUI-ba (grafikus felületbe) épülő apró-cseprő alkalmazásokat jelenti.

A Windows XP már eleve tartalmaz widgeteket, hiszen a gyorsindító, az óra és egyébek mind annak számítanak. Csak éppen már túltontl! megszokotak. A legnépszerűbb ingyenes widgetek a különböző információs panelek, úgymint hírek, időjárás vagy éppen tőzsdei infók – persze mind-mind gondosan és igényesen a grafikus felületbe építve. Ezeket felül persze egészen elképzelhetetlen kutyüket is találhatunk. Írásunkban a legjobbakkól és legérdekesebbekből válogattunk. A legtöbb widgethez szükségünk lesz egy úgynevezett widget-engine-re is, ennek segítségével futtathatjuk majd a mókás kis alkalmazásokat. A legegyszerűbb, ha a *Yahoo Widget Engine*-t töltjük le a <http://widgets.yahoo.com/download/> címről.

Kezdjük mindjárt az egyik kedvencsel, a *Bouncy Ball* nevű bigyóval. Mint neve is mutatja, ez bizony nem más, mint egy pattogó labda! Nos, nem a leghasznosabb widget a világon, ez tény, viszont az egyik legjobb relaxációs technika, főleg ha sokat

Windows

Persze a widgeteket tűzázásba vinni sem jó

ülünk a PC előtt, és könnyen elfárad a szemünk. A pattogó labdát az egér segítségével húzhatjuk-vonhatjuk és dobálhatjuk, kellemes és pihentető másodperceket szervez magunknak munka közben (nem kellett!). A labdát persze teljesen olyanra konfiguráljuk, amilyenre akarjuk, szín, mé-

Pont olyan, mint az igazi, pedig csak egy virtuális távirányító

ret és minden egyéb tekintetében. (Cím: http://widgets.yahoo.com/gallery/dl_r.php?widget=39278) No de elég a mókából, jöjjenek a hasznosabb widgetek...

A *Floresense WorldClock* névre hallgató bigyó igen hasznos, és egyszerűen kezelhető. Ez egy világóra, amelyet olyanra alakítottunk, amilyenre akarunk: csak kiválasztjuk egy listából azt a várost, amelynek az időjére kíváncsiak vagyunk, majd ráhúzzuk a felületre, és készen is van a saját világóránk. Egy aranyos kis napocska/holdacska segítségével még a napszakot is mutatja, ha esetleg nem szeretjük az úgynevezett 24h-s kijelzést. Az óra mindig pontos, hiszen a netről (a Floresense szerverén keresztül) szinkronizálja magát. Ha sok külföldi barátunk vagy üzletfelünk van, akkor nagyon hasznos kis segítőtárs lehet, ráadásul a felülete is ízléses

Widgetek a neten

Egy nem túl zsúfolt, widgetekkel bővített XP

Érdeemes a <http://www.widget-gallery.com/> címen kezdenünk az ismerkedést: itt a különböző ingyenes widgetek leírásán felül egy előnézeti képet is kapunk. Ha valami komolyabbra vágyunk, akkor próbát tehetünk a „fizetős” widgetekkel is: www.widgetmachine.com/. És persze nem szabad kihagyni a Yahoo gyűjteményt sem: widgets.yahoo.com/. A Yahoo Widget Engine pedig megtalálható mellékletünkön is!

Widget gyorstanfolyam – mit érdemes tudni a widgetekről?

A widgetek valójában speciális AJAX weblapok, Javascript és CSS használatával készülnek, így bárki készíthet egyet már minimális webfejlesztői tudással is. Másrészt a widget úgy viselkedik, mint egy alkalmazás.

A widget a böngészőn kívül él a többi program között, a hagyományos weblapok felületek nélkül, mint amilyen például a cím-sáv.

A widgetek biztonsági beállításai különböznek a weblapoktól, így készíthető olyan widget, amely egyszerre fér hozzá két különböző kiszolgálón futó szolgáltatáshoz.

A widgeteknek van egy speciális widget nevű objektumuk Javascriptben, amelyen keresztül elérhetőek a hozzájuk tartozó funkcionálisok.

A widgetnek hozzáférése van egy helyi tárhelyhez a beállítások és a letöltött adatok tárolására. Ez a módszer hasonló a sütikhez, de a tárhely nagyobb, és nem törlődik egy bizonyos idő után.

A widgeteknek tipikusan több nézetük van. Az egyik nézet az, amit a felhasználó a widget használata közben lát, a másik nézetben pedig hozzáférhet a widget beállításaihoz. A nézetek között átmenetekkel lehet váltani, amelyek hagyományos Javascript+CSS módszerrel valósíthatók meg.

Alapesetben egy widget mozgatható, vagyis a felhasználó egyszerűen rákattinthat a widget felületére, és máshová húzhatja azt. Ha a widgetnek vannak olyan részei, amelyeket nem lenne szabad mozgatni, akkor ezeket kell kontroll régióként kell definiálni.

Alapesetben a widget háttere átlátszó, hogy használható legyen az asztalon. Az átlátszó terület nem válaszol az egér eseményekre, egyszerűen továbbítja őket az alatta levő alkalmazásnak.

és modern. (Cím: http://widgets.yahoo.com/gallery/dl_r.php?widget=39257)

Nagyon egyszerű kis widget, továbbá az, amely a Windows nem túl modern hangerőszabályozóját hivatott kiváltani. Ha egy modernebb és jóval áttekinthetőbb hangerőszabályzóra van szükségünk, akkor töltsük le bátran. (Cím: http://widgets.yahoo.com/gallery/dl_r.php?widget=39197)

A *Travelocity* az elfoglalt és sokat utazó üzletemberek, esetleg az utazási irodát működtető felhasználók nélkülözhetetlen kelléke. Az izléses felülettel rendelkező widget segítségével a világ bármely két pontja között kereshetünk repülőutakat (és persze jegyárakat) pillanatokon belül. Dátumok és egyéb opciók szerint szűrhetjük a keresést (pl. milyen osztályon, hány fő részére keressük járatot stb.). Sajnos nem sikerült kideríteni, hogy a bigyó milyen adatbázist használ (hiszen az információk online jönnek, tehát élő netkapcsolat szükséges – ez persze majdnem mindegyik widgetre igaz), mindenesetre elég naprakészek és megbízhatóak tűnik. (Cím: http://widgets.yahoo.com/gallery/dl_r.php?widget=39219)

Lazításképpen egy kis érdekesség: http://widgets.yahoo.com/gallery/dl_r.php?widget=39176

Dívatos világorát mindenki-nek!

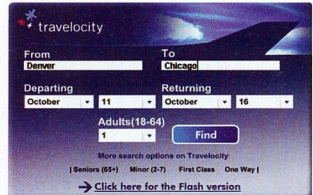

[com/gallery/dl_r.php?widget=39207](http://widgets.yahoo.com/gallery/dl_r.php?widget=39207). Ez egy pillangó (vagy lepke), nagyon szép, és összeviszza számos a monitor. Semmi értelme, ez tény, de nagyon megnyugtató. (Egy darabig. Utána persze szívesen lecsapnánk, de virtuális pillangó lévén elég, ha kikapcsoljuk.)

A *ReplayTV Remote* az egyik legnépszerűbb widget, nem véletlenül... Ezzel a bigyóval ugyanis vezérelhetjük televíziókat a PC munkaasztalon keresztül. Jól hangzik, igaz? Persze mielőtt rohannánk letölteni, nem árt tudni, hogy szükségünk lesz egy *ReplayTV PVR box (replaytv.com)* nevű szerkentyűre, amely az USA-ban igen népszerű, és nem más, mint egy egyszerű DVR.

Nos, a DVR-t tudjuk majd irányítani ezzel a widgettel, ami egyszerűen nagyon kényelmes, másrészt nagyon látványos, harmadrészt nagyon menő! Kár, hogy egy egyszerű tévével nem alkalmazható, de hát ott még sajnos nem tart a tudomány... (Cím: http://widgets.yahoo.com/gallery/dl_r.php?widget=39176)

A koktélokat mindenki kedveli... Annál kevesebben tudjuk azonban elkészíteni őket. Ez persze nem is csoda, a legóvato-

Utazni élvezet, különösen ha a menetrend ilyen gyorsan elérhető

A legjobb út a teljes alkoholizmus felé

sabb becslés szerint is legalább harmincezer különféle recept létezik a világon. Nos akár a munkánk, akár a hobbink a koktéleverés, a *Verbot Bartender Guide* a tökéletes widget ama nemese célra, hogy pillanatok alatt megtaláljuk egy-egy ital receptjét. Nincs más dolgunk, csak bejótögnyi például, hogy „bloody mary” (ez persze rossz példa, hiszen a bloody mary összetevőit mindenki ismeri...), és máris megkapjuk a pontos receptet,

mennyiségeket és persze egy kis elkészítési útmutatót. Mindez igazi „widgetes” stílusban, a Windows asztalon ékeskedő virtuális jegyzetfüzetből. Az adatbázis (ha nincs is benne harmincezerféle recept) elismerésre méltóan gazdag, ráadásul időközönként bővíti is – nekünk ezzel semmi dolgunk, hiszen a widget automatikusan frissíti magát, ha arra van szükség. Ha pedig tudunk egy kicsit angolul, akkor nagyon jókat fogunk szórakozni a közvetlen és néha poénos stílusban leírt recepteken.

Ha viszont szeretünk világot látni (és ki nem), akkor a *CitiesDailyPhoto* nevű widgetet mindenképpen megéri installálni. Ugyanis nem tehetjük meg (sajnos), hogy mindennap a világ egy másik szegletében ébredünk, egy ilyen ötletes widget azonban segíthet, „kihúzni” következő nyaralásunkig. A *DailyPhoto* a világ mintegy harminc nagyvárosából közvetített számunkra képeket – no persze nem webkamerás, „részás” és kifelébontású fotókat. Mind a harminc városnak megvan a maga „fotográfusa”, akik jelen esetben valódi fotóművészek. Mindegyik szakember készít napi egy képet, mi pedig ezt a fotót azonnal láthatjuk az alkotó rövid kommentárjával. A fotók ráadásul elképesztően jó minőségűek. (Cím: http://widgets.yahoo.com/gallery/dl_r.php?widget=39152)

Henryke

The Elder Scrolls IV: Oblivion

**KIADÓ: 2K GAMES
FEJLESZTŐ: BETHESDA**

Az *Elder Scrolls* sorozat mindig is a játékosoknak adott hatalmas szabadságról szólt. A korábbi részekben ez úgy nézett ki, hogy volt egy bődületesen nagy világ, valami elképesztően gyenge és érdektelen sztori, meg rengeteg kipuocolandó labirintus. A játékos magára hagyták ebben az óriási világban, és így mindenki azzal foglalkozhatott, amivel akart – ha egyáltalán volt ehhez kedve. Merthogy hiába a nagy világ, a szerepjátékok két legfontosabb összetevője, a hangulat és a sztori szinte teljes egészében hiányoztak. Még a legutóbbi, már hatalmas sikert elérő rész, a *Morrowind* is sokaknak okozott problémát ezzel.

Az *Oblivion* készítésekor a fejlesztők éppen ezért először ezen akartak változtatni, méghozzá úgy, hogy a rajongókat se keserít-

sék el. Bármily hihetetlen, ez a látszólag lehetetlen feladat nagyjából sikerült is. Az *Oblivion*ben megvan minden, amiről a sorozat híres: itt van a hatalmas világ, a szabad játékmenet (ha nem akarjuk, nem is kell törődni a fő sztorivonallal), mégis, ez már kezdőknek is fogyasztható.

Végre van például történet a játékban! De mint korábban mondtam, ha valakit nem ez izgat, az is találhat magának bőven elfoglaltságot.

Négy céhbe állhatunk be, egyenként is mindegyik vagy húsz küldetéssel és egy saját sztorivonallal rendelkezik. A mágusoknál például a céhből kitaszított nekromantákkal kell küzdenünk, a harcosoknál egy rivális csoport szipkázza el a megbízásainkat, a tolvajoknál egy túlzottan kíváncsi birodalmi tiszt akarja megakadályozni az évszázad lopását, az orgyilkosoknál pedig hatalmi harc dűl, mégpedig nem a legistább eszközökkel... Emellett ott van az aréna, ahol bajnoki címet nyerhetünk el, ott vannak a daedra és az ayleid nevű fajok ősi szentélyei, templomai, amelyeket kifoszthatunk, emellett minden városban szerezhetünk legalább öt-hat

megbízást. És akkor az egyéb, küldetésekhez nem kapcsolódó barlangokról, kísérőhajókról, banditákról, romokról nem is szólunk – aki itt eltölt 200 órát, az talán-talán már látja a felét annak, amit ez a játék kínál. A hangulat is a helyén van, köszönhetően az új mesterségesintelligencia-rendszernek, amely a városlakókat vezeti. Mindegyik saját vérmérséklettel, személyiséggel rendelkezik, és eltérően viszonyul hozzánk. Valóságú jelenetek egész gamadájának lehetünk tanúi, ha a megfelelő időben a megfelelő helyen vagyunk: az ör elzavarja a nemes hölgyet zaklató koldust, a kocsmáros virágot visz nemrég elhunyt feleségének, a kapálásban megfáradt öregasszony a szomszédja kertjéből lop egy paradicsomot, az alkimista mester napközben kísérletet tesz, néha nem a legjobb szerencséivel – és az ilyen fantasztikus dolgokat napestig lehetne sorolni. És ami a legjobb, ezek nem előre eltárolt dolgok, hanem véletlenszerűen alakulnak ki, ha éppen úgy hozza az élet... Talán ez a hangulat a legnagyobb erénye a játéknak, ezek mellett még a gyönyörű grafika, a nagyszerű szinkron és a minden lehetőséget megengedő pályaszerkesztő program is eltörpül – ami pedig nem kis szó. Jöhet bármi, az *Oblivion* az év egyik legjobb játéka!

Angol eladási toplista (március 26. – április 1.)

The Elder Scrolls IV: Oblivion	2K Games	ÚJ
Championship Manager 2006	Eidos	ÚJ
The Sims 2: Open for Business	Electronic Arts	ÚJ
The Godfather	Electronic Arts	ÚJ
The Battle for Middle-Earth 2	Electronic Arts	ÚJ
CSI3: Dimensions of Murder	Ubisoft	ÚJ
Football Manager 2006	Sega	↓
The Sims 2	Electronic Arts	↓
World of Warcraft	Vivendi Universal	↓
Star Wars Empire at War	LucasArts	↓

Tom Clancy's Rainbow Six: Vegas

KIADÓ: UBISOFT
FEJLESZTŐ: UBISOFT MONTREAL

A *Rainbow Six Lockdown* talán a leggyengébb volt a *Tom Clancy* névvel jelzett játékok közül, így a Szívárványkommandóért lelkesedő játékosok közül sokan már azt hittek, hogy a sorozatnak ezzel befellegzett. Szerencsére kiderült, hogy a *Ubisoft* nem így gondolja – már bő egy éve dolgoznak az igazi folytatáson, a *Lockdown* csak amolyan időkitöltő volt, ehhez mért odafigyeléssel.

A *Vegas* alcímű rész (ha még számoznánk őket, valószínűleg ez lenne a *Rainbow Six 4*) természetesen a bűn, valamint a kaszinók és a ledér hölgyek városába repít el minket. Egy európai bűnbanda ide csak le a zsiros

szakmány reményében, rengeteg pénzt zsákmányolnak, tüsténtek és pszegőt isznak meg – így tehát közbe kell lépünk.

Ezúttal kommandóink csak három főből áll, mi mindig a vezért fogjuk irányítani, két társunknak csak utasításokat adhatunk. Közülük az egyik a nehézfegyvereket, a gránátokat kedveli. Másik társunk egy személyben hacker, mesterlövész és zen-mester, tehát változatosan fogják kommentálni akcióinkat (aztán hogy a valóságban egy beszélős

miatt milyen gyorsan rúgnának ki valakit egy elit kommandóból, az már más kérdés).

A fejlesztők három területen tettek ki magukért – vagy legalábbis ezt hirdetik. Az egyik a mesterséges intelligencia, amelyért egy külön kis csapat felel. A terroristák képzettségüknek megfelelően fognak viselkedni, embereink pedig mindig a mi stílusunkhoz fognak alkalmazkodni. A második terület a grafika és azon belül is az animációk következő szintre emelése. A harmadik pedig a pályák mérete és kidolgozottsága – az egész vegasi főutcát, a Stripet, valamint rengeteg kaszinót modelleztek le!

Ha már nemcsak Batman és az X-Menek kapnak játékokat, hanem az olyan ismeretlen és olykor bizarr képregényhősök is, mint mondjuk a híreinkben szereplő Rogue Trooper, vagy a szintén idén bemutatkozó *Ghost Rider*, akkor nyilván nem eshet meg az a csúfság, hogy a superhősök legszuperebbike, *Superman* kimaradjon a szórásból. Nem is esik meg...

A játékerőző nem a film alapján készül – a sok száz füzetnyi képregény legjelentősebb, legtöbbször által szeretett főellenfelei

tűnnek fel, előlük kell megvédenünk Metropolisz óriási városát. Superman maga a képregényekhez hasonlóan halhatatlan, azzal tehát nem kell törődnünk, hogy ne találjon el minket mondjuk *Metallo*, a száz méter magas robot. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy sosem fogunk *Game Over* képernyővel találkozni: Superman egészsége helyett a városra kell vigyázni. Minden épületnél megvan, hogy mekkora kárt jelent annak összeomlása.

Superman Returns

KIADÓ: ELECTRONIC ARTS
FEJLESZTŐ: TIBURON

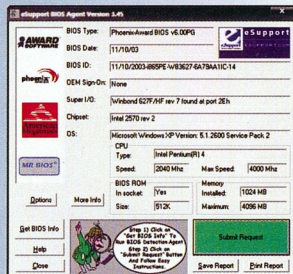
Supes, ahogy rajongói hívják, rengeteg eszközzel képes megvédeni szeretett otthonát: tekintetével avatogat tud felrobbantani, oszlopokat kettévágni, vagy épületek tetejét felolvasztani, lehelével pedig bármit képes lefagyasztani. Vegyük még hozzá ehhez, hogy tud repülni, meghozza ha kell, 1200 kilométeres sebességgel, röntgenlátása van, és olyan ereje, amivel több tonnás fémdarabokat is hozzávágathatunk szerencsétlen ellenfeleinkhez.

BIOS Agent 3.45

INGYENES PROGRAM

Az alaplok lelke a BIOS, amely voltképpen nem más, mint egy egyszerű szoftver. Azonban bármilyen egyszerű, olykor azért csúszhat – és csúszik is – bele hiba, amely szerencsés esetben „csak” instabilitáshoz vezet, de akár az is előfordulhat, hogy a hiba miatt az alaplap és így a PC sem tudnak elindulni.

Mint minden program, a BIOS is javítható, ám ahhoz, hogy az újraírt kódot használni tudjuk, még fel kell töltenünk az alaplapra. A BIOS frissítése kényes folyamat, olyannyira, hogy a legtöbb felhasználó nem is mer vállalkozni rá: ha ugyanis valami balul üt ki, az alaplap működésképtelenné válhat. Mivel a hibás frissítések hátterében legtöbbször az áll, hogy nem megfelelő fájl töltünk fel, szükség van egy hatékony eszközre, amely segítséget ad a biztonságos BIOS fájl kiválasztásához.

A BIOS Agent egyetlen kattintással minden szükséges információt megad a BIOS-ról, a processzorról, sőt még a számítógépben található memóriáról is. Ellenőrizhető vele a BIOS verziója (dátuma) mellett az alaplap és az alaplap lapkakészlet típusa, kiolvashatjuk az úgynevezett OEM Stringet, és megnézhetjük a processzorunk, valamint memóriánk típusjelzését is. Minden szükséges információt elmenthetünk egy TXT fájlba, így az adatokat magunkkal vihetjük arra az esetre, ha például segítséget szeretnénk kérni valakitől. A BIOS Agent előnye, hogy használatához még telepítésre sincs szükség.

AJÁNLJUK: azoknak, akik többszörösen is szeretnék meggyőződni arról, hogy az alaplap frissítéséhez mely BIOS fájlra van szükség

Rendszervetelmény: Windows 95/98/ME/2000/XP

Tudásszint: kezdő

- + az eredmények elmenthető
- csak a legszükségesebb információkat adja meg

SZERVEZŐPROGRAM

Active Desktop Calendar 5.99b

FIZETŐS PROGRAM

Határidők, találkozók, feladatok – ezekből manapság már mindenkinek bőven kijut. A legtöbb szórónál annyi van belőlük, hogy valamennyit fejben tartani már-már lehetetlenség. Szerencsére erre nincs is szükség, feltéve, hogy igénybe vesszük valamely naptárprogram szolgáltatásait.

Mivel az ilyesfajta termékekből rengeteg ingyenes is van, a fizetős termékekért érkes pluszt kell nyújtaniuk ahhoz, hogy esélyt adjanak a felhasználók kegyeire. Az Active Desktop Calendar legnagyobb ütőkártyája hatékony gyervegnek bizonyult: a szoftver emellett persze, hogy önállóan is remekül használható, képes együttmű-

ködni a Microsoft Outlookkal, s valamennyi abban tárolt információt (találkozókat, feladatokat stb.) meg tudja jeleníteni saját kezelőfelületen alatt. A program a naptárt nem külön ablakban, hanem a tapéta fölött jeleníti meg, így biztosak lehetünk benne, hogy fontos adataink minden pillanatban szem előtt maradnak. A program kezelése nagyon egyszerű: a naptárban az egér segítségével mozoghatunk, új bejegyzéshez pedig csupán kétszer kell a mappát kattintanunk.

Ha mindehhez még azt is hozzávesszük, hogy az MS Outlookkal a Bluetooth adatátvitelt használó mobiltelefonok és PDA-k is szinkronizálhatók, egy nagyon jól használható szervezőrendszerhez jutunk.

AJÁNLJUK: mindenkinek, aki egyszerűbben szeretne hozzáférni az Outlookban tárolt adatokhoz

Rendszervetelmény: Windows 98/ME/NT/2000/XP

Tudásszint: haladó

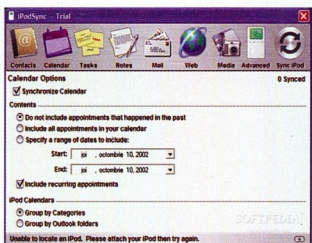
- + több felhasználó igényeit is ki tudja elégíteni
- az asztalon csak a feladatok címét jeleníti meg

ADATSZINKRONIZÁLÓ

iPodSync 2.29

FIZETŐS PROGRAM

Az iPodok népszerűsége rohamosan növekszik, nem véletlen, hogy a gyártó immáron az 5. generációval is előállt. Ezek a masinák azonban emellett, hogy zenelejátszók, más célokat is szolgálhatnak, például részben átvehetik a határidőnaplók funkcióját is. Az iPodokkal ugyanis szöveges fájlokat is megnyithatunk. És éppen ez az, amire az iPodSync épít: olvasható formátumban másolatot készít hozható készülékünkre a naptárbejegyzésekről, feladatokról, jegyzetokről, emellett pedig még a különféle kapcsolataink listáját is átvándorolhat az iPodra (utolsó generációs készülékek esetén képpel

együtt). Leveleink immáron teljes tartalommal áttölthetők (azaz nemcsak a címsort, hanem magát az üzeneteket is áttölthetjük), sőt ha ez még mindig nem lenne elég, az időjárás-előrejelzést, a mozmimórt, de még a híreket is feltölthetjük kedvenc útitársunkra.

Az iSync egy karakterfelismerő modul is tartalmaz, amelyre a feladatok, hogy ki szervezőjén minden olyan karaktert, amelyet az iPod nem képes kezelni, és amely esetleg a lejátszó újraindításához vezetne.

AJÁNLJUK: minden iPod-tulajdonosnak, aki az Outlook valamely verzióját (de nem az Outlook Express) használja

Rendszervetelmény: Windows 98/ME/2000/XP/2003

Tudásszint: közepes

- + dizájnos kezelőfelület
- a karakterszűrő még nem tökéletes

ArtRage 2.05

FIZETŐS PROGRAM

Összeállításunkban ezúttal egy, érdekes rajzprogram is szerepel. A szokásostól eltérő módon használható *ArtRage* azért különleges, mert teljesen szabad kezdet ad a felhasználójának, lévén hogy tervezői semmiféle vonalozt vagy más segédeszközt nem építettek bele. Az egyetlen segítséget az jelenti, hogy JPG, BMP vagy PNG fájlokra tölthetünk be amolyan szellemképként, hogy legalább a körvonalak adjanak némi útbaigazítást.

A segédeszközök helyett különféle rajzszerszámok, illetve munkaanyagok közül választhatunk aszerint, hogy éppen mivel szeretnénk alkotni. A szoftver a rátermetebbeknek biztosan remekül használható (nekünk egyelőre még nem megy), ám az is biztos, hogy sok gyakorlásra van szükség addig, amíg végre nem kell minden második lépésben a törlés/visszavonás gombhoz nyúlni. Hiába, szabad kézzel az egyszerűen nagyon nehéz rajzolni.

Ha a gyakorláson túlvagyunk, használhatjuk az egér jobb gombját is: így az összes eszköztár eltüntethető (majd később újra előlívható), hogy apró könnyítésként a teljes monitorfelületet a rajzoláshoz szentelhesük. Persze ezt a szolgáltatást előbb meg kell szokni, mert a jobb egérgomb más programoknál rendszerint valamilyen alfunkcióhoz nyújt közvetlen elérést.

Az *ArtRage* próbaverziója időben nem korlátozott, ehelyett a fejlesztők néhány opciót letiltottak benne.

AJÁNLJUK: azoknak, akik elég kreatívnak és türelmesnek érzik magukat egy szép kép „megfestéséhez”

Rendszerkövetelmény: Windows 2000/XP

Tudásszint: közepes ■■■■■□□□□□

➕ sok gyakorlás után látványos eredményt érhetünk el

➖ a szerszámok nem név alapján választhatók

PROGRAMOK A CD/DVD-S VÁLTOZAT MELLÉKLETÉN!

ZENERENDSZEREZŐ

AlbumPlayer 4.3

Az *AlbumPlayer* zenelejátszó és zenerendszerező program is egyben, látványos kezelőfelülettel, hasznos egyedi ötletekkel és internetes kiegészítéssel. A szoftver elsődleges feladata természetesen az, hogy meglévő mp3 állományainkból egy rendszerezett adatbázist hozzon létre. Az adatokat kézzel is bevitethetjük, de akár arra is lehetőség nyílik, hogy – élő kapcsolat esetén – a fontos adatokat az *AlbumPlayer* szedje le az internetről.

Az adatbázisba az egyes albumok képe is bevitethető. A program az amazon.com weblapról szedi le ezeket, de gyanítjuk, hogy ez a támogatás nem hivatalos, ugyanis a próba során elég sok hibás letöltéssel és eredménytelen kereséssel találkozunk. (Azt ugye mondanunk sem kell, hogy magyar albumok nincsenek az *amazon* weboldalán.)

A gyűjteményt természetesen kedvünk szerint rendezhetjük, így nem jelent gondot az sem, ha mondjuk egy előadótól szeretnénk az összes számot, máskor pedig egy album teljes tartalmát szeretnénk megkeresni, netán a legutoljára az adatbázisba került zeneszámokat kilistázní.

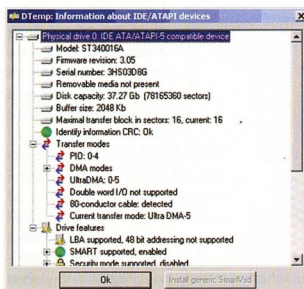
Az *AlbumPlayer* többféle formátumba képes kiírni a listánkat, ezek közül vitathatatlanul a HTML alapú megoldás a leglátványosabb. A próbaverzió ezúttal nem időkorlátos, szaklábbis nem a szokásos értelemben: a számok lejátszása 15 perc után megáll.

AJÁNLJUK: minden szenvedélyes zenegyűjtőnek	
Rendszerkövetelmény:	Windows 95/98/ME/NT/2000/XP
Tudásszint:	prof ■■■■■□□□□□
+	jó keresési algoritmus
-	a sebesség még lenne mit javítani

RENDSZERSZOFTVER

DTemp 1.00

INGYENES PROGRAM

meg is kell keresnünk a rengeteg kijelzett információ között. A *DTemp* ezzel szemben egyetlen feladatra koncentrált: indítása után a tálcára telepszik, és kiírja a merevlemez (vagy ha a gépben több is van, akkor a merevlemezek) hőmérsékletét. Az adatok természetesen valós idejűek, és beállításától függően 1–30 perccentként frissülnek.

A *DTemp* nem mai program, ám ennek ellenére mindenféle operációs rendszer alatt kifogástalanul működik, és a SATA meghajtókat is kezeli. Egyetlen hátránya, hogy a RAID vezérlőkre kötött, fűtött HDD-kkel nem képes kommunikálni.

AJÁNLJUK: azoknak, akik szeretnék tudni, milyen hőmérsékletűek működés közben a merevlemezek

Rendszerkövetelmény: Windows 95/98/ME/2000/XP

Tudásszint: kezdő ■■■□□□□□□□

➕ egyszerre több HDD-t is kezel

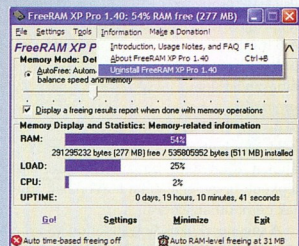
➖ a RAID vezérlőkre kötött HDD-kel nem boldogul

Rengetegszer hallottuk már, hogy a merevlemez úgy kell elhelyezni a számítógéphez, hogy hőmérséklete huzamosabb használat során se lépje túl az 50, maximum 55 fokot. Csakhogy ehhez ellenőriznünk kellene a HDD-k üzemi hőmérsékletét is, praktisan (és kényelmesen) Windows alól. Erre szolgálnak többek között a S.M.A.R.T. figyelők, ám ezek hátránya, hogy teletünnünk kell őket, illetve hogy a kérdéses adatot még

FreeRAM XP Pro 1.52

INGYENES PROGRAM

Az operációs rendszer és a programok működését a processzor teljesítménye mellett leginkább a teljes és a szabadon elérhető memóriakapacitás határozza meg, ezért minden felhasználó elemi érdeke, hogy a RAM a lehető legjobb módon legyen kihasználva. Hogy biztosak lehessünk abban, hogy ez mindig így lesz, használjuk a *FreeRAM XP Pro* nevű szoftvert, amely amellől, hogy egy kiválóan parameterezhető beállítási panel tartalmaz a profik számára, egy elég jó hatásfokú automatikus modulár is rendelkezik. Az átlagos felhasználóknak mindenképpen azt ajánljuk, hogy az önműködő módot használják.

A program magja a tálcára ül (ahol egyébként pontosan mutatja a még szabad memória méretét), a továbbiakban onnan vezérelhető. A kis ikon segítségével bármikor felszabadíthatunk némi memóriát, de akár a végoldal tartalmát is törölhetjük.

Nagyon jó ötletnek tartjuk a *RAM-Cut* megoldást, amellyel egyes programok futási teljesítményét optimalizálhatjuk. A *RAM-Cut* lényege az, hogy az elindítani kívánt alkalmazáshoz egy parancsikon készül, amelyre kattintva a *FreeRAM XP* először felszabadítja a konfiguráció során megadott memóriamennyiséget, és csak ezután indítja el a programot.

Hasznos, hogy egy beállítások fájlba menthető, így egy esetleges Windows-újratelepítés után valamennyi paraméter visszatölthető.

A szoftver egyetlen hátránya, hogy a felszabadítási művelet véleményünk szerint néha tovább tart, mint az indokolt lenne.

AJÁNLJUK: azoknak, akik az átlagosnál jobban szeretnék kézben tartani a helyzetet a memóriaforrón

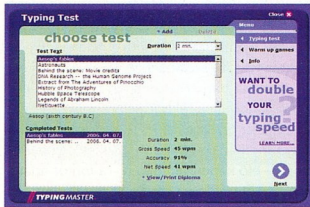
Rendszervetelmény:	Windows 2000/XP/2003
Tudásszint:	haladó ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
+	tucatnyi beállítási lehetőség
-	néha bizony elég lassú

KÉPESÉGFEJLESZTŐ

TypingMaster Typing Test 6.3

INGYENES PROGRAM

Sokan gondolják úgy, hogy tudnak gépelni – tévesen. Most végre itt az alkalom, hogy valóban tiszta képet kaphassunk arról, milyen sebességgel és milyen pontossággal tudunk betűket vetni a monitorra. Az angol nyelvű *TypingMaster Typing Test 6.3* program erre kínál lehetőséget – sajnos csak az angolul jól beszélők számára, mert a tesztszövegek is ezen a nyelven íródtak. A tesztek időtartama 2, 5, 10, 20 vagy akár 30 perc, illetve határozatlan időtartamú is lehet. (Pontosabb eredményt kapunk, ha hosszabb időtartamra vállalkozunk.) Két eredményt érdemes figyelemünk: az egyik a WPM mutató, amely azt jelzi, hogy percenként hány szót tudunk leírni. Jó eredménynek számít a 45 feletti

pontszám. (Egy esetleges magyar teszttel összehasonlítva vegyük figyelembe, hogy az angol szavak általában véve rövidebbek, mint a magyarok.) A másik fontos mutató az *Accuracy*, azaz a pontosság. Jónak számít a 95%-os feletti érték, de itt igazából elégedettségre csak a 100%-os mutató adhat okot, hiszen ez jelzi a hiba nélküli gépelést.

A program ingyenes, mégpedig tudatosan. A fejlesztők ugyanis abban bíznak, hogy miután a felhasználó szembesül a szomorú valósággal, megvásárolja majd az akár 4x-es gépelési sebességet ígérő *Personal Typing Trainer* termékét.

AJÁNLJUK: azoknak, akik számszerű értékelést szeretnének kapni gépelési képességeikről

Rendszervetelmény:	Windows 95/98/ME/NT/2000/XP/2003
Tudásszint:	haladó ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
+	érdekes statisztikák
-	értelemszerűen angol nyelvre optimalizált

WEBSZERKESZTŐ

First Page 2006

Nem is lehetne találobb nevet adni a *First Page 2006*-nál egy olyan webszerkesztőnek, amely a kezdők számára a HTML alapismeretek teljes hiánya esetén is lehetőséget nyújt a weblapkészítésre. Az objektumorientált kezelőfelületen néhány egérkattintással látványos – akár képeket és táblázatokat is tartalmazó – oldalakat hozhatunk létre néhány perc leforgása alatt.

Azoknak, akik egyelőre még a kezdő lépésekként sincsenek tisztában, külföldi bemutatók segítenek, amelyek az

alálaplések mindegyikén (hivatkozások létesítése, kép és táblázat beszúrása stb.) pontról pontra végigvezetnek. A szoftver az angolul tudók számára így akár még tanulóhoz is használható.

A *First Page 2006* azért a profik vagy legalábbis a haladók számára is kínál lehetőségeket, hiszen az XHTML, PHP, ASP,

JavaScript, CSS, SSI és Pearl nyújtotta előnyöket már csak kellő szakértelem birtokában használhatjuk ki. A legtöbb segítséget egyébként (nem meglepő módon) a Java programozáshoz kaphatjuk, hiszen a telepítőcsomag jóval több, mint 1000 előre megírt, szabadon felhasználható szkriptet tartalmaz.

Természetesen a hatékony működést szem előtt tartva a már (fél)ig elkészült oldalakat a program keretein belül ki is próbálhatjuk, így rögtön kiderül, ha valami más-hogy működik, mint elképzeltük, azaz a mentés előtt még valamin változtatni kell.

AJÁNLJUK: azoknak, akik még csak most ismerkednek a HTML programozással, és azoknak is, akik már szereztek némi gyakorlatot benne

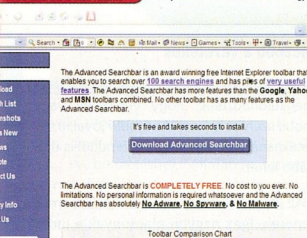
Rendszervetelmény:	Windows 95/98/ME/2000/XP/2003
Tudásszint:	haladó ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
+	rengeteg beépített Java szkript
-	az előnézet nem mindig tökéletesen pontos

Advanced SearchBar 3

INGYENES PROGRAM

Az internet mint adatbázis csaknem végtelen mennyiségű adatot tárol, ezért igen nehéz dolga van annak, aki keresni szeretne a hatalmas masszában. Persze jó néhány ismert és kevésbé ismert keresőoldalt segíti a felhasználókat, ám közöttük nehéz választani, mert egyszer az egyik, máskor a másik oldal ad pontosabb találatot. A legjobb eredményt akkor kapnánk, ha a különféle oldalak találatait valahogyan egy-

Advanced Searchbar - a major advance in search tool technology

segsé felület alól érthetnének el. Itt jön a képe az *Advanced SearchBar*, amely több mint 100 keresőoldalt „ismer”, és amelynek segítségével egyszerre akár valamenyiben kereshetünk. A támogatott oldalak listája nemcsak általános keresőoldalakot, hanem a minél hitelesebb információszerezés reményében jogi, gazdasági, sport és más tartalmakra specializálódott oldalakat is tartalmaz szép számmal.

Míndez persze nem befolyásolja a keresés sebességét, amely érezhetően nem kisebb, mintha pusztán a Google-t használtuk volna.

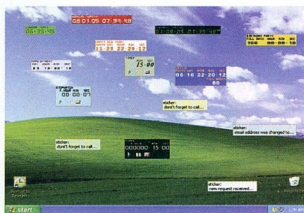
Az *Advanced SearchBar* 3 másképpen is megkönnyíti az életünket: saját RSS-olvasó modul kínál, megvéd a felugró reklámablakok ellen, és nem enged azt sem, hogy valamely program megváltoztassa kezdőoldalunkat.

A beépülő modul emellett még több tudatnyi alkalmazáshoz nyújt egyetlen kattintással gyorselérést: a szoftverek között az e-mail kliens és a médialejátszók éppúgy megtalálhatók, mint a számológép vagy éppen a játékok.

PROGRAMOK A CD/DVD-S VÁLTOZAT MELLÉKLETÉN!

EMLÉKEZTETŐ

TimeLeft 3.17

Ismét egy emlékeztető program – kicsit más felőlgású, a *TimeLeft* egy multifunkciós szoftver, amelynek hat fő moduli van (plusz egy online aukciófigyelő, de nem gondoljuk, hogy ez lenne a legfőbb vonzereje). Ezek az óra, az emlékeztető, a visszazámoló, az időzítő, a stopper és a ragadó matricák. Nézzük őket sorban!

Az óra a Windows beépített óráját helyettesíti, egyfelől akkor, ha annak betűtípusa nem nyerte meg a tetszésünket, másfelől pedig akkor, ha a heti rendszerességnél gyakoribb időbeállításra vágyunk. Az emlékeztető és a visszazámoló ugyanazt a célt

szolgálják: a megadott időpontban figyelmeztetést küldenek a felhasználó felé. A különbség közöttük abban rejlik, hogy míg az előbbi csendben a háttérben üzemel, a visszazámoló aktuális állása a képernyőn bármely pillanatban nyom követhető. Természetesen esetükben nemcsak egyszeri időpontot, hanem ismétlődő riasztást is megadhatunk.

A stopper és a ragadó matricák funkciója egyértelmű, az időzítő pedig nem más, mint egy egyszerű feladatütemező: a megadott időpontban képes hangfájlt lejátszására, program futtatására vagy akár a PC lekapcsolására is.

AJÁNLJUK: azoknak, akik régóta egy komplex lehetőségeket kínáló emlékeztető programot keresnek

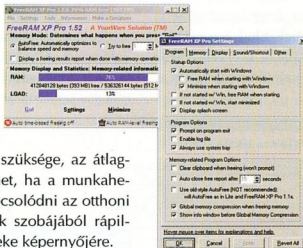
Rendszerkövetelmény:	Windows 95/98/ME/2000/XP/2003
Tudásszint:	haladó
+ gazdag funkcióválaszték	
- nincs magyar nyelvű kezelőfelület	

RENDSZERSZOFTVER

Remote Administrator 2.2

Néha bizony szükségünk van arra, hogy számítógépünket ne a monitor elől, hanem fizikailag más helyről vezéreljük. Erre a mai világban már nemcsak a rendszergazdáknak lehet szüksége, az átlagember számára is jól jöhet, ha a munkahelyi őrözőre rá tud kapcsolódni az otthoni PC-re, vagy a lakás egyik szobájából rápillanthat mondjuk a gyermeke képernyőjére.

A *Remote Administrator* az egyik, ha nem a leghatékonyabb módja a PC teljes funkcionalitását távvezérlésének. A szoftver a kliens gépen egy ablakban indul el, amelyben – miután az IP-cím alapján meghatároztuk, melyik gépet szeretnénk irányítani – a vezérelt PC asztala jelenik meg. A továbbiakban – legyünk akár a Föld másik oldalán – teljesen úgy dolgozhatunk a távoli géppel, mintha csak előtte ülünk. Az alkalmazás hatékony tömörítési algoritmus és intelligens adatfeldolgozása révén gyorsabban működik riválisainál, de sebességét

FIZETŐS PROGRAM

alapvetően az határozza meg, hogy milyen sebességgel az internetes vagy hálózati összekötés és a vezérelt számítógép között.

Természetesen a *Remote Administrator* csak a hitelesített felhasználóknak enged hozzáférést, így biztonságosnak mondható. A küldött adatsomagok is útjuk előtt 128 bites titkosítással mennek keresztül.

AJÁNLJUK: elsősorban rendszergazdáknak

Rendszerkövetelmény:	Windows 2000/XP/2003
Tudásszint:	profhi
+ a valaha készült leggyorsabb remote program	
- fizetni kell érte	

AJÁNLJUK: elsősorban azoknak, akik a leghatékonyabb internetes keresőre vágyunk

Rendszerkövetelmény:	Windows 98/ME/2000/XP Internet Explorer 5.5/6
Tudásszint:	haladó
+ több mint 100 keresőmotor eredményét gyűjti egybe	
- funkciói nehezen használhatók ki egyszerre	

Telefonálás interneten keresztül

Vezetékes számok ingyen

Telefonálni mindenki szeret, még akkor is, ha tudja, a sok beszédnek meg kell fizetni az árát. A hagyományos telefonszolgáltatókon kívül egyre többen kínálnak internetes megoldást. Ezekkel a hazai vezetékes számok is nagyon olcsón, sokszor ingyen is hívhatók.

Az interneten keresztüli telefonálás régi találmány. Azonban a VoIP (Voice over Internet Protocol) csak az utóbbi években indult hódító útjára. Ennek oka, hogy a magánszemélyek számára mostanra vált általánossá (és megfizethetővé) a széles sávú hálózati kapcsolat.

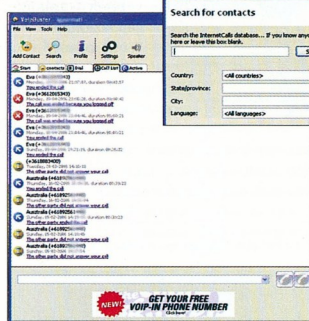
A VoIP használatához ezen kívül olyan számítógépre van szükség, amelyhez mikrofont és fejhallgatót lehet csatlakoztatni. Ez a követelmény azonban a mai PC-nél már nem jelent igazi akadályt. Az interneten keresztüli telefonáláshoz ezen kívül szükség van még egy szolgáltatóra is, amely kezeli és továbbítja a hívásokat. Ezek közül talán a legismertebb és legtöbbet által használta a Skype, de említhetjük a Microsoft Messenger-t is, amelybe szintén beépítették a hangátvitel lehetőségét.

Az interneten keresztüli telefonálásnak a legnagyobb szépséghibája, hogy általában csak addig ingyenes, amíg mindkét beszélgető partner számítógépet használ. Ezenkívül többnyire mindkét félnek ugyanazt a szolgáltatást, szoftvert kell használnia. A korábbi példánál maradva: bár mindkette VoIP-ot alkalmaznak, egy MSN és egy Skype felhasználó nem tud egymással beszélni.

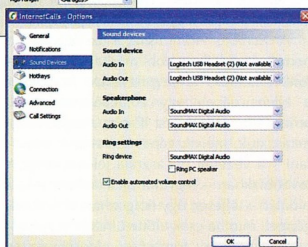
Kitörés

A VoIP esetében azonban hamar rájöttek, hogy a felhasználók, legalábbis napjainkban, sokkal többet hívják az interneten kívüli, vezetékes vagy mobil számokat. Ezért a legtöbb szolgáltató kínálatában a hálózaton kívülré való telefonálás lehetősége is szerepel. Ilyenkor a számítógépről indított hívással hagyományos telefonszámokat is el tudunk érni.

Akik ugyanazt a szolgáltatást használják, számítógépen keresztül mindig ingyen beszélhetnek

Egyes szolgáltatók önálló telefonszámot is kínálnak, amelyen keresztül helyi hívással érhetnek el ismerőseink

A VoIP szoftverek kihangsúlyozott telefonálást is kínálnak

Olcsóbb a vezetékes

A nemzetközi tarifáknál minden esetben megkülönböztetik, hogy vezetékes vagy mobil számot hívunk. Az utóbbi jóval, a vezetékesnél akár egy nagyságrenddel is drágább lehet.

Az ilyen hívások azonban már nem ingyenesek, igaz nagyon alacsonyak a tarifák. A külső hívások további érdekessége, hogy ilyenkor a „helyi” vagy „belföldi” hívás fogalma eltér a megszokottól. Mivel internetes szolgáltatásról van szó, lényegtelen, hogy milyen országból indítjuk a hívást, csak az számít, hova szeretnénk telefonálni. A szolgáltató székhelyétől függően még az is könnyen előfordulhat, hogy Angliába, Olaszországba, Amerikába vagy Ausztráliába olcsóbban telefonálhatunk, mint egy magyarországi településre.

Sok arcú kínálat

VoIP szolgáltatást nagyon sok cég kínál. A legtöbbje már kimondottan a külső hívásokra ajánlja a rendszerét, hiszen jól tudja, hogy nem versenyezhet azokkal, akik már régóta kínálják a hálózaton belüli ingyenes telefonálást, és nagyszámú felhasználójuk van. A VoIP használata a hagyományos, főleg vezetékes számok hívására nagyon gazdaságos. Ha annak a leggyakoribb esetnél maradunk, hogy magyarországi vezetékes számot szeretnénk felhívni, annak ára percenként 3-6 forint között változik. Ráadásul ez az ár napszaktól és településtől független. Ugyanannyira kerül Budapesten a szomszéd lástás éjszaka felhívni, mint csúcsidőben az ország legtávolabbi pontjára telefonálni.

A VoIP szolgáltatók mindegyike saját szoftvert használ. Ezt a weboldalukról kell letölteni. A telepítés utolsó lépésében hozhatjuk létre az előfizetésünket, amely egy felhasználónév, jelszó és elektronikus levél-cím megadásából áll. Ezt követően már telefonálhatunk is. Feltevé, ha ingyenes számot vagy másik számítógépet hívunk. A fizetés

the VoipBuster

Buy Credit Spagnum | Remaining credit: € 8.57

Choose Paymenttype » Details & Amount » Confirm Order » Completed Order

VISA
 VISA Electron
 MasterCard
 China UnionPay
 PayPal
 MoneyBookers
 Regular Bank Transfer
 Voip Resellers
 Redeem Voucher
 Direct Int. International
 American Express
 Discover

credit in your account remains valid for 120 days after your last purchase. (unless stated)

[Menu] [Close window]

Előfizetési számlánkat több módon tölthetjük fel

A Voipdiscount akciójában olykor a magyar vezetékes számok is szerepelnek

Hang-kép

TIPP

A legnépszerűbb csvegő- és telefonáló-szoftverek már nemcsak hangot, hanem képet is képesek közvetíteni. Az ADSL vagy kábeles internetkapcsolatnak nem okoz gondot egy webkamera kisméretű képének folyamatos továbbítása.

irányok eléréséhez be kell fizetni 5–10 eurót, amit azután apránként lebeszélhetünk. A befizetéshez általában dombornyomott hitelkártyára van szükség, de például a PayPal rendszeren keresztül is lebonyolíthatjuk a tranzakciót. A befizetett összeg azonnal megjelenik a telefonszoftver ablakában, és azonnal fel is használhatjuk.

Annak ellenére, hogy tucatszámú különböző VoIP szolgáltatás közül választhatunk, a kezelőszoftverek megdöbbentően hasonlóan egymásra. A legtöbbje csak színváltólagban és a szolgáltató logójában tér el egymástól.

Akciók minden mennyiségben

A különböző VoIP szolgáltatók folyamatos akciókkal igyekeznek minél több előfizetőt toborozni. Az akciók lényege, hogy bizonyos ideig egyes országok vezetékes számai ingyenesen hívhatók. Az ingyenes lista napról napra változik, majdnem mindig találni olyan szolgáltatót, amely a Magyarországra irányuló hívásokat kínálja ingyen.

Az ingyenességnek is több fajtája létezik. Számunkra az a legjobb, amikor nincs korlátozva sem az ingyenes hívások száma, sem azok időtartama. Ez viszonylag ritka, a legtöbbet az ingyenes országokba irányuló hívások egy perc után megszakadnak, és a lefolytatható beszélgetések száma is korlá-

FREE VoIP-Calls

voip discount

home | download | instructions | news | rates | feedback | sign in / buy credit

Make your friends and call for free!

Talk to anyone, anywhere for free! Download VoipDiscount now.

With VoipDiscount you can make free calls over the internet to any of your online friends, as well as various popular destinations. Download it now for free and start calling immediately!

Free Calls! call any land line in these destinations for FREE!

Argentina	Japan
Australia	Liechtenstein
Austria	Luxembourg
Belgium	Malaysia
Brazil	Mexico
Bulgaria	Netherlands
Canada	New Zealand
Chile	Norway
China	Paraguay
Colombia	Peru
Croatia	Poland
Cyprus	Portugal
Czech Republic	Puerto Rico

Free calls to your (online) friends Brand new P2P functionality

Extremely low rates for all other calls Local and international discounts

Receive calls on your Free VoIP-in phonenr. Get your own VoIP-in phone number here!

Never miss a call with Call Forwarding. Redirect your calls to any phone number

tozott. Ilyenkor sem kell azonban lemondani az ingyenes telefonálásról, csak fel kell tölteni a minimális összeggel a számlánkat.

Sok előfizetés – sok kedvezmény

Aki mindig a legkedvezőbbben, pontosabban ingyenesen szeretne vezetékes telefonokat hívni, nem kell mást tennie, mint letölteni és telepíteni több VoIP szoftvert, mindegyikhez bejelentkeznie és figyelni, melyiknél szerepel Magyarország az akciók listán. A több lábon, pontosabban szoftveren állás még akkor is megéri, ha az ingyenes hívások igénybe vételéhez be kell fizetni 2–3 ezer forintnak megfelelő eurót vagy dollárt. Ezt az összeget majd elkölthetjük, ha már nem lesz ingyenes az az ország, ahová telefonálunk.

Jelenleg a következő szolgáltatóknál érdemes körülnézni, illetve ezeknek a programjait letölteni, hogy majd mindig azt választhassuk, amelyik a legkedvezőbb. A VoipBuster (www.voipbuster.com) esetében minimálisan 10 euróval tölthető fel az egyenleg, jelenleg a magyar vezetékes számokat perccenként 1,5 eurocentért lehet hívni. A VoipCheap (www.voipcheap.co.uk) esetében elegendő 5 euróval indítani előfizetésünket. Ezen keresztül 0,0075 font, azaz kevesebb mint 3 forint egy perc hazai vezetékes hívás.

A francia Netappel (www.netappel.fr) esetében is 10 euró a beugró, de jelenleg Magyarország az akciók listán szerepel, így akármennyit beszélünk, számlánkon marad a befizetett összeg. A további szolgáltatók közös tulajdonsága, hogy mindegyik németországi székhelyű, és mindegyiknél 10 euróval lehet számlát nyitni. A VoipStunt (www.voipstunt.com), a SparVoip (www.sparvoip.de) és a Voipdiscount (www.voipdiscount.com) ingyenes, a SipDiscount (www.sipdiscount.com) 1 percig ingyenes, az InternetCalls (www.internetcalls.com) pedig 1 eurocentbe kerül perccenként.

Az éppen akciók, ingyenes hívásokat biztosító szolgáltatóknál is megvan a lehetőség arra, hogy több felhasználóvet használjunk, és mindig másikon jelentkezünk be. Ez azonban nem jelenti azt, hogy mindegyikhez megkapjuk az adott számú ingyenes hívást. A rendszer az ingyenes hívásoknál a bejelentkezés IP-címét is figyeli, így a legtöbb esetben egy összesített hívásszámot engedélyez. A biztos megoldás, hogy befizetjük a minimális összeget a számlánkra, és utána már valóban ingyenesen és korlátlanul használhatjuk a vezetékes számok hívására az adott szolgáltatót.

Gyarmati László

Aktuális akciók

TIPP

A VoIP szolgáltatók állandóan változtatják, mely országok vezetékes számaint lehet ingyen hívni. Cikkünkben a lapzárta előtti, azaz 2006. április közepén érvényes tarifákat, akciókat mutattuk be. Az aktuális árakat mindig megtalálhatjuk az egyes szolgáltatók honlapján. Ezen kívül a letöltött VoIP szoftverek többsége számlaegenlegünkön kívül minden hívásnál mutatja, hogy az mennyibe kerül perccenként.

Útadó Stockholmban

A (jó) levegő ára

A járművek lassítás nélkül hajthatnák át a kapukon

A világ nagyvárosaiban egyre nagyobb gondot okoz, hogy a gépjármű-forgalom eléri a kritikus értéket, így állandósulnak a dugók, miközben a légszennyezettség is egyre elviselhetetlenebb. Az alábbiakban egy svéd megoldást mutatunk be, amely bizony nálunk is elkelne.

A megoldás egyszerű: lezárni és fizetősé tenni ezeket a területeket. A megvalósítás már annál bonyolultabb: mindent úgy megtenni, hogy a közlekedőknek ez a legkevesebb kellemetlenséget okozza. Az autópályákon bevált fizető kapuk ebben az esetben nem alkalmazhatók, mert az áthaladás rajtuk rendkívül lelassítaná a forgalmat, és ezáltal további dugók keletkeznének. A távoli optikai vagy rádiós érzékelésű útdíj rendszerek közül az IBM stockholmi megoldásának már a kísérleti időszakban is sok kedvező eredménye van.

A megoldást fővallalkozóként megtervező, kifejlesztő és üzemeltető IBM Stockholmi város önkormányzatával szoros együttműködésben indította el a kísérleti rendszert az idei év elején, a belváros 24 négyzetkilométeres területén. A szeptemberig tartó kísérleti időszak után népszavazás fog dönteni a bevezetésről. Várhatóan igennel fognak szavazni a belvárosba ki-be járók, hiszen gyor-

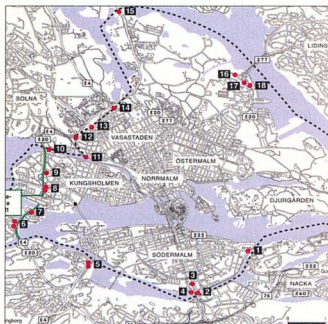
sabban tudnak közlekedni. Az ott lakók szavazata sem kétséges, a tiszta levegőért bizonyára ők is szívesen megfizetik az útdíjat.

A kordonalapú, azaz egy területet körbekerítő stockholmi rendszerben 18 sorompó nélküli ellenőrzési ponton lehet be- és kilépni. Ezek a pontokon útmenti jelzőfényeket és járműazonosító kamerákat helyeztek el. A díjfizetés zónába be- és onnan kilépő gépkocsikra napszaktól függően vetik ki a díjat, amely csúcsidőben a legmagasabb. Vannak olyan időszakok, például éjszaka, amikor díjmentesen lehet áthalajni a belső kerületeken, de például attól is változik a fizetendő díj, hogy éppen mennyi gépjármű tartózkodik a belvárosban. Az egy nap folyamán fizetendő díjnak is megállapították a felső határát. A kapukon minden lassítás nélkül lehet áthaladni, így ez nem lassítja a forgalmat.

A fizetés többféle módon történhet. Az egyik módszer a közvetlen beszédés, amelyet a vezetőknek kölcsönzött elektronikus címke felismerése indít el a rendszerben. Bár a rádiós átvitelrel működő gépjármű-azonosítás a legmegbízhatóbb, nem lehet minden gépjárművet ilyen eszközzel ellátni, ezért a címke nélküli autókát kamera és rendszámfelismerő rendszer segítségével azonosítják. A kamerás rendszerek csak a rendszámablakról készítenek és tárolnak képeket, míg az autó többi része nem látszik a felvételeken,

Az eddigi eredmények

- 100 000 járművel, összesen negyedével kisebb belvárosi forgalom
- Napi 40 000 ingázóval többen választják a tömegközlekedést
- A belvárosi buszok menetrendjét a gyorsabb haladás miatt módosítani kellett
- 29 százalékkal csökkentek a kiszabott parkolási bírságok

Stockholmban ezen a területen kell útdíjat fizetni

így a fotókból nem lehet megállapítani, hogy ki vezetett, illetve volt-e más utas vele. A rendszámvilvántartásból azután a jármű tulajdonosának érkezik értesítés az esetleges fizetési elmaradásról.

Akik nem regisztráltak előre gépjárművet, azok benzinkutaknál, interneten vagy banki átutalással rendezhetik a számlájukat.

Gyarmati László

Jó helyre kerül az útdíj

A program előkészítése során a svéd kormány és a stockholmi önkormányzat jelentős tömegközlekedési beruházásokat hajtott végre: 12 expressz és 18 meghosszabbított útvonalú buszjáratot indított és 1800 új parkolóhelyet létesített a belváros határain kívül eső megállóknál.

Egy lehetőség a sok közül: akár a garázsajtót is kinyithatjuk a mobilunkkal

Távvezérlés, távfelügyelet

Mit tud (még) a GSM?

Mobiltelefonja csaknem mindenkinek van, és úgy tűnik, az aprócska masinák a beszélgetésen kívül mind több mindenre használhatók: kinyithatjuk velük a garázkaput, beriaszthatjuk a lakást, vagy éppen beindíthatjuk a fűtést már azelőtt, hogy hazaérnénk.

A GSM készülékek hangon túli (*non-voice*) felhasználhatósága új, mobil eszközökön igénybe vehető, nem helyhez kötött alkalmazások előtt nyitja meg az utat. Az *Msales Kft.* olyan egyszerűen üzembe helyezhető, dobozos termékeket jelentett meg, amelyeket a szaküzletek polcáról levéve bárki önállóan, szakember segítségével nélkül használhat. Ezek a GSM-alapú rendszerek biztonsági, felügyeleti, távvezérlési, illetve egészségfelmérő és helymeghatározó feladatokra alkalmasak.

Kapunyitás mobillal

Az *mControl* rendszer segítségével kapunyitót, valamint elektronikus berendezéseket vezérelhetünk távolról. Ez az eszköz nem más, mint egy GSM modul. A benne elhelyezett SIM kártya telefonszámának felhívásával a bejárati ajtót, a garázkaput, a sorompót, a fűtést, a hűtést és az öntözőrendszereket vezérelhetjük.

A vezérlőegység telefonszámának felhívásakor az eszköz azonnal bontja a vonalat, miután azonosította a bejövő telefonszámot. Így a vezérlésnek, illetve a hívásnak nincs külön költsége. A vezérlés jogosultságának ellenőrzése egy felhasználói lista alapján történik. A felhasználói listában a jogosultak telefonszámai szerepelnek – mobil vagy vezetékes számok vegyesen. A hívást követően az eszközben megtörténik az azonosítás, és létrejön a vezérlés, míg ha jogosulatlan felhasználó hívja a rendszert, az eszköz bontja a vonalat, és nem történik semmi.

A felhasználói lista egy rugalmasan paramétrezhető adatbázis – újabb felhasználó hozzáadása vagy régebbi törlése esetén nem kell külső terminált csatlakoztatni: az

eszköz távolról programozható, akár SMS-ben, a vásárláskor kapott egyedi azonosító segítségével.

Például egy lakópark vagy zárt parkoló esetén gyorsan és könnyen lehet az új lakók vagy bérlők telefonszámát hozzáadni a rendszerhez, vagy éppen törölni a már jogosulatlan számokat. Ezzel a megoldással például azt is kényelmesen megtehetjük, hogy egy vendégünknek, látogatóknak távolról kinyissuk a kaput vagy a sorompót.

Riasztó és telefon

Az *mSecurity* biztonsági megoldás behatolás, illetve riasztás érzékelésekor néma riasztásként SMS üzenetet küld a tulajdonos mobilkészülékére. A berendezés csatlakoztatható a lakás vagy autó riasztójához. Négy telefonszám tárolható benne, ezekre érkezik az SMS. A vezérlésre is lehetőség van: a riasztóberendezést telefonhívással ki- és bekapcsolhatjuk. Itt is meghatározhatjuk, hogy milyen számokról fogadjja el a vezérlést az eszköz.

Az *mSecurity* használatára jó példa, amikor a rendszert egy autóriasztóval kombinálják. A hangos, szirénázó riasztásra már senki sem figyel, ráadásul egy értekezleten vagy színházban ülve meg sem halljuk azt. Ezen

Sokaknak tetszik

2005-ben a nem hangalapú mobil forgalom Magyarországon 1,5–2 milliárd forint volt. Piaci elemzők szerint a GSM telefonok hangon túli felhasználása a mobilkommunikáción belül további dinamikus növekedési lehetőségeket rejt, és az idei évben legalább 25 százalékos növekedésre lehet számítani. Ennek oka, hogy a lakossági szegmens érdeklődése nő, hiszen az eszközöket egyre könnyebb használni.

Alapfeltétel: hívószámjelzés

Az *mControl* használatához a rendszernek meg kell tudnia határozni, milyen telefonszámról érkezik a hívás. Ennek ismeretében tudja eldönteni, hogy a hívó jogosult-e a vezérlésre. Ezért fontos, hogy ezeknél a hívásoknál be legyen kapcsolva a hívószámjelzés. Rejtett számmal nem lehet használni a rendszert.

Az *mSecurity* biztonsági megoldás behatolás, illetve riasztás érzékelésekor SMS üzenetet küld a tulajdonos mobilkészülékére

kívül esélyünk sincs rá, hogy időben odaérjünk az esetleg több utcányira parkoló gépkocsinkhoz. A GSM technikát használó rendszerrel azonban megoldódnak ezek a gondok. A riasztásról SMS-ben érkezik a tájékoztatás, így biztosan tudomást szerzünk róla. Futunk sem kell, hogy időben beavatkozhassunk, elegendő az adott telefonszám felhívása és a rendszer azonnal kapcsolja azt a rejtett megszakítót, amely lehetetlenné teszi a gépkocsi elindítását, illetve használatát.

Gyarmati László

Parkolójegy-vásárlás mobilról

Parkolj, ha tudsz!

Néhány hónapja már nem kell idegesen kutatni a kocsi rejtejt szögleteibe gurult aprópénz után, mivel a parkolási díjat chipkártya vagy mobiltelefon segítségével is kiegyenlíthetjük. A díjfizetés azért így sem annyira egyszerű.

A fővárosban a mobil parkolás egyelőre a *Centrum Parkoló Kft.* területén (I., II., VI., VII., VIII., XI., XII. kerület) lehetséges, de legalább mindhárom mobilszolgáltató cég hálózatából lehetséges a parkolási díjfizetés. A mobil parkolási rendszer egy beérkezett SMS alapján indítja, illetve zárja le a parkolást. Előnye, hogy a telefon segítségével bárholonnan indítható vagy meghosszabbítható a parkolás, illetve bármikor leállítható, tehát nincs túlfizetés sem. Ráadásul a készpénzes és a kártyás parkolási módtól eltérően így határozatlan időtartamra is lehet parkolást indítani.

Mobil parkolás

A parkolás összege a mobil parkolásnál is ugyanannyi, mint az automatából vett jegy esetében, csak az SMS díja jelent többletköltséget a felhasználónak. A rendszer hátránya, hogy mobil parkolás igénybevételéhez személyesen kell szerződést kötni a *Centrum Parkoló Kft.* ügyfélszolgálati irodáiban, valamint a parkoló automatáról le kell olvasni a „körzet” számát. A fizetéshez kapcsolódó folyószámlát banki átutalással lehet feltölteni, illetve a *T-Mobile* előfizetői SMS-ben is feltölthetik.

Szerződéskötéskor a megadott rendszámhoz hozzárendelnek egy egyedi azonosítóval ellátott matricát, amelyet az autó szélvédőjé-

re kell belülről felragasztani. Egy szerződésben több telefonszámot és rendszámot is meg lehet adni, akár egymáshoz rendelve, akár feltétel nélkül. Az utóbbi esetben a megadott telefonszámok bármelyikéről indítható parkolás a megadott valamennyi járműre.

Hogyan működik?

A határozott idejű parkolás indításához egy üzenetet kell küldenünk a 06 30 344-4330-as telefonszámra. Az üzenet például: 081 120, melyből az első három karakter a parkolási körzetet jelöli (amelyet az automatán található matrica jelez), utána egy szököz következik, végül a parkolás idejét kell megadni (legfeljebb 240 perc). Ha a fent említett adatokat tartalmazza az üzenet, akkor ennek elküldésével indítható a parkolás. Előnye, hogy nem kell a parkolás megállításához üzenetet küldeni.

Amennyiben mégsem kívánjuk igénybe venni a megadott időtartamot, akkor annak lezárásához egy üres üzenetet kell küldeni szintén a 06 30 344-4340-es telefonszámra. Előfordulhat, hogy telefonunk nem postáz üres üzenetet. Ez esetben bármely karakter beírásával indítható lesz a lezáró üzenet. Határozatlan idejű parkolás esetén az üzenet például: 081 ABC123. Itt az első három karakter a parkolási körzetet jelöli, utána szó-

Autópálya-matrica mobillal

Mobiltelefonnal is megvásárolható a személyautókra érvényes D1 típusú 4 napos autópálya-matrica. A mobilos vásárlás mindössze száz forinttal növeli me a matrica díját. A kényelmes és egyszerű szolgáltatást a *Pannon* és a *T-Mobile* előfizetői, azaz elvileg összesen 7,2 millióan vehetik igénybe.

A D1-es 4 napos autópálya-matrica bárholonnan, bármikor SMS-ben egyszerűen és gyorsan megvásárolható, ilyen esetben nincs szükség a matrica felragasztására. Az autópálya használata előtt a 8100100-as számra kell elküldeni a rendszámot SMS-ben (például: ABC123). A vásárlás sikerességéről visszaigazoló SMS érkezik, amelynek kézhezvételétől az azt követő harmadik nap 24:00-ig érvényes az autópálya-használati jogosultság.

Külföldi rendszámú gépkocsi esetén a rendszám beírása, valamint szököz beszúrása után a gépkocsi nemzetközileg elfogadott felségjelét is meg kell adni, például osztrák rendszámú autó esetén: W 38214. Az úthasználati díj megfizetését az AAK – a gépjárművek megállítása nélkül – rendszám alapján, elektronikus úton a matricáteljes autópálya szakaszok bármely pontján, például mobil ellenőrző csoportok segítségével ellenőrizheti.

köz következik, végül a kiválasztott rendszám – a parkolás hosszát nem kell megadni. Befejezőskor egy üres üzenetet kell küldeni a 06 30 344-4340-es telefonszámra.

A budapesti mobil parkolás egyébként korántsem egyedülálló az országban: Szegeden, Győrben vagy Nyíregyházán például már jó ideje működik ez a díjfizetési módszer.

Fizetés parkolási területek		
A főváros fizetés parkolási területeit három társaság között osztották fel. Ezek körzetei, elérhetőségei, valamint automatái láthatók az alábbi táblázatban:		
Fővárosi közerületi Parkolási Társulás 1054 Budapest, Akadémia u. 1. Telefon: (1) 317-4416 Ügyfélszolgálati iroda: 1054 Budapest, Vigyázó F. u. 2. Telefon: (1) 318-6412 Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 9.00–17.00 Pénztári órák: hétfőtől péntekig 9.00–12.00, 12.30–17.00	info@fkpt.hu 	V. kerület
Budapesti Önkormányzati Parkolási Kft. 1133 Budapest, Visszrádi utca 115. Ügyfélszolgálati irodák: 1092 Budapest, Bakáts u. 8. 1136 Budapest, Hegedűs Gyula u. 20/B Telefon: 320-2319 Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 9.00–17.00	levelek@bop.hu 	IX., XIII. kerület + VI., VII. VIII. kerületek fővárosi tulajdonú útjai
Centrum Parkoló Rendszer Kft. 1071 Budapest, Petyerdy u. 6. Ügyfélszolgálati irodák: PEST 1074 Budapest, Dohány u. 90. Telefon: 413-4900 Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 9.00–17.00 BUDA 1011 Budapest, Iskola u. 33. Telefon: 413-4900 Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 9.00–17.00	cpark@axelero.hu 	I., II., VI., VII., VIII., XI., XII. kerületek, kerületi tulajdonú utak

Kártyacsata

„Ha ideges embereket akarsz látni, hozd szóba a parkolást” – tartja egy bölcs városi mondás. Az aprópénz parkolókétyűkkel is kiváltható, amelyekre a belvárosi kerületekre 5, 10, 30 ezer forint értékben vásárolhatunk meg Budapestben. A három parkolási cég „természetesen” három chipkártyát hozott forgalomba, és „természetesen” nem fogadják el egymás kártyáját. A törvénytisztelő autós (ilyen is van) hiába vásárolja meg mindhárom cég kártyáját, sokszor gyakorlatilag fogalma sincs, hogy melyik utcában melyiket kell használnia. Megoldás, úgy tűnik, egyelőre nem született erre a problémára, a parkolási társaságok és a főváros is csupán azt tudják mondani sóhajtozva, bizony szükség volna az egységesített parkolási rendre.

A fővárosban jelenleg három parkolóautomatát üzemeltető szervezet van, amelyek az egyszerűség kedvéért két gyártó három különböző típusú jegykiadó automatáját működtetik. A kártyák azonban egymással nem kompatibilisak, vagyis egyik kártya sem használható a másik társaság automatájánál. Aki több kerületben is rendszeresen parkol, és ezekben a kerületekben más-más típusú automata üzemel, több kártyát is vásárolnia kell.

12 tipp a mobil parkoláshoz

1. Mi kell a mobil parkoláshoz?

A parkolás díj mobilon történő fizetésének egyik feltétele a gépjármű első szelvédjére ragasztott azonosító matrica (amelyet az ügyfélszolgálaton kapunk meg szerződéskötéskor).

2. Mit jelent a csoportos parkolási mód?

Ebben az esetben a rendszerben regisztrált telefonok bármelyikéről indítható parkolás, bármelyik gépjárműre (rendszámr). Ha egy adott gépjárművet többen használnak, akkor bárki parkolhat mobil rendszeren keresztül, vagy egy személy több gépjárművet is használhat.

3. Mit jelent a határozatlan idejű parkolás?

A parkolás indítását követően bármikor leállítható a parkolás (perc alapú), a Főv. Gya. rendelete alapján min. 15 perc). A parkolási díjfizetés optimalizálható, ekkor a tényleges parkolási időt kell megfizetni.

4. Mikor indul a parkolási idő?

Az ügyfél által megküldött üzenet a rendszer által történő visszaigazolásakor. Az ügyfél egy SMS-t kap a parkolás indításáról. Amennyiben a visszaigazolást nem kapjuk meg 1 percen belül, akkor a parkolási idő nem indult meg. Abban az esetben sem, amennyiben a visszaigazolás megerkezik, de egy percen túl! (Ez abban az esetben lehetséges, ha az üzenet elküldését követően a telefon lemerül, az SMS tárhely megtelt, rossz adatokat adtunk meg stb.)

5. Mit tegyünk, ha nem kapunk visszaigazolást a parkolás indításáról?

Ellenőrizzük, hogy jó számrá küldtük-e az üzenetet, és jó adatokat adtunk-e meg. A prémium szolgáltatások között kérhető, hogy helytelen adatok küldése esetén a rendszerrel jelzést kapjunk. Amennyiben azonosítható a hiba, akkor erre utaló jelzést kaphatunk.

6. Mit tegyünk, ha lemerült az egyenlegünk?

Egyenlegünket feltölthetjük az ügyfélszolgálatokon vagy átutalással a 11600006-00000000-02782827 bankszámlaszámra. Átutalás esetén a közlemény rovatban csak az ügyfél-azonosítót kell megadni. Ellenkező esetben nem tudják a rendszerben jóváírni az átutalt összeget. Mobiltelefonnal is feltölthetjük az egyenleget, amennyiben ez a lehetőség a mobilszolgáltatónál elérhető. A T-Mobile Magyarország Rt. ügyfeleket az egyenleg feltölthető 3000 forinttal a T-Mobile Vásárlás szolgáltatás keretében. Ekkor küldjük el SMS-ben a 3000-es számot a 06 30 444-4222-es telefonszámra.

7. Hogy kaphatunk információt az egyenlegről?

Minden parkolás leállításakor megkapjuk az aktuális egyenleget, emellett a meghatározott összeghatár eléréséről jelzést kérhetünk. Leegyszerűsítve azonban üzenetet küldeni a 06 30 344-4370-es száma: egyenleg szóval.

8. Mi történik, ha elfelejtjük leállítani a parkolást?

A rendszer automatikusan leállítja a parkolást a korlátozott várakozási idő elérésekor (3, 4 óra), de legkésőbb az aznapi üzemidő végén. A leállításról üzenetet kapunk.

9. Mit tegyünk, ha üzemidőn kívül parkoltunk, és szeretnénk a reggeli üzemidő kezdetétől indítani a parkolást?

Üzemidőn kívül is küldhetünk parkolásiindítási üzenetet, amely csak az üzemidő kezdetekor indítja a parkolást.

10. Mit tegyünk, ha tévesen indítottunk el a parkolást (pl. téves körzetet jelöltünk meg)?

A tévesen indított parkolást állítsuk le, majd indítsunk el egy másikat. Amennyiben az új üzenet az előzőleg megküldöttől számtartó 1 percen belül megerkezik, a rendszer nem számítja fel a minimum 15 perc várakozási idő díját.

11. Hogyan történik az ellenőrzés?

A parkolási ellenőrök a mobiltelefonjuk segítségével ellenőrzik a kiragasztott matrica kódját, hogy az ügyfél elindította-e a parkolást.

12. Lehet-e a mobilon keresztül fizetni a pótdíjat?

Nem. Pótdíj fizetésére az ügyfélszolgálatokon személyesen, csekken, átutalással, illetve automatánál (csak 5 napon belül) van lehetőség.

Mészáros Zsolt

Szorító: Gmail vs. Yahoo! Mail

Levél-csata

Bár már egyszer összeeresztettük a szívünknek oly kedves „magyar” webes levelezőket (CP 2006/03), nem kerülhetjük el az igazi döntő mérkőzést. Hiszen bármennyire is jók a hazai levelezőrendszerek, az igazi nagyokkal még nem versenyezhetnek. Ezek a nagyok pedig (nem meglepő módon), a Google és a Yahoo, a világ két legnépszerűbb ingyenes levelező szolgáltatása.

Gmail

Yahoo

A Google-féle e-mail szolgáltatás.

- Keresés, és szűrés:** Használja a Google keresőt, hogy megtalálja pontosan azt a levelet, amelyet keres, bármikor is küldte vagy ékezt.
- Ne adjon át semmit!** Több, mint 272.576Köt megajánlott (jól, egyre több) ingyenes tárhely, hogy sokáig több ne legyen költözve egyetlen tárhelyre sem.
- Tartsa őket összefüggésben.** Minden levél csoportosítva van az összes vélemzővel és beszélgetéssel jelenlétének meg.
- Működés nap nap hirtelenek.** Működés célzottan hamarok.
- Cikkek kapcsolatok között.** A kapcsolatok közötti levelek, amelyek a tárhelyhez tartozó weboldalakon mutatják.

©2006 Google. Adatvédelem: Engedélyezhető: [Hozzáférési szabályok](#).

YAHOO! MAIL

Get the complete picture. Sign up for Yahoo! Mail. Every letter is bigger and brighter, and it's all yours. Sign up now. [Sign up for Yahoo! Mail](#)

Stay in-touch with Messenger. **Yahoo! Messenger** is a free, fun way to connect with friends and share videos, photos, and more.

AntiVirus that works twice as hard. Your Yahoo! Mail scans and shares email attachments to help keep nasty viruses out of your life.

Wanna share in our trophy? PC Magazine knows a thing or two about free email, including which one stands out. [Discover](#)

To access Yahoo! Mail, you need a Yahoo! ID. Don't have a Yahoo! ID? [Sign up for Yahoo!](#)

Already have a Yahoo! ID? Sign in.

Remember my ID on this computer.

Why this is secure: Protect your ID on your account. [Sign up help](#)

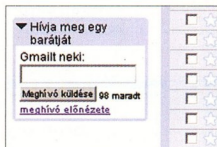
1. MENET – MEGÉRKEZÉS

Hát igen, ez egy **Google** termék – ami a nyitóképernyőn is jól látszik. A **gmail.com** címet begépelve ismét szembesülünk a Google „minimal dizájn” védjegyével. A szépségre főgékony felhasználókat ez talán elrémítheti (a Gmail a továbbiakban is hasonlóan csúnya lesz), tény azonban, hogy a kezelőfelülete extra gyorsan betöltődik, akármilyen kapcsolattal is rendelkezünk – és ez azért nem mindegy. Különösen intelligens megoldás, hogy operációs rend-

A **Yahoo! Mail** a **yahoo.com** oldalról vagy közvetlenül a **mail.yahoo.com** címet begépelve érhető el. Már első pillantásra meglátszik, hogy ők a Google-lal ellentétben az esztétikára is ügyelnek, persze ez csak amolyan „cukorka a szemnek”, igazából nincs jelentősége. Roppant bosszantó viszont, hogy angol nyelvű az oldal, automatikus lokalizáció tehát (ellentétben a Gmaillel) itt nincsen. Van ugyan egy „international users – choose your

szerünk nyelvezetétől függően a Gmail rögtön magyarul (vagy bármilyen más nyelven) jelenik meg, nem lesz tehát szükség arra, hogy a területi beállításokat babráljuk. Rögtön a kezdőoldalon megtapasztalhatjuk a Gmail egyet legnagyobb előnyét: ez az egyetlen ingyenes szolgáltatás jelenleg, amely több mint két gigabájt (G) tárhelyet kínál, ingyen és bérmentve. Ezzel persze lehetetlen versenyezni, de hát a levelezés nem csak a tárhelyből áll. Szóval várjuk ki a végét.

2. MENET – REGISZTRÁCIÓ

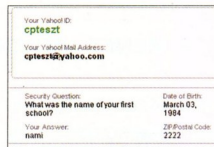

A regisztráció minden ilyen rendszer esetében fájdalmas folyamat, hiszen rengeteg felesleges adatot kell megadnod, többször kell „accept”-et klikkelni, jelszót és jelszómeg-erősítést, jelszóemlékeztető... Unalmas dolog, az szent. Nos, a

Gmail esetében a regisztráció a lehető legfájdalmasabb: a Gmail ugyanis még pillanatnyilag is csak egy „publikus betéteszt”. Ennek ellenére, hogy már több mint egy éve működik, ráadásul már most több felhasználója van, mint bármelyik más rendszernek. Regisztrálni tehát nem tudunk csak „úgy”, szükségünk van egy úgynevezett „meghívóra”, amelyet valamilyen Gmail postafiókkal már rendelkező ismerősüktől kaphatunk (invitálás a hivatalos nevére). Ilyen invitálásból minden felhasználó 100 darabot küldhet. Ennek a valamennyire zárt rendszernek bizony van létjogosultsága, hiszen bárminek is gazdag a Google, azért nem tud minden embernek a világon 2 gigabájt tárhelyet biztosítani. Apró trükk: ha nincs gmail-es címmel rendelkező ismerősöd, csak keressünk rá a Google-ban: írjuk be, hogy *@gmail.com, és máris rengeteg találatot kapunk. Ha elég kedvesen kérjük, valamilyenképp biztosan küld egy invitálást, hiszen neki ez csak egy klikkesés.

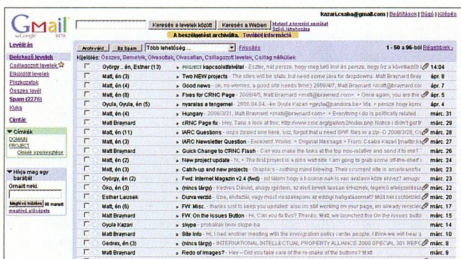
country” legördülő menü a lap alján, itt azonban újabb csodás éri az embert: Magyarország nincs a listán (hiába, kis ország vagyunk... Legalábbis szerintük, mert amúgy mi vagyunk a legnagyobbak, csak sokan ezt nem tudják!).

A Yahoo! Mail tehát bizony angol nyelven fog kommunikálni velünk a továbbiakban is, és ez bizony óriási hendikep, ráadásul rögtön az első menetben! De persze a mérközésnek még nincs vége... Bármí megtörténhet.

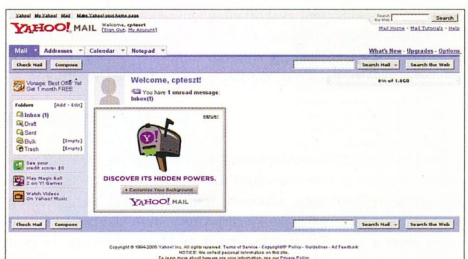

A Yahoo egy „szokásos” regisztrációs lappal fogad minket, amennyiben a „sign-up” opciót választjuk: név, becenév, jelszót és egyéb adatok, vagyis semmi különös. A regisztráció 1-2 perc alatt elvégezhető, így összességében elmondható, hogy könnyű és gyors. Különösen intelligens megoldás, hogy még az adatlap nyugtáztatása előtt megnézhetjük, hogy az általunk választott azonosító (Yahoo-s cím avagy Yahoo ID) elérhető-e: csak klikkeljünk a „check the availability of this ID” gombra, és máris kiderül, nem kell többször kitöltenünk az adatlapot, ha esetleg a végén derül ki, hogy bizony a kis.peter@yahoo.com cím már foglalt. Adatunk megadása után máris használhatjuk üdönstül postafiókunkat, nincsen szükség alternatív e-mail címre és további megerősítésekre. A Yahoo sem akar lemaradni a versenyben, így ezen a szolgáltatáson keresztül is nagyon-nagyon sok, azaz 1 gigabájt tárhelyet kapunk. Ez azt jelenti, hogy ha soha nem töröljük a leveleinket, akkor sem valószínű, hogy be fog telni a postafiókunk. Ráadásul lehetőségünk van nagy állományokat (videókat vagy zenéket) fogadni és tárolni – sokan amolyan „minimerevlemezként” használják a Yahoo postafiókot, amely ráadásul bárholnan elérhető.

3. MENET – KEZELŐFELÜLET

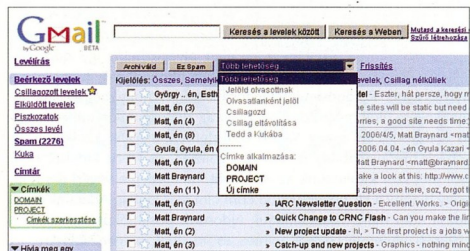
A Google az egyik legnagyobb „újtót” a számítástechnika terén, első bejelentkezéskor ennek ékes példáját fogjuk tapasztalni. Ez a levelező ugyanis teljesen más, mint amit eddig láthattunk. Nincsenek postafiókok (nincs inbox, sem hasonlók), hanem viszont úgynevezett címkék (labels). Ezek használata eleinte furcsa lehet, pár nap múlva azonban megtapasztalhatjuk, hogy ez bizony jobb, mint a hagyományos mappákba rendezgetés. Itt a levelek mindegyike kaphat egy „címkét”, amelyet mi választunk, és később ez a címke mindig látható a levél mellett (sőt előre beállíthatjuk, amolyan filterszerűen, hogy melyik újonnan érkező levélhez milyen címkét

A Yahoo felülete – ellentétben a Gmaillel – semmit nem újít, sőt már-már ultrakonzervatívnak mondható. Ennek megvan az a nagy előnye, hogy aki már látott velem levelezőt, az minden további nélkül használhatja a Yahoo-t, még annak ellenére is, hogy a felület angol nyelvű. A Yahoo! Mail tehát teljesen olyan, mint például a Freemail vagy az Index Mail (vagy akár a Hotmail): baloldalt látjuk a mappáinkat (inbox, outbox), egy kis csíkbán pedig rögtön megvizsgálhatjuk, hogy mennyit használtunk el a 1 GB tárhelyből, és persze nem hiányzik a „you have 1 new mail” emlékeztető sem a lap tetejéről. Kétségtelen, hogy első pillantásra (főleg mivel

rendeljen a Gmail, és persze a menüben a megfelelő címkeire kattelve csak a szóban forgó leveleket látjuk (jobb mint a keresgetés). Ráadásul a Gmail nem úgy kezeli a reply-okat, mint a többi rendszer: itt minden reply egy levél „alatt” kap majd helyet, amolyan beszélgetésszerű „log”-ot alakítva ezáltal a levélváltásokból. Így egy oda-vissza többszörös megválaszolt levél is csak egy levélként jelenik meg, amely azonban legördíthető, és a régebbi reply-ok visszaolvashatóak. (Jóval átláthatóbb felületet eredményez ez a megközelítés.) Újserző és merész megoldások, pár napos használat után azonban kiderül, hogy ezek remek újítások, és ha megszokjuk, már nem is fogunk tudni visszaállni a „hagyományos” levelezőkre. És persze a kezelőfelület még mindig magyar...

4. MENET – MINDENNAPI HASZNÁLAT

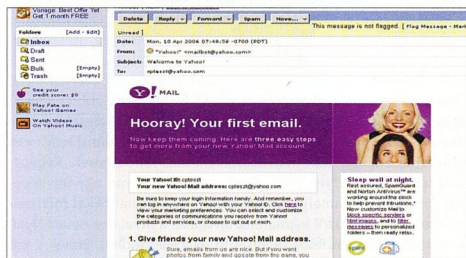

Hosszabb használat esetén bizony nagyon „előjönnek” a Gmail előnyei: csak levelezünk vele egy-két hétig, és meg fogjuk érteni, hogy béta állapot ellenére miért lett már a legnépszerűbb webes levelező. Először is: nincsen benne reklám. Nem arról van szó, hogy kicsi, kevésbé zavaró, kikapcsolható/áthelyezhető vagy némi pénz (upgrade) fejében eltűnő reklámok vannak... Egyáltalán nincs reklám! Semmi! Sem bannerek, sem kértelen levelek... Ez bizony hosszabb távon nagyon-nagyon kényelmes, ráadásul gyorsítja is a Gmail használatát (mivel az apró Gmail logok leszámítva semmi grafika nincs a felületen, gyakorlatilag fénysebességgel tud letöltődni az oldal). Amennyiben leveleink között akarunk keresni, akkor is jól járunk: a Google ugyanis ehhez is saját motorját használja (náná!), amely gyors, hatékony, ráadásul mindenki számára ismerős.

5. MENET – KOMOLYABB HASZNÁLAT

A Gmail spamszűrője valószínűleg a világ legjobbja. Természetesen mi magunk is létrehozhatunk bármilyen mélységű és bonyolultságú spamfiltert, erre azonban nem valószínű, hogy szükség lesz, mivel a rendszer eleve kiszűrte a legismertebb spameket. Ha mégis átjutna valami a szűrőn (erre a mi esetünkben egy év alatt körülbelül négyezer került sor), akkor egyszerűen rákattelinünk a levélre, majd a *report spam* gombra – és máris „feljelentettük” a szóban forgó levelet. Így arról a címről (persze a gmail rendszere megvizsgálja, hogy jogos volt-e az igény) nem kapuk több szemetet, de a legjobb az, hogy több millió felhasználótársunk sem. És persze amit ők „jelentenek”, abból mi is profitálunk, azaz nem kapunk több levelemet – hát ezért nincs spam a Gmailben. Maximum egyszer. Az előzőekben már említett „címkék” használata is nagyon egyszerű: ha egyszer egy levelet „megcímkéztünk”, onnantól kezdve az arról a címről érkező levelek a továbbiakban is ezt a címkét kapják, automatikusan (ha akarjuk). A címkék pedig megje-

hagyományos felületről van szó) a Yahoo jóval áttekinthetőbb és egyszerűbb, mint a Gmail – semmi újítás, semmi meglepő, csak a jól bevált levelezőfelület. Ráadásul szebb is, hiszen a Google minimál dizajn stílusával ellentétben a Yahoo! Mail felülete nagyon szép és nagyon praktikus: első pillantásra megtalálhatjuk a fontosabb dolgokat, úgymint opciók, keresés, címjegyzék és naptár. Ha tehát szigorúan az „első benyomást” vizsgáljuk, akkor bizony ezt a menetet a Yahoo nyerte – a Gmail újításaival és fapados felületével könnyen elriazhat egy egyszerűsége vágyó felhasználó, míg a Yahoo (túlás nélküli) akár az ovisek is könnyen kezelhetik. Eddig tehát Gmail versus Yahoo! Mail: egy-egy! De még mindig nincs vége a mérkőzésnek...

Hát bizony hosszabb távon az eleinte szép grafikai és nagyméretű képek kezdenek idegesítővé válni, nem is beszélve a folyton megjelenő (lap alján, oldalán stb.) izgó-mozgó (néha még zenélő is!) flash reklámokról. A mindennapi használat során tehát gyors internetkapcsolatra és jó PC-re lesz szükségünk (a Yahoo! Mail betöltése például hotspoton keresztül egy rémálom, a flash bannerek miatt). A csillóg-villogó felületek és a reklámokat leszámítva azonban a mindennapi használat során a Yahoo! Mail nagyon jól vizsgázott: leveleinket könnyen csoportosíthatjuk, és maga a levélírás is egyszerű (csak egy darab klikkelés, és máris írhatjuk a levelet). A levelek olvasása kicsit bonyolultabb, mint a Gmail esetében: itt ugyanis kétszer kell klikkelnünk, egy előbukkanjon végre az újonnan érkezett levél (a Gmail esetében csak egyszer).

A Yahoo spamszűrője nagyon jó, sőt alapesetben nincs is vele semmi dolgnak, hiszen be van kapcsolva. A gyakorlatban a spamek körülbelül 90%-át megszüri, ami igen jó arány az ingyenes rendszer közül. Rokonszenves dolog, hogy itt is megtalálható ama bizonyos „report spam” lehetőség, bár egy kicsit jobban el van rejtve, mint a Gmail esetében.

Némi állítgatásra is lehetőségünk van a spamszűrő tekintetében: megadhatjuk például, hogy rögtön töröljdenek-e az üzenetek, vagy egy átmeneti tárolóba továbbítsa őket a rendszer, és csak később váljanak végleg az enyészettévé. Tetszés szerinti szűrőket is létrehozhatunk (ez nem csak a spam miatt hasznos, hanem például leveleink csoportosítása miatt is). Ez a filter ablak egy kicsit talán bonyolult (mármint nem maga az ablak, hanem a használata), ha pedig figyelembe vesszük, hogy a Google ezt az egész filtermériát felhasználó a címkék bevezetésével, akkor a Yahoo a levelek csoportosítása és rendezése terén bizony csúfosan alulmarad. Renge-

lennek a bal oldali menüben: így egy kattintással „szűrhetjük” az inboxban levő levelek megjelenítését. A címjegyzék nem világban, de mivel a Gmail automatikus címkéigéztésével dolgozik (akárcsak az Outlook), nem is igen lesz rá szükség. Nincs viszont naptár és egyéb kiegészítő funkciók: ha tehát a levelezésen felül további extrákat is szeretnénk, akkor ne a Gmailben próbálkozzunk.

teg extra opciót kapunk viszont, amelyeknek ugyan első ránézésre semmi közük a levelezéshez, viszont nagyon jól kivitelezett és könnyen használható bönusok. Ilyen például az igen részletes és funkciódús naptár (calendar), vagy a szintén rengeteg opcióval felszerelt (bár jelen sorok írójának mindmáig feleslegesnek tűnő) *notepad*, azaz jegyzetbő funkció.

	Gmail	Yahoo! Mail
Kezelés:	Tökéletes	Nagyon könnyű
Regisztráció:	Csak meghívásos alapon (sajnos)	Ingyenes, gyors, könnyű
Egyszerű szolgáltatások:	Minden	Minden
Komolyabb funkciók:	Levelezéssel kapcsolatban minden	Sok extra, de mi közülük van a levelezéshez?
Spamszűrő:	Tökéletes	Nagyon jó, némi pénz fejében upgrade-elhető
Vírusvédelem:	Saját, nagyon jó	Jó
Súgó és FAQ:	Kiváló (magyarul!)	Jó
Nyelv:	Automata, a világ majdnem összes nyelvén tud	Kimagasló, több mint 30 nyelven beszél (magyarul nem)
Import funkciók:	Nincs	Nincs
Export funkciók:	Átlagos	Átlagos
Keresés/organizálás:	Újszerű (címkék) és egyszerű	Szakos
Sebesség:	Nagyon gyors	Átlagos
Reklámok:	Egáltalán nincs	Sajnos elég sok

ÖSSZEGZÉS

Felmerül a kérdés: tisztességes dolog-e a mai világban bármit is versenyeztetni egy Google-szolgáltatással? Hiszen a Google akármit is csinált eddig, az mindig a legjobb lett, beleértve a *Gmail*-t, a kihetetlen *Google Map* szolgáltatást, vagy éppen a *Google Chat* (a keresőből már nem is beszélve). Nos, a válasz egyszerű: nem tisztességes dolog. A Yahoo azonban példaértékűen állta a sarat ebben a „*Dávid és Góliát*” (ezt a szöveget nem lehetett kihagyni) mérkőzésben, és majdhogynem döntetlenre sikerült kihoznia a mérkőzést... Majdnem. Bármennyire is elismerésre méltó azonban a Yahoo! Mail, az 1 Gb-ot tárhellyel és a rengeteg funkcióval, a Gmail kétszer ennyi tárhelyével, az elképesztő (mondhatni a webes levelezés terén „forradalmi”) újításokkal, valamint az abszolút reklámmentes felülettel sajnos nem lehet versenyezni. A győztes tehát a Gmail (mondhatnánk úgy is, hogy péppé verte a Yahoo! Mailt), a tisztességtelen verseny ellenére azonban a mérkőzés nagyon érdekes és tanulságos volt. Valószínűleg sokáig fogjuk még használni mind a Gmailt, mind a Yahoo! Mailt, kiki ízlése szerint.

Henryke

Sharkoon

DISZTRIBÚCIÓ

Fénycsővek

Világító hűtőventillátorok

Világító billentyűzetek

Tápegységek

Headset-ek

Hangfalak

MK Computers

Megoldás mindenre

Viszonteladók jelentkezését várjuk!

www.mkcomputers.hu info@mkcomputers.hu

Tudjon meg többet a Juniper Networks termékeiről a képviseletől: www.reinet.hu, sales@reinet.hu

NetScreen 50 - Teljesen integrált tűzfal megoldás korlátlan felhasználókkal és 170 Mbps teljesítménnyel. Antivirus, anti-spware, behatolásdetektálás, spam-és URL szűrés egy dobozban, napi signatúra frissítéssel.

NetScreen-15G 2000 - Integrált tűzfal és behatolás megelőző megoldás teljes (24x7) elemzés mellett gerincműveletek biztonsági szegmentálására alkalmas teljesítménnyel (>2 Gbps).

IDP 1100C - Világszinten piacvezető behatolásmegelőző és detektáló célhardver termék 1 Gbps hitelesített inline teljesítménnyel. 8 féle detektálási mechanizmus, 60+ protokoll és 3000+ támadás felismerése és elhárítása.

ERICSSON
TAKING YOU FORWARD

A Juniper Networks kiemelt magyarországi viszonteladója: Ericsson Magyarország Kft.
1037 Budapest, Laborc u. 1., Tel.: +36 1 437-7100
E-mail: valaszolunk@ericsson.com

Ön mennyi pénzt, erőforrást veszíthet hálózata működési hibái, védtelensége miatt?

Nyereményakciók a weben

Ajándékvadászat

Anyeremény, az ajándék mindenkit csábít, hiszen ha ingyen adják, azt is hajlamosak vagyunk elfogadni, amire az égvilágon semmi szükségünk sincs. Vannak azonban olyanok, akik sportot űznek a nyereményvadászatból, és ahol csak tehetik, szerencsét próbálnak, pénzt és időt nem kímélve. Ők azok, akik az üzletben árgus szemmel kutatják az akciós címkéket, és ha például tíz dobozos sör vonalkódját kell összegyűjteni, akkor ők legalább ennyit biztosan vásárolnak, még ha virágot is kell fényesíteni végül vele – a módszer egyébként rendkívül hatásos, még édesanyjától lestem el.

Akciók gyűjteménye

Az igazi profik persze az új technológiákat is hadra fogják, így aki csak teheti, az interneten űzi a nyereményvadászatot. A potyalesők kedvelt netes kikötője a www.webnyeremeny.hu címen érhető el, ahol a legkülönfélébb nyereményjátékokat sikerült összegyűjteniük a szerkesztőknek. A portálon a játékokat nyeremények szerint csoportosították, így ha valakinek kézpénzre, autóra, esetleg utazásra fáj a foga, azonnal megnézheti, hogy mit kell ehhez levennie a polcról. Ottjártunkkor az ételészítők, a fogkrém, a sajt és a súrolószerek fizettek a

Vannak, akik már-már betegesen hajtanak a különböző nyereményekre és akciókra, és szinte bármit megvesznek, ha a felirat autóval, utazással, esetleg kézpénznyereménnyel kecsegtet. Számukra a játék lételem, így nem meglepő, hogy a neten is akad már kifejezetten nekik szóló portál.

legjobban, ezekkel akár egymillió forintot is kasszírozhattunk, míg ha valaki a foci-vb-re akart kijutni, annak egy új borotvába kellett invesztálnia.

Autó fronton is bőséges kínálat – Fiat, Ford, Hyundai, Volvo, Chevrolet – fogadott bennünket, érdekes módon itt főleg élelmiszerek – olaj, margarin és más hasonlók – vásárlásával hozhattuk magunkat helyzetbe. Természetesen utazási nyereményekből sem volt hiány, az úti célok között szerepelt többek között New York, Görögország, Ausztria és Madeira, de a megfelelő csokival egy balatoni nyaralásért is harcba szállhattunk.

A webnyeremeny.hu oldalon a nyereményjátékokat aszerint is csoportosították, hogy milyen fajta terméket kell megvásárolnunk hozzájuk, de az üzletláncok akcióit is külön-külön vették, így kedvez boltunk akcióit illetően is képből lehetünk. Internetes játékból is akad pár, ezekhez jellemzően csak regisztrálnunk kell magunkat, így ha nem bánjuk, hogy adataink egy marketing-cég adatbázisában landolnak, vásárlás nélkül is szerencsét próbálhatunk.

Az online nyereményjátékok ugyanis nem öncélúak, és elsősorban az e-mail cím vadászata a legfontosabb céljuk, ráadásul a regisztrációnál egy sor személyes – iskolai végzettségünkre, anyagi helyzetünkre és érdeklődési körünkre vonatkozó – információt is begyűjtenek.

A Webnyeremény oldalon kívül másutt is vadászhatunk akciókra, így bár ottjártunkkor éppen nem találtunk aktuális játékot, a

Hogyan lehetsz az első? TIPP

Ha más dolgod is akad: Regisztrálj egy hírlevélre, ahol megkapod a frissbebe akciókat!

Ha fanatikus vagy: Űj minél többet a számítógép előtt, így a limitált számú nyereményekről sem maradsz le!

www.nyerolap.hu oldalra is érdemes néha elnéznünk. Az oldal a már bemutatott logikát követi, azaz időrendben és a megvásárolandó termék vagy szolgáltatás típusa szerint is kereshetünk az akciókra. A részletekre kattintva megismerhetjük a játék feltételeit, a nyereményeket és a beküldési határidőt, így nekünk már csak játszaniuk kell. Hogy ne maradjunk le semmiről, nyereményfigyelő szolgáltatást is használhatunk, ám ehhez már regisztrálnunk kell magunkat.

Pénznyerő helyek

Amennyiben kifejezetten pénznyereményre utazunk, az interneten találhatunk még néhány lehetőséget, ahol szerencsét próbálhatunk. Cikkünkben az online szerencsejáték oldalokról, virtuális kaszinókról és bukméker site-okról nem írunk, ugyanis ez annyira nagy és speciális terület, hogy a későbbiekben majd még önállóan foglalkozunk ezekkel. Szerencsére ezeken kívül is akad még nyeresési lehetőség, itt van mindjárt a www.ingenlotto.hu oldal, ahol naponta négy alkalommal játszhatunk.

A játék maga rendkívül egyszerű, a hetven számból hetet kell kiválasztanunk, a telitalálat jutalma pedig egy autó, míg a kisebb találatokért mind alacsonyabb nyereményt járnak. Mi ebben az üzlet az *Ingenlottó* működötő *Fotexnet Kft.*-nek? – kérdezhetik olvasóink. A reklámlehetőség. Ugyanis a játékosoknak ahhoz, hogy megtessék a számaikat, minden egyes alkalommal fel kell lépniük a cég oldalára, ahol a tipp elküldése előtt egy hirdetés jelenik meg, amelynek egy meghatározott pontjára kell rákattintania a játékosoknak. A regisztrációval feltöltött adatbázis is értékes a Fotexnet számára, és ha belegondolunk, hogy egy komoly reklám-kampány milyen kiadást jelent, a földjünk felajánlott autó és a kisebb pénznyeremények nem is jelentenek olyan rossz üzletet.

F.N.

ITmédiabOLT

- Fizessen elő egyszerűen és gyorsan magazinjainkra!
- Legyen az első között, akik hozzájutnak a legfrissebb számítástechnikai magazinokhoz!
- Vegye át előfizetett példányát boltunkban!
- Lapkiadónk valamennyi aktuális és régebbi kiadványa megvásárolható!*

Jöjjön el hozzánk Ön is! Megéri!

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 60. (a MagiComp üzletében)

Tel.: (1) 374-0322, Fax: (1) 888-3499

Nyitva: hétfőtől péntekig: 8–20,

szombaton: 10–16, vasárnap: zárva

Megközelíthető:

2-es Metró > Kossuth téri megálló > 70. 78 trolibusz

3-as Metró > Arany János utcai megállótól 4 perc gyalog, Nyugati téri megállótól 6 perc gyalog

4. 6 villamosok > Nyugati téri megálló

Trolibuszok: 70, 72, 73, 78

*Egyes régebbi lapszámok csak korlátozott mennyiségben vagy készlet hiányában egyáltalán nem kaphatók!

cp Computer
PANDRÁMA

CHIP

IT-BUSINESS

PC GURU

tomorrow

PLAY!

aktuális és korábbi lapszámok • könyvek • különszámok • előfizetés

**Rendeljen
kényelmesen
otthonról!**

www.itmediabolt.hu

A kisgyermeknevelés szakértői világszerte vitatkoznak arról, hogy szabad-e számítógépek közelébe engedni óvodásokat. Sokan tartanak attól, hogy a kicsik az évek múltával függővé válnak, ugyanakkor az is bebizonyosodott: hasznos válogatással, mértékletességgel a komputer nagy szerepet játszhat a fejlődésükben.

Számítógép az óvodákban

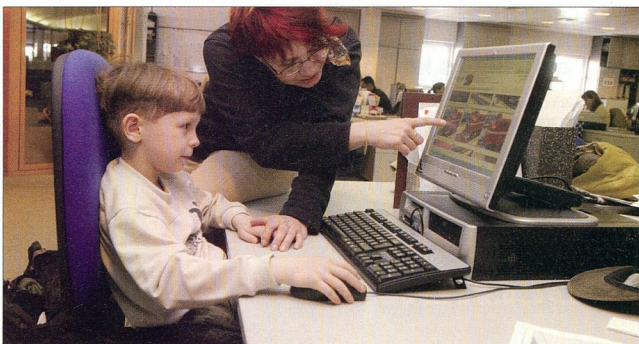
Jót tesz a gyerekeknek?

A számítógép a gyermekek számára immár teljesen hétköznapi szerkezet. A világháló elterjedésével egyre többen dolgoznak otthon, a komputer tehát egyfajta háztartási multimédiacentrummá alakult. A gyerekek ezzel nőnek fel, a számítógép kezelését sokkal könnyebben elsajátítják, mint a felnőttek. Bizony sokan ügyesebben tudnak e-mailt küldeni, mint kézzel írni. De segítségével nyelveket tanulhatnak, vagy akár matematikázhatnak is. És persze játszhatnak. Ezerféle számítógépes játékot: a leggyeszebb mesefigurástól a városalapítóson, sakkozósón és a kártyázósón át egészen a lövöldözősig. Persze mint mindennek, az effajta játéknak is vannak pártolói és ellenzői.

A digitális társadalom idején a felnőkvő nemzedéknek – az egyik oldal szerint – a lehető legkorábban meg kell ismerkednie a komputerrel. A világon számos olyan kezdeményezés indult el, amelynek keretében az óvodás korúak számára lehetőségek nyílnak arra, hogy közel kerüljenek a XXI.

Látványos eredmények

A hátrányos régiókba számítógépeket juttató *Brunsvík Program* 2002-es indulásakor az *Informatikai és Hírközlési Minisztérium (IHM)* felmérte a programban résztvevő, számítástechnikai tapasztalatokkal még egyáltalán nem rendelkező óvodások ismeretét, készségeit és képességeit. A szakemberek véleménye szerint e kicsik kvalitásai – többek között logikai, memória, kommunikációs és kooperációs téren – a program speciális munkátlomásai és szoftverei rendszeres használatának köszönhetően kiemelkedő szintű fejlődést mutatnak. Az IHM folyamatosan nyomom követi a programban résztvevő óvodák, s ily módon 15 800 gyermek mindennapjait. Egy tavaly októberben készített felmérés szerint az érintett óvodákban továbbra is rendkívül pozitív úgy a szülők, mint a nevelők véleménye.

század alapvetőnek mondott technikai eszközéhez, a számítógéphez. Az úgynevezett *KidSmart* program például az utóbbi évek egyik legnagyobb jótékonyági kezdeményezése, amelyet egy multinacionális informatikai cég az egyes országok közreműködésével valósít meg.

A program nem más, mint az információs társadalom kialakításának elősegítése, a digitális szakadék csökkentése: az, hogy mindenki egyenlő eséllyel tehessen szert számítógépes ismeretekre. A program révén a 2–7 éves gyermekek is megbarátkozhatnak a számítógép világával – hála a számukra kialakított termináloknak, a készségfejlesztő szoftvercsomagoknak, a vidám formavilágú számítógépeknek és a kimondottan vidám hangulatot árasztó kisbútoroknak.

Hazánkban is számos lehetőség adódik azoknak a szülőknek és pedagógusoknak, akik már óvodáskorú tanítványaikat, gyermekeiket szeretnék összeharátkoztatni a komputerrel. Ismert mesehősökkel és játékos feladatokkal várják a kicsiket a számítógép elé azok az interaktív CD-ROM-ok, melyek próbálják a kikapcsolódás közben fejleszteti a gyermekek tudását és készségeit.

Az említett kezdeményezésekről persze a pedagógusok és szülők, valamint a programokat elindító véleménye nem mindig egyezik meg. Vannak, akik nagyanyáink idejére és az akkori állapotokra, tanítási módszerek hatékony váltára hivatkozva feleslegesnek tartják a gyermekek számítógépekkel való korai ismerkedését. Mások szükséges rossznak gondolják a kicsik számára elké-

sztett komputeres készségfejlesztő játékokat. És vannak olyanok is, akik a gyermek szellemi fejlődése szempontjából egyértelműen hasznosnak vélik a számukra kialakított óvodai terminálokat.

E vélemény képviselői szerint az óvodákban a számítógépes oktatóprogramok kiválóan alkalmasak a lurkók figyelmének, koncentrációjának, kitartásának a fejlesztésére. A multimédia segítségével – amely kép, hang, szöveg és animáció együttes alkalmazása – az óvisok figyelmé maximumálisan le van kötve. A tananyag feldolgozása játékos formában történik, észre sem veszik, hogy éppen tanulnak. Olyan élményünk is csak a multimédiás órákról van, hogy a gyerekek újabb és újabb feladatokért könyörögnek.

A számítógép segítségével történő tanulás egyesek szerint tehát hatékonyabb bármilyen más módszernél. Ezek a foglalkozásokon a kicsik sokkal aktívabban, a figyelmük sincs probléma. A gazdag illusztrációk jobban elősegítik az anyag megértését, mint a tankönyvekben lévő, korlátozott mennyiségű fénykép, illetve rajz.

Erdős Csenge, Kovács Péter és Bonyai Zsolt Attila még csak nagycsoportos óvodások, mégis „rutinos számítógép-felhasználók” már. Nem csak otthon, de az óvodában is használják a számítógépet. A nagycsoportosok mellett azonban a kisebbek közül is egyre több lurkót vonzanak a gépeken lévő logikai játékok.

Horváth Pálné óvodavezető a Computer Panoráma érdeklődésére elmondta: a családok zömében van otthon komputer, így az nem ismeretlen a gyerekek számára. A tanulás szinte észrevehetetlen: a kicsik fokozatosan ismerkednek a számítógéppel.

Morvai Endréné régóta foglalkozik a gyerekek informatikai fejlesztésével. Az óvónál különböző előkészítő feladatokkal – például összerakós játékokkal – kezdi a ráhangoló foglalkozásokat. A puzzle-től szép lassan eljutnak a gépen a különböző logikai játékokhoz. Akadnak a kicsik között igazi „profik” is, akik otthon is gyakran játszanak a géppel. Az ismerkedés eredményes, az óvónál tapasztalatai szerint a nagycsoportosok prob-

lémeagegoldó képessége lényegesen fejlettebb, kiválóan tudnak következtetni, előre gondolkodni.

Domjáné Pusztai Andrea egy 13 éves kislány és egy hatesztendő kislány édesanyja. Férje munkájához elengedhetetlen a számítógép, amelyhez időnként otthon a gyerekek is odaülnek. Viktória ügyesen használja már a számítógépet, ha a tanulmányaihoz kell valamit keresnie: segítségével elkészíti az órarendjét, vagy éppen levelet ír, de nem ül sokat a gép előtt. Őccse ugyan még csak óvodás, de már ő is ismeri az alapvető billentyű funkcióit, és édesanyjával gyakran keresnek az interneten képeket, mesefigurákat. A komputeren a családi fotók nézegetése, a zenehallgatás is a kedvelt családi foglal-

latosságok közé tartozik. Andrea Ákos számára hasznos programokra is bukkant a világhálón, amelyek a kislány logikáját, térképét, mozgáskoordinációját fejlesztik. Az anyuka szerint a mai gyerekek számára a számítógépes világ már természetes, hiszen mindenütt ezt látják, s az előnyeiket is ki kell használni.

Igen, ahogy a szakértők is hangsúlyozták: az előnyök mellett néhány dolgot nem szabad figyelmen kívül hagyni. Ahogy egy felnőtt számára káros, úgy a fiatal szervezet-

Fokozza a tanulási kedvet

Pécsett, kisiskolások körében végeztek egy vizsgálatot, amelynek során azt vették górcső alá, hogy milyen hatással van a diákokra a számítógép. A szakemberek megállapították, hogy hatékonyabbá vált az összpontosító képességük, és például a nyelvtanulásban másfélszer gyorsabban haladtak. Napjainkban egyre több beszédjavító intézményben is használják számítógépet és logopédiai tárgyú szoftvereket a különféle terápia során. A tapasztalatok szerint a számítógépnek nagy a motiváló ereje, segítségével könnyebb bevonnai a gyermekeket a munkába. Egyértelműen fokozza a tanulási kedvet, játékosan tanít, színesíti a logopédiai foglalkozásokat, kiszélesíti a lehetőségek skáláját. A szoftverek intenzív, sokoldalú fejlesztést eredményeznek, célszerűen segíthetik az otthoni, egyéni gyakorlatot is.

Letölthető szoftverek

A szülőknek nagy segítséget jelenthetnek a különböző programok. A skála széles, találhatunk közöttük például matematikaszoftvereket, puzzle- és memóriajátékokat, valamint olvasási készséget fejlesztő programokat egyaránt. A *Veszprémi Egyetem* és az *ELTE-Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Kar* közötti megállapodásnak köszönhetően már több ingyen letölthető szoftver is van az interneten, a következő címen: www.freeweb.hu/logopedia.

nek sem tesz egyértelműen jót a monitor előtti ülés, a számítógéppel végzett hosszantartó munka, játék. A gyermekeknek normális testi és lelki fejlődése érdekében szükséges van a mozgásra és kortársai társaságára. A számítógép mellett egy helyben ülve, magányosan eltöltött hosszú órák egyértelműen nem szolgálják testi épségét. Elsősorban a gerinc és a szem károsodik. Sok tanulmány jelent már meg arról, hogy károsan hat a számítógépes játék a gyerekek lelkére is. A kicsik körében megjelent agresszivitás, az iskolai lövöldözések miatt sokan a komputeres játékokat kárhozták. Ennek az állításnak némiképp ellentmondanak azok az esetek, amelyek olyan kiskorúakkal történtek meg, akik életükben soha nem láttak számítógépet. Elég csak az afrikai tuszi és hutu törzsek kegyetlen gyilkos gyerekeire gondolni. Több millióan játszanak számítógépen, mégsem válik belőlük agresszív felnőt.

A probléma inkább abban rejlik, hogy a szülők elfoglaltak, nincs elég idejük csemetéikre. Hogy nyugtuk legyen, a képernyő elé ültetik már a piciket is, hiszen lefoglalják őket a színes, mozgó képek a tévében éppúgy, mint a komputerben. A szülők egyre kevesebbet, vagy egyáltalán nem olvasnak esténként mesét, nem beszélgetnek, nem kommunikálnak a gyerekekkel, mert túlhajszoltak, fáradtak...

A szakemberek szerint akkor válik károsá a számítógépezés, ha a gyerek idele menekül a valós élet elől, s ha az igazi dolgok már nem érdeklik. Ez ember éppúgy válhat gépfüggővé, mint alkohol-, drog- vagy játékautomata-függővé.

A pszichológusok azt állítják: a kérdés az, hogy a gyerekek mennyit és mire használnak a PC-t. Amíg ez is a játékok egyike, addig nincs baj, mert nagszerűen motíváló eszköz, olyan tevékenységekre is serkenthet, amelyre nélkülöz nehéz lenne rávenni egy óvodást, például a figyelmet koncentrált irányítására.

Vida Melinda

Sorozatunk előző részében a digitális fényképezőgépek vásárlásához szükséges alapvető ismereteket tekintettük át. Most, hogy már túl vagyunk a vásárláson, ismerkedjünk meg néhány fotózási alapfogalommal.

Digitális fotósuli 2.

Digitális fotózási alapismeretek

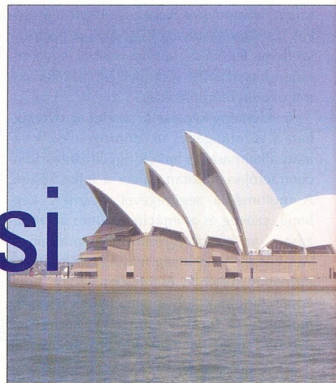
A digitális fényképezőgépek néhány alapvető paramétere és működése megegyezik a hagyományos fényképezőgépekével, nem árt azonban tisztáznunk az alapokat.

Az expozíció mint bűvös fogalom

A fotózáshoz természetesen fényre van szükségünk, amely az időjárás és egyéb tényezők függvényében folyamatosan változik. A megfelelő felvételek elkészítéséhez nem kell mást tennünk, csak a digitális fényképezőgépünk CCD-érzékelőjére érkező fényt kordában tartani. Ezt a folyamatot nevezük expozíciónak, amelynek mértéke attól függ, hogy mennyi fényt engedünk át az

objektívén és milyen hosszú ideig. Az objektívben egy fémlamezekből álló, zárónyitó lamellarendszer található, amelynek a beállítása adja a rekesztérteket, vagyis a lencserendszeren átjutó fény mennyiségét. A szabványos rekesznyílásokat számokkal jelöljük, s ezt nevezik a rekesztérteknek. Minél nagyobb a rekesztértek, annál kisebb az objektív nyílása, vagyis annál kevesebb fény éri a CCD-érzékelőnket. A rekesztértek növekvő számsort takar (1,4, 2, 2,8, 4, 5,6, 8, 11, 16, 22), amely a nyílás csökkenését jelenti, mégpedig pontosan az előző érték felére.

A rekesznyílás mellett számolnunk kell az idővel is, hiszen nem mindegy, milyen hosszú ideig éri fény a CCD-érzékelőt.

A komolyabb digitális fényképezőgépek kijelzőjén mindig nyomon követhetjük a rekesznyílás és az expozíciós idő beállításait. Ugyanitt látható az expozíciókorrekció mutató skála is

Hosszabb idő alatt több fény éri, ezért világosabb lesz a kép, rövidebb idő mellett természetesen sötétebb az eredmény. A digitális fényképezőgépeken ezt az időtartamot a zársebességgel szokták jellemezni, amelyet másodpercben vagy annak törtrészeiben adják meg (1/2, 1/4, 1/8, 1/15, 1/30, 1/60, 1/125, 1/500, 1/1000). Minél nagyobb a zársebesség, annál rövidebb az expozíciós idő, vagyis annál kevesebb ideig éri fény a CCD-érzékelőt.

A rekesztértek és a zársebesség együttes állításával érdekes játéka nyílik lehetőség. A viszonyosság elve alapján minél kisebb rekesztérteket – vagyis nagyobb nyílást – választunk, annál rövidebb expozíciós idő – vagyis nagyobb zársebesség – kell az expozícióhoz. Mindez megfordítva is igaz: hosz-

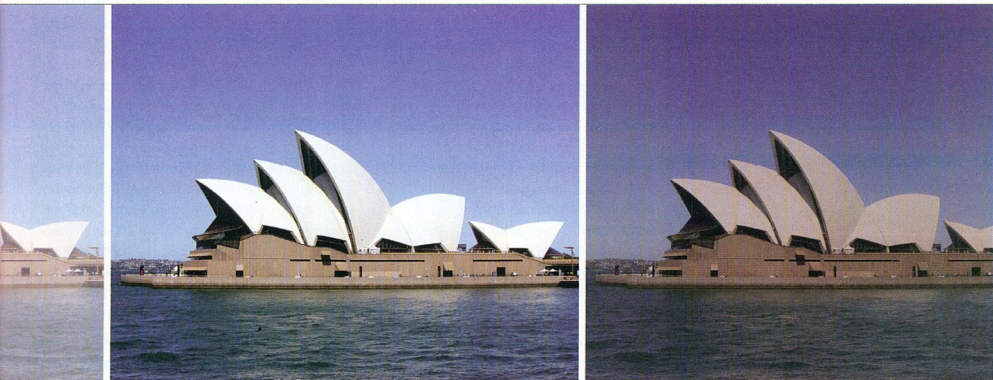
Az LCD kijelzők problémája

A digitális fényképezőgépeknel gyakran számolnunk kell azzal a problémával, hogy mást lát a gép optikája, és mást lát a mi szemünk. A hagyományos gépeknel elterjedt tükröreflexes technika egy tükrörendszer segítségével mutatja meg nekünk az objektív által is látott valós képet, s szemünk érzékenysége révén így tökéletesen el tudjuk dönteni, hogy a témánk pontosan van-e fókuszálva. A legtöbb digitális gépnél azonban csak egy LCD kijelzőn követhetjük nyomon az objektív által látott képet.

Egy ilyen 4-5 cm átmérőjű LCD-n a képpontokon kirajzolódó részletről nagyon nehéz eldönteni, hogy valójában éles-e a képünk. Ezért van az sokszor, hogy egy élesnek hitt felvétel a számítógépen megtekintve kis- se homályosnak tűnik. Az LCD-k fejlődése az egyre jobb képmínőség és az egyre nagyobb méret irányába mutat, ennek ellenére a probléma nehezen orvosolható. Átírdaló

megoldás ma már a legtöbb digitális fényképezőgépbe beépített 3-4-szeres nagyító funkció, amellyel pontosabban ellenőrizhetjük képeink élességét. Kétség esetén nem kell mást tenni, mint kinagyítani az adott részletet, s korrigálni a felvételeket.

Előfordulhat az is, hogy későn vettük észre a problémát, s már nincs módunkban újra elkészíteni a felvételt. Ilyenkor egyetlen megoldás van számunkra, egy képfeldolgozó program segítségével csökkenteni a kép méretét, ugyanúgy becsapva szemünket, mint ahogy azt az LCD kijelző is tette. A bemozdulás mértékétől függően legalább felére, harmadára kell csökkenteni a képünk méretét, s egy élesítő szűrőt is rá kell engednünk a képre. Az igaz, hogy nem a lelegelegánság megoldás, de ha az eredeti képünk elengedően nagy méretű volt, még megmenthetünk belőle valamit.

A helyes expozíció adta a középső képet. Túlexponálás esetén a CCD-érzékelő túl sok fényt kapott, alulexponáláskor pedig túl keveset

szabb expozíciós időhöz elegendő egy kisebb rekesznyílás beállításával. Mivel a rekesz és zárssebesség egymást követő értékei duplikálódnak, ha a rekeszérték és a zárssebesség egyidejűleg, azonos mértékben, de ellenkező irányban változtatjuk, akkor is ugyanazt a megvilágítást kapjuk. Ez olyan, mintha egy hordót szeretnénk feltölteni vízzel: feltölthetjük egy vékony locsolótömlővel pillanatok alatt. A végeredmény mindkét esetben azonos: a hordó tele lesz, vagyis a CCD-érzékelőnkre ugyanannyi fény jut.

Mérjük fényt

Minden digitális fényképezőgépben beépített fénymérő méri az adott helyzetben rendelkezésre álló, a témáról visszaverődő fény mennyiségét. Általában a fényképezett témákon különböző világosságú felületeket találunk. Ezért a digitális fényképezőgépek különböző fénymérési módokat ajánlanak.

A legegyszerűbb digitális készülékekben régebben *átlagoló fénymérést* használtak. Itt a fényérzékelő az egész felületet egyformán érzékelt, s a világos és sötét képrészletek fényssűrűségéből átlagot képzett. Ez átlagos, vagyis egyenletes fényssűrűségű képeknél jó megoldást eredményezett, azonban egy-egy világosabb vagy sötétebb képrészlet alul- vagy túlexponált lehetett.

A mai digitális gépeken inkább *kiértékelő fényméréssel* találkozhatunk, ahol a téma több területén elvégzik a fénymérést, s az így kapott összetett eredmények vezérlik az expozíciót. Ez a megoldás többé-kevésbé kiküszöböli az átlagoló mérés hibáit.

Számos digitális fényképezőgépben találkozhatunk a *középre súlyozott fényméréssel*

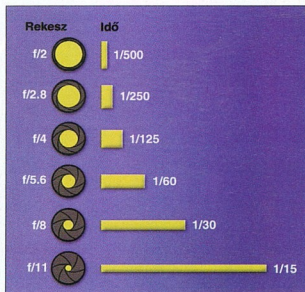
móddal, amely átlagolja ugyan a kép több részletének fényviszonyait, de a középpontban lévő témára exponál. Ezt a fénymérési módot ajánlják akkor is, ha hátulról megvilágított vagy nagyon éles fénnel körülvelt témát fényképezünk.

A következő hasznos fénymérési mód a *szpot fénymérés*, amelynek segítségével megmérhetjük a számunkra fontos képrészlet világosságát, s ez alapján állíthatjuk be az expozíciót. A legtöbb gépnél ez a szpot terület a kép közepén helyezkedik el, viszont a választott témát nem mindig szeretnénk oda helyezni. Ilyenkor siet segítségünkre az úgynevezett expozíció rögzítő gomb. A szpotmérő mezőt egyszerűen a fő témánkra irányítjuk, majd megnyomjuk az expozíció rögzítő gombot. Ekkor a megmért szpot mező adatait megjegyzi a gép, és bármilyen új kompozíciót alkossunk is, a rögzített értékkel készül el a felvétel.

A legújabb megoldások közé tartoznak a *mátrix rendszerű fénymérők*, amelyekben az

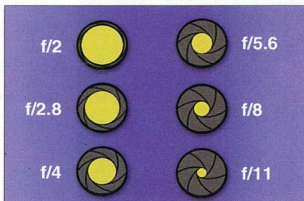
érzékelők egy meghatározott mintázatot rajzolnak ki, s mindegyik külön-külön érzékeli a fényt. A megkapott adatokat a gépbe épített számítógép értékeli ki, s ez alapján vezérli az expozíciót.

Az itt említett fénymérési módok közül a felhasználó választhatja ki a szerinte legjobban megfelelőt, azonban tisztában kell len-

A rekesznyílás és az expozíciós idő különféle kombinációi azonos megvilágítást jelentenek a CCD-érzékelő felületén

nie azzal, hogy egy átlagos tónusú, közép-szürke felület a beeső fénynek csak 13 százalékát veri vissza. Ez azt jelenti, hogy a visszaverődő fény szinte mindig közép-tónusú lesz, vagyis a legstótebb vagy legvilágosabb részletek is közepes értékűek lesznek. Ez szélsőséges esetekben nem mindig ad megbízható eredményt. Ilyenkor tapasztalhatjuk, hogy például egy szikrázó napsütéses, havas táj az automatikus korrekció hatására közepes tónusúra sötétedik. Ilyenkor van szükség az expozíció manuális korrek-

Minél nagyobb a rekeszérték, annál kisebb az objektív nyílása, vagyis annál kevesebb fény éri a CCD-érzékelőt. A rekeszértékek növekvő számsorában minden egyes érték fele akkora megvilágítást jelent az előző értékhez képest

A havas táj az automatikus expozíciókorrekció hatására közepes tónusúra sötétedik. Az alsó képen a plusz korrekció hozta meg a kellő eredményt

Milyen érzékeny a CCD

A hagyományos fotótechnikában a filmek érzékenységét az úgynevezett ISO szám jelzi, amely megegyezik az ASA jelöléssel is. Az első betűszó a *Nemzetközi Szabványügyi Szervezet*, a második az *Amerikai Szabványügyi Szövetség* rövidítése. Számunkra viszont a lényeg az, hogy minél nagyobb ez a számérték, annál érzékenyebb a film. Most logikusan felmerülhet a kérdés, miért nem használunk mindig nagy érzékenységet, hiszen sokkal könnyebb éles képet készítenünk vele. A válasz az, hogy a nagyobb érzékenységnek a gyengébb minőség az ára. A növekvő érzékenységgel nő a kép szemcsézettsége, csökken a színvisszaadása. A digitális fényképezőgépek érzékelőjét nem ha-

sonlíthatjuk a normál filmekhez, de a gyakorlatban ugyanezeket a viszonyosságokat adják meg. A digitális gépek elektronikájára általában 50 és 800 közötti értékeket tud simulálni, de léteznek ettől eltérő értékek is.

Minél élesebb, kontrasztosabb és színhűbb képet szeretnénk készíteni, annál kisebb számot válasszunk. Az általános gyakorlatban a 100-as ISO érték normál fényviszonyoknál elegendő, s nyomtatásnál is kellően nagyítható képet eredményez. Gyengébb fényviszonyoknál, ha még kézből akarunk fényképezni, megoldás lehet a 200-as ISO érték, de ha tovább növeljük az érzékenységet, figyelembe kell venni a nyomtatáskor és nagyításkor megjelenő szemcsézettséget.

ciójára. Ezt digitális gépeknél szintén a menüből érhetjük el, s a gép mértékéhez képest plusz vagy mínusz korrekciót állíthatunk be. A plusz korrekció világosabb képet, a mínusz sötétebb képet eredményez.

Az optimális expozíciót nem könnyű eltalálni, s sokszor csak a próbálgatás segít. A digitális fényképezőgépek egyes típusai felkínálják számunkra az expozíciósorozat készítését. Ennek a funkciónak (*Automatic Exposure*

Bracketing, AEB) az aktiválása után, a felvétel elkattintásakor, gyors egymásutánban több különböző expozíciójú felvételt készít, amelyekből azután már sokkal könnyebb kiválasztani a legjobban sikerültet. Az expozíciókorrekció segítségével javíthatjuk képeink minőségét. Gyakran azonban nincs időnk a helyszínen ezt megoldani, ilyenkor egy képszerkesztő programmal utólag is finomhangolhatjuk képeinket.

Szincsák L.

Megmondtuk, hogy imádni fogja. Hát még a könyvelője.

LIBRA3S for SAP Business One megoldáscsomag. Egyedülálló módon egyesíti az SAP piacvezető technológiai hátterét, logisztikai és értékesítési szoftverét – a LIBRA 20 éves, a hazai pénzügyi és számviteli szokásokhoz tökéletesen alkalmazkodó megoldásával. Több száz kis- és középvállalati felhasználó napi munkáját, és cégeik sikerét segíti! Bővebb információ: www.mve.hu/sbo vagy 06-1-372-3333.

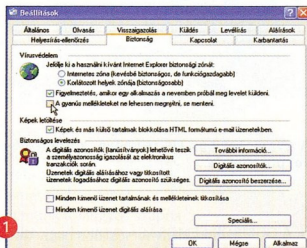
LIBRA Szofter Zrt.
1137 Budapest, Károlyi út 65.
Tél: 372-3333 • Fax: 372-3189
info@mve.hu • www.mve.hu

Megnyithatatlan csatolmányok

Először is ellenőrizzük az Outlook Express ama alapértelmezett beállítását, amellyel blokkolja a csatolmányokat. Kattintunk az **Eszközök** menü **Beállítások** pontjára, majd ott a **Biztonság** fülre. A **Vírusvédelem** szekcióban vegyük el a pipát a **Gyanús mellékletek ne lehessen megnyitni, se menteni opció** elől. Ezután kattintunk az **Alkalmazza**, majd az **OK**-ra. Miután ezt megtettük, és kinyitottuk a csatolmányt, érdemes visszakapcsolni ezt az opciót. (1. kép)

Néha túl elővigyázatos az Outlook Express, csak hogy a gyanúsnak minősített melléklet gyakorta igenis megnyitható

Először mentsünk!

A megnyithatatlanak tűnő fájlokat érdemes előbb elmenteni, majd úgy próbálni megnyitni. A HTML fájlok esetében kifejezetten ajánlott ez az eljárás. Ugyanis ha megpróbálunk megnyitni egy csatolt HTML fájlt, az **Internet Explorer** azt a **Temporary Internet Files** mappába menti. A böngészőben azonban nem jelenik meg semmi, vagy hibáüzenetet kapunk.

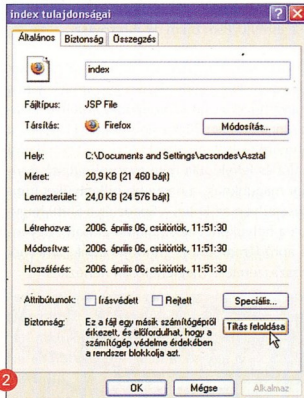
Ilyenkor általában a biztonsági beállítások okozzák a problémát. Az Outlook Expressben mentsük el a fájlt. Miután elmentettük, kattintunk rá a jobb gombbal, és válasszuk a **Tulajdonságokat**. Ott válasszuk

Zárt borítékok

az **Általános** fület, és oldjuk fel az alul megjelenő tiltást. Ha ezután próbáljuk megnyitni a fájlt, sikerülni fog. (2. kép)

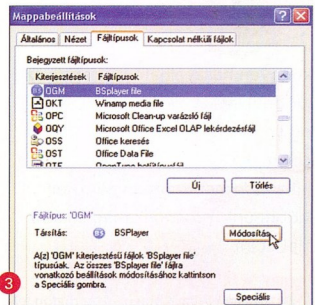
A vírusirtó helyes beállítása

Néha „baráti” forrásokból is érkezhet fertőzött fájl – ha nem is szándékosan. Egy antivírus program ilyenkor jó szolgálatot tehet. Azonban amikor nem tudunk megnyitni egy megbízható forrásból érkező legitim fájlt, ne feledkezzünk meg arról az eshetőségről, hogy talán éppen a „tűlbuzgó” vírusirtó okozza a gondot. Ha szükséges, ideiglenesen kapcsoljuk ki a programot, vagy változtassunk a beállításain, hogy elérhetővé váljon a fájl.

A HTML fájlok megnyitását is tilthatja néha a rendszer

Néha az olyan megoldások, amelyek védelmünket szolgálják, igen bosszantónak bizonyulnak. Az Outlook Express egyik ilyenétől megakadályozza a csatolmány megnyitását. Gyakran akkor is, ha az teljesen megbízható. Mit tehetünk ilyen esetekben?

Olykor módosítanunk kell a kiterjesztéshez társított alkalmazást

Találd meg a megfelelő programot!

Amikor az Outlook Express nem találja a megfelelő alkalmazást, amellyel megnyitható egy melléklet, akkor általában felbukkan a **Társítás** ablak, ahol manuálisan is megkereshetjük a megfelelő alkalmazást. Először azonban nézzük meg, hogy a Windows társít-e már hozzá alkalmazást. Ezt úgy tehetjük meg az XP esetében, hogy a **Vezérlőpult** - a **Mappa beállításait** választjuk. A **Fájltípusok** között keressük meg az adott fájlkiterjesztést. Ha szerepel a listán, akkor meg kell változtatnunk a hozzá társított alkalmazást. Ehhez kattintunk a **Módosításra** ugyanebben az ablakban. Az utána megjelenő ablakban kattintunk a **Kiválasztom a listából** opcióra, és válasszuk ki az általunk alkalmaznánk vélt programot. (3. kép)

Csöndes Áron

Billentyűzettisztítás

Tisztán könnyebb

Új seprű jól seper – tartja a mondás, és ez számítógépünk billentyűzetére is vonatkozik. Az új állapotában könnyen használható klaviatúra az idő múlásával elkoszosodó, végül pedig elérkezik az az idő, amikor a gombok beragadnak. A koszos billentyűzetet azonban nem kell kidobnunk, próbáljuk meg inkább kipucolni.

A frissen vásárolt billentyűzet rögtön felhasználható „tapintásáról”: a gombok pontosan, egyforma erővel mozognak, akár dolgozunk, akár szórakozunk a számítógéppel. Pár hónap elteltével azonban minden megváltozik: a gombok közé jutó kosz, étel- és italmaradékok (gondoljunk csak a cukros üdítőkre, kávéra, morzsákra) előbb-utóbb összeragasztják a mozgó alkatrészeket. Ha elég kosz gyűlik össze a klaviatúránkban, egy idő után megtörténhet, hogy egyes gombokat nem tudunk lenyomni, mások pedig éppen lenyomott állapotban ragadnak be. Nagy kérdés, hogy ilyenkor mit tehetünk.

Az új billentyűzet vásárlása hatásos, ám meglehetősen drága megoldás (elsősorban akkor érdemes ezt választani, ha csak 1000–1500 forintos klaviatúrát használunk, és a régi nem nőtt a szívünkhez). Ha inkább megtartanánk régi eszközünket, akkor nincs más hátra, takarítanunk kell. Erre általában két megoldás kínálkozik, az adott modelltől függetlenül: egy gyorsabb és egy lassabb. Nézzük

most az utóbbit – mivel ez nem jár a billentyűzet teljes szétszedésével, így a komolyabb, vezeték nélküli modelleken is alkalmazható.

Lassú víz partot mos

1. ELŐKÉSZÜLETEK • Kapcsoljuk ki a számítógépünket, áramtalanítsuk, majd húzzuk ki a billentyűzetünket a gépből. Az alapos tisztításhoz nem elég egyszerűen letörölgatnünk a klaviatúra külsejét, hiszen a legkoszosabb rész éppen a gombok alatt található – ezeket tehát el kell távolítanunk. Hogy ne legyen gondunk a billentyűzet kiosztásával, érdemes egy kicccet vagy egy digitális fotó készíteni róla.

2. A GOMBOK ELTÁVOLÍTÁSA • A gombok eltávolításához először is egy „sima”, lapos csavarhúzóra van szükségünk, amellyel óvatosan felfeszegjük a gombokat. Érdemes a numerikus billentyűkkel kezdeni, így haladni balra és felfelé. Ha nem akarunk túl sok gondot magunknak, a nagyobb billentyűket (tipikusan ilyen az Enter, a Space és a Shift) hagyjuk a helyükön: ezek alátámasztásáról ugyanígy apró fémdrótok is gondoskodnak, amelyek visszaszerelése meglehetősen nehézkes.

A gombokat egy kis tálkában, körömkéfével pucoljuk le

3. A GOMBOK LEMOSÁSA • Mivel egy átlagos billentyűzeten több mint 100 gomb van, így nyugodtan készüljünk fel a hosszas sikálásra. Langyos szappanos vízzel és egy puha körömkéfével lemoshatjuk a gombok minden oldalát. Ne használjunk sem strolószeret, sem erősebb tisztítószereket, mert könnyen tönkretelhetjük a gombokat (esetleg sikerül a felíratot is eltávolítani).

4. AZ ALAP KITAKARÍTÁSA • Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a billentyűzet többi részére is ráfér a tisztítás. Először is megpróbálkozhatunk a porszívó használatával: a gépet gyenge fokozatra állítva, és a legtöbb modellhez mellékelt „szőrös” fejfel tisztogassuk meg a klaviatúrát. Így persze csak a port, morzsát, haj(szőr)szálakat távolíthatjuk el, az

A gombokat egy csavarhúzóval óvatosan távolítsuk el

Photoshop, GIMP, Paint Shop Pro

- Fényképek javítása
- A digitális negatív
- Effektek, rétegek, kompozíciók
- Festménnyé alakítás
- Számítalan gyakorlati tipp

**Keresse az ITmédiabOLT-ban
vagy rendelje meg a kiadótól!**

06 (1) 888-3421, 22
www.itmediabolt.hu
terjesztes@vogelburda.hu

Vigyázat!

A cikkben leírt módszerek a legtöbb – de nem az összes – billentyűzettel működnek, ám ha nem bízunk képességünkben, vagy nehézségekre ütközünk, inkább ne erőltessük a dolgot. Ezen kívül semmiképp se próbáljuk meg ilyen módon kipucolni egy noteszgép gombjait – a CP szerkesztő-sége semmiféle felelősséget nem vállal az esetleges károkért.

A kisebb morzsákat, szöszöket óvatosan, porszívóval távolítsuk el

Végezzünk gyorsabban!

1. SZÉTSZERELÉS ● Egyszerűbb kialakítású billentyűzeteknél előfordulhat, hogy tapasztaltabb felhasználók gyorsabban végezhetnek, ha teljesen szétszedik a szerkezetet. Ehhez szereljük ki a hátoldalon található csavarokat (rendszerint 10–12 darab is van belőlük), majd óvatosan „bontsuk” szét a klaviatúra belsejét. Itt általában egy többrétegű fóliát találunk, felette egy gumiharangokból álló „szőnyeggel”, amelyen keresztül a bil-

A macacsabványos szenny-nyeződésekhez nedves rongyot és/vagy fűtiszítót pálcikákat használhatunk

A gombok lenyomását érzékelő fóliára nagyon vigyázzunk

A billentyűzetről óvatosan távolítsuk el a gumiharangokat

odaszáradt üdítőfoltokat már nehezebben, ismét be kell tehát vetnünk a langyos szappanos vizet. Először enyhén benedvesített, majd száraz ronggyal törölgesseük át a billentyűzet alsó felét, majd a felső oldalt is, a gombok „helye” körül. Következésképpen a legproblémásabb rész, a gombok alapjának megtisztítása. Amit a porszívó nem szedett le, azt az előbbieken is használt keverékbe mártott fűtiszítót-rudacsával dörzsölve távolítsuk el.

5. MINDENT A HELYÉRE ● Ha minden alkatrész teljesen megszáradt, hozzáláthatunk az összeszereléshez. Ahol kétségeink vannak (a kurzormozgató gombok meglehetősen egyformák), a gombok alakja szerint dönthetünk: a ferdebb oldaluk mutat rendszerint felénk.

Miután valamennyi billentyű a helyére került, megvizsgáljuk billentyűzetünket csatlakoztassuk ismét a számítógépünkhöz, kapcsoljuk be, és próbáljuk ki egy üres szöveges dokumentumon.

lentyűk a fólia érzékelőit „megnyomják”. Ezeket nagyon óvatosan tegyük félre, nekünk ugyanis csak a felső, gombokkal teli részre van szükségünk.

2. TISZTÍTÁS

● A felső műanyag részt az előbb már ismertett módszerrel porszívózzuk ki, majd mossuk meg jól langyos szappanos vízben, szintén egy puha körömkéfével (akár le is zuhanyozhatjuk). Miután minden ragyog, tisztá vízzel nagyon alaposan ki kell öblítenünk (ha a mosószeres vizet nem távolítjuk el rendesen, az megszáradva összeragaszthatja a gombokat). Ha ezzel is megvagyunk, várjuk meg, amíg a gombok megszáradnak – ez egy fűtőtest vagy némi nyári nap segítségével pár óra alatt megtörténik (vigyázzunk, a túl nagy meleg nem tesz jót a műanyagknak).

3. ÖSSZERAKÁS

● Ha mindennel rendben végeztünk, a szétszedéssel fordított sorrendben rakjuk össze a klaviatúrát – ügyeljünk a gumiharangok és a fólia helyzetére. Végül csavarjuk vissza a csavarokat, csatlakoztassuk a billentyűzetet számítógépünkre, és próbáljuk ki!

Rosta Gábor

Windows-tippek

Komfortos XP

Aki számítógépet használ, szépen lassan saját igényeinek megfelelően állítja be annak működését. Az esetleg évek alatt elvégzett változtatások azonban gyorsan semmivé válnak egy rendszerösszeomlás utáni újratelepítésnél. Érdemes tehát megőrizni ezeket a beállításokat.

program ikonját húzzuk az egérel a Tálca Start gomb melletti területére. Ha ez nem sikerül, annak valószínűleg az az oka, hogy nem engedélyeztük a gyorsindító gombok megjelenítését. Ezt megtehetjük, ha a jobb egér gombbal a Tálcára kattintunk, és ott kiválasztjuk a *Tulajdonságok* menüpontot. (2. kép) Még tovább fokozhatjuk a program indításának kényelmét azzal, hogy a Nagy ikonok beállítás választjuk. Ezután már nem kell kimeresztetni a szemünket, hogy ki tudjuk választani, melyik alkalmazást szeretnénk elindítani. (3. kép)

Amire nincs szükség

A Windows egyik legidegesítőbb tulajdonsága, hogy kéretlenül is elindít különböző

programokat. Ezek egyike például az *MSN Messenger*. Akár tetszik, akár nem, kis ikonja mindig megjelenik a Tálca szélén. Sőt, ha a beállításai között megadjuk, hogy ne induljon el automatikusan az operációs rendszer indulásakor, akkor sem lehetünk nyugodtak, mert az *Outlook Express* vagy az *MSN Explorer* ismét elindítja azt. Egyetlen megoldás van: ezeket a programokat el kell távolítani a *Vezeletőpult/Windows összetevők hozzáadása és eltávolítása* utasítással. Nyugodtan eltávolíthatjuk mindhárom alkalmazást, hiszen az *MSN Explorer* ideháza nem sok extra információt szolgáltat, a *csvevő*- és a *levelező* programot pedig kiválthatjuk kevésbé agresszív ingyenes alkalmazásokkal.

PowerToys

A Windows XP komfortosabbá tételéhez érdemes egy ingyenes, a Microsoft oldaláról

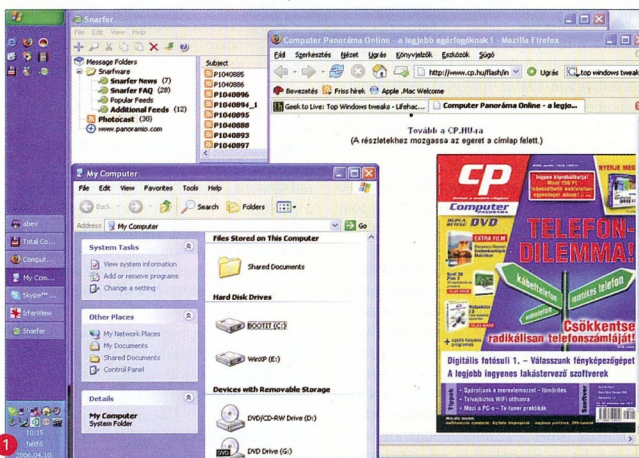
Minden felhasználónak érdemes egy listát készítenie azokról a beállításokról és változtatásokról, amelyeket munkája megkönnyítésére a telepítés után nem árt azonnal elvégeznie.

Széles vászonra igazítva

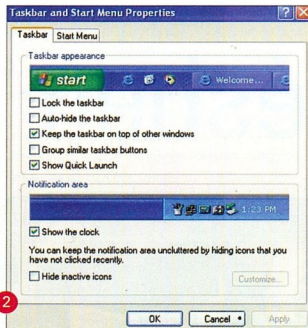
Egyre többen használnak 16:9 képarányú monitort. Ilyenkor sokkal kényelmesebb és a munkaszalton rendelkezésre álló helyet is jobban ki tudjuk használni, ha a *Tálcát* nem a képernyő alján, hanem oldalt helyezzük el. Ehhez egyszerűen fogjuk meg az egérel a Tálca egyenlő pontját, ahol nincs semmilyen ikon, és húzzuk el a képernyő bal oldalára. Azért balra, mert akkor nem fog előfordulni, hogy az ablakok gördítősávja helyett véletlenül ide kattintunk. (1. kép)

Gyorsindító gombok

A Tálca egyik leghasznosabb szolgáltatása, hogy gyorsindító gombokat helyezhetünk el rajta. Ezek segítségével egyetlen kattintással tudjuk elindítani a leggyakrabban használt alkalmazásokat. A függőlegesen elhelyezett Tálcán jóval több gyorsindító gomb fér el, így több programot tudunk pillanatok alatt elérni. Egy alkalmazáshoz nagyon egyszerűen tudunk gyorsindító gombot létrehozni: a

A képernyő szélére helyezett Tálcán kényelmesebben elférnek az objektumok

A Tálcá üres helyére kattintva tudjuk beállítani annak tulajdonságait

letölthető segédprogramot is használni. A *PowerToys* több hasznos összetevőt tartalmaz. Ezek közül kettőt figyeltem érdekel. Azt már megszoktuk, hogy a Windowsban megjelenő betűtípusok egy része tetszőlegesen méretezhető. Ez nagyon hasznos és kellemes megoldás, azonban a monitorok és videokártyák felbontásától függően nem mindig látszanak szép körvonalú betűk. (5. kép)

A telepítés után a Vezérlőpulton keresztül elérhető segédprogrammal tudjuk a lehető legközelebbre hangolni a karakterek megjelenítését. A másik igen hasznos *PowerToys* összetevő az *Alt-Tab replacement*.

Aki egyszerre több alkalmazást futtat, az gyakran használja a programok közötti váltásra az *Alt-Tab* billentyűkombinációt. Ezt a funkciót teszi még kényelmesebbé a kis segédprogram. Telepítését követően az *Alt-Tab* megnyomására nemcsak az éppen futó alkalmazások ikonjai jelennek meg, hanem az ikonokat kijelölve azok ablakának pillanatnyi állapotát is láthatjuk.

Biztos mindenkivel előfordult már, hogy egyszerre több szövegszerkesztő- vagy böngészőablak is futott a gépén. A hagyományos *Alt-Tab* esetében nehezen, általában csak többszöri próbálkozás-

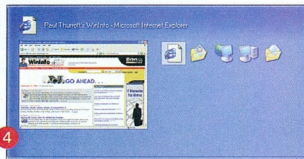
A nagy ikonok között gyorsabban tudunk választani

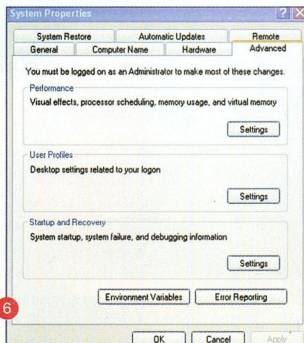
sal lehet megtalálni azt az ablakot, amelyre szeretnénk átkapcsolni. Ha azonban látjuk az ablakok tartalmát is, már egyszerű a választás és a váltás. (4. kép)

Hibajelzés kikapcsolása

Bármennyire is hihetetlen, a Windows fejlesztői hibátlan szoftver szeretének előállítani. Ennek egyik módja az, hogy a használat közben előforduló hibákat folyamatosan javítják. Ennek érdekében beépítettek a Windowsba egy hibajelentő szolgáltatást, amely jelentést küld a fejlesztőknek a hiba fellépésének körülményeiről. Mivel kétséges, hogy a világon naponta bekövetkező

Kényelmesebben válthatunk az alkalmazások között, ha látjuk az ablakok tartalmát

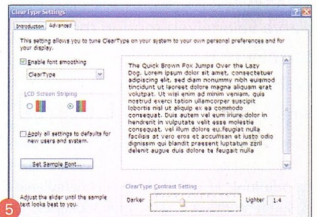
A Rendszer tulajdonságai között találjuk a hibajelentés kezelését

milliónyi programösszeomlást tételesen feldolgozzák, a felhasználók általában a *Nem* gombra kattintanak, amikor megjelenik az üzenet, hogy küldjön-e a rendszer egy hibajelentést. Aki kényelmetlenül érzi ezt az állandó kérdézőködést, és úgyis mindig választ, könnyen kikapcsolhatja ezt a szolgáltatást. A *Vezérlőpult/Rendszer* csoportja *Haladó* oldalának alján találjuk a *Hibajelentés* elnevezésű gombot. Erre kattintva leállíthatjuk a hibajelentés küldését. Azt is külön beállíthatjuk, hogy a hibajelzés csak az operációs rendszere vagy a programokra is vonatkozzon-e, illetve ki lehet vá-

lasztani egy-egy olyan alkalmazást, amelyre érvényben marad a szolgáltatás. (6. kép)

Önrendelkezés

A Windows XP azzal védi önmagát a gondatlan felhasználóktól, hogy bizonyos állományokat elrejt az ősz szem elől. A rejtett fájlokat azután nem lehet egy véletlen gombnyomással vagy egérkattintással kitérőlni. Mindegy szíven hangzik, de sokan vagyunk úgy, hogy mindent látni szeretnénk, ami a merevlemezünkön található. Ahhoz, hogy a Windows minden állományt megmutasson, az *Intéző/Eszközök/Mappa beállításai* ablakban a *Nézetnél* találjuk azokat a tulajdonságokat,

Saját monitorunk tulajdonságaihoz igazíthatjuk a karakterek megjelenítését

Az operációs rendszer és az alkalmazások hibajelentését is kikapcsolhatjuk

amelyeket megjelenítéskor alkalmazni fog az operációs rendszer. A *Mutassa a rejtett állományokat és mappákat* kell bejelölni, ha mindent szeretnénk látni. Ez a beállítás csak arra a mappára fog vonatkozni, amelyeknek az ablakában elvégeztük a változtatást. Ha a rejtett állományokat minden mappában szeretnénk látni, egyetlen lépésben megtehetjük ezt, az *Alkalmaz minden mappára* gombra kattintva. A *Mutassa a teljes útvonalat az ablak fejlécében* megkönnyíti az eligazodást a legbonyolultabb mappaszerkezet esetében is. (7. kép)

Gramyati László

Új merevlemez telepítése

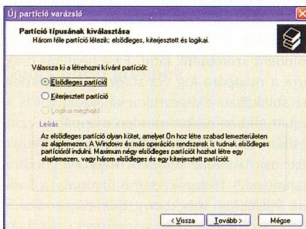
Gyakorlat 4 lépésben

Új merevlemez telepítésekor az egység fizikai beszerelése csak a munka első felét jelenti, hiszen ahhoz, hogy a HDD-t használatba vehessük, meg kell formáznunk azt, illetve valamilyen módon még csatlóznunk is kell az operációs rendszerhez. Írásunkban a lehetséges variációkat mutatjuk be.

Induljunk ki abból, hogy új merevlemezünk a PC-ben van, működőképes, és hogy a BIOS a teljes kapacitását látja. E feltételek teljesülése esetén minden adott ahhoz, hogy a HDD-t a Windows gondjaira bizzuk!

Miután a rendszer felállt, kattintsunk a jobb egérgombbal a *Sajátgépre* és válasszuk a *Kezelés* menüpontot. A felugró ablakban mindenféle, a rendszer paraméterezésére szolgáló eszközt találunk, köztük a *Lemezkezelést* is, amelyre most nekünk is szükségünk lesz. Amint a *Lemezkezelés* felírra kattintunk – feltételezve, hogy merevlemezünk még egyszer sem volt számítógépben –, a Windows felismeri az új eszközt, és elindítja a telepítőt.

1. lépés Ahhoz, hogy a Windows használni tudja a HDD-t, először egy speciális bejegyzést (úgynevezett *Aláírást*, angolul *Signature-t*) kell írni rá. Ehhez tegyünk pipát a

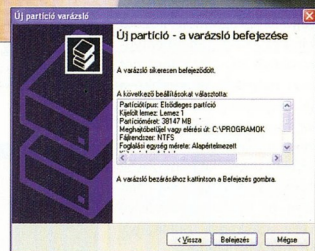

Az első négy partíció mindenképpen elsődleges legyen

felugró ablakban a HDD elé, majd kattintsunk a *Tovább* gombra. A Windows 2000 és Windows XP kétféle módon, normál (*Basic*) és dinamikus (*Dynamic*) módon tudja kezelni a merevlemezeket, a következő beállítás erre vonatkozik. Mivel biztosan a normál módra lesz szükségünk, vegyük ki a pipát – ha van – a HDD előtti jelölőnégyzetből.

2. lépés A következő lépésben egy partíciót kell létrehozni. Először is adjuk meg a partíció típusát! Egy HDD-n akár négy elsődleges partíciót is létrehozhatunk, így mindenképpen ezt a típust válasszuk az elavult, lényegesen rugalmatlanabb módon kezelhető logikai partíciókkal szemben. Ezt követően meg kell adni a használni kívánt partíció méretét. Ha később az operációs rendszert is szeretnénk feltelepíteni a HDD-re, érdemes erre a célra a teljes kapacitásból 8–32

Befejezés előtt ellenőrizzük a beállításokat!

Gbájtnyi területet lecsípni (elsőként tehát egy ekkora partíciót létrehozni), máskülönböen a teljes (felkínált) kapacitást használjuk!

3. lépés Még meg kell formáznunk a partíciót, illetve ezzel kapcsolatban még két fontos paramétert kell beállítanunk. Az egyik a használni kívánt fájlrendszer típusa, amely –

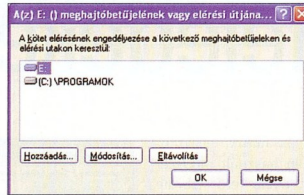
Hogyan költözik a Windows?

Írásunkban nem csak olyan esetekkel foglalkozunk, amikor a már működő operációs rendszerünket nem kellett átköltöztetni. Hogy ezt a hiányt pótoljuk, legközelebb részletesen megvizsgáljuk, milyen lépéseket kell tennünk annak érdekében, hogy a régi, lassú HDD-re telepített Windows percek alatt (az újratelepítést feleslegessé téve) átköltözzön a frissen vásárolt tágasabb és mindenekelőtt gyorsabb merevlemezre.

hacsak nem akarunk Windows 95/98/ME operációs rendszerek alól is hozzáférni majd a merevlemez tartalmához – mindenképpen NTFS legyen. A másik opcióval pedig azt adhatjuk meg, hogy a későbbiekben milyen módon akarunk hozzáférni az adatainkhoz a Windows alól. A hagyományos megoldást külön meghajtóbetűvel hozzárendelése jelenti, ez a legáltalánosabban használt csatolási mód. Amennyiben ezt választjuk, elég megadni a kívánt betűjelet, majd elindítani a formázást.

Ha azonban nem szeretnénk több betűjelet használni a feltétlenül szükségesnél, kérhetjük azt is, hogy az új partíció egy már létező meghajtó valamely mappájához legyen csatolva. Ilyenkor a formázást a mappa megadását után indíthatjuk el. A módszerrel egy 200 Gb-ás HDD valamennyi adatahoz például a C:\Adatok mappán keresztül férhetünk majd hozzá.

E két kezelési mód igény szerint kombinálható, sőt mappából egyszerre akár egy-nél több is használható. A beállításához kattintsunk a jobb egérgombbal a partícióra, és válasszuk a *Meghajtóbetűvel és elérési út*

Egy-egy partíciót többféle módon is elérhetővé tehetünk

módosítása opciót. Ha a partíció méretének megadásakor nem használtuk fel a teljes rendelkezésre álló területet, ugyanitt az *Új partíció létrehozása* menüpontra kell kattintanunk.

4. lépés Végül a *Sajátgépben* a meghajtó tulajdonságainál vegyük ki a pipát az indexelési szolgáltatás engedélyezése sorból.

Visszatérve a Windows kétféle HDD-kezelési módjára, nézzük meg, hogy mi az alapvető különbség a normál és a dinamikus lemezek között. Míg előbbi az adatokat partíciókban tárolja, utóbbinál a merevlemez határain átvélő kötetekről beszélhetünk, amelyek – hasonlóan a JBOD RAID módhoz – az operációs rendszer felé egyetlen hatalmas méretű lemezként jelennek meg. A dinamikus kezelés egy átlagos felhasználó számára semmilyen kézzel fogható előnyt nem jelent, és mivel a dinamikus tömbök át-helyezése a normál meghajtókra csak a kötetek (és így az adatok) törlésével valósítható meg, nemcsak használatukat, hanem kipróbálásukat sem javasoljuk.

Higyed Gábor

Érzed a Tavaszt?

MP3 Lejátszók már 6900 Ft-tól!

www.infopatika.hu
Korner Audio Bp. VI. ker. Szondi u. 31. T: 332-5545

MP3 DIGITAL
Infopatika

Miért ne a legjobbat válaszd? iAudio és Meizu készülékek fantasztikus árakon!

Az Office és egyéb fájlok jelszavas védelme közkedvelt eszköze az állományok titkosításának. Azonban mit tehetünk akkor, ha elfelejtjük a jelszót? Le kell-e mondanunk a kérdéses dokumentumokról?

Office-, ZIP- és PDF-jelszavak feltörése

Profi trükkök feledékenyeknek

A hétköznapi szoftvereknek alkalmazott jelszavas védelem nem sebezhetetlen. Ha elegendő idő áll rendelkezésünkre, és kezünkben a megfelelő szoftver, hamar feltörhetjük az áthatolhatatlannak hitt védelmet. Ez pedig gyakran életmentőnek bizonyulhat – úgy otthon, mint az irodában is.

A fájlok védelmének leggyakrabban alkalmazott módja az, amikor a jelszóból egy numerikus kulcsot generál a szoftver, és ezzel titkosítja a dokumentumot. A *Microsoft Office* az *Office XP* megjelenése előtt a Word dokumentumokon 40 bites titkosítást alkalmazott. A 40 bites titkosítás a mai korszerű, otthoni gépekkel akár néhány nap alatt feltörhető! Gyakorlatilag úgy, hogy minden egyes 40 bites numerikus kombinációt kipróbál a szoftver egészen addig, míg rá nem akad a helyesre.

A jelszavak feloldásának gyorsabb módja a szótáras támadás, amikor a program egy „szótárból” (például egy TXT fájlból) gyakran használt szavakat próbálgat, míg meg nem találja a megfelelőt. Ha persze a jelszó komplex, ez nem fog működni.

Előnyben a fizetősök

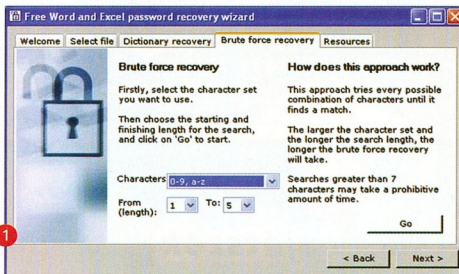
Az adat- és jelszó-visszaállítás kifejezetten a fizetős szoftverek birodalma, ugyanis a vállalkozások nem sajnálják a pénzt arra, hogy visszanyerjék az értékes adataikat. Ebből azután az következik, hogy a dokumentumok visszafejtésére alkalmas, ingyen rendelkezésre álló szoftverek nem kifejezetten funkciógazdagok és erőteljesek. Leírásunkban ezért a kereskedelmi forgalomban lévő szoftverek demó változatait is alkalmazzuk majd.

A másik, gyakrabban használt módszer a nyers erő („brute force”) alkalmazása, amelynek során az összes betű/szám/szimbólum – kombinációt végigpróbálja a szoftver (persze egy bizonyos hosszúság erejéig). Ezt a metódust néha – találoán – „1000 majom plusz egy frögépnek” is nevezik.

Itt jegeznénk meg, hogy az egyetlen biztos védelem a szótáras és a nyers erővel végrehajtott támadások ellen a komplex jelszavak használata, amelyeknek köszönhetően az ilyen jellegű támadás egyszerűen túl hosszú ideig tart, vagy egy olyan mechanizmus alkalmazása, amely korlátozza a jelszóbeírási próbálkozások számát. Ez utóbbit egyébként gyakorta használják az operációs rendszerek védelmének, azonban az olyan hétköznapi alkalmazásoknál, mint az Office, egyáltalán nem.

A Word, Excel és egyéb Office fájlok

Ahogy már említettük, számos módja van a jelszavas védelem feloldásának a Word és az Excel dokumentumok esetében. A legkézenfekvőbb módszer egy olyan program használata, amely automatikusan végigpróbálja a szavakat, számokat és betűket, amíg meg nem találja a megfelelő kombinációt. Ha a jelszó egyszerű – azaz csak kisbetűket tartalmaz, szimbólumokat nem, és legfel-

A Free Word and Excel Password Recovery Wizard kezelőfelületén könnyű eligazodni

jebb 7 karakter hosszúságú –, elég gyorsan meg lehet fejteni.

A hosszabb és bonyolultabb jelszavak esetén (pl. n3Hé7j3lS20) ez a módszer nem célravezető – hiszen rengeteg idő szükséges a hosszúságú alfanumerikus lánc összes lehetséges kombinációját végigpróbálásra. Erre az ingyenes *Free Word and Excel Password Recovery Wizard* (www.freeword-excelpassword.com) a megfelelő eszköz. Ebben az egyszerűen használható programban megkísérelhetjük a szótáras támadást is, de ugyanakkor megpróbálkozhatunk a nyers erővel is, amikor is az általunk megadott hosszúságú alfanumerikus lánc összes lehetséges kombinációját végigpróbálja a szoftver. (1. kép)

A program használata

Telepítsük a szoftvert, szem előtt tartva, hogy a .NET keretrendszer is szükséges a működéséhez. Választhatjuk a *Dictionary Recovery* (szótáras helyreállítás) fület, itt azonban meg kell adnunk egy szöveges

```

D:\Dokumentumok\Unzipped\guaword15\guaword test.doc
Guaranteed Word Decryptor v. 1.5a - Freeware DEMO version
(C) PSU-soft, 2000-05, by P. Semjanov, http://www.password-crackers.com/
This product includes software developed by Eric Young (eay@cryptsoft.com)

Choosing best crypto functions.....
.....
File: MD5 (MMX,4), RC4_SET (P4 with HT), RC4 (P4/AMD) (option is /p222)
Ticks per password expected = 1700, theoretical = 1300, CPU rate = 0.76
Please wait while testing rate...
One key testing time = 0.80 min (Average Pentium II/333 time = 5 min),
Full keyspace time = 9.10 days
Searching key space 0-16383
Commercial version will start from key 0. As the password for this
file is known, this version starts from right key at once.
Testing key 15306 .....
Key found! (key is CC D7 F8 F6 95)
If you don't like to decrypt test.doc now or if any error will occur, then:
1) break all clients
2) return the program with /R option or
with CCD7F8F695 as /known key) parameter
3) any case, write down the key above - it is valid.
DON'T FORGET to make backup copy of test.doc if decryption fails (do it now!)
Would you like to decrypt test.doc now? (y/n)_

```

A GUAWORD parancssoros alkalmazás, ezért használata kissé kényelmetlen lehet

fájlt, amely tartalmazza a végigpróbálandó szavak listáját. A programhoz adott szótár-fájl csak angol szavakat foglal magában, ezért ennek használata értelemszerűen nem vezet eredményre (kivéve, ha az illető angol szót használtnak gyanánt, ami Magyarországon kevésbé valószínű).

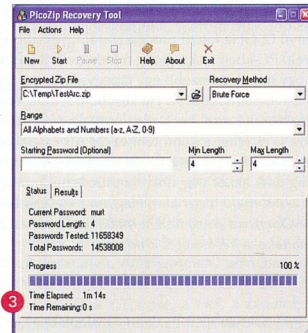
A *Brute Force Recovery* fülnek meg kell adnunk, hogy csak kisbetűk legyenek-e vagy nagyok is, számok is, netán speciális karakterek. Természetesen a feloldás így egyre hosszabb időt vesz igénybe. Ezen felül az alfanumerikus lánc hosszát is meg kell adni (legfeljebb 8 lehet). Ha ezzel készen vagyunk, nyomjunk a Go gombra, és indulhat a tóris. A mi esetünkben a program ez utóbbi módszerrel egy átlagosnak tekinthető, öttagú, kisbetűs jelszót 8 perc alatt fejtett meg.

GuaWord és a ZIP jelszavak feltörése

Amennyiben a jelszó túl komplex ahhoz, hogy nyers erővel feltörjük, marad a második eshetőség. Mivel a Word dokumentumokat (az Office XP előtt) 40 bites titkosítással rejtjelezték, hatékonyabbnak bizonyulhat, ha minden lehetséges 40 bites numerikus kulcsot megpróbálunk, mivel a variációk száma kisebb. Ez a módszer sok időt igényel, azonban garantálható, hogy végül sikerül eltávolítani a védelmet.

A jelszótárlátással ellentétben ez a procedura egészében eltávolítja a jelszavas védelmet. Az Office XP-ben található Word azonban már egy erősebb titkosítást használ, így ott ez a módszer túl sok időt venne igénybe.

A *GuaWord* program (www.password-crackers.com/crack/guaword.html) ebben segít. Használatakor először is készítsünk egy biztonsági másolatot a fájlról, mert a folyamat során előfordulhat, hogy az álló-

A PicoZip Recovery Tool megszabadít a ZIP jelszavaktól

mány sérül. A *GuaWord* parancssorból futtatható: tömörítsük ki a *GuaWord.exe* fájlt a merevlemezre, majd a *Start* menü/*Futtatás* mezőben gépeljük be a *cmd* parancsot. Navigáljunk oda, ahova a programot másoltuk, majd gépeljük be a következő parancsot: *guaword [a Word fájl neve].doc*.

A géptip teljesítményétől függően a megfejtés akár néhány napot is igénybe vehet. A rendszert eléggé megertheli a művelet, ezért ha tehetjük, a procedúra ideje alatt használjunk másik gépet. (2. kép)

Tömörített fájlok feltörése

A tömörített fájlok nyers erő alkalmazásával oldhatjuk fel. Mivel a tömörítőprogramok zöme többféle formátumú fájl (.ZIP, .ACE, .RAR stb.) előállítására képes, a legtöbb jelszótörő program a formátumokra összpontosít, nem a szoftverre, amellyel készítjük őket.

Az ingyenes jelszó-helyreállító program ékes példája ebben a kategóriában a

PicoZip Recovery, a *Softchitectől*. Ez az egyszerűen használható szoftver működésében és kezelésében hasonló a már említett *Free Word and Excel Password Recovery Wizardhoz*.

Egyszerűen csak meg kell adnunk a ZIP fájl helyét, a jelszó karaktereinek a típusát és a számát, majd indulhat a jelszóvadász. Az eszköz lehetővé teszi azt is, hogy szűneltessük, majd újraindítsuk a műveletet, és megbecsüli az időt, amely az adott beállítások mellett a jelszó feltöréséhez szükséges. (3. kép)

A *RAR Password Cracker* (www.rarpasswordcracker.com) egy shareware program, amely a .RAR fájlknál használható – sajnos a próbaverzió a három karakternél hosszabb jelszavakkal már nem bírkózik meg.

PDF fájlok feltörése

Az *Adobe Acrobat*al készített *PDF* fájlok kétszintű jelszavas védelmet tartalmazhatnak. A felhasználói jelszó megátolja a fájl megnyitását, míg a tulajdonosi jelszó – bár lehetővé teszi a bárki általi olvasást – a módosításokat, nyomtatást már megakadályozhatja mindaddig, amíg a helyes jelszót meg nem adjuk.

E jelszavak nyers erővel vagy szótáris támadással oldhatók fel. Az *Acrobat* régebbi verzióival készített *PDF* fájlknál még a numerikus kulcs (amelyet a jelszóból állít elő a program) feltörésére is lehetőség van. Az újabb verziók már 128 bites titkosítást alkalmaznak, így ez a módszer egyszerűen túl sok időt venne igénybe, így nem célravezető.

Számos termék képes a tulajdonosi jelszó eltávolítására, ha a *PDF* fájl nem védi felhasználói jelszót.

Sajnos nem igazán találtunk erre a célra jól használható, teljes körű freeware vagy nyílt forráskódú programot. Néhány cég kínál professzionális jelszótörő és helyreállító terméket, amely a *PDF* állományokkal is megbirkózik. Néhány termék, amelynek van korlátozottan használható demója: *Advanced PDF Password Recovery Pro* (www.elcomsoft.com/apdfpr.html), *Acrobat Key* (www.lostpassword.com/acrobat.htm), *PDF Password Remover* (www.adultpdf.com).

A *GuaPDF* program – akárcsak édestestvére, a *GuaWord* – eltávolítja a jelszavas védelmet a *PDF* dokumentumokról (40 bites titkosításnál, az *Acrobat* 3.x, 4.x verzióiban), a kulcsot megfejti. Ez akkor hasznos, ha a jelszó túl komplex ahhoz, hogy nyers erővel érdemes lenne próbálkozni – a tóris így is néhány napot vesz igénybe. A tulajdonosi jelszó automatikusan eltávolítható.

CsönDES ÁRON

Ahány számítástechnikai bolt, annyiféle számítógép – nincs két egyforma közöttük. Vásárláskor jó, ha az ár mellett a PC alkatrészeinek típusát, tudását is ismerjük, különben a jónak ítélt gépet hónapok múlva akár teljes egészében cserélnünk kell. A CP segítségével áttekintjük, melyek a legfontosabb alkatrészek, és mit kell tudnunk róluk, hogy valóban azt kapjuk, amire szükségünk van.

Vásárlási kisokos

Hogyan vásáro

Egy hétköznapi számítógép általában könnyen beszerezhető és összerakható alkatrészekből készül, így előfordulhat, hogy egy különleges alkatrészt is beletesznek vevőcsalogatónak, miközben a többi

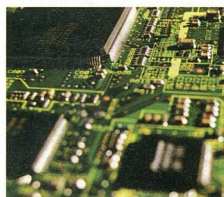
éppen csak eléri a minimális szintet, esetleg már el is avult. Mielőtt megnéznénk a gép árcéduláját, ismerkedjünk meg a PC főbb részegységeivel, nehogy az olcsóság később megbosszulja magát.

Tápegység

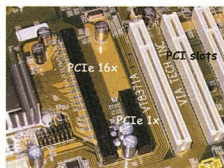
A nagy teljesítményű (2 GHz feletti processzorral, gyorsabb videokártyával szerelt) PC-ben a tápegység minősége kritikus tényező. Alapelv, hogy minél nehezebb egy tápegység, annál stabilabb, és annál halkabb a működése. Ha később bővíteni akarjuk a gépet, kérdezzünk rá arra, hogy elég csatlakozója van-e, és az új alaplapokra is rá lehet-e kötni (ehhez 24 tűs csatlakozó kell). A táp tipikus teljesítménye 360–420 watt, ennél kevesebbrel ne érjük be, nagyobbat pedig csak akkor vegyünk, ha csúcsteljesítményű videokártyát és processzort fogunk majd használni. Nagyon jó (esetenként kiváló) minőségű tápegységeket gyárt az Antec, az AOpen, az Asus, az Enermax, az Etasis, az FSP, a Nexus, az OCZ, a QTechnology, a Tegan, a Thermaltake, a Yesico és a Zalman.

Alaplap

Az olcsó konfigurációkban igen gyakran az alaplappal is spórolni szoktak: az olcsóbb alaplapokon szinte csak AGP foglalatot találunk, holott a gyorsabb videokártyák már PCI-Express foglalatot használnak. A két videokártyát használó csúcssebességű játékgépekre az nVidia SLI vagy az ATI CrossFire neveket egészen biztosan ráírják. Meg kell néznünk az alaplapi chipsetet is: az Intel és a VIA esetében nagyobb sebességet, a SIS és az Uli esetében kedvezőbb árat kapunk. A legújabb Intel i945 és i955 chipsetek a legfejlettebbek, AMD processzorhoz nagyon kedvelt az nForce4 SLI és az ATI Radeon CrossFire 200.

Egyéb bővítőkártyák

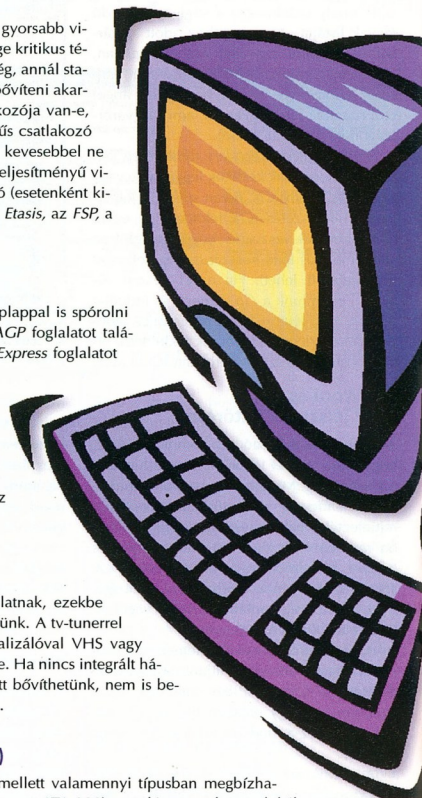

Az alaplapon még ma is lennie kell PCI foglalatnak, ezekbe ugyanis rengeteg különböző bővítőkártyát tehetünk. A tv-tunerrel tévét nézhetünk a PC monitorán, a videodigitalizálóval VHS vagy éppen DVD felvételeinket másolhatjuk át a PC-re. Ha nincs integrált hálózati kártyánk vagy hangkártyánk, ugyancsak itt bővíthetünk, nem is beszélve például a SATA, esetleg RAID vezérlőkről.

Merevlemez (HDD)

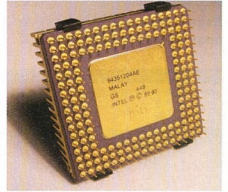
Normális üzemeltetés mellett valamennyi típusban megbízhatunk. A SATA (ATA-150 vagy ATA-300) csatlós merevlemezek kábeli azáltal, hogy nem akadályozzák a légáramlást, a processzor jobb hűtését segítik elő. Már csak ezért is, de a későbbi bővíthetőség érdekében is megéri ezt választanunk.

Junk számítógépet?

Processzor, processzorhűtő

Vásárláskor az AMD és az Intel processzorai jöhetnek számításba. Az Intel processzor esetében, ha annak órajele 3,2 GHz alatti, akkor érdemes rákérdezni az alaplap foglalatára, ugyanis a régebbi Socket 478 foglalatba legfeljebb ekkora processzort tehetünk bele. A D jelzésű processzorok 64 bitesek, lehetőleg ezeket válasszuk. Az igazi sebességet és a későbbi bővíthetőséget az LGA775-ös processzorokkal érhetjük el. A nagyobb FSB (FrontSide Bus, 400–533–800 MHz) és a nagyobb belső memória (cache, 512 KB–2 MB) gyorsabb processzort jelent. Az AMD prociknál egyszerűbb a helyzet: a régi Socket A és Socket 754 foglalatok helyett lehetőség szerint Socket 939-ben gondolkodjunk, mert itt már duplamagos processzorra cserélhetjük később a jelenlegit.

Videokártya

Ha a PC tulajdonságainál azt látjuk, hogy integrált videokártya van benne, akkor az mindenre jó, csak a komolyabb 3D-s teljesítményt igénylő játékok futtatására nem. Ha csak internetezünk, szöveget szerkesztünk, esetenként régebbi (3–4 évnél régebbi) játékokat futtatunk, akkor az integrált változat is megfelelő, egyébként dedikált videokártyát kell keresnünk. Egyes konfigurációkban még ma is előszeretettel használják a kifejezetten olcsó ATI Radeon X300-at vagy az nVidia GeForce 6200-at, ám ezek nem igazán alkalmasak az új (1–2 évnél fiatalabb) játékok futtatására. Ár/teljesítmény arányban az ATI X800-as és X1600-as kártyák a jók, valamint az nVidia GeForce 6600. Az Asus, a Club3D, a Gigabyte, a HIS, a Leadtek, az MSI és a Sapphire termékeiben megbízhatunk, és még esetenként szoftverteset és támogatást is kaphatunk hozzájuk.

Optikai meghajtó (ODD)

Az optikai meghajtók, DVD-olvasók és -írók, kombó meghajtók ára szerencsére nagyon kedvező, a forgalmazók általában ezekkel nem szoktak spórolni. Itt egyszerű a képlet: ha csak olvasni akarunk, akkor olvasót, ha írni is, akkor írót válasszunk. Speciális Jemz és meghajtó kell a LightScribe és a Labelflash rendszerű lemez címke „nyomtatásához”.

Ház

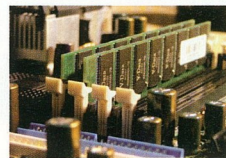
A ház felépítése kritikus a merevlemez élettartama, valamint a processzor és a videokártya stabilitása szempontjából, ezért ezt is meg kell vizsgálni. Talán nem baj, ha egy házhoz vékony lemezt használnak, de ez jobban kiemeli a gépben mozgó alkatrészek hangját. A merevlemez és a házra egyébként nagyon helyesen rögzített ventilátorok élettartama a rezonancia miatt erőteljesen csökkenhet. A jó ház masszív, tágas, könnyen szerelhető. Az előlapra kivezetett USB csatlakozók igen praktikusak, a beszerelt hűtőventilátorok is előnyösek lehetnek.

Memória

Ma már minden memóriamodul DDR vagy DDR2 jelzésű, ez utóbbi csak a legmodernebb alaplapokon található meg. Ha a gépünket már nem akarjuk bővíteni, akkor kérhetjük a memóriát két modulban is, ha a közeljövőben memóriafejlesztésre kerül sor, akkor praktikusabb egyet választani. A legismertebb márkák a Corsair, a Geil, az Infineon, a Kingmax, a PQI, a TwinMos, valamint a Kingston, mely utóbbi igen gyakran élettartam-garanciát ad moduljaira.

Köhler Zsolt

Színes kép abból a korból, amikor még nem létezett színes fénykép

A régi papírképeket először be kell szkennelni

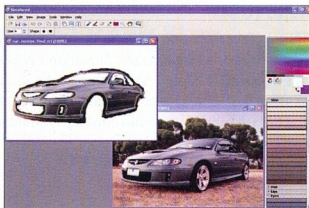
Elég csak nagyjából bejelölni a fő formákat

Az aprólékos munkát a program végzi el helyettünk

A jellegzetes színeket előre definiálták

Gyorsan kiválaszthatjuk, milyen színben néz ki a legjobban leendő autók

Az a szép, az a szép, akinek a szeme...

Fekete-fehér fotó kiszínezés

Kiszínezés

Van egy program, amellyel a régi fekete-fehér fényképekből színes fotókat készíthetünk. Nincs szükség aprólékos festegetésre, csak meg kell adni a kép hangulatához illő alapszíneket, és ki kell jelölni a főbb formákat – a többit elvégzi a program.

A fekete-fehér fotókat a különböző képszerkesztő szoftverekkel minden további nélkül kiszínezhetjük, ám ez a legtöbb esetben bonyolult, sok lépésből álló, aprólékos művelet. A *Recolored* programmal mindez pillanatok alatt megoldható, és az eredmény is minden igényt kielégítő. Ráadásul arra is felhasználhatjuk az alkalmazást, hogy egy színes képen kicséréljünk bizonyos színeket, vagy csak néhány színt tartunk meg rajta.

Digitális hangulatváltás

Elsőként nézzük, mi is az a feladat, amelyre eredetileg tervezték a programot. Adott egy régi fénykép, amely a legtöbb esetben nem is digitális fényképezőgéppel készült, és szeretnénk a fekete-fehér, esetleg megsárgult papírképből színes fotót készíteni. Természetesen a régi képeknek is megvan a maguk különleges hangulata, így nem valószínű, hogy számszámra készítünk majd ilyen

Szín-minta

A program fejlesztőinek weboldalán részletes segítséget és oktatóanyagot is találunk a *Recolored* használatához. Ezen kívül a telepítés után a szoftver könyvtárában egy *Examples* nevű alkönyvtárat is találunk, amely számos mintaképet tartalmaz. Ezek mindegyikének elérhető a *Recolored Project* átlománya is, amely már tartalmazza a berajzolt körvonalakat és határoló területeket. Ezeket meg is változtathatjuk, illetve a színek lecserélésével megnehezítjük, milyen változások jelentkeznek az elkészült képen.

ett múlt

utólagos színezéseket, de egy-egy felvételt esetében érdekes, új hatást érhetünk el.

A papírképet első lépésben be kell szkennelni, és elmenteni valamilyen digitális képformátumban. A leggyakrabban használt JPG tömörítés tökéletesen megfelel, de a program a BMP és a PNG állományokat is tudja kezelni. A kép betöltése után kell meghatározni, hogy a kép egyes részei milyen szintet kapjanak.

A színezés megadásához csak a formák körvonalait kell kijelölni, az árnyalatokat, tükröződéseket a program maga generálja. Egy szín a berajzolt vonal környékén addig érvényes, amíg egy másik színű vonal nem adunk meg. Azt a területet, ahol szeretnénk megtartani az eredeti színeket, fehér vonallal kell körülhatárolni.

Ahhoz, hogy valódi színes képnek tünjön az utólag kiszínezett fotó, nagyon fontos, hogy helyes színárnyalatokat adjunk meg. Más képszerkesztőknél talán az a legnagyobb gond, hogy pontosan eltaláljuk a bőr vagy a tengerparti égbolt színiét. A Recolored erre kész megoldást kínál: az oldalt megjelenő előre definiált színsorral. Itt témakörök szerinti csoportosításban találjuk a jellegzetes színeket. A csoportok a következők: bőr, haj, száj, szem, víz, égbolt, felfő, fű, virág, fa, kő, szövet és fém. A csoportokon belül pedig teljes szénskálát találunk. Első próbálkozásra érdemes ezekből a színekből választani, az eredményen később a Color Replacer utasítással könnyen változtathatunk.

Az előre megadott színek kivétel természetesen tetszőleges árnyalatokat is használhatunk a szintén a jobb oldalon látható RGB vagy HS palettáról.

Mi van a háttérben?

Amikor egy színes kép egyes részeit szeretnénk megváltoztatni, ügyelni kell arra, hogy a környezet ne módosuljon. Ezt úgy tudjuk elérni, hogy a háttér teljes egészében fehérre festjük, és az átszínezni kívánt tárgy körvonalait minél pontosabban adjuk meg. Ha vannak a tárgyon belül is olyan részek, amelyeknek nem akarjuk megváltoztatni a színiét, azokat is fehérre kell festeni. Az ilyen képmódosításra is nagyon jó példát találok a szoftver mintaképei között: egy erős táj előtt álló gyönyörű autót próbálhatjuk ki, milyen színben mutatna a legjobban.

A három héti ingyenesen kipróbálható szoftverrel művészi képeket is készíthetünk. Erre a legjobb példa, amikor egy kép minden része fekete-fehér, egyetlen tárgy kivételével. Hogyan lehet ezt a programmal megvalósítani? A kiinduláshoz most is egy színes képet kell választani – például a szoftver mintaképek tartalmazó könyvtárából a Rose nevű –, amely egy lányt ábrázol, rózsával a kezében. Ezt a képet úgy szeretnénk megváltoztatni, hogy a teljes fotó fekete-fehér legyen, a vörös rózsza kivételével. Ehhez be kell festenünk fehérrel azt a területet, amelyiknek nem akarjuk megváltoztatni a színiét, esetünkben a rózsát, majd körbe kell keríteni egy fekete vonallal, hogy a kép többi része fekete-fehér legyen. A virág körvonalának megadásánál nem kell tördölni az apró részletekkel, ezekre majd figyel a program.

Természetesen ennek a műveletnek a fordítottját is megtehetjük: készíthetünk olyan képet, amelynek minden része színes, csupán egyetlen tárgy marad fekete-fehér. Ekkor az adott tárgyat feketére kell festeni és egy fehér vonallal kell elválasztani a fotó többi részétől.

Gyarmati László

A körvonalakat, határoló formákat berajzolhatjuk a ceruza eszközzel, amely egyenes vonalat tud húzni, vagy az ecsettel, amellyel szabadon mozoghatunk. Mindkét eszköznél beállíthatjuk a vonalvastagságot és az eszköz alakját. Ha valamit nem jó helyre rajzoltunk, a radírral törölhetjük.

Ha minden különböző színű részletnek meghatároztuk a helyét, egyetlen kattintás a Colorize gombra, és pár pillanat múlva megjelenik a kiszínezett kép. Minden színezés után új képet generál a program, így egymás mellett láthatjuk a különböző próbálkozásokat, és kiválaszthatjuk a számunkra legjobban tetszőt. Ezt a képet azután JPG, BMP vagy PNG formátumban menthetjük el. A Recolorednak van egy RCL kiterjesztésű saját fájlformátuma is, amely a bejelölt területeket is meg tudja őrizni.

Szín-játék

A programmal azon kívül, hogy a régi képeket új életre kelthetjük, néhány különleges szerkesztési műveletet is elvégeztethetünk, amelyet más programokkal csak jóval bonyolultabb módon oldhatunk meg. Ilyen például az, amikor egy színes képen szeretnénk kicserélni bizonyos színeket. Például meg akarjuk változtatni valakinek a hajvagy szemszínét, le akarjuk cserélni ruháit, az éppen divatos színűre, de mesebeli tájakat, hihetetlen színű napplementeket vagy tengerpartokat is varázsolhatunk.

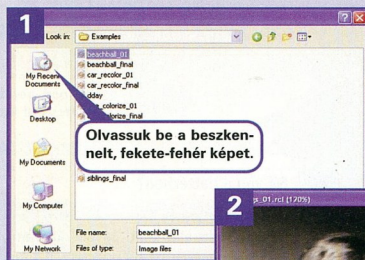
Ilyenkor színes képpel indulunk, amelyre azonban ugyanúgy kell berajzolnunk a megfelelő színű körvonalakat, határolókat, mint a fekete-fehér képek esetén. Ha csak a kép valamely meghatározott részén szeretnénk végrehajtani a színcserét, akkor ezt a területet gondosan jól kerítjük körbe, hogy az átszínezés ne legyen hatással a többi részre.

Szín-próba

A Recolored programot mindenki kipróbálhatja, mert a 21 napig ingyenesen használható változata letölthető a gyártó weboldaláról (www.recolored.com), és a lemez mellékletünkön is megtalálható. A próbaváltozat nem tartalmaz semmilyen korlátozást, így ha gyorsak vagyunk, három hét alatt az összes régi fotóinkat kiszínezhetjük.

Fekete-fehér kép kiszínezése lépésről lépésre

Biztosan mindenki talál a fiókjá mélyén régi fényképeket. A megsárgult képeket a *Recolorized* program segítségével pár lépésben színpompás fotókká varázsolhatjuk.

1 **Olvassuk be a beszkennelt, fekete-fehér képet.**

2 **Válasszuk ki az eset eszközt, és rajzoljuk körbe az alakokat olyan színnel, amilyet háttérnek szeretnénk.**

3 **Nyissuk meg az előre definiált színpaletát.**

4 **A paletta Skin és Hair csoportjából válasszuk ki az arcnak és a hajnak legmegfelelőbb színeket.**

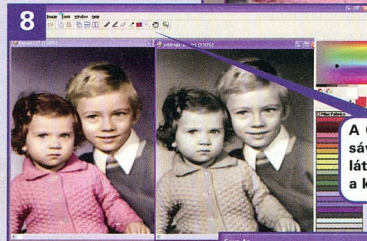
5 **Ellenőrizzük az eredményt a Colorize gomb megnyomásával.**

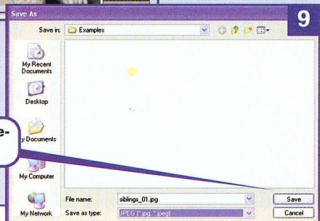
6 **Adjunk a kislányra rózsaszín, a kisiúrra kék ruhát.**

7 **Ne felejtjük el a ruhából kilátszó testrészeket is körberajzolni.**

8 **A Colorize megnyomásával egymás mellett láthatjuk a kiindulási és a kész képet.**

9 **Mentsük el a kiszínezett fotót.**

**A LEGOLVASOTTABB
PC-S JÁTÉKMAGAZIN**

**A PLAYSTATION-
JÁTÉKOSOK LAPJA**

Keresd a hírlapárusoknál!

A legnépszerűbb levelezőprogram kétségkívül az Outlook Express – ezt még ellenségei sem vitatják. Ha jól akarunk magunknak, érdemes megismerni a program néhány rejtett képességét, valamint néhány rejtett hiányosságát is, hogy később ne legyen részünk kellemetlen meglepetésekben. Ebben segítenek alábbi tippeink.

Sokat szidják (szidjuk) az Outlook Express levelezőprogramot, sajnos nem alaptalanul. Ami gonoszságot el lehet követni a felhasználók ellen, azt el is követi. Néha eltünteti egy mappa teljes tartalmát, sőt olykor a teljes levelezésünket is. A 2. szervizcsomag néhány hiányosságot kiküszöbölt, és néhány új funkciót gazdagított bennünket, ám a gondok egy része változatlanul megmaradt.

A felhasználók például gyakran nem értik, hogy a kitörölt levelek miért nem tűnnek el véglegesen? Miért nem működik „normálisan” az export funkció? Miért kell folyton tömöríteni a mappákat stb.? Nos, ezeket a kérdéseket járjuk körül alábbi cikkünkben.

Hol vannak az Outlook mappák?

A Windows fejlesztői gondosan elrejtették az Outlook Express mappáit tároló fájlokat (kiterjesztésük *.dbx) a felhasználók elől (vajon miért?). Kézenfekvőnek tűnik, hogy belekukkantunk a program mappájába, hátha ott rejtőznek, de nem: a `c:\Program Files\Outlook Express` mappában nyoma sincs a keresett állományoknak.

A kereséshez hatékonyabb eszközöket is igénybe vehetünk, mint hogy vaktában végigbongesszük a gép könyvtárait, például lefutathatunk egy keresést a Total Commander idevágó funkciójával. Ezt az **Alt + F7** paranccsal aktiválhatjuk (természetesen csak azután, hogy elindítottuk a programot). A *Fájlkeresés* ablakban írjuk be az *Amit keres* mezőbe a „*.dbx” kiterjesztéjezt, az *Ahol keres* mezőben pedig adjuk meg a meghajtó nevét (általában erre szokta telepíteni a program a kérdéses állományokat). (1. kép)

A keresés néhány másodperc alatt lefut, és kiadja a mappák pontos elérési útját. Kiválasztva valamelyiket az egérrel, majd a *Fájlhoz ugrás* gombra kattintva meg is érkeztünk a mappák rejtekéhez, általában a `C:\Documents and Settings\\Local Settings\Application Data\Ident-`

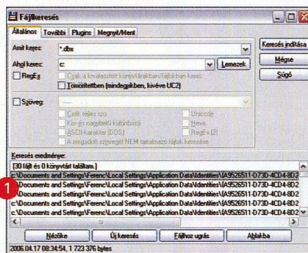
Outlook Express idomítás

Levéltitkok

`ties\A9526511-D73D-4CD4-8D26-6789-E75ABDF5)\Microsoft\Outlook Express könyvtárba` (ugye milyen kedves!). Az elérési útban szereplő hexadecimális szám természetesen gépenként és felhasználónként változhat. Itt azután meglepődhetünk azon, mekkora helyet foglalnak el a szóban forgó mappák –nem ritkán több száz megabájtot.

Ha a mappákat máshol szeretnénk tárolni (például az Outlook Express program saját könyvtárában), ahol könnyebben rájuk akadhathatunk, menjünk az *Észközők/Beállítások* menüpontra, majd válasszuk a *Karban-*

Ez sajnos így is van, ez ellen pedig kétféleképpen védekezhetünk: vagy sűrűn lecseleljük a levelezőprogramokat egy biztonságosabbra, vagy sűrűn elvezetjük a mappák tömörítését. Ez a parancs a *Fájl* menüben, a *Mappa* pont alatt található, ahol választhatunk, hogy az éppen megnyitott mappát tömörítsük-e vagy valamennyit. A funkciót lefutattva, majd ellenőrzve a végéreményt álmélkodhatunk: olykor akár több száz megabájtot is visszanyerhetünk a merevlemezen, és amit kitöröltünk, az valóban ki is lesz törölve, visszaállíthatatlanul. (3. kép)

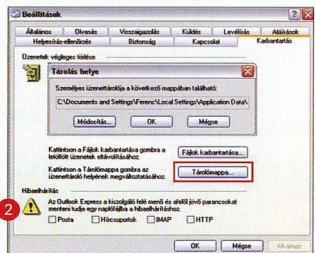

A Total Commander pillanatok alatt megkeresi nekünk a könyvtárszerkezet mélyén lapuló .dbx állományokat

tartás fület, végül kattintsunk a *Tárolómappa* gombra. A következő mappában a program kijelzi a fájl aktuális helyét, és felkínálja a módosítás lehetőségét, amellyel a *Módosítás* gombra kattintva élhetünk. (2. kép)

Tömörítsünk – de minek?

Ez Outlook Express mappák mérete az idő folyamán félelmetesre duzzad, még akkor is, ha rendszeresen kitöröljük a felesleges leveleket. Nehezen érthető, miért van az, hogy ha töröljük a felesleges leveleket, majd a *Törölt elemek* mappát is annak rendje és módja szerint kiürítjük, a szóban forgó mappa (pontosabban a vonatkozó .dbx fájl) mérete nem csökken. És ugyanígy a többi mappák sem. Enyhén paranoiás felhasználók akár arra is gondolhatnak, hogy rosszindulatú behatolók még a levelek törlése után is minden információt megtudhatnak róluk, illetve levelezésükről.

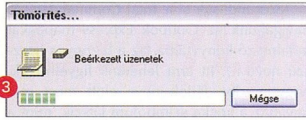

Az Outlook Express tárolómappáját bárki-kor áthelyezhetjük egy könnyebben megközelíthető helyre

Érdemes tehát rendszeres időközönként megismételni a mappatömörítést, legalább hetenként, arról nem is beszélve, hogy ha teljesen elhanyagoljuk ezt a műveletet, előbb-utóbb maga az Outlook figyelmeztet majd a mulasztásunkra. Ne várjuk meg!

Mentsük, ami menthető...

Előfordulhat, hogy költözteni szeretnénk a levelezésünket, mondjuk egy másik gépre, esetleg elérkezettnek látjuk az időt az archíválásra. Minden észeszt felhasználó ilyenkor elkezd ki keresni az idevágó funkciót, amely az Outlook Express esetében az *Exportálás* funkció lehetne a *Fájl* menüben. Csakhogy nem az. Az export funkciójával egyedül a címjegyzékünket lehet fájlba menteni, a levelezésünket nem: arra szolgál ugyanis, hogy a leveleinket átvihessük egy másik levelezőprogramba, jelesül a „nagy” Outlook-ba vagy az Exchange-be. Sűrűn felejtjük

Az Outlook használata együtt jár a rituális mappatömörítésekkel

el tehát ezt a funkciót. Inkább válasszuk a következő módszert. Most már tudjuk, hol rejtőznek az Outlook mappák (abban a bizonyos hosszú nevű könyvtárban). Nyissuk meg a könyvtárat (mondjuk a Total Commanderrel), és másoljuk át egyenként vagy egyszerre egy másik adathordozóra, partícióra stb. valamennyi üzenetmappát. Ezek neve pontosan megegyezik a levelező-program navigációs sávjában látható mappák nevével (tehát a *Beérkezett üzenetek* mappának a *Beérkezett üzenetek.dbx* fájl felel meg).

Ha másik gépre akarjuk átvinni a levelezésünket, akár CD-re is kiríthatjuk az egész könyvtár tartalmát. Archiváláskor szintén választhatjuk a lemezre írást, így hosszú

időre biztonságban tudhatjuk régi leveleinket. Hogy aztán mit kezdünk a lementett .dbx állományokkal, hamarosan meglátjuk.

Mappák visszaállítása a .dbx fájlból

A levelezésünket tehát .dbx állományok formájában biztonságba helyezhetjük, illetve áttelephetjük másik számítógépre, ahol szintén az Outlook Express levelezőprogram fut. Természetesen naivítás lenne azt hinni, hogy elég csak bemásolni a szóban forgó .dbx állományt a program megfelelő könyvtárába, és máris hozzáférünk a leveleinkhez. Persze ezt is megpróbálhatjuk, de semmi értelme: az Outlookot megnyitva (a másik gépen) változatlan mappastruktúrát látunk, az áttelephetési kívánt mappa neve (és tartalma) sehol nem jelenik meg.

Ehelyett a következők kell tennünk. Tétélezzük fel, hogy az egyik gépről át akarjuk telepíteni a másikra a *Humor* című mappát, és már lementettük egy adathordozóra a hozzá tartozó *Humor.dbx* fájlt. Majd elfelejtettük! Mielőtt hozzáfognánk a mappák költöztetéséhez, érdemes lefuttatni a már említ-

tett mappatömörítést, mert rengeteg helyet (és időt) megspórolhatunk ezáltal.

Indítsuk el az Outlook Express programot a második gépen, és hozzunk létre benne egy új üzenetmappát (*Fájl/Mappa/Új...* parancsal) *Humor* néven.

Lépünk ki most a levelezőprogramból, és indítsuk el a Total Commandert (vagy az

Mi az a .eml?

Az Outlook Expressben a leveleket különálló fájlként is elmenthetjük a merevlemezre vagy bármilyen más adathordozóra. Ilyenkor minden üzenet külön .eml kiterjesztésű fájlként tárolódik, amelyet ugyancsak az Outlook Express segítségével nyithatunk meg. A .eml fájlok természetesen nemcsak a levél szövegét tárolják, hanem a mellékelt csatolmányokat – képeket, zenéket stb. – is. Ez is egy módja egyébként az archiválásnak, nevezetesen hogy a leveleinket egyenként .eml fájlként tároljuk el. Hosszadalmas módszer, ezért okosabb, ha a teljes mappákat (.dbx állományokat) mentjük, illetve szállítjuk ide-oda a gépek között.

A holnap mobil kommunikációja

KONFERENCIA A JÖVŐRŐL

Mobile Broadband
VoIP

Tájékozódjon első kézből, milyen újdonságok várhatók a közeljövő mobil kommunikációjában. Az egynapos konferencián a gyártók, szolgáltatók és kutatók mutatják be, merre tart a mobil távközlés.

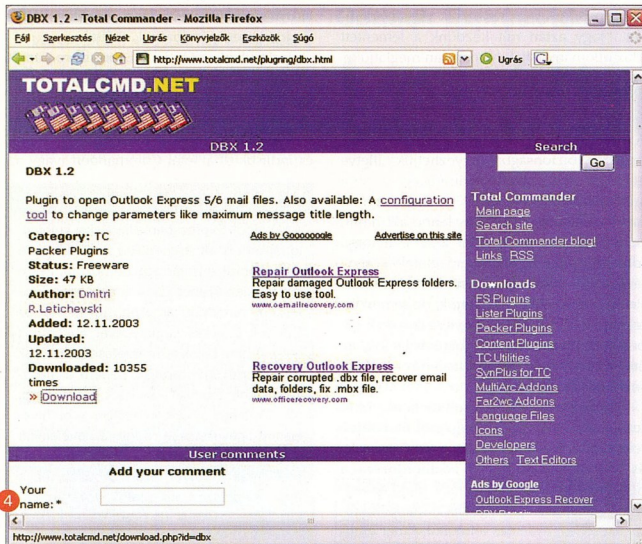
Legyen cégénél Ön a legtájékozottabb, ismerje meg a GSM, 3G, WiFi, VoIP titkait!

A jövő technikáit a jövő környezetében, Budapest legújabb konferencia termében, az Európa Konferencia Központban mutatjuk be 2006. június 1-én. Részvételi díj: 39.990 Ft + áfa.

Jelentkezés: Tenderház Pályázati Tanácsadó Kft.,

Telefon: 06-20/319-6317, fax: 201-5343, e-mail: mobilkonferencia@mac.com

Cégnév/név: cím:

A Total Commanderhez elérhető több tucatnyi plugin között egy .dbx-olvasó beépült is találunk

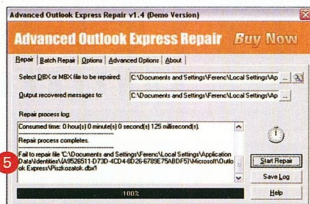
Intézdük, ha azzal szoktuk adminisztrálni a fájljokat). Keressük meg az Outlook Express könyvtárban az újonnan létrehozott *Humor* nevezetű mappát (ott van a már ismert könyvtárban, *Humor.dbx* néven). Láthatjuk, hogy a fájl mérete minimális, ami nem csoda, hiszen a szöveg forgó mappa még üres. Most írjuk felül az új mappát a régivel, azaz másoljuk rá az áttelepítési kívánt *Humor.dbx* nevű fájlt (benne az összes régi levelelünkkel) az új *Humor.dbx* fájlra.

Ezzel a feladatot megoldottuk. Indítsuk most el az Outlookot, és meglátjuk, a *Humor* nevezetű mappában ott találjuk a régi mappa teljes tartalmát.

Hasonlóképpen járhatunk el a többi mappával is, de ne felejtjük el, hogy az Outlookból minden másolás előtt ki kell lépni, majd újraindítani a levelezőprogramot. A dolog csak így működik.

Mi van a .dbx fájlokban?

Megtudhatjuk, hogy régi .dbx fájljainkat nem tudjuk használni, mert „elszállt” az Outlook programunk, esetleg olyan gépre váltottunk, amelyen más levelezőrendszer működik. Joggal tételezhetjük fel, hogy ezek „igazi” tömörített állományok, amelyekbe egy alkalmas programmal ugyanúgy belekukkanthattunk, mint mondjuk a .zip vagy más tömörített fájl tartalmába.

Még nincs minden veszve: az **Advanced Outlook Express Repair** program segítségével a „síróból” is visszahozhatjuk elvesztett hirt leveleinket

Számtalan program létezik, amelyekkel tanulmányozhatjuk a .dbx fájlok tartalmát. Az internet ebből a szempontból igazi kincseshánya. A legegyszerűbb eszköz egy apró kis plugin a Total Commander programhoz, amely ingyen letölthető a www.totalcmd.net címről, és amelynek a neve *dbxplug.vcx*.

Az említett oldalon írjuk be a keresőmezőbe a „dbxplug” kifejezést. Egyetlen találatot kapunk, egy címet, ahonnan letölthetjük a *DBX 1.2* nevű fájlt. Ez egyébként egy .zip állomány, amelyet még ki sem kell csomagolnunk: kattintsunk rá duplán, és kövessük az utasításokat. Egy-két másodperc múlva a plugin működésre kész. (4. kép)

Most indítsuk el a Total Commandert, és navigáljunk az Outlook Express mappákat tartalmazó könyvtárba (az a bizonyos hosszú nevű...). Itt arra lehetünk figyelmesek, hogy a .dbx fájlok neve előtt most már ugyanaz a kocka szimbólum látszik, mint a .zip állományok neve előtt. A Total Commander tehát „megértette”, hogy tömörített fájljok vala dolga.

A fájl tartalmának megnyitásához jelöljük ki valamelyik .dbx állományt, majd kattintsunk az **Enter** gombra. A Total Commander megnyitja a fájlt, amelyben az egyes üzenetek mappáknak vannak megjelenítve. Megnyitva őket belenzhetünk a tartalukba, elolvashatjuk a szöveges fájlokat, megnyithatjuk a multimédiás állományokat (képeket, hangokat, videókat) stb. Mindezt anélkül, hogy visszaállítottuk volna az eredeti Outlook mappákat.

A .dbx állományok közvetlen vizsgálata komoly segítség lehet az elvesztettnek hitt levelek utáni nyomozásban. Bajba jutott barátainkat is megsegíthetjük, ha Outlookjuk nem akarja valamilyen megjeleníteni egy-egy mappa tartalmát. Ilyenkor a mappafájlt egy adathordozóra kímásolva magunk vehetjük kezelésbe a rakoncátlan állományt, és kibányásztathatjuk belőle az értékes információkat, például az .eml kiterjesztésű leveleket.

Ha minden elveszett (vagy mégsem?)

A levelezésünk úgy is elveszhet, ha megsejtül a mappafájlt (az a bizonyos .dbx), amely az üzeneteket tárolja. Innen általában nincs visszaút, azaz végleg búcsút mondatunk leveleinknek (vagy azok egy részének). Az a mégsem egészen: vannak ugyanis olyan programok, amelyekkel még a sérült fájljokból is visszanyerhetjük az üzeneteket.

Az interneten is elérhető javítóprogramok közül az egyik legjobb az *Advanced Outlook Express Repair* nevezetű program, amelynek 1.4-es verzióját (helyesebben ennek demóját) a www.repair-outlook.com címről tölthetjük le.

A fél megabájtnál nem sokkal nagyobb, önkicsomagoló telepítőkészletet összesen három kattintással telepíthetjük. A programablakban menjünk a *Repair* fülre, majd keressük meg a sérült .dbx állományt, illetve állítsuk be a helyreállított fájl mentési helyét. A *Start repair* gombra kattintva a program végrehajtja a műveletet, amelynek lefolyását egy naplófájltban is megőrközt. (5. kép)

A program teljes tudását sajnos csak a fizetés változatban kapjuk meg, de egy értékes adatállomány ugyebár megér kb. 50 dollárt!

Bányai Ferenc

CD-/DVD-gyártás

Rendeljen tőlünk!

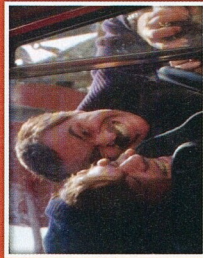
CD- és DVD-mellékletek, promóciós CD-k és DVD-k gyártása nagy mennyiségben, rövid határidővel.

Spóroljon pénzt,
időt, energiát!

- kiváló minőség
- kedvező ár
- rugalmas ügyfélkezelés
- 15 év nemzetközi tapasztalat
- évi 125 millió CD-/DVD-gyártására alkalmas kapacitás

Információs vonal: (06 30) 251-0432

E-mail: dvdcd@vogelburda.hu

Az Igazság törvénye (Physical Evidence) Színes amerikai krimi

Michael Crichton, a Kóma rendező-jének filmje

Michael Crichton, a Jurassic Park és a Kónga világhírű írója és a Kóma című thriller rendezője ezúttal egy krimivel lép meg a nézőkkel.

Burt Reynolds játssza Parisit, az erőszakos és néha törvénytelen módszereiről ismert rendőrt, akit egy véres gyilkosság esetevesztésén valódi úttörő megoldás megismeréséig bíróságra viszik a gyilkos feigyelven ott az ügyvévona. Az áldozat egy veszélyes bűnöző, akivel a zaru pártázor már konfrontálódott, így hát nem csoda, hogy első számú gyanúsított lesz. A mindenki által vesztetnek tartott ügyet egy szexi ügyvédnő vállalja fel, aki eleinte szintén nincs meggyőződve ügy/ele ártatlanságáról...

Extrák:

- Eredeti moziféltetés
- Közvetlen jelenérválasztás
- Interaktív menük

Szereplők:

BURT REYNOLDS
THERESA RUSSEL

Zene: HENRY MANCINI

Rendezte:

MICHAEL CRICHTON

2006/05

A DVD-mellékletben:

160 Fotósorozat 3
(TELJES VERZIÓ)

Sepről Media Plus
(TELJES VERZIÓ)

Turkolódomo 5 Standapár
(TELJES VERZIÓ)

Lapítok Everypaper
(TELJES VERZIÓ)

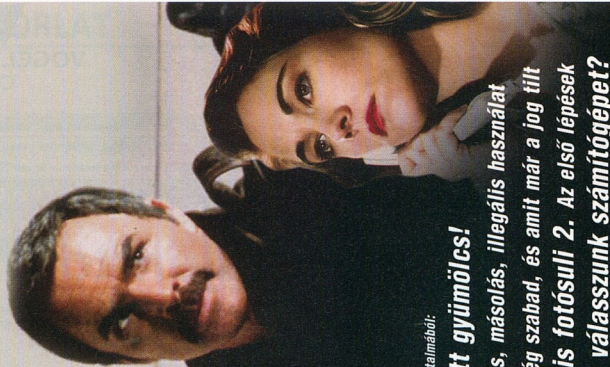
Több, mint 50 játékdomó
(SZEMÉLY)

33 laposok féltet!
(TELJES VERZIÓ)

OS II szoftverek
(VALÓDÍJAS)

BURT REYNOLDS THERESA RUSSEL

AZ IGAZSÁG TÖRVÉNYE

Az újság tartalmából:

- **Tiltott gyümölcs!**
Letöltés, másolás, illegális használat
- **Amit még szabad, és amit már a jog tilt**
- **Digitális fotósuli 2. Az első lépések**
- **Hogyan válasszunk számítógépet?**

Tuti tippok profiktól

Tájéko interaktív multimédia magazin

- Egyszerű világ
- A halogató vár
- A talai vár
- Filmbemutatók: A benső ember, Panz beszél
- Maria Magdolna, Mission: Impossible III,

CP

Díjban a számítástechnika
Computer
PANZOLÓDOMO

IMPRESSZUM

Computer Panoráma

XVII. évfolyam 5. szám

Főszerkesztő: Fülöp Norbert
 Felelős szerkesztő: Bányai Ferenc
 Főmunkatárs: Gyarmati László
 Tervezőszerkesztő: Dancs Katalin
 Tesztlaborvezető: Köhler Zsolt
 Olvasószerkesztő: Kudella Magdolna
 Szerkesztő: Hígyed Gábor
 CD-/DVD-tartalom: Nákovics László
 Címlap és grafika: Szincskák László

CP Online felelős szerkesztő: Kazári Csaba (Henryke)
 E-mail címeink: keresztnevelésbetűjevezetknév@vogelburda.hu

■ **Szerkesztőség:** 1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.
 Telefon: 888-3411, fax: 888-3499
 E-mail: cp@vogelburda.hu; internet: www.computerpanorama.hu

■ **Kiadó:** Vogel Burda Communications Kft.

■ **Felelős kiadó:** Carsten Gerlach ügyvezető igazgató

1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1. Telefon: 888-3470

■ **Kereskedelmi igazgató:** Mosolygó Kitti, telefon: 888-3407

E-mail: kmosolygo@vogelburda.hu

■ **Terjesztés:** E3 1426 Budapest, Pf.: 339

Telefon: 888-3421, 888-3422, fax: 888-3499

www.ftmediabolt.hu E-mail: terjesztés@vogelburda.hu

■ **Ügyfélszolgálat és bolt:** IT Média BOLT

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 60.

hétfő-péntek: 8-20 óráig, szombat: 10-16 óráig

Előfizetés DVD-melléklettel

Éves	13 920 Ft	Félféves	7470 Ft
------	-----------	----------	---------

Terjeszti: a Lapker Rt., az alternatív terjesztők és a Kiadó
 Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága
 1088 Budapest, Orczy tér 1.

HIRDETÉSELVÉTEL

hirdetési igazgató:

Tasnádi Rózsa

rtasnadi@vogelburda.hu

Tel.: 888-3443,

tel/fax: 888-3495

médiareferens:

Bálint Sárnel

sbalint@vogelburda.hu

Tel.: 888-3451

Kuba Ilona

ikuba@vogelburda.hu

Tel.: 888-3428

Szendrey Szilvia

szendrey@vogelburda.hu

Tel.: 888-3455

online-referens:

Pái Attila

apai@vogelburda.hu

Tel.: 888-3491

■ **Előfizetés:** az ügyfélszolgálatnál személyesen, levélben, e-mailben, weboldalunkon vagy valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailben: hirlapelfozites@posta.hu; faxon: 303-3440
 További információ: 06-80-444-444

MATESZ print-audit
 Készenléti példányvizsgálat a Matesz titelrel

A Computer Panorámát a Magyar Terjesztés-Ellenőrző Szövetség (MATESZ) auditálta

■ A Computer Panorámát készítette:

Nyomtatás: Révai Nyomda Kft.
 1037 Budapest, Kunigunda útja 68.

Felelős vezető: Lázár László ügyvezető igazgató.

A Computer Panorámában megjelenő valamennyi cikket és listát szerzői jog védi. Másolások bármilyen formájában – fotokópia, mikrofilm készítése, adatrendszerben való tárolása stb. – kizárólag a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet. A Mosaic rovatban közvetlenül a gyártóktól, illetve a forgalmazóktól származó információkat közölünk.

Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a különböző akcióknak, játékokon résztvevők által megadott adatok nyilvánosságunkba kerülnek. Az adatok megadásával hozzájárulunk ahhoz, hogy a kiadónk akcióira, kiadványaira, szolgáltatásaira felhívjuk a figyelmüket. Szerkesztőségünk a lapban megjelenő hirdetésekkel a lehető legnagyobb átlátszással rendelkező, tartalmukért viszont nem vállal felelősséget.

ISSN 0865-5243

Online igazolt megjelölés
azonosító-9
<http://www.e-solutions.hu>
 Informatikai hátterünk, ügyeleti szolgálataink

A CP Online ajánlja

Hasznos holmik: tesztek, tippek, fórum

Oldalunkon a tesztlaborunk friss és korábbi anyagait is megtalálhatják, így itt olyan cikkeket is elolvashatnak, amelyekről esetleg régebbi számainkból lemaradtak. Amennyiben még régebbi megjelenésekre kíváncsiak, akkor a Teszt menüponton belül a Hardverteszt és a Szoftverteszt archívumban érdemes szétnézniük, ahol összességében több száz cikkünk anyagából válogathatnak.

Azok, akik nem boldogulnak egy szoftverrel, például felgyorsítanak a Windows rendszerüket, hasznos Word vagy Excel praktikákkal ismerkednének meg, azoknak a Tippek mappában szolgálunk hasznos tartalommal. A Típek archívumban az elmúlt számok leghasznosabb mesterfogásait gyűjtöttük össze, így itt jó eséllyel találhatnak megoldást a problémáikra.

Amennyiben problémái vannak, vagy egyszerűen csak szeretné megosztani örömet vagy bánatát másokkal, akkor weboldalunk fórumain biztosan talál társakat. Oldalunkon találni kifejezetten szoftveres, illetve hardveres fórumokat, de a Computer Panorámával és a kiadóval kapcsolatos kérdéseiket, véleményeiket is megírhatják itt.

Olvasói rovat – avagy Zsola válaszol

A **cp.hu** weboldal egyik legnépszerűbb szolgáltatása az Olvasói rovat, ahol hardver- és szoftverguru tesztlaborvezetőnk, Köhler Zsolt orvoslja olvasóink ügyes-bajos problémáit. Ha Önnek gondja van a gépével, és nincs, aki segítsen, akkor forduljon hozzá.

Computer Panoráma – az újság

Oldalunkon leírhatják véleményüket és javaslataikat a Computer Panoráma magazinnal kapcsolatban, így segítségünkre lehetnek abban, hogy a lehető legjobb újságot készítsük el Önöknek.

CÍMLAPSZTORI Főszerepben a foci – Futball-vb 2006

Júniusi számunk megjelenésének időpontjában már csak nyolcat kell aludni ahhoz, hogy elkezdődjön az év legfontosabb sporteseménye, a németországi futball-világbajnokság. Címlapsztorink a foci körül forog majd. Feltérképezzük a világbajnoksággal foglalkozó legjobb weboldalakat, ahol mindent megtudhatunk a játékosokról, csapatokról, meccsekről és a németországi helyszínekről. A legpezsgőbb fórumokat is felkutattuk, hiszen ilyenkor a rajongók szeretik megvitatni egymással a véleményüket, amit a látogatórekordok is mutatnak. Aki nem lehet jelen személyesen a németországi meccseken, az többnyire otthon, egyedül vagy baráti körben, tévén nézi a mérkőzéseket. Ez jó apropó arra, hogy lecseréljük régi, kisebb tévéket egy szebbre és nagyobbra, így ilyenkor különösen kelendők a hagyományos, LCD és plazmatelevíziók, de a házimozij projektorokból is mind több fogy. Azoknak, akik az utolsó pillanatokra időzítették a vásárlást, összegyűjtöttük az összes alternatívát, így olvasóink a segítségünkkel könnyen kiválaszthatják a pénztárcájuknak és igényeiknek legmegfelelőbb masinát.

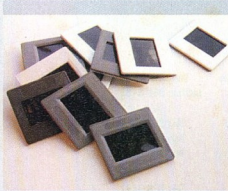
Hardver
ZSEBFÉNYKÉPEZŐGÉPEK

A digitális fényképezőgépek fejlődésének egyik ága az egyre kisebb és kisebb eszközök megjelenése. Ezek méretükben már lassan a mobiltelefonokhoz közelítenek, miközben képminőségük azért messze meghaladja azokat. Következő havi tesztünkkel a valódi zsebkamerák közötti eligazodást szeretnénk segíteni – megvizsgáljuk, hogy milyen modellek közül érdemes választani, és kiderítjük, hogy nem kell-e túl sok kompromisszumot kötnünk a méretek miatt a használhatóság és a minőség terén.

Hardver
MI LEGYEN A RÉGI PC SORSA?

Vásároltunk egy új számítógépet, lecseréltük a régit egy notebookra, és most az a szerény mélyén porosodik? Ne hagyjuk elavulni az amúgy már nem túl korszerű számítógépeket és alkatrészeket, mert azokban még mindig rejlenek lehetőségek! Cikkünkben megmutatjuk, mit és hogyan tehetünk ismét hasznossá a már elfeledésre és kidobásra ítélt eszközeink közül.

Gyakorlat
ÖRÖK EMLÉKEK – DIASZKENNELÉS EGYSZERŰEN

A fotós hajlamú emberek korábban külön kasztot jelentettek a lakosság körében, ellenben közöttük is volt egy kisebb csoport, akik nem negatív filmre, hanem diaposzitiv alapanyagra rögzítették családjuk fontosabb pillanatait. Cikkünkben nekik szeretnénk segíteni, hogy megmenthessék pótolhatatlan kincseiket.

Hardver
DV KAMERÁK KÖRKÉPE

Ideje felkészülni a nyaralásra: a legjobb módja annak, hogy az utazások során szerzett élményeink sokáig megmaradjanak, vagy hogy ismerőseinknek megmutathassuk, milyen szép helyeken jártunk, ha a legfontosabb pillanatokot videóra vesszük. Természetesen a modern korban már csak a digitális eszközök jöhetnek szóba; írásunkban megmutatjuk, mit várhatunk el a közép- és felsőkategória legújabb képviselőitől.

Az aktualitásból eredő változtatás jogát szerkesztőségünk fenntartja.

vodafone

my 400V. Az ultra vékony mobil.

Kamera

14mm vékony

Videó

SAGEM

Simply smart™

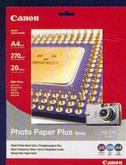
PUBLICIS CORNELL

www.sagem.com/mobiles *Egyszerűen és az
A készülék a Vodafone üzleteiben kapható.

PIXMA

Otthoni Fotóstúdió

Canon
Fotópapír

PIXMA
Nyomtató

Otthoni
Fotóstúdió

www.canon.hu/pixma

you can
Canon